

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԱԲԱԹԱԹԵՐԻԹ

چاها کیر
جريدة اسبوعية

مس. ب. ۲۱۱۱ بالقاهرة ۲۶۲ - ت. ۹۱۵.۱۳

صاحبة الامتياز: السيدة عايدة سيرديان (بالاين)

TCHAHAKIR

HEBDOMADAIRE ARMENIEN

B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) - Tél. 915013

Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Caïro
Rédacteur en chef : SARKIS BALAYAN

Հիմնադրված 1948ին

ဒယသုပ္ပဏိယ 3000

Արտօնատէր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԱԵԱՆ

Սեփականատէր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ԳԱԼԱՅԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻԻ 546—ՀԻՆԳՇԱՐԹԻ 17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1974

ՀԱՏԸ ՁԵՌՔԷ 3 ԵԴ. ԴՏԿ. ԿՄՄ 25 ԼԻՔ. ԴՏԿ.

عدد رقم ٥٤٦ - الخميس ١٧ أكتوبر ١٩٧٤

ՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ
ԱՒԵԼԻ ՀԶՕՐ ՔԱՆ ԵՐԷԿ

Եղեռնի 60-ամեակի նշումը, որուն իր մասնակցութիւնը պիտի բերէ ողջ Հայութիւնը, իր բոլոր հաստատմաներով ու դասերով, պիտի գայ հանուր աշխարհի և ցեղասպանին վկայելու՝ ժողովուրդի մը կամբին անբեկանելութիւնը և արդարատեսչ պայքարին հետևողական քլլալը:

Ամբողջ աշխարհի ականատես ու ականջալուր պիտի ըլլայ հայ կամերերու ու միաւորներու միաձուլումին: Բաժանում է տարակարծութիւն պիտի չընան մոգական գաւազանի մը ներգործութեամբ: Երանգներն իսկ անտեսանելի պիտի ձևան: Ընդհանրական վիշտի, համայնական ցառումի ե հասարակաց տենչի անգլիմադրելի յորձանքին մէջ պիտի միախառնուին ե մէկ, անբաժանելի ամբողջութիւն դառնան ըլլալը, որոնց մակերեսին ու զանգուածին ո՛չ մէկ ճեղք, սպիկ կամ ստոնք իսկ պիտի չզերնայ տեսնել դարաւոր թշնամին, ո՛չ ալ զինք դարպասող, իրեն հոգանաւոր «քաղաքակիրթ» տէրութիւննելը:

Այդպէս պիտի ըլլայ որպէսզի Զարդարաբք ա'լ յոյս չդնէ ժամանակի ու մոռացութեան ազդակին վրայ, Համոգուի Հայ ժողովուրդի Դատին անժամանցելի և զայն արդարութեամբ պսակելու իր անտեղիտալի որոշումին անվերանայելի ըլլալուն, Արդարութիւն՝ Հայ ժողովուրդին, ազատագրութիւն՝ անոր բռնագրաւել հողերուն, հատուցում՝ Թափուած ծով արեան և իւրացուած, կողոպտուած ինքեական ինչքերուն, ամբողջական Հայաստան միաւորութեմ հայութեամբ - ահա՛ ներշնչող, ղիւթիչ ու անփոխարինելի լուծակն ու տեսչը, որ կը միասնացնէ բոլոր Հայերը, կը կերպարանափոխէ զանոնք՝ վերածելով միածոյ ու կարշնեղ բազուկի, Հոս չկա՛յ այլևս, չի կրնար ըլլալ դոյզն բաժանում ու գանազանութիւն, Այստեղ Թոյլատրելի չէ՛, աններելի է ամէն ընկրկում և խտրական ոգի, Այս սրբազան նպատակի ու նուիրական ծգտումի համբուն վրայ չկան գոյն ու սկզբունքներ, նախասիրութիւններ ու հատուածներ, Այս ուղիին վրայ կայ միայն մէկ կուսակցութիւն՝ Հայութիւնը, մէկ դրօշ՝ Հայ ժողովուրդի ազա'յն ինքուրներնու պաշտպանութիւնը, մէկ հաւատք՝ Հայ Դատի յաղթանակը, ուշ կամ կանուխ:

Թող տեսնեն ու իմանան նաև Ցեղասպանին մեղսակիցները, որ զո՛ւր է նաև յոյս կապել Հայութեան բաժանուածութեան կամ հակասութիւններուն վկայ: Ասոնք իրողութիւն են, մերթ ընական, աւելի յաճախ՝ ակիսոսալի: Բայց թող լաւ իմանան նաև, որ հարցը երբ կը վերաբերի ազգային շահի ու ժառանգութեան պաշտպանութեան, երբ ստեղծուած է սպառնալիք Հայ ժողովուրդի պատմամանաւտականութեան դէմ, երբ անմեղ արիւն մը կայ որ կ'ետայ ու կը պղպաղայ արդար վրէժխնդրութենէ, այս տղ զո՛ւր է տակաւին փնտռել երկիւնդկում կամ հակադիր կեցուածք: Հայ ժողովուրդը գտած է, ինչ փոյթ իէէ քիչ մը երկար որոնումներէ ու խաբխափումներէ ետք, հասարակաց այն գետիէն ուր կը նոյնանան ըլլոր տենչերը: Հայութեան չի պակսիր ո՛չ պայծառամտութիւնը և ո՛չ ալ կամքը ինքզինք կազմակերպելու բոլորէի տուեալ պահանջի ստիպողութեան ներքե: Ընդհանրական, սյուս կայրել չէ ստորադասել հատուածականէն: Հոն, ուր համագոյնը կը խուսի, բնականաբար կ'ըլեն մասնակիւ կամ երկրորդականը:

Հայ ժողովուրդը, մանաւանդ Սփիւռքի իր զանգուածները ունին իրենց ամուր խարխսխն ու ներշնչումի անսպառ աղբիւրը որ վերածնած Հայաստանն է, վերականգնած Հայ Գոտութիւնը վերջնծիւղած Հայ Ազգը, որ կը բազմանայ, կը տեղեւորուի ու կը բարգաւաճի հողի այն թանկագին պատառին վրայ, որ Հայկական Հանրապետութիւնն է։ Հայ ժողովուրդի ղէմ գործուած սնւած պատմելի ցեղասպանութեան, Հայ Դատի անժամանցելի ըլլալուն, Հայ անխորտակելի ու անմեռ ազգի միակ ու անփոխարինելի վրական, անժտոյտի վէմն է մեր Մայր Հայրենիքը։

Անոր շոշափելի գոյութիւնը, հզօր ու կենդանի ներկայութիւն է որ կը կենսաւորէ մեզ Նփիւռքի մէջ, իմաստ ու ներուժ կը պատգեւէ մեր գոյապայքարին։ Այլե՛ իր վերածնունդն ու վերականգնումն է, իբր Հայկական Պետութիւն է Հայ Ազգի իրաւատէր ու պաշտօնական ընաբեր, որ հիմ կ'ընծայէ Հայ Դատի հետապնդման գիմագիծ կու տայ մեր պահանջին։ Ան է մաւաւանդ, որ լաւաստ կը դարձնէ մեզ, յոյս կը ներշնչէ մեր սուրբ Դատի յաջողութեան մեզ հիռացնելով պատրանքներէ և խորհուրդ տալով որ, «Վերջ դիտելու հայամերձ դռները, որ փակուած են մեր երեսին չբացուլով պայմանով։

(Շարունակութիւնը տես էջ 2)

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ
ՆԿԵՂՆԵՑԻՆԵՐՈՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ
ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԵՋ

ԵՐԵՎԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ) .-
Հայաստանի մէջ կը գտնուէր
ԱՄՆի Եկեղեցիներու Ազգային
Խորհուրդի պատուիրակութիւնը,
որու կազմին մէջ էին Խորհուրդի
Գլխաւոր Քարտաւղարի Տեղակալ
Տոքթ. Հանթերը, Մեթ-
թիւզ, Հոկարտ Եպիսկոպոս-
ները, Հառլամպի Սահճան-
իւրուոս և Մամբրէ Դուզուեան
Քահանաները:

Հիւրերուն ընդունեց Մայ-
րազայն Գատրիարը, Ամենայն
Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Ա. ք.
Անոնք դիտեցին հարտաբազե-
տուիթեան յուշարձանները, Հան-
րապետութեան տեսարժան վայ-
րերը:

Էջմիածնի Մայր Տաճարին
մէջ հանդիսաւոր պատարագ մա-
տուցուեցաւ:

Այդտեղ էին ԱՄՆի եկեղեցական գործընկերու պատվիրակութիւնը, Կ. Պոլսոյ Հայոց Գաղութաւրդ Ենոքեք Արք. Գալուստեանը, ԱՄՆէյ, Անգլիայի և Լիբանանէն, Յորսանայէն, Աւստրալիայի, Սուրբիայէն եւ այլ

Երկիրն երէն եկած ուխտաւորներ
ու թուրխտներ:

Գաղափարազեր մատուցեց
Վազգէին Ա. Կաթողիկոսը: Իր
քարոզին մէջ ան նշեց, որ Հայ
եկեղեցին, միւս քոյր եկեղեցի-
ներու հետ միասին իր աւանդ-
կը մոռձէ՝ խաղաղութեան և Ժո-
ղովուրդներու բարեկամութեան
մարմանդման գործին մէջ:

Իր պատասխանն խօսքերին մէջ Մ. Նահանգներու Եկեղեցիներու Ազգային Խորհուրդի Գլխավոր Քարտուղարի Տեղակալ Հանթերը ընդգծեց, որ Մոսկովայի և Հայաստանի մէջ Ռուսերն ու Հայերը ցուցաբերեցին արտաբայ հիւրընկալութիւն, արտայայտելով իրենց անկեղծ ծգտումը ղէպի յաւիտեանական խաղաղութիւն:

Ապա Վեհաբանին մէջ տեղի
ունեցաւ արարողութիւն: Կ.
Պոլոյ Պատրիարք Շնորհք Արք.
Գալուստեան ըսաւ, որ երկրա-
գունդի բոլոր հաստատացեա
կայերը կը հպարտանան, որ
(Եւսոք. Խոնեւ Էջ 2)

ԳԱՅԻՐԷԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՅԻՆ ՍԷՋ
ՀԱՇԿԵՐՈՅԹ ԽՐԱԽՃԱՆՔ
 6 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ ՅԱՂԹԱՆԱԿԻՆ
 ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Անցեալ Հինգշաբթի, 10
Հոկտ. 1974, Գահիրէի Հայկական
Ընթերցասրահին մէջ տեղի ունե-
ցաւ Զաչկերոյթ-Յըրախանք մը, 6
Հոկտեմբերի յաջորանակին ա-
ռաջին տարեգալմին առիթով, և
Նախաձեռնութեամբ Հայ Գեղ.
Միութեան, Գոկանեան Սրահի և
Հայկական Ընթերցասրահի վար-
չութեան:

Այս երեկոյթին ներկայ գտ-
նւեցան Ազգային իշխանու-
թանէ ազատ մընեբու վարչա-
կան ան-
դամներ, հայ մամուլի ներկայ-
ցուցիչներ և բոլոր անոնք՝ որոնք
վաւրիայ յայտնած էին ներկայ
գտնուելու և առ այդ յախապէս
որակաւորուած էին:

Պատուով սեղանին դուռը
կը գտնուէր հանդերձութիւնը հո-
վանաւորող՝ Եղիպտոսի Առաջ-
նորդական Տեղապահ Մերգի Տ.
Երբեք Մ. Վրդ. Բապասճեան,
օրուան նախագահ՝ Գահիրէի
Պատկ. Թեմական Ժողովին ատե-
նապետը՝ Տէր Ե Տիկին Արթ. Պը-
լըքտանեան Ե Եղիպտոսի Երբե-
նախորարութեան տեղ. խորհուրդի
նախագահ Ութագ. Ամին Սատեք
Ե իր համեմատաբար Տիկինը:

Օրոշան պաշտան յայտագրիր
 Վր ընթացքին ելոյթ ունեցան
 Զանդիսավար ընկեր Արամ Մով-
 ւեան, ՊՊ. Արթ. Գրեբտան-
 եան, Կարապետ Տէմիրճեան, Ուս-
 թազ Սմին Սառէք, ընկեր Սար-
 գիտ Գալստեան եւ Վերջոյ Հոգւ.
 Հայր Սուրբը:

Այս յիշատակելի երեկոյթին
մանրամասն նկարագրականը՝ մեր
յաջորդութիւնով :

ԳԱՀԻՐԷԻ ԹԵՄԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ
ԱՐՏԱԿԱՐԳ ՆԻՍՏԸ

Գահիրեյի Գատկ. Թեմական ժողովը արտակարգ նիստ մը գումարեց անցնալ Ուրբաթ, 11 Հոկտ. 1974, օրակարգի միակ նիւթ «Լեւնեանալ» Գալուստեան Ազգ. վարժարանի մէջ ելլող ղապէսն բաժնի առաջին դասարան մը հաստատելու հարցը:

Ժողովին նախագահեց Առաջնորդական տեղապահը Գեորգ Տ. Ներսիսեան Ծ. Վրդ. Բապուճեան և ատենապետեց Պր. Արթ. Պըլլաքյան-եան:

Նախորդ նիստի ատենադրութեան ընթերցումէն ետք, որ զանա-
բացուեցաւ կարգ մը արագընթիւններէ ետք, ժողովրդաշահ օրա-
կարգի իր միակ հարցներն եւ երկուստեք խորհրդակցութիւններէ ետք, որոնց
ընթացքին ժողովականներ խառնուեցան զատեցնելու իշխանութիւնէն
(Զատենակցութիւն տես էջ 4)

(Երբ ունենալիքի մասին տես 4)

ՄԱՍԿԱԿԱՆ

ՎԵՂ. ՎԱՋԳԵՆ Ա.Ի ՄԱՅՐ՝ ՏԻՐԱՄԱՅՐ ՍԻՐԱՆՈՅԺ ՊԱՆԺԱՆԻ ՄԱՅՐ

Էջմիածինի Կահրաբեկ Ազգային Առաջնորդարանի հասցե հեռագրի մը կը գուժէ մահը՝ Ամենայն Հայոց Հայրապետ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Վազգէն Ա. Կաթողիկոսի մօր՝ Տիրամայր Սիրանոյշ Պանժանի, որ տեղի ունեցած է Էջմիածինի մէջ 7 Հոկտ. 1974, 90 տարեկանին:

Թաղման կարգը և Յուզար-կաւորութիւնը կատարուած են 9 Հոկտ. 1974, Ս. Գայեանէ եւ կեղեցիկին մէջ և հանգուցեալ Տիրամօր անշնչացեալ մարմինը թաղուած է Ս. Գայեանէի Վանքին կողքին՝ գերեզմանատան մէջ:

Ողբ. Տիրամայր Սիրանոյշ

ՇՆՈՐՀԲ ՊԱՏՐԻԱՐԷԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԵՋ

Էջմիածին (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ)։ Մայրաքաղաքի Պատրիարք, Արմենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Ա. Ի հրաւերով այստեղ ժամանած է Կոստանդնուպոլսոյ Հայոց Պատրիարք Շնորհք Արք. Կաթողիկոսականը:

Վազգէն Ա. Կաթողիկոսը

ՆԱԳՈՒԾ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ԱՍԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՎԱՋԳԵՆ Ա.Ը

ԵՐԵՎԱՆ (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ)։ Հայկական ԽՍՀ Գերագոյն խորհուրդի Նախագահութեան Նախագահ Նախագահ Սահակեանը, Հայ Եկեղեցւոյ Առաջնորդական Թեմի Առաջնորդ Գարեգին Եպիսկոպոս Գազանճեանը, Հայ Եկեղեցւոյ Պատրիարք Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Առաջնորդ և Էջմիածին ժամանած Կոստանդնուպոլսոյ Հայոց Պատրիարք Շնորհք Արքեպիսկոպոս Գաթողիկոսականը, Հայ Եկեղեցւոյ Առաջնորդական Թեմի Առաջնորդ Կոստանդնուպոլսոյ Տէր Ստեփանեանը, Հայ Ե-

րեւանի Պատրիարքին և բարեկամական զորոյ ունեցաւ: Շնորհք Արք. Հայաստանի մէջ կը մնայ մօտաւորապէս երկու շաբաթ, կը մասնակցի Կաթողիկոսի օծման 19րդ տարեգարծին նուիրուած հանդիսու-

թիւններուն:

Կեղեցւոյ Արեւմտեւորդական Թեմի Առաջնորդ Սերոբէ Արքեպիսկոպոս Սահակեանը, Հայ Եկեղեցւոյ Առաջնորդական Թեմի Առաջնորդ Գարեգին Եպիսկոպոս Գազանճեանը:

Հրոյցի ընթացքին Նազուշ Գարեգինեանը պատմեց խորհրդային Հայաստանի տնտեսական և մշակութային նշանակութեան, Հայաստանի ժողովրդական տնտեսութեան զարգացման հեռանկարներու մասին:

ՄԻՐԷՔԵԱՆ ՀԻՄՆԱԿՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՄԵԿՆԵՑԱԻ

Միւրէքեան Հիմնարկութեան (Արժանթին) նախագահութեամբ պատուիրակութիւն մը, բաղկացած Արժանթինահայ և տեղացի անձնաւորութիւններէ, 24 ժամ Պէյրութ հանգրուանելէ ետք մեկնեցաւ Երեւան, ուր պիտի մնայ շուրջ տասը օր:

Գաղութնորդութիւնը կը գլխավորէ Հիմնարկին Նախագահը՝ Տիրա Տիգրան Միւրէքեան: Մաս կը կազմեն մասնաւորաբար՝ Տոքթ. Ռոնէ Ֆալալօրա, հոգեկաւոր սրտաբան, որ ճանչցուած է սրտի գործողութեան իւր նորարար, Տոքթ. Սարգիս Գալստանեան, անուանի սրտաբան, որ

արժանացեր է միջազգային պարգեւներու, Տիրա Սալվատոր թիմբանար: Պուէնոս Այրէսի Բաղադրական Խորհուրդի անդամ, որուն նախագահութեամբ Արժանթինի մայրաքաղաքին «Գալիֆորնիա» փողոցը «Արմենիա» վերանվարուեցաւ:

Գաղութնորդութեան, որ 17 հոգիէ կը բաղկանայ, Երեւանի Կեդրոնական շրջանին պիտի գործադրուի յատուկ գիտական-մշակութային յայտագիր: Տեղի պիտի ունենան գիտաժողով, դասախոսութիւններ և խորհրդակցութիւն:

ՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ԱՒԵԼԻ ՀԶՈՐ ՔԱՆ ԵՐԷԿ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Եղեռնէն շուրջ 60 տարի ետք, Հայութիւնը, Մայր Հայրենիքէն մինչև Սփիւքի ծայրամասերը, կը կազմէ, աւելի քան երեք մէկ ամբողջութիւն: Աւելի հզօր ու միակամ է ան, իր պետութեամբ ու ժողովուրդով, որոնք միաձուլուած են առ յաւելու Աւելի կենսունակ է՝ երբ Յեղասպանն ու իր հովանաւորները Հայութիւնը ուժասպառ և արնաբամուած կը յուսալին գտնել այս օրերուն: Աւելի քան երեք հետեւողական ու անխախտ իր անժամանցելի Դատի հետապնդման մէջ:

60-ամեակ մը ետք արդէն կը հասնաւ ժողովուրդի Դատը արդարօրէն լուծուած տեսնելու ազգայնեցր, այսօր աւելի համոզիչ ու ջօշափիչ են քան երբեք, շնորհիւ Մայր Հայրենիքին և մեր ժողովուրդի միութեան և իր հզօր ու անդաւանեալ բարեկամներուն:

ՋԱՆԱԿԻՐ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՆԵՐՈՒ ՁԵՌՆԱԴՐՈՒՄ

Էջմիածին (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ)։ Մայր Տաճարին մէջ հանդիսաւոր պայմաններու տակ Եպիսկոպոս զեռնադրուեցան Գալստայի կաթողիկոսական ներկայացուցիչ՝ Արք. Վրդ. Շիրվանեանը, Հայաստանի վրդ. Ինդրեանը, Հայաստանի Կաթողիկոսական ներկայացուցիչներէ վրդ. Գոգապալեանը: Գաղութնորդ մատուցեց և օծմանը կատարեց Մայրաքաղաքի Պատրիարք Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Առաջնորդ:

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ

ԲԱՂԱՔԱՊԵՏԱՐԱՆԻՆ ՄԵՋ
ԵՐԵՎԱՆ (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ)։ Երեւանի Գաղութնորդ Գրեգոր Հասարթեանը ընդունելութիւն կազմակերպեց ի պատիւ Պէյրութի Սին Էլ Ֆիլի Գաղութնորդական պատուիրակութեան, զոր կը գլխավորէ Սին Էլ Ֆիլի Գաղութնորդական Հայկապ Հաքիմը: Ընդունելութեան ներկայ էին Երեւանի փոխ-քաղաքապետները, Գաղութնորդական պատասխանատու աշխատողներ:

ՊԵՐՈՒԹ

«ԵՐԵՎԱՆ» ՍԻՆԵՍԱ

ՊԵՐՈՒԹԻ ՄԵՋ

Լիբանանահայ Թերթեանը կը տեղեկանայ, որ Պուշ Զաւուարի մէջ տարիներէ ի վեր գործող «Շիրիտա» Սինեման, վերջերս անուանակոչուած է «Երեւան»:

«ԱՐԱՐԱՏ» ՊՈՂՈՏԱՅ

ՊԵՐՈՒԹԻ ՄԵՋ

Հոկտեմբերի սկիզբին իր դռները բացաւ, Պէյրութի մէջ, Եպիսկոպոս Սահակեան Լիւն, ի յարգանս վարժարանին բարերար և ամբարիկահայ ազգային-բարերար ընկեր Լեոն Միլերտիւնին, կը գտնուի Սին Էլ Ֆիլի Թաղամասին մէջ, Նահ. Պէյրութ գետի ափին երկարող «Արարատ» Գողութային վրայ:

ՎԵՐՆԵՑԻ ՄԵՋ

ՀԱՅ ՆԿԱՐԱԿԱՆ

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ

Աւատրիոյ մայրաքաղաքին մէջ բացուած կատարուեցաւ հայ նկարիչներու ցուցահանդէսին, ուր ներկայացուած են նաեւ Հայաստանէ երկու վարպետներու՝ Յակոբ Յակոբեանի և Մինաս Աւետիսեանի գործերը: Նկարները պիտի ցուցադրուին Նոյն-պէս, Աւատրիոյ զանազան բաղարներու մէջ:

ՊՈՒԼԿԱՐԻՆ

ՊՈՒԼԿԱՐԱՀԱՅ

ԵՐԵՎԱՆ (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ)։ Գողութային 16 ուժեղագոյն թնիստներին ամենամայր մըր-ցութիւնում բացառակ յաղթողի կոչման արժանացաւ երկու խոյանանուհի, երիտասարդ թնիստաւոր Սուլիա Պերպերեանը: Մենախաղերից բացի, նա յաղթութեան հասաւ նաեւ կանանց զուգայաղերում:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԺՅԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳ. ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ

Լիբանանահայ Բժշկական Միութեան կազմակերպած ԲԸ-ԺԸՆԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ տեղի ունեցաւ Հոկտեմբեր 2-5, Պանթիկ ՊՐԻՍՏՈՂԻ մէջ, Բարձր Հովանաւորութեամբ Լիբանանի Հանրապետութեան Նախագահ Ն. Վ. Սէլման Ֆրանճիէի, և մասնակցութեամբ Պէյրութի Ֆրանսական և Ամերիկեան համալսարաններու բժշկական Կաճառներու, ինչպէս նաեւ Լիբանանի Բժշկիներու Ընկերակցութեան:

Համագումարին պաշտօնական բացումը տեղի ունեցաւ 2-րդ օրը, 2 Հոկտեմբեր 1974, կ. Ե. ժամը 6 30-ին, Պանթիկ Պրիստիլի մէջ:

Գիտական դասախոսութիւնները կատարուեցան Հոկտեմբեր 3, 4, 5, Պանթիկ Պրիստիլի զոյգ սրահներուն մէջ, առաւելած ժամը 8: 00-ին սկսեալ:

Համագումարի գիտական գլխաւոր նիւթերն եղան:

ա. Թողացաւ Վիրաբուժութիւն:

բ. Շաբարի Նուազեցումը Արեւան մէջ:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻՋԱԿԱՆ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ

ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԵՋ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Վազգէն Ա. Կաթողիկոս իր բոլոր ուժերն ու գիտելիքները կը ներգրծէ ժողովուրդներու խաղաղութեան ամրապնդման ազնիւ գործին:

ԱՄՆի Յոյն Ուղղափառ Եկեղեցիի ներկայացուցիչ Հառլամպի Ստեֆանոփոլոս Բահանան յայտարարեց, որ ինքն ուրախ է Վեհափառ Հայրապետ Վազգէն Ա. ին զորոնք իր անհատական ջանքերով մեր բաժնակցութիւնները դրսեւորեցին հայեցանքներու ընդհանրութիւն: Խաղաղութեան խնդիրներու շուրջ, ընդլայնեցին ԱՄՆի ու խորհրդային Միութեան Եկեղեցիներու կապերը, բնաւ ան:

Իր շնորհաւորական խօսքին մէջ Վազգէն Ա. քննեց:

— Հայ Եկեղեցին այսօր կ'ընդունի հիմք տալիս Եկեղեցիներու պատուիրակութիւնը, որ ժամանած է Մոսկուայի ու համայն Ռուսիոյ պատրիարք Պիմենի հրաւերով: Հայեր, Ռուսներ, Վրացիներ եւ միւս ժողովուրդները կը բնակուին բազմազգ պետութեան մը մէջ, ուր կը կեցուցուի հասարակարգ, կը պայքարի յանուն խաղաղութեան եւ մարդկային եղբայրութեան:

Հայ Եկեղեցին ԱՄՆի Եկեղեցիներու հետ սերտ կապերու մէջ է: Մենք կը համագործակցեմք հողաւորներ խաղաղութեան ամրապնդման կարեւոր խնդիրներու մէջ: Մ. Նախագահներու հոգեւոր գործիքները 1960 եւ 1968 թուականներուն, երբ եւ կը գտնուի ամերիկեան հողի վրայ, գրայցներու ժամանակ կ'ընդգծենք, որ ժողովուրդները ծառայի են խաղաղութեան, կ'ուզեն իրարու հետ ապրիլ ինչպէս եղբայրներ:

«Մենք ուրախութեամբ ընդունեցինք այն հրաւերը, որ Ռուս Ուղղափառ Եկեղեցիի

գ. Գալստի Դարմանումի Արդիական Միջոցներ:

դ. Արեւան Գերեզման Դարմանում:

ե. Հայկական Հիւանդութիւն:

զ. Ամլութեան Վերաբերող Հարցեր:

է. Սրտի Ելքաւորական Արեւստական Դրոշմութիւն:

ը. Մանկական Վիրաբուժական Վերջին Նորութիւնները:

թ. Միջային Խանգարումներ:

ժ. Ազատ Զեկուցումներ:

Գիտական դասախոսութեանց մուտքը ազատ էր:

Շաբաթ. 5 Հոկտեմբեր 1974, Պանթիկ Պրիստիլի մէջ տեղի ունեցաւ Փակման հանդիսաւոր ձայնարկութեան Գարահանդէս, գեղարուեստական յայտագրով:

Կիրակի. 6 Հոկտեմբեր 1974, համագումարին մասնակիցները այցելեցին Լիբանանի կարգ մը տեսարժան վայրեր, և Արզու-նիէ:

Համագումարի աւարտին կազմակերպուած էր հաւաքական շրջապայտ մը, «ՄԻՋԻՍՏՈՒՄ, ղէպի ԵՐԵՎԱՆ»:

Եւ Խ. Միութեան միւս եկեղեցիներու պատուիրակութեան կազմի մէջ կ'ընդգրկուին ճանաչող Եկեղեցիները: Այդ պատուիրակութիւնը ԱՄՆ պիտի այցելէ 1975 թուականին, որպէսզի ունենայ յայտագրային յետադիմութեան հարցերը, որոնք այսօր կը յուզեն աշխարհի բոլոր ազգային մարդկանց:

«Այսօր մենք բոլոր եկեղեցիներուն ու ժողովուրդներուն կոչ կ'ընենք իրենց ձայնը բարձրացնել՝ ի պաշտպանութիւն Կիպրոսի ժողովուրդին, որը կ'ապրի իր պատմութեան դժբերակ օրերը: Մենք կ'աղօթենք, որ այդ բազմաշախտ հողին եւ մեր բովանդակ մոլորակին վրայ յալիսեանս իսկ խաղաղութիւնը»:

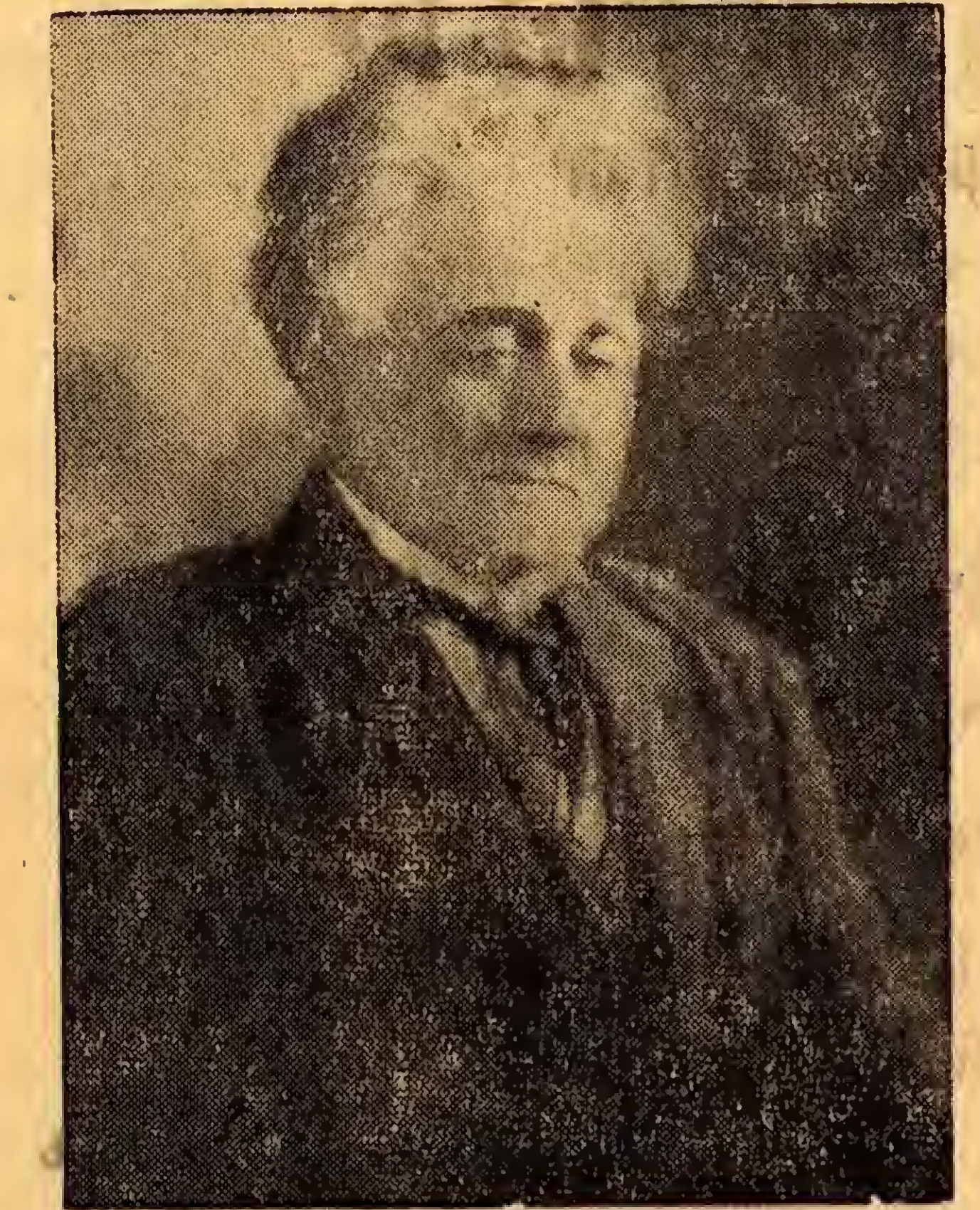
Վազգէն Ա. Կաթողիկոսը ընդունելութիւն կազմակերպեց ի պատիւ ԱՄՆի եկեղեցական գործիչներու:

Իրենց ելոյթներուն մէջ Շնորհք Պատրիարքը, Աւատրաւոր Հայոց Թեմի Առաջնորդ Գարեգին Եպ. Գազանճեանը, Մեթթիզ Եպ. Եւ. Աւագ Բահանայ Վիթայի Պորովարին բարձր գնահատական տուին Հայ Եկեղեցիին և Վազգէն Ա. Կաթողիկոսի գործունէութեանը՝ խաղաղութեան ու ժողովուրդներու կեդարութեան պայքարի անդամանին մէջ:

Ընդունելութեան ներկայ էր Հայկ. Համ. Նախարարաց Խորհուրդի անդամներ՝ Հայ Եկեղեցիի Գործերու Խորհուրդի Նախագահ Սարգիս Գալստեանը:

ՇԻՐՎԱՆՁԱԴԻ - ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՄՈՎՍԵՍԵԱՆ (1858-1935)

Երեսներին տարի առաջ, 1934 թվականի Օգոստոսի 17-ին Մաքսիմ Կորբին Բարձրագու Միությունների Տան սի- նագորգ դահլիճի ամպիոնը և բացեց «Գրականության դա- րաւոր պատմութեան մէջ առաջին Սովետական Սոցիալիս- տական Հանրապետութիւնների Գրողների Համագումարը»:

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՇԻՐՎԱՆՁԱԴԻ (Լուսանկար)

Գրողներն մէկը, որուն տիպարա- յին ստեղծութիւնները և դասակար- գային կեանքէ սեփականութիւնը զինք և դասին տիրական արժեքներու կարգին:

Մեծ է Շմախի մէջ, այլ անունով Շիրվան, որից և էր նաև իր Շիրվանդադէ գրական անունը: Գեանքի Բովից, երկ- հատոր յուշագրական գործին մէջ, զոր գրի առած է 1926-1935 տասն- ամեակին, ինքնակենսագրական վկայութիւններու շարքին ալ կը պատմէ՝ թէ իր նախակրթութիւնը ստացած է պատուելի Սարգիս վարժապետի վարժարանի և Ղա- րաբաղի Տէր Յովհաննէսի դպ- րատան մէջ, ապա՝ ռուսական կրթութիւն և առեւտրական կեանք- թի պատրաստութիւն ստանալու համար, ծնողական կարգադրու- թեամբ, հետեւած է գաւառական վարժարանի դասընթացներուն:

Շմախի՝ 1872 թվականի երկրաշարժին հետեւեցով, կը քանդուին նաև ապագայի բոլոր ծրագիրները՝ Մովսէսեան ընտա- նիքի և Շիրվանդադէ, հազիւ տասնընեք տարու, կը մեկնի Պաքու՝ «մի կտոր հաց չսկսելու»:

Ջրկանքի օրեր կ'անցնէ, մինչև որ քարտեզագրական պաշտօն մը կ'ապահովէ՝ Պաքուի նահանգային վարչութեան մէջ, միաժամանակ մայրենի լեզուի ու գրականու- թեան հետ խզուած իր կապը վե- րահաստատելով, հետեւելով Մը- չախ, Մեղու Հայաստանի, Վերսիլիայի և Կոնստանթնու- թիքի, ու գրադարանապետի պարտականութիւն ստանձնելով տեղւոյն Մարդասիրական ընկե- րութեան մօտ: Անյադ ընթեր- ցող՝ «կարդում էր ինչ որ տես- նում էր» (կ'ըսէ իր ինքնակեն- սագրականին մէջ): Եայտօր Հեթ- պըթ Սփենսըր, վաղը՝ Լաստալ, Իրիքարտ, Սէն Սիմոն, Գրիլտոն...

Գրողներն շտեմարան գաւած հաւու նման:

Ռուս ու հայ թերթերու կը սկսի աշխատակցել 1878-ին սկը- ւալ, սակայն ուշադրութիւն կը գրաւէ 1885-ին, երբ կը հրատա- րակուի իր առաջին վիպական նուանուէր՝ «Նամուսը», Թիֆլիսի Հրատարակչական Ընկերութեան կողմէ:

Այս թուականէն ետք, Շիր- վանդադէ պաշտօնի կ'անցնի, խմբագիր Արձագանգի, քա- տուղար Թիֆլիսի նահանգային վարչութեան մէջ: 1889-92 կը գրէ «Արսէն Դիմաքսեան» անուն վեպը՝ «Մուրճ» ամսագրին մէջ, 1896-ին՝ գլուխ գործոցը, «Բառա»: 1898-ին կ'աքսորուի Օտեսա (*), Ղա- զարոս Աղայանցի և կարգ մը գեղեցիկ հետ, որոնք քարական իշխանութեան կողմէ կը հալած- լէին իբրեւ քաղաքական կասկա- ծելիներ: 1904-1905-ին կը փրկուի և կը վերադառնայ Թիֆլիս, որից կ'անցնի Փարիզ, և իբրեւ ազատ ունկնդիր կը հետի Սորբոն հա- մալսարանի գրական դասըն- թացներուն: Այս շրջանին է (1905-1911) որ կը գրէ «Արմենու- հիւն», «Կործանուածը» և «Աւե- րակներ» վրային:

1911-ին կը վերադառնայ Հա- յաստան, ուր կը մնայ մինչև 1919: Այս ութ տարիներու ընթացքին յաջորդաբար կը հրատարակէ «Յա- լագործը», «Չար Ոգին», «Ո՞րն է

Մայրը», «Հերոսի Վերադարձը» և «Ալիման»: 1919-1926 արտասու- ման է կրկին, կու գայ մինչև Միացեալ Նահանգներ, ապա՝ Փա- րիզ, ուր կ'ընկերակցուի Սոր- հրդային Հայաստան, ուր և կը մնայ մինչև մահ:

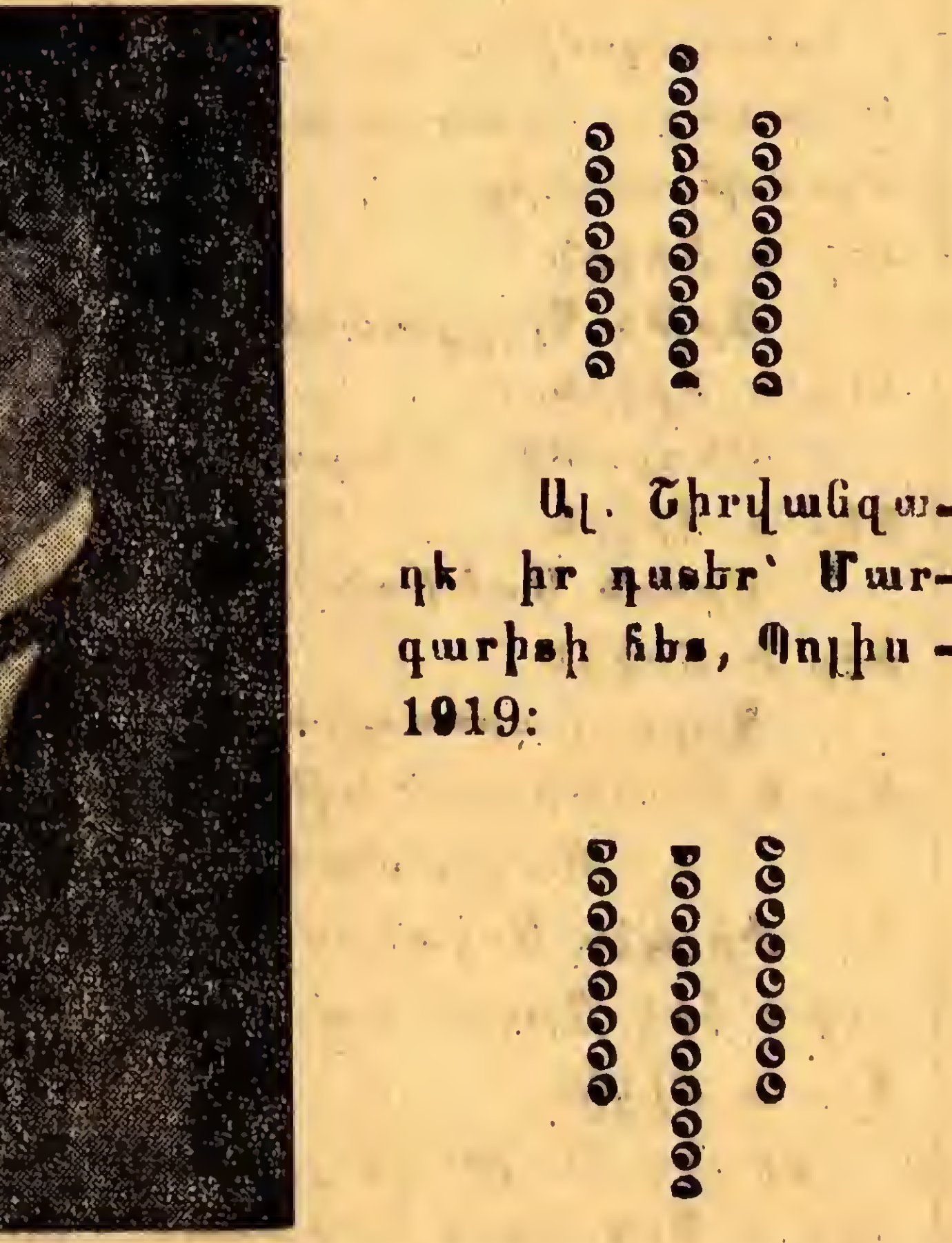
Յարգ յիշատակուած իր գոր- ծերէն անկախ, պարբերականե- րու և զանազան հանդէսներու մէջ տեղ գաւած իր հին թէ նոր վիպակ- ներն ու թատերականներն՝ «Հրդեհ Նաւթագործարանում», «Գործա- կատարի Յիշատակարանից», «Փ- րիւրդ Լիւր», «Նորերից Մէկը», «Խնամատարը», «Աքաբի», «Ջուր Յոյսեր», «Վերջին Շատրուանը», «Մորկանի Նշամին», «Իշխանու- հի», «Եւրիկէ», «Ունէ՞ր Իրա- ւունք», եւայլն:

Իրական ու բացասական տի- պարներով հարուստ են այդ բոլոր գործերը: Ան յաջողած է առարկա- յական ըլլալ՝ իր ամենէն բարդ հոգեբանական վերլուծութիւնն մէջ իսկ: Պաքուի և Թիֆլիսի նման հայաշատ քաղաքներու կեանքը, աշխատանքական եռու- ղեռը, բարքերն ու ընկերային ե- րկոյթները աւած է սեփականի տակ, սիրային ու ընտանեկան ող- բերգութիւններու վերլուծումով՝ փորձած է դառնալ վկայութիւնը շրջանի մտայնութեան, նախա- պաշարութեան և սովորու- թեան, առհասարակ գրականու- թեան ծառայելով, աւելի քան նկատի ունենալով իր գործերու հակադրութիւնները՝ ազգային իրականութեան մէջ:

— Երբեք չեմ մտածել թէ գրում եմ հասարակութեան հա- մար՝ կ'ըսէ իր նամակներէն մէ- կուն մէջ: Երբեք չեմ մտածել թէ ծառայում եմ ազգին, ուրեմն թէ՛ հրախապաւարտ պէտք է լինի ինձ, Գրականութիւնը ինձ համար արհեստ չի եղել, ոչ էլ դպրոց- այլ միայն գրականութիւն:

Մ.

(*) Մ. Ե. — Այստեղ արժէ նշել՝ որ Ալ. Շիրվանդադէ եւ Ղ. Աղայ- եանց անդամագրուած էին Մ. Դ. Հնչ. Կուսակցութեան եւ անոր գործօն անդամներէն եղած են: Ա.

Խ Ո Ջ Ե Ր ՆԻԳՈՒՍ ԵՆՐԱՅԷ

— Մահը գաղտնիք մը չէ, ան միայն կը կանգնի, բնականօրէն, վերջնականութեանը ալ մեծ գաղտնիքին՝ որ է կեանքը:

— Գթացէ կարգ մը մարդոց վրայ և անուանեցէ՛ք զանոնք ինչպէս կը փափագին, ոչ թէ ինչպէս կը կոչուին անոնք:

— Հերոսութիւնը ոչ միայն կարելի չէ հրամայել, այլ և ան- կարելի է վարձարել:

— Քու յաղթանակդ կ'սկսի այն պահէն, երբ թշնամիներդ չեն օգտագործեր քու զէնքերդ:

— Խօսքը շարունակ ետ մի դարձնել, զանի որ կրնայ պատա- հել որ դուն քեզ հարուածես:

— Յաճախ կը պատահի որ մարդ մը քեզի հարցնէ՝ թէ ինչ- պէս ժամանակ կը գտնես աշխա- տելու, երբ ան արժանի է որ հարցնես՝ թէ ինչպէս ինք ժամա- նակ կը գտնէ անգործ նստելու համար:

— Վշտի առթիւ քեզի կու գայ բարեկամը, ուրախութեան՝ ծանօթներդ ալ: Իսկ մահուանդ պարագային՝ թշնամիներդ իսկ:

— Նախանձոր ինքզինք լաւ չգրար, ոչ իսկ առանձնութեան մէջ: Ուրիշներու գործախառնութիւնը միայն կրնայ ուրախութիւն պատ- ճառել անոր:

Բառասուն տարի առաջ, 1934 թվականի Օգոստոսի 17-ին Մաքսիմ Կորբին Բարձրագու Միությունների Տան սի- նագորգ դահլիճի ամպիոնը և բացեց «Գրականության դա- րաւոր պատմութեան մէջ առաջին Սովետական Սոցիալիս- տական Հանրապետութիւնների Գրողների Համագումարը»:

Հայ գրողների պատուիրակութեան կազմում կային այսօր արդէն նուիրական դարձած շատ անուններ: Նրան- ցից Ալ. Շիրվանդադէի Սովետական Գրողների Մուշկին Հա- մագումարում ունեցած ելոյթը տպագրում ենք որոշ յա- պաւումներով:

ԻՆՉՈՒ ԵՍ ՉԵՄ ԾԵՐԱՆՈՒՄ ՇԻՐՎԱՆՁԱԴԻԻ ԵԼՈՑԹԻՑ

Ես չեմ զօգտի գրական խր- դիրներ, քանի որ գրականութեան մասին բոլոր խօսքերն, խօսք եւ իմ ընկերներից մէկը, պատգամա- տուրքներն: Ես կը խօսեմ իմ կար- ծիքով աւելի քան կարելու հարցի օտուրը, այն մասին, քի ինչ է ա- րել Հոկտեմբերեան Յեղափոխու- րից Կովկասի եւ զխաւորապէս Հայաստանի համար:

Հոկտեմբերեան Յեղափոխու- րիցը եկաւ Կովկաս, երբ Հայաս- տանը կործանում էր քաղցից, երբ մեծեղիկեան Վրաստանը եւ մու- սաֆաթիսական Ասորիքները քա- լայնուած էին իմպերիալիստական բանակներից:

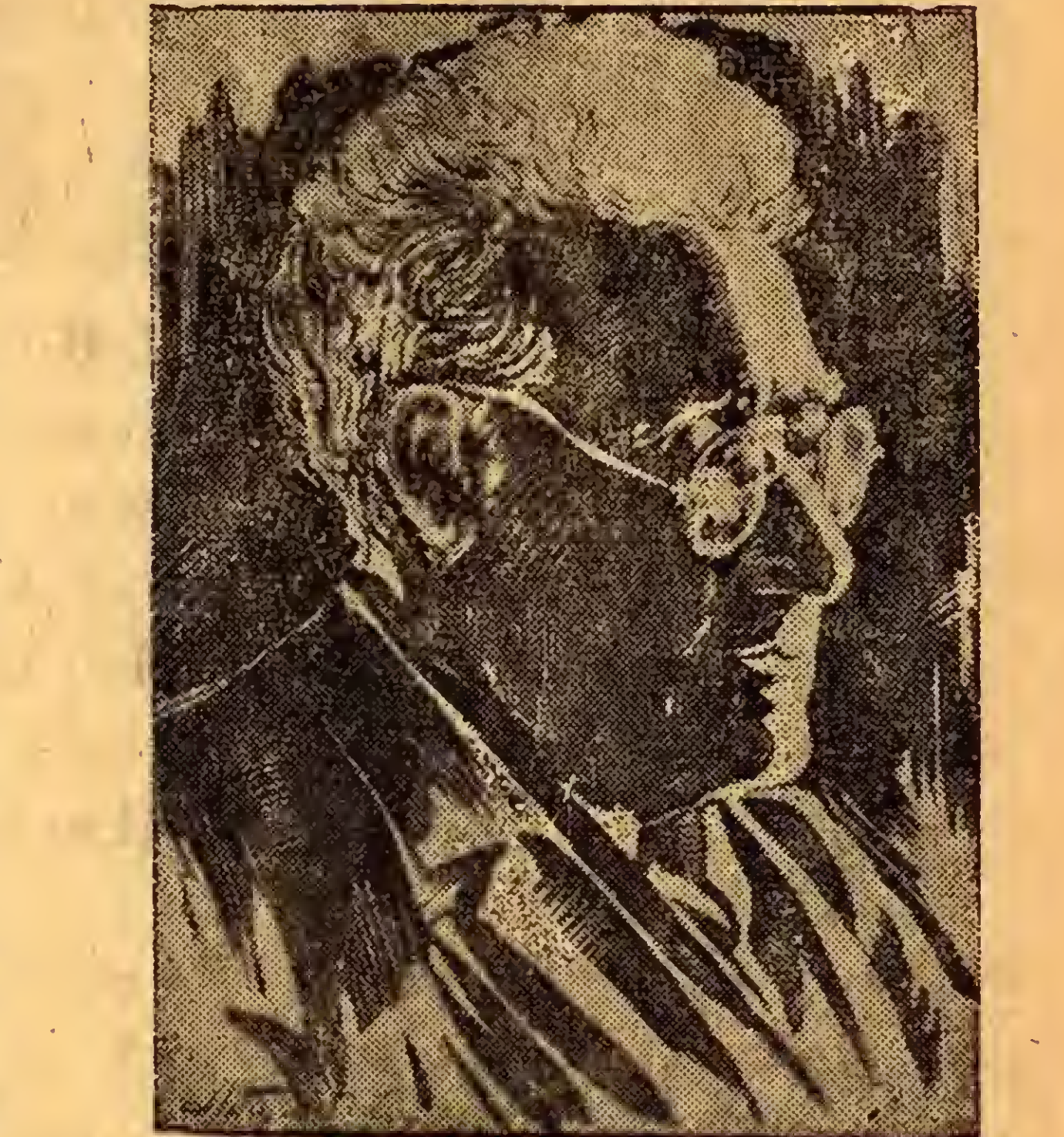
Այն ժամանակ մարդկային արիւնը լցում էր Պաֆուի եւ Թիֆ- լիսի փողոցները, Հայաստանի գիւ- դերն ու քաղաքները, իսկ իմպե- րիալիստական բանակներն արեա- սանման էին արահանում Վրաս- տանից՝ մարգանց, Ասորիքներից՝ նափթ, քաղցած ու աղքատացած Հայաստանից՝ գիւղատնտեսական վերջին մթերքները:

Այդ ժամանակ երեւաց Հոկ- տեմբերեան Յեղափոխութեան բա- նակը եւ իր խօսքն այսու, «Կանգ առ, բաւական է, այս ձեր տեղը չէ, հեռացէ՛ք այստեղից: Մեզ չենք բոլլ օայ ծաղկած երկիրը ձեր գա- ղուրը դարձնել»:

Նա դիմեց վրացի աշխատա- տուրքեան, հայ, բուրժուաշխա- տուրքեան ու առաւ, «Ո՞ւմ համար եք պատերազմում, կեանքը ձեզ չէ տուած հրա համար, որ սպանեք միմեանց, այլ հրա հա- մար, որ եղբայրաբար օգնեք միմ- եանց ապրել»:

Ի՞նչ ստացաւ Հայաստանը խո- հրդային իշխանութեան յազրա- ցակից յետ: Ինչ որ 13-14 տարուայ ընթացքում երկրի դիմքն այնպէս փոխուեց, որ անհնաւիշելի դար- ձաւ: Դաւանակալան Հայաստանում օչինչ չէր մնացել, աւերակներից բացի: Այժմ կաւածիփ խուղերի փոխարէն կանգնեցում են վիթ- խարի շինութիւններ, ճարտարա- մետի փոխարէն գիւղացիներն ու- նեն երկրակալ լուսաւորութիւն: Երեւացի քաղաքներ, քան- զարաններ, գրականութիւն, Հիմա

փոքրիկ երեսնում եօր քաղաքն կայ, իսկ ողջ Հայաստանում՝ օա- սը: Վերջապէս անգրագիտութիւնը վերջնականապէս վերացում է, Դպրոցներում հարիւր հազարաւոր աշակերտներ են ընդգրկուել, օա- սընեակ հազար ուսանողներ սո- վորում են բարձրագոյն ուսումնա- կան հիմնարկներում ու տեխնի- կումներում:

ՇԻՐՎԱՆՁԱԴԻԻ ԴԻՄԱՆՆԱՐԸ
ԳՐԹ՝ ԱՐԱՐԱՏ ՆԱՐԻԿԵԱՆԻ

Հին Հայաստանում չկար այս: Ես չեմ ուզում առել, քի չկար գրականութիւն, այդ կար, սակայն հնուած էր այն ու բարոյալուած:

Ես հին սերնդի մարդ եմ: Ես տեսել եմ երեք բազաւորների երեք բազաւորութիւն: Ես մի քանի ու- ժիմներ եմ ապրել, ցարական ու- ժիմը, Գեղեցիկ ու ռեֆորմ, դա- ցակների ու ռեֆորմ եւ այլն: Ես 76 տարեկան եմ: Բայց հաւատացում եմ ձեզ, ես երբեք ինձ չեմ զգացել այնպէս ազաւ, ինչպէս վերջին ուր տարիներ, որ ես անց եմ կացել խորհրդային երկրում:

Մարդիկ յաճախ ինձ հարց- նում են, ինչո՞ւ կ'եմ սնում, ի՞նչ կ'եմ անում, որ չեմ ծերանում, Նրանք չեն հասկանում, ինչու ես չեմ ծերանում: Ես չեմ ծերանում հրա համար, որ ապրում եմ խո- հրդային իշխանութեան ժամա- նակ, եւ ես էի կ'ապրեմ, որով հետեւ ուզում եմ վերջին ուժերս, նոյնիսկ ոչ վերջին, այլ նախա- վերջին ուժերս օալ խորհրդային երկրին: (1934)

Ալ. Շիրվանդա- դէ իր դասեր եւ մի խումբ եղիպ- տանայրու հետ, Երևանում Կիզի բուրգերում ստու- քը 1920-ին:

ՏՆԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱ

چاهاکیر
جريدة أسبوعية

من ب. ٢١١١ بالقاهرة ٢٢٤٣ - ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز: السيدة عالية سريديان (بالاير)

TCHAHAKIR

HEBDOMADAIRE ARMENIEN

B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) - Tél. 915013

Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Caire
Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Արտատպեր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԱԲԱՆ

Սեփականատեր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ԳԱԼԱԲԱՆ

Հիմնադրված 1948ին

Տպագրանակ 8000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻԻ 547 — ՀԻՆԳԵԱՐԹԻ 24 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1974

ՀԱՏԸ 26ՈՒԹԷ 3 ԵԳ. ԴՆԿ. ԿՏՄ 25 ԼԻՐ. ԴՆԿ.

عدد رقم ٥٤٧ — الخميس ٢٤ أكتوبر ١٩٧٤

Ի Ն Չ Ը Ն Ե Լ

Խ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Ինչ որ մեր ազգային դատը կը կոչենք, շատ մը մասեր կը պարունակէ: Գոնէ այն իմաստը, զոր կու տանք անոր շատ մը հարցերէ կը բաղկանայ, մեր մշակութիւն մէջ իրարու կապուած է իւրաքանչիւր կայ հոգային հարց, հատուցումի հարց, կայ թուրքին կողմէ ճանաչումը իր գործադրած ունեւոր, կայ միջազգային կարծիքին լուսաբանումը, որ տարիները անցնելով՝ հետզհետէ աւելի պէտք ունի և պիտի ունենայ աւտոր, կան հարկաւ դեռ ուրիշ յարակից հարցեր:

Անոնք ամենն ալ, առանձինն առնելով, շատ դժուարաւ լուծելի խնդիրներ են, ուր կը մնայ ամենը մէկ լուծել: Անոնք մէջ կան, որոնց լուծումը անկարելի է լսփուլաբանութեան համար, ինչպէս հոգային հարցը: Այս մասին աւելի բնական պէտք չկայ: Բաւական է աչք մը նետել աշխարհի գործերուն վրայ ատոր համարձեւում համար: Երբ մեր թերթերը և մեր ճառարանները կը գրեն ու կ'ըսեն, թէ սփուլաբանութիւնը տէր պիտի կանգնի իր իրաւունքներուն՝ լուրջ գործ մը չեն կատարեր: Դանի որ իրենք ալ գիտեն թէ սփուլաբանութիւնը ոչ մէկ միջոց ունի նման ծրագիրներ իրագործելու: Այդ է պատճառը որ իրենց բոլոր խօսքերը կը վերջանան միևնույն եզրակացութեամբ՝ «Ի՞նչ կ'ըլլայ, ինչ չըլլայ»: Այս է, ինչ կ'ըլլայ, ինչ չըլլայ, ըստ փուլաբանայ ճաղաքականութեան հիմնական սկզբունքը: Այն ատեն պէտք չէ զարմանալ, որ մեր գործերը այսքան գէշ ընթացք

կ'առնեն:

Թուրքը երբեք չուզեց ճանչնալ իր ունեւորը, պիտի ընդունէր իր ունեւորը ու ենթարկուիլ անոր հետեւանքներուն: Հապա Գերմանիան: Գէտք չէ կարծենք որ գերմանացիները, իրենց ազնիւ զգացումներէն մղուած, առաջին օրէն ընդունեցին իրենց յայտնապարտութիւնը և ուզեցին դարձանել զայն: Ամէն անոնք որոնք կ'այսպէս չէին հիշուական Գերմանիոյ գործած աւերները, գերմանացիներ ընդհանուր առմամբ կը պատասխանէր:

Հապա մենք: Մենք քիչ կորուստ ունեցանք, քիչ փաստ կրեցինք: Տեսէք մեր աւերակները, քաղաքանոց եղած Տրեզորը, Գերիլը, Համպուրը, հարիւր հազարաւոր զոհեր ամէն տեղ:

Այս բաղադրատեսիլները կանխամտածուած, կազմակերպուած ցեղասպանութեան հետ, ճիշդ չէր անշուշտ: Բայց այս էր տիրող մտայնութիւնը: Գէտք կ'ըսէ հասունի մինչև 50-ական թուականներու սկիզբները, երբ Ատենաուրի օրով Գերմանիա տեսաւ թէ ուրիշ ճար չկայ: Եթէ ոչ ընդունիլ էր մենք և հատուցանել որքան կարելի է, մտենալու համար ազգերու ընտանիքին: Մէջ: Գերմանիոյ վրայ գործադրուած ճնշումը հասկնալի էր: Շատերը՝ այդ ազգերու ընտանիքին պատկանողներէն, իրենց մորթին վրայ զգացած էին հիթլերական սպանիչ ճանկին հարուածները: Միւս կողմէ, ամենուրեք ուժեղ ազդեցութիւն (Շար. սեւ. էջ 6)

ԵԳԻՊՏՈ - ՍՈՎԵՏ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ

«Միջին Արեւելի հարցին վերջնական լուծում չկայ՝ առանց Պաղեստինեան Ազգային Ամբողջականութեան մը ստեղծումի», կ'ըսէ Միացեալ Հաղորդագրութիւնը

Եգիպտոսի Արտաքին Գործոց նախարար Գր. Իսմայիլ Ֆահմի և իրեն ընկերացող կարեւոր պատգամաւորներ, Գահիրէի և Մոսկուայի մէջ միաժամանակ հրապարակեցին միացեալ հաղորդագրութիւնը, որ ցոյց կու տայ երկու երկրները հեռաքրքրող կարեւոր հարցերու մասին կատարեալ համաձայնութիւն:

Կան և զինուորական հարցերու մասին: Այս խորհրդակցութեանց աւարտին, Գահիրէի և Մոսկուայի մէջ միաժամանակ հրապարակեցին միացեալ հաղորդագրութիւնը, որ ցոյց կու տայ երկու երկրները հեռաքրքրող կարեւոր հարցերու մասին կատարեալ համաձայնութիւն:

Գր. Իսմայիլ Ֆահմի ընդունեցաւ նաեւ Ս. Միլոթեան կողմէի ա. քաղաքագր Գր. Լէոնիս Գրեմիլի կողմէ: Որոշուած է որ Գր. Լէոնիս Գրեմիլի, ընդառաջելով նախագահ Անուար էլ Սատթի հրահրին, յառաջիկայ Յունուար (1975) 14ին Գահիրէ այցելէ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՄԱՐՆԵՐ ՆԵՐՍ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԵԱՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿԻՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ

ԽՐԱԽՁԱՆՔ - ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Գահիրէի հայ համայնքը անմասն չմնաց 6 Հոկտեմբերի Յաղթանակի Ա. Տարեդարձի տօնակատարութիւններէն, և իր բաժինը բերաւ անոնց, կրկնակիօրէն, Ս. Գրիգոր Լուսավարիչ եկեղեցիին մէջ գոհաբանական

թեմամբ և ներկայութեամբ Թեմիս Առաքնորդական Տեղապահ Գերայ. Տ. Ներսէս Մ. Վրդ. Բապտիստական Նախագահութեամբ Գառն. Թեմական Ժողովի ատենապետ Գր. Արթուր Գր. Սատթի և իր համեմատաբար ճիշդութեամբ:

Շնորհալի Սր. Չապէլ Ստեփանեան, որ աստուծոյ դեղեցիկ յարկութիւն ունի, այս առթիւ արտասանեց ժազ Թալեանի «Մեռան Լիւրանը», որուն նիւթը խիստ կը պատշաճէր օրուան հանդիսութեան:

Առաքնորդական տեղապահ Գր. Ներսէս Մ. Վրդ. Բապտիստական Նախագահութեամբ Գառն. Թեմական Ժողովի ատենապետ Գր. Արթուր Գր. Սատթի և իր համեմատաբար ճիշդութեամբ:

Մաղթանքով մը և Հայկական Ընթերցասրահի մէջ խորանարդ ընդունելութեամբ մը, այս վերջինը կազմակերպուած երեք հայ մշակութային ակումբներու՝ Հայ Գրեմ. Միութեան, Կոկանեան Սրահի և Հայկական Ընթերցասրահի վարչութեան կողմէ:

Այս խորանարդ - Ընդունելութիւնը տեղի ունեցաւ Հիւնդարթի, 10 Հոկտ. 1974, կ. Ե. Ժամը 9.30ին Հայկական Ընթերցասրահին մէջ, հովանաւորու:

Այս երեկոյթը իրենց բարձր ներկայութեամբ պատուեցին նաեւ Եգիպտոսի երիտասարդական Նախարարութեան հանրապետութեան բոլոր շրջաններու խորհուրդի նախագահը՝ Գր. Ամին Սատթի և իր համեմատաբար ճիշդութեամբ:

Ճոխ սեղաններու շուրջ տեղ գրաւած էին Ազգ. Իշխանութեան անդամներ, մշակութային միութեանց վարչականներ և երկուստեք ազգայիններ:

Ճաշկերպը բացուած յայտարարեց սրահին պատասխանատու երիտասարդներէն՝ ընկեր Գիտրոս Մովսէսեան և առաջարկեց, որ այս երեկոյթը վարելու պաշտօնը յանձնուի սլահին ատենապետ և արարագէտ ընկեր Արամ Մովսէսեանին:

Ապա Հայր Սուրբին կողմէ արտասանուած աղօթքէն ետք տեղի ունեցաւ կերութեամբ, որուն ընթացքին բաժակներ պարպուեցան Եգիպտոսի, անոր Նախագահին և Եգիպտական քաղաքի բանակին կենսոյ:

Առաջինը արարեցին գեղեցիկ ելոյթով հանդէս եկաւ սրահի գործօն երիտասարդուհիներէն Այտա Ջօրայեան, որ իր գրութեամբը ներքող մը ըրաւ 6 Հոկտ. ի յաղթանակին և աչդ յաղթանակը կերտողներուն:

Եգիպտոսի Երիտասարդական Նախարարութեան ներկայացուցիչ՝ Գր. Ամին Սատթի գլխաւոր կ'ընէ հայ համայնքին:

Ապա համայնքին ծանօթ արուեստագէտ Գր. Արամ Մուրատեան կարգաց արարեցին ինքնագիր ոտանաւոր մը, ծանուած 6 Հոկտեմբերին:

Բոլորն ալ արժանացան ներկաներու խանդավառ ծափերուն: Հանդիսութեան Նախագահ Գր. Արթուր Գր. Սատթի կարգաց իր պատրաստած իմաստասիր 20նը՝ որը ամբողջութեամբ կը հրատարակենք մեր Գ. էջին (Շար. սեւ էջ 5)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈՒՄԱՆ

ՌՈՒԹԷՆ ԳԱԶԱԶԵԱՆ ՈՉ ԵՒՍ Է

Խոր կսկիծով տեղեկացանք, որ անցեալ Ուրբաթ, 18 Հոկ. 1974, կ. Ե. Ժամը 2ին Աւլ-Թա. հիւրաւ հիւանդանոցին մէջ իր հոգին աւանդած է՝ Գահիրէի Պապ. Թեմական Ժողովի անդամ և բաւերսէ ազգային՝ ՌՈՒԹԷՆ ԳԱԶԱԶԵԱՆ, խոր սուգի մասնելով ոչ միայն իր բոլորեւն ու ազգակցական պարագաները, այլև բոլոր անոնք, որոնք երկար օտարներ գործակցած են ողբացեալին հետ, ըլլալ ազգային, ըլլալ մշակութային, կրթական ու հասարակական կեանքի մէջ:

Ողբ. Ռուբեն Գազազեանի մահը ոչ միայն մեծ կորուստ մըն է Ազգային Իսխանութեան և մշակութային այն կազմակերպութեանց՝ որոնց համար անցանախնդրեցին, նուիրումով և մեծ

գոհողութիւններով կը գործէր, այլ և ողջ եգիպտական համայնքին համար, որուն առեւ մէկ ձեռնարկէն անոնք երբ դիմում կատարուէր իրեն, ան սիրով կ'ընդունաւ և իր ներկայութեամբ բարոյական օժանդակութիւնը բերաւ երբեք չէր զլանար:

Բաւի մեծով չգիտեցող այս ազգիւ անձնաւորութիւնը երբ որ առ յաւե և կը բաժնուէր աշխարհէս: Ողբ. Ռուբեն Գազազեանի ազգային փառաւոր յաղաթկաւորութիւնը կատարուեցաւ Կիրակի, 20 Հոկ. 1974, կ. Ե. Ժամը 9.30ին Ս. Գրիգոր Լուսավարիչ եկեղեցիին մէջ, նախագահութեամբ Թեմիս Առաքնորդական Տեղապահ Գերայ. Տ. Ներսէս Մ. Վրդ. Բապտիստական, (Շար. սեւ էջ 2)

ԳԱՀԻՐԵԻ ԹԵՄԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԵՒ
ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ
ՊՐ. ԱՐԹՕ ՊԸԼԸՔՏԱՆԵԱՆԻ ԽՕՍՔԸ
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6-Ի ՅԱՂԹԱՆԱԿԻ
ՕՐՈՒԱՆ ԽՐԱԽՈՒՄՆԵՐ

Ձ Օ Ն

Այս ներկայ գրութիւնս՝ երախտագիտութեամբ, յարգանքով ու յաւատարմութեամբ կը հանձնարուի ձեր խնամքին, որ եղաւ ճշմարիտ կերտիչը, մզիչ ու իմաստուն ուժը՝ 6 Հոկտեմբերի սրանչիւր յաղթանակի արշալոյսին, աւերժ 6 Հոկտեմբերով ազգին, մեզ ամենուս, կրկին տուաւ ու բարձրացուց՝ ինքնավարութիւնը, արժանապատուութիւնը ու հպարտութիւնը, ջախջախելով ու փշրելով թշնամիին անպարտելիութեան առասպելը:

Ան, իր ուսերուն վրայ, անվհատօրէն ու միայնակ, կրեց ամբողջ ազգի մը բեռը, ցաւը, մտատանջութիւնը ու լիակատար պատասխանատուութիւնը: Գիտցաւ տոկալ, լուռ տառապիլ, համբերել ու ապա անաղմուկ պատրաստուիլ, ամէն ուղղութեամբ, դիւանագիտական թէ ռազմական զիծով, ներքին ինքնապաշտպանութեամբ, արարական միասնականութեամբ, նիւթական թէ բարոյական կաշուածներով, 6 Հոկտեմբերի օրուան: Ան արդէն, այսպէսով, ռազմական ճակատումէն առաջ իսկ՝ ապահով կը կերտէր ազգին գալիք՝ կանխամտածուած յաղթանակը:

Եւ 6 Հոկտեմբեր 1973ին, իբրեւ ազգին զերագոյն հրամանատարը, կը շղթայագերծէր արդարութեան վրիժառու ու անհղ հակայարմակողականը:

Ան է՝ իր գործերը ցոյց կու տան այդ արդէն, մեր հայրենիքին փաստօրէն իմաստուն, հեռատես, դիւանապետ, արդար ու քաջակորով նախագահը՝ Նորին Վսեմութիւն Անուար Եւ Սադատը: Մեր գաղութը՝ որ ամբողջութեամբ, հարազատօրէն ու կատարելապէս եզրկատար է և փրկութեամբ՝ ինչպէս նաև սլաւով ու հոգիով միասնուրում է իր արար հայրենիքին հետ, կը մտախոյզ իր նախագահին, բոլորին հետ, երկաթ ու երջանիկ կեանք, որպէսզի, ապահով ձեռքերով, Ան՝ եզրկատար առաջնորդէ դէպի իր շողջողուն ապագան:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6 - ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԵԴԱՐԱՅ

Անս Նոր Թուական մը եկաւ աւելցաւ, այս տարի, մեր եզրկատարական տօներու ցանկին վրայ: Ան հասաւ մեզի՝ հովին պարզուած դրօշակներու ծածանումներով, մարտական և յաղթապան՝ պղնձեայ փայլուն շփոթումներով: արեւին տակ՝ պողպատեայ դէմքերու պայծառներով ու փայլատակումներով, զետեղ ծանրօրէն սարսփող խորիւս տողանցով, սրանչիւրէն համալսարանական, մինչ թմբուկներուն խուլ ու յարատեւ հարուածներուն ծայրէ՝ կշռոյթը կու տար այդ հերոսական բանակին շքերթին: Այսպէս հասաւ մեզի Հոկտեմբեր 6ը՝ յաղթանակով արեւաշող, այսպէս գրաւեց ու վերջնականապէս տեղաւորուեցաւ ան՝ իր ջրախումբով՝ մեր ամէնուն սրտին մէջ:

Հոկտեմբեր 6: Ասկէ տարի մը առաջ էր երբ մեր երկրին նախագահը, ձեռքը դէպի առաջ շնչող ու յանկարծակի նետած, դէպի Սինայի դեղին աւազներուն մէջ թաքնուած ու ծուլած թշնամին՝ կ'արծակել, կը շղթայագերծէր եզրկատարական բանակին այլևս անզսպելի, պողպատեայ, պայծառ, զսլոյ ու անհղածան զոռացող, բարկացած ու մոլորեցող հակայարմակողականը: Զերթ վիթխարի, սարսափազդու ու անխոցելի վիշապ, որ յանկարծ կը քակուի, կը ձերբազատուի զինք ոլորապտուտ կծկող գալարումներէն, ան, ատելալու ու բարկացաւ իր գլուխը վերստին կը նետէր դէպի առաջ, կրակի շէկ լեզուներով, իր վրիժառու հուրը ժայթքեցնելով ու սփռելով չորս դիւ, թնթանալով անհղաշունչ փշրուներով կատաղած, աւերելով, ճգնելով ու հրկիզելով այլևս ամէն ինչ: Այդ օրը, մեր բանակը, մեր տղաքը, նետուեցան, խոյացան՝ առաջ, առաջ՝ դէպի Սինայ, ուր՝ դեղին աւազներուն լուսն վրայ՝ իրենց կը սպասէր հայրենիքին տրոփող, արկնող, մեծ սիրտը: Անոնք զոհաբերուեցան, հայրենիքի տեսլականով, յաղթանակի սուրը ի ձեռին իրենց երիտասարդութեամբ առաւել եւ քողարած ու տաքացած արիւնը՝ ընծայաբերելով ազգին սրտին, որպէսզի ան շարունակէ բաբախել, սպրիլ, ազատ, զուարթ ու հպարտ:

Այ մէկ բան կրցաւ կասեցնել այս սրանչիւր խոյանքը: Ջրանցք, թշնամիին Պարլէի անանցանելի հոգակուած ամբողջութեան զիծը և դիմադրութիւնը: Խորտակուեցան, փշրուեցան, լքուեցան այդ բոլորը: 6 Հոկտեմբերի ամպրոպային ուրակակիւն՝ անզուպ ու անհալկու շունչով՝ արմատախիլ ու հիմնայատակ բանդուեցան թշնամիին բոլոր դիրքերը: Անպատի համապարած ու սոսկալի մրրիկ մըն էր զոր շղթայագերծած էր մեր բանակը, և երկինք բարձրացող այդ աւազի ոլորապտուտ ամպերուն ներքէ՝ շնչահեղձ մահացաւ ու թաղուեցաւ ատելի թշնամին:

Այս է 6 Հոկտեմբերը, եզրկատարական բանակին սրանչիւր յաղթանակը՝ Խորախլացի թշնամիին դէմ: Մենք, եզրկատարաբար, իբրեւ եզրկատարներ, լաւ ու լիովին կը զգանք ու կ'ըմբռնենք 6 Հոկտեմբերի օրուան ամբողջ իմաստն ու տարողութիւնը և անոր առթած անհուն հրճուանքը: 6 Հոկտեմբերը՝ լոկ փառատուն ու ցնծատուն մը չէ՛, այլ նաև խորհրդանշական յենն է ազգին գրաւուած հողերուն վերստացման՝ զենքի ուժով, սոնակաւ չէլին:

1967ի պատերազմին՝ եզրկատար կարսնցուցչի՝ վրիժառուած, բաժին մը իր արեւելեան հողերէն, իր մ'ամէն, իր իսկ բաժին, 6 Հոկտեմբեր 1973ի յառաջադրուած իր անզուպ խոյանքով, մեր հայրենիքը կորզեց, վերստացաւ արդէն մաս մը այդ սուրբ հողերէն:

(Երախտագիտութիւն տես էջ 4)

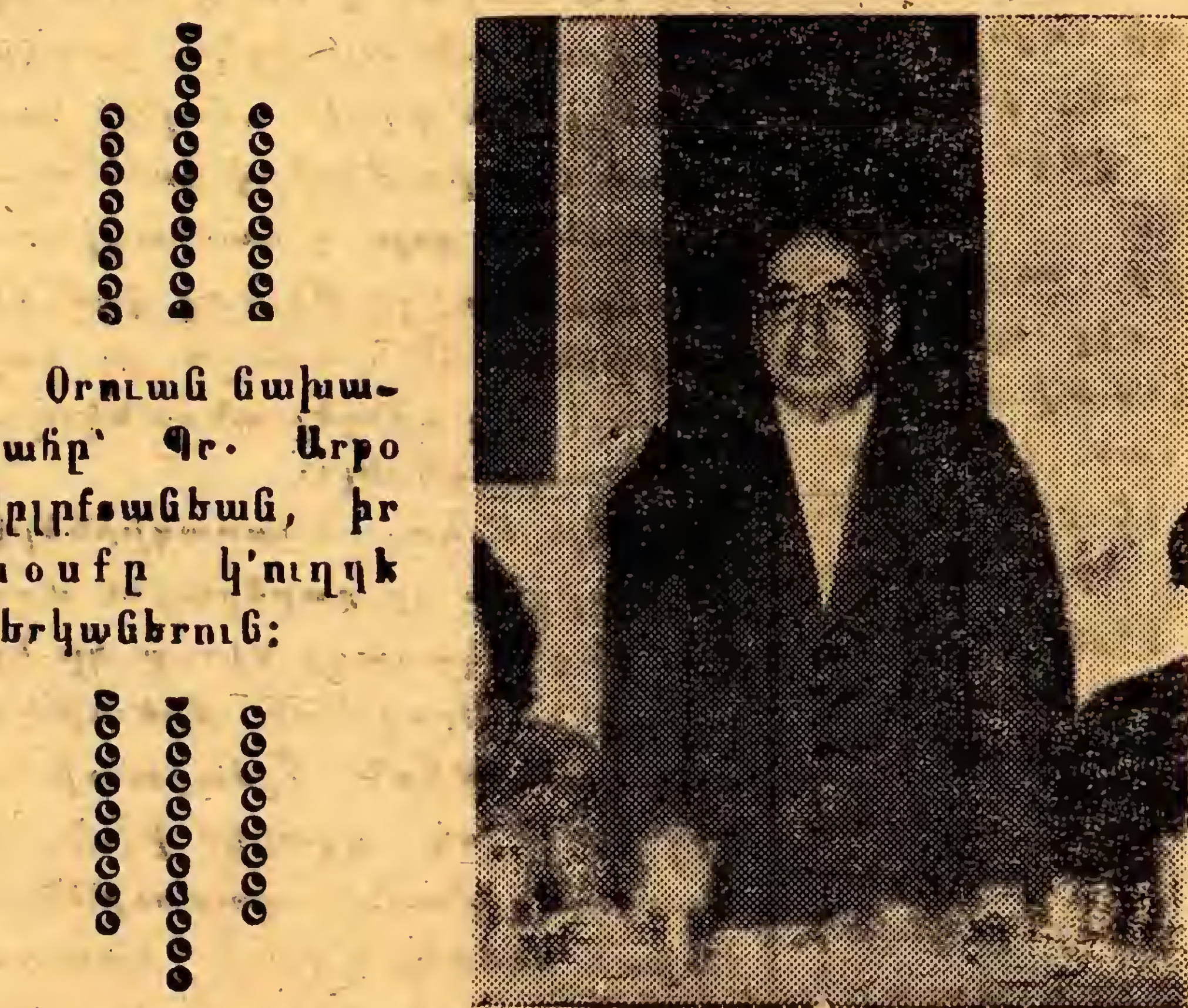

ՀՀԳՈՒՆԵԿՆՈՒԹՅԱՆ Պատուոյ սեղանից նստած՝ աթոյն Տէր Եւ Տիկին Ամին Սաֆ, Հոգ. Տ. Ներսէս Ս. Վրդ. Բապուրեան, Տէր Եւ Տիկ. Արթ. Պըլլֆօնեան Եւ ընկ. Սարգիս Պալանեան

وأولادنا مسرعين إلى الأمام نحو سيناء التلال الرملية الصفراء التي يتجه إليها قلب مصر الكبير النابض الجريح فضحوا بأرواحهم من أجل مستقبل الوطن وسيف النصر في أيديهم وأهدوا إلى قلب الشعب شبابهم ودماهم المتدفقة الدافئة لستمر دقاته وليعيش حراً سعيداً عزيزاً.

ولم يستطع أي شيء وقف ذلك الزحف الرائع فذلت أمامه الفناء وتحطم خط بارليف المشهور بأنه لا يمكن اقتحامه فاندحرت وتلاشت كل مقاومة للعدو فكان ٦ أكتوبر بمثابة عاصفة مروعة وأنفاس ملتبئة لا يمكن مواجتها تقدم كل شيء للعدو تهدم جزريا وأساسيا وهكذا كان زحف جيشنا مثل العاصفة المدمرة التي شملت الصحراء كلها فأثارت الرمال الصاعدة إلى السماء كأنها السحب وحينئذ توقفت أنفاس العدو البغيض ودفن هناك.

هذا هو ٦ أكتوبر عيد انتصار جيش مصر الرائع على العدو الصهيوني؛ ونحن الأرمن بمصر كصبيين نشعر ونفهم تماما كل معاني ٦ أكتوبر وأبعادها وما سببه لنا من بهجة عميقة وليس ٦ أكتوبر مجرد عيد انتصار وعيد بهجة فحسب بل هو يرمز إلى عيد الشعب الذي استرد بقوة السلاح وبالرجولة الأراضي المغتصبة.

Օրուան նախագահ՝ Պր. Արթ. Պըլլֆօնեան, իր խօսքը կ'ուղղեի ներկայիցին:

في حرب ١٩٦٧ فقدت مصر الجريحة جزءا من أراضيها الشرقية من جسمها ومن قلبها وفي ٦ أكتوبر ١٩٧٣ بزحف جيشنا القوي استرد وطننا جزءا من أراضيها المقدسة.

وإن كان ٦ أكتوبر درساً للعالم أجمع فهو سوف يظل لكليل النصر لوطننا هذا.

وليعش إلى الأبد شعبنا المصري الذي لا يعرف انحناء الرأس وليعيش جيشه البطل الشجاع ورئيسنا الحكيم القوي أنور السادات.

وأمنيتنا أن نسترد كل أراضينا بالطرق السلمية أو إذا اقتضى الأمر بقوة السلاح ففي أراضينا روتها وطهرتها دماء أبنائنا ولا يمكن أن ننساها أو نرضى أن تفصل عنا أو نتركها بريمة وحيدة في يد العدو.

والإجلال الأبدي لأبطالنا والحد الأبدي للسادس من أكتوبر ولتمش إلى الأبد مصرنا العزيزة

القاهرة في ٦ أكتوبر ١٩٧٤

كلمة السيد / أرتو بليكديان

رئيس المجلس الملى الأرمني بالقاهرة

في الاحتفال بذكرى مرور عام على يوم ٦ أكتوبر بنادى الأرمن بالقاهرة

ترجمة: آرام ب. موسيانيه رئيس النادى

إهداء

باسم الطائفة الأرمنية بمصر أهدى كلنى هذه بكل إجلال واعتراف بالجميل والإحساس العميق إلى ذلك الرجل الذى أصبح الصانع الحقى والقوة الدافعة والحكيمة انفجر يوم نصر ٦ أكتوبر المجيد. إلى ذلك الرجل الذى بالسادس من أكتوبر أعاد إلى الشعب وإلينا جميعا الثقة بالنفس والعزة والكرامة وذلك بكسر وتحطيم تلك الأسطورة التى روج لها العدو بعدم إمكان قهره.

هذا وقد أخذ على عاتقه بمفرده ودون ملل عبء شعب بأكمله وتعمل الآلام والمهوم والمسئولية كاملة وعرف كيف يصبر ويحتمل ويقاى في صمت وهو يستعد للسادس من أكتوبر دون ضوضاء وفي كل الاتجاهات السياسية والعسكرية وفي كل الجهات الداخلية والخارجية ومن أجل الوحدة العربية في المجالين المادى والمعنوى وبهذا كان يشيد انتصار الشعب المرتقب قبل المواجهة العسكرية.

وفي ٦ أكتوبر ١٩٧٣ بدأ بصفته زعيم الشعب والقائد الأعلى للجيش هجومه العنيف لتحقيق الانتقام العادل

هذا الرجل الذى تدل عليه أعماله المجيدة هو رئيس وطننا الحكيم البعيد النظر والسياسى العادل الشجاع غفارة الرئيس أنور السادات. وطائفة الأرمن في مصر وهي جزء من الشعب المصرى ومنذجة فيه بصفة كلية خالصة وكاملة إخوانهم المصريين قلبا وقالبا وروحا تتمنى مع الكل لرئيسها حياة مديدة وسعيدة ليستطيع أن يقود مصر بأيد أمينة إلى المستقبل الزاهر.

٦ أكتوبر - ذكرى مرور أول عام

لقد زاد هذا العام تاريخ جديد على سلسلة الأعياد المصرية وصل إلينا برفقة الإعلام في مهب الرياح وبمعزف النحاس اللامع أنغام النضال والنصر وبقمعقة وتطايير شرر الأسلحة الفولاذية اللامعة تحت ضوء الشمس وبتقدم الجيش البطل وهو روعة في النظام يمز الأرض مزاً وتصحبه دقات طبول النصر القوية المستمرة، بهذا كله ظهرت عظمة موكب جيشنا البطل وهكذا وصل إلينا ٦ أكتوبر بالانتصار الساحع فاحتل نهائيا مكانه السامى في قلوبنا جميعاً.

٦ أكتوبر - كان منذ عام حين أعطى رئيس الوطن إشارة بيده للسير إلى الأمام فانطلق الجيش فجأة إلى العدو المختفى وراء رمال سيناء الصفراء فكان بدء الهجوم المضاد لجيش مصر الذى كان يزار متفجرا ضاربا صائحا صياحا عاليا غاضبا شرسا لا يمكن إيقافه فكأنه تبين ضخم مفزع لا يمكن قهره والذى انطلق فجأة متخلصا من أناته المؤلمة وتوجه - وهو تحرقه السكراميه والغضب - إلى الأمام ناشرا في كل صوب الأسلسة النارية ولهبب الانتقام وكان دوى المدافع يزيد عفا فيحرق في طريقة كل شيء، فى ذلك اليوم اندفع جيشنا

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԵԱՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿԻՆ ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒՄԾ ԽՐԱԽՃԱՆՔ - ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

(Շարունակություն Ա. էջ 6)

վրայ, անոր արարելն թարգմանություններ միասին:

Հանդիսավարը ապա խոսք տուաւ Պր. Կարապետ Տէմիր-ճեանին, որ գեղեցիկ բաղդատական մը ըրաւ 5 Յունիս 1967 թ. 6 Հոկտ. 1974 թ. միջև:

Հայկական Ընթերցասրահի վարչութեան անդամներ Բ. Կարապետ Տէմիրճեան և Պր. Կարապետ Տէմիրճեան:

Օրուան մեծայարգ հիւրերն Պր. Ամին Սաաթը, յանուն արար ժողովուրդին, իր ջերմ զգացումները յայտնեց եզրադասարանին, որ իսկական քաղաքացիի զգացումներով կ'ապրի ու իր բաժինը կը բերէ երկրին յաւաքիմութեան:

Թերթիս խմբագիրը իր կարգին ըսաւ, թէ այս հանդիսութիւնը յարգանքի պարտականութիւն մըն է հայութեան կողմէ՝ իր արար եղբայրներուն, որոնք ասպնջականութիւն է սիր ցուցաբերեցին հայերու հանդէպ: Ան վերջիցս այն օրերը, երբ նախադասարանին մօտ 3 տարիներ ետք, 28 Սեպտ. 1970 թ.

ստացուին բոլոր արար գրաւեալ հոգեքը: Այս առթիւ շնորհք որ եզրադասարանին է զօրավիգ կանգնել եզրադասարաններուն և ամէն առթիւ աջակցիլ անոր պայքարին:

Հանդիսավարը ապա կարգաւ պատմեց իր շնորհաւորական հեռագիրին, որ, յանուն երեք մշակութային ակումբներուն նոյն պահուն իսկ ուղարկուած էր եզրադասարանին նախագահ Անուար Էլ Սատաթի:

Նշենք այստեղ, որ բոլոր ելոյթներն ալ, արարներն կամ հայերէն, գրեթէ նոյնութեամբ թարգմանուեցան Պր. Արամ Մովսէսեանի կողմէ:

Ճաշկերոյթը կ'ընթանար խանդավառութեամբ: Հայ և արար նոյն զգացումներով կը խօսակցէին:

Հայերու եզրադասարանին մեծ օգտակարութեանց մասին հանգամանքէն և արարներէնով արտայայտուեցաւ Պր. Արամ

Ազգ. Երեսփոխան Պր. Կարապետ Տէմիրճեան կը խօսք տայ:

Մովսէսեան: Ան շնորհք մանաւանդ թէ անցեալ դարէն սկսեալ հայեր մեծ օգտակարութիւններ բերած են երկրին, ոչ միայն ներքին, տնտեսական և ընկերային մարզերէ ներս, այլև քաղաքական գիտելի վրայ, ու այս առթիւ մասնաւորաբար նշեց Նուար փաշան, որուն մահուն 75 ամեակն է այս օրերուն: Ան շնորհք սա իրողութիւնը, որ եզրադասարաններ միտ հաւատարիմ քաղաքացիները եղած են այս երկրին, որուն ընկ ժողովուրդը իր հոգն ու աղը կ'իսած է հայերուն հետ:

Թերթիս խմբագիրը իր ելոյթի պահուն:

անակնկալօրէն կը մահանար եզրադասարանի անդամները՝ որք. Կարապետ Տէմիրճեան, և այդ դժնդակ օրերուն, Մովսէսեան Անուար Էլ Սատաթն էր՝ որ կու գար քաղաքը ստանձնելու: Հեռավարութիւնը երկրին: Նոր նախագահը իր իմաստուն քաղաքականութեամբ կը վերականգնէր երկրին տնտեսութիւնը, ներքին կազմակերպութիւնը և կը վերադարձնէր բանակը, ու անցեալ 6 Հոկտ. ին հրաման կ'արձակէր եզրադասարանին անդամներ Սուէրի Զրաւնջը:

Բանախօսը շնորհք նաև որ 6 Հոկտ. ի յաղթանակը վերջինն է և թէ մեծագոյն յաղթանակը պիտի ըլլայ այն օրը՝ երբ վեր-

Պր. Արամ Մովսէսեան կը կարդայ իր գրած արարներն անդամներ:

վերջին խօսողը եղաւ Ա. Կարապետ Տէմիրճեան:

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՆՏԻԿՈՐ

Արժանքի մը փոփոխութիւնը դասախօսութիւնը՝ Երեսմի մէջ

ԵՐԵՎԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ).
Երեսմի Գեղարքայ Բժշկական ինստիտուտի մէջ, Հայկական ԽՍՀ Առողջապահութեան նախարարութեան Բժշկական Գիտական Խորհուրդը և Գիտա-Բժշկական Ընկերութիւններու Խորհուրդը կազմակերպեցին Արժանքի մը փոփոխութիւնը, որտեղ տալիս է անոր բոլոր մասին: Փափաքով Երեսմի մէջ կը գտնուէր Արժանքի մը փոփոխութեան Հաստատութեան նախագահութեամբ, որը յիշատակելի աշխատանք կը տանէր Խորհրդային Հայաստանի և Արժանքի մը միջև գիտական և

մշակութային կապերու ամրապնդման ուղղութեամբ:
Ունէ Փափաքով, Արժանքի մը փոփոխութեան խորհուրդի ղեկավար, ինչպէս նաև երկուային ներկայ գտնուող Վերջին Զարեհ Միւրեքեանին ողջունեց՝ Երեսմի Գեղարքայ Բժշկական ինստիտուտի Ամբիոնի վարիչ, Բժշկական Գիտութիւններու Տնօրէն Գրոֆ. Սուրեն Միւրեքեանը:
Այնուհետև ներկայից ռազարութեամբ ունեցող Փափաքովը դասախօսութիւնը, որը կ'ուղեկցուէր ֆիլմերու ու լուսապատկերներու ցուցադրութեամբ:

ՊԵՐՃ ԺԱՍՎՈՅԵԱՆԻ ՆՈՒԱԳԱՅԱՆԴԵՍԸ

ԵՐԵՎԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ).
Տաղանդաւոր երգչուհի Գրեթ Ժամկոչեանը (ԱՄՆ) մէկ անգամ ևս ուրախացաւ իր արուեստի երկրպագուներուն: Ան երեք Կամերա տուաւ Հայֆիլհարմոնիայի Մեծ Դահլիճին մէջ, արժանանալով ունեցողներու ջերմ ընդունելութեան և ամենախառապահանջ մասնագէտներու միահամուռ բարձր գնահատականին:

Գրեթ և Մեծ Դահլիճի ստեղծագործութիւններու կողքին, արժանաւոր տեղ յատկացուած էր հայ գաղական երաժշտական զրաւնութեան: Անոնցմէ Կոմիտասի և Եկմալեանի երգերը երգուեցին համար իր կատարած փոխադրումները՝ ան նուիրած է բանաստեղծ Գրեթ Մեծ Դահլիճի յիշատակին:

Ունեցողներու վրայ բացառիկ մեծ ապաւորութիւն թողեց Այան Յովհաննէսի «Սանահին» կտորի կատարումը, որը կ'ուղեկցուէր գոհաւոր լուսապատկերներու ցուցադրութեամբ:

«Ջահակիր» Աղեւսանդրոյ պատմական ներկայացուցիչն ու թողարկեցին՝
Պր. ՄԻՆԱՍ ՊԱՆՏՈՅԵԱՆ
33, Սաա Զաղուլ պող.
Հեռ. թիւ 802199

Գերա. Տ. Ներսէս Մ. Վրդ. Բաւոնեան: Հայր Սուրբ յիշելէ ետք Խորհրդային «Սանահին» քաղաքի իւրեանցը, խօսեցաւ արար ժողովուրդի գիտութեան և մշակութի մասին, որոնք գոյութիւն ունէին այն օրերէն ի վեր, երբ Եւրոպան գեռ խաւարի մէջ կ'ապրէր, և շնորհք որ այսօրուան քաղաքակրթութիւնը շատ բան կը պարտի արարներուն, որոնց կողմէ գլխաւորաբար գիտութիւնը մուտք գործած է Արեւմտեան մէջ: Տօնական առթիւ Հայր Սուրբը շնորհաւորեց եզրադասարանի ժողովուրդը և անոր առաջնորդը՝ նախագահ Անուար Էլ Սատաթը, ու երկար կեանք մաղթեց իրենց:

«Գահակիր»-ով վերջ գտաւ յիշատակելի այս երեկոյթը, որ մեծապէս գնահատուեցաւ արար հիւրերուն կողմէ: Ս. Զ. (Լուսանկարներ՝ ՀՐԱՆԻ)

ՎՈՒԹԵՈՒ ՊԱՏԳԱՍԸ ՅԱՐԳԷ ՈՐ ՅԱՐԳՈՒԻՍ.

Վուրթեր հիացողներ շատ ունեցաւ: Շատ հակառակորդներ ալ: Միտքի աշխարհին, խօսքի աշխարհին մէջ՝ անկասկած մեծ ուղեւորներն էին միայն իրենց պէս փարթաւ տաղանդի մը, մտածողի մը, արդարաւոր մարդու մը համար:

Եւ պատրաստաբան էր Վուրթերը իր անուանելու խորունկ ու ցայտուն մտածութեամբ կը յորդէին իր մէջէն:

Օր մը գովեստը կ'ընէ իր շրջանին ծանօթ գրողներէն մէկուն: Իշխանունի մը՝ որ Ներկայ էր, կ'ընդմիջէ զինքը ըսելով:

— Բայց կը զարմանամ... որ անի զան երկ, ան շատ գէշ կերպով խօսեցաւ մեր մասին:

— Երբեք զարմանալի չէ, երկուքս ալ, ան ինչպէս ես, շատ շատ սխալմ եմ, կը պատասխանէ իսկոյն Վուրթերը:

Գրեթ Ժամկոչեանի համար ինչ ներկայ էին անուանի երաժշտանք, այդ թիւով երգչուհի Լուսինէ Զաքարեանը, դաշնակահարուհի Մարիաննա Յարութեանը, երգչուհի Կարապետ Սատաթը, կամպոզիտոր Ազամ Սուրբեանը և ուրիշները:
Արժանքի մը փոփոխութեան ղեկավար Վերջին Զարեհ Միւրեքեանը, Պր. Կարապետ Տէմիրճեանը, Արեւմտեան Եւրոպայի Հայրապետական պատուիրակի և Երեսմի թիւի Առաջնորդ Սուրբեանը, Մանուկեանը, Միւրեքեանը, Հովհաննէսը, Զգոնեանը, Յակոբեանը, Անգլոյ Հայրապետական Պատուիրակի Ներսէս Յաւ. Գողապետեանը:

«Յարգէ, որ յարգուին»:

ՖՈՒԹԳՈՒԼԻ ՄԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ ՄԻՋԵԻ 1000 ԵԳ. ՈՍԿԻ ԱՐԺՈՂՈՒԹԵԱՍԲ ՊԱՐԳԵԻԱԻՈՐ ՄԵԾ ՄՐՑՈՑԹ ԲԵՏԵԱՆ ՍԵԼԱՆԻ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ՍԵՓԱԿԱՆՏԵՐ ՏԻԳՐԱՆ ՊՕՂՈՍԵԱՆԻ ԿՈՂՄԵ

Գողապետեանը թէ որ խումբը պիտի ըլլայ՝ եզրադասարանի ֆութպոլի մեծ մրցաշարքին (տաւրի) ախտեանը և որ խումբը՝ երկրորդը:

Տրամադրուած է 1000 Ե. Մ. մրցանակներ, ձիւղ պատասխանողներէն վիճակաւ:

Առաջինը պիտի ստանայ 300 Ե. Ոսկի
Երկրորդը պիտի ստանայ 100 Ե. Ոսկի
Երրորդը՝ 50-ական Ե. Ոսկի

Շահող խումբը պիտի ստանայ 200 Ե. Ոսկի, առաւել 300 Ե. Ո. ի համարժէք ԲԵՏԵԱՆ հաստատութեան արտադրութիւններ:

Գալմաններ. — Ալ-Ահրամ, օրաթերթի ծանուցումներու բաժինին (Կալամ փողոց) ուղարկել՝ զոյ պահարաններու մէջ, անունները այն խումբերուն, որոնք ըստ ձեզի առաջին և երկրորդ պիտի հանդիսանան: Ձմեռանք գրելու մեր անունն ու հասցեն:

Գահարաններուն վրայ նշանակել:

ՄՐՑՈՑԹ. ԲԵՏԵԱՆ, ՍԵԼԱՆԻ — ՏԻԳՐԱՆ ՊՕՂՈՍԵԱՆ

Մրցաշարքին խաղերը կը հաղորդուին հեռուստացոյցով և ռաւակ՝ Բաքի Մոհամէտ Լաթիֆ:

Գաղապետները ստանալու վերջին պայմանագրով է Կիրակի, 15 Դեկտեմբեր 1974:

ՇԱՆՈՒՄ. — Սոյն մրցումին կ'ընամ մասնակցիլ «Ջահակիր» բոլոր ընթերցողները, ըլլան անոնք եզրադասարանի կամ այլու հաստատութեան: Արաք երկիրներ բնակող հայեր, որոնք հեռախոսով ունեն քերտ միջոցաւ հետեւելու այս մրցաշարքին արդիւններուն, կ'ընան մասնակցիլ և օգնելու յոյսեր ունենալ:

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրենք արտասահմանի մեր այն բաժանորդներէն, որոնք ցաղ չեն ողկած իրենց բաժնեկիւնը, բարի ըլլան մեզի փութացնելու զայն, դիւրացնելու համար մեր գործը: Ձեզ կամ մանսա-փոս գրել «Sarkis Balay»-ի անունին և ուղարկել փոստակով թիւ 2111, Գանիթ, Եգիպտոս:

ՈՂՋԵՐԹԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ

Հայկական Ընթերցասրահին մեջ, անցելով Եւրոպա, 22 Հոկտ. 1974, Կ. Ե. ժամը 9.30ին, տեղի ունեցավ ողջերթի ընդունելութիւն մը, որտեղից գործունէութիւնը ընկեր և ընկերուհի Քաղաքի և Ստալինի Արապեաններու Եղբայրական Միութեան անդամները:

Սյու ընդունելութեան ընթացքին սրտազին բարեմարդութիւններ եղան ու բաժանակարգ պարզութեամբ: Գնահատական և գովազատական խօսքեր եղան երկուստեք ընկերներ Աւետիս Սոմախչեանի, Յրեմի Մանուկեանի, ինչպէս նաև վարչականներ՝ Գեորգի Մովսէսեանի, Նուպար Զօրայեանի, Արամ Մովսէսեանի կողմէ: Սրահին խմբիկները անհատական ընկեր Եղբայրական Սրահին կողմէ:

Ողջերթին ետք, ընկեր Քաղաքի Արապեան վերջնական ընթերցասրահին անցելու իր գործունէութեան օրերէն և ընդհանուր յայտարարութիւնները:

Առեւտրային ընկեր Արամ Մովսէսեանի առաջարկին վրայ, ընկերուհի Ստալինի Արապեան կողմէ կարգադրուեց և անկէ բաժին հանեց բոլոր ներկայիցներուն, որոնք իրենց կարգին կրօնական բարեմարդութիւնները քննարկեցին:

Իրենց կեանքի այս նոր հանգրուանին, խմբագրութիւնը իր կարգին առաջարկեց և յայտարարութիւն կը մտնէ մեր սրահին ընկեր և ընկերուհի Քաղաքի և Ստալինի Արապեաններուն:

ՄԱՐԿԱՆԱԿԱՆ ՊԱՆԿԱՆՈՎ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՆԵԿԱՆՈՎ)

Այսի Տիկին Բազմապատկեր Պատկերներ, Տէր և Տիկ. Անդրանիկ Թորգոմազեան, Այսի Տիկին Մարի Օւննէսեան և զաւակը Յակոբիկ, իրենց սիրելի աշակերտներ, հօր, մեծհօր՝ Ողբ. Գեորգ Պատկերներ Մահուան Ժամանակին անհատական քաղաքական կ'ընեն հետեւեալ ընթերցասրահները:

Պատկերներ 300
Աղեքս. Աղապատաններ 300
Աղեքս. Եղեղ. Պատկերներ 300
Յաւազգի մահուան 300
Հայ Կարմիր Սալին 300
Այնթիկի Տիկ. Միութեան 200
Յաւազգի մահուան 100
Արեւիկ 100
Հաւաքի մահուան 100

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱԶԻՆ

Ողբ. Ռուբէն Գազապեանի մահուան հիշատակ անհատական կը ցուցանեն և առաջ կը ներկայեն:

Տէր և Տիկ. Մարգարիտ Գալանեան 200
Ս. Արամ Մովսէսեան 100
Ս. Հաւաք Գալանեան 100

Ս Տ Ա Ց Ո Ւ Ա Մ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Շնորհակալութեամբ ստացած ենք:

Ընկեր ՍԻՐԱԿԱՆ ԱՐՁՈՒՄԱՆԱՆԷ (Գրանսթըն, Ռ. Ա.) 15 տուր:

Ընկեր ԽԱՋԱՏՈՐ Տ. ՓԻՆԿՈՍԵԱՆԷ (Լիվոնիա, Միլիկոն) 15 տուր:

Ս Տ Ա Ց Ա Ն Ք

Շնորհակալութեամբ ստացած ենք արուեստաբան - գիտնական Փրոֆ. Ռուբէն Զարեանի հեղինակութիւն:

ԱՒԵՏԻՔ ԻՍԱԶԱԿԵԱՆ

Եւրոպայի մահուան հիշատակ կը ցուցանեն 130 էջեր բաղկացած այս արժեքաւոր գործը՝ հրատարակուած է Հայաստանի հրատարակչական կազմէ, Երեւան, 1974, 10 հազար տպագրական կտոր:

ՉՈՒՄԲԱԼԻՔՆԵՐ

— Սեւեմար Կարապետեանի մը Նիւ Եորք կատարած այցելութեան ընթացքին, իրեն կը հարցուն, թէ ինչպէս գտաւ քաղաքը:

— Շատ մեծ ու գեղեցիկ քաղաք է, միայն թէ ժողովուրդին վրայ վատաւարութիւն չեն կրնար ունենալ:

— Վատաւար չեմ, ինչպէս կ'ըսէինք այդ քաղաքը:

— Անաւարտիկ: Այս տուր մը գնդակահար գնացի, որուն վրայ գրուած է 500 գնդակահար 10 տնիք, մինչդեռ երբոր երկաթուղին մէջ գնացի մէկ առ մէկ համարներ, տեսայ որ երեք հատ պակաս է:

ՍՏԱՐԱՍ

ՅԱՆՈՒՆ 3-2

ԵՐԵՎԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ) - Խորհրդային Միութեան ֆութպոլի առաջնութեան 23րդ տուրում, ՍՏԱՐԱՍը Մոսկուայի Տիւնաժուսի Բաժնիկներու խումբի հաշի տէրերն են 3-2 (0-1):

ՍՏԱՐԱՍ

ՅԱՆՈՒՆ 3-2

ԵՐԵՎԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ) - Խորհրդային Միութեան ֆութպոլի առաջնութեան 23րդ տուրում, ՍՏԱՐԱՍը Մոսկուայի Տիւնաժուսի Բաժնիկներու խումբի հաշի տէրերն են 3-2 (0-1):

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱԶ

Գ.Մ.Տ.Ի.Է

ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՒԻՐՈՒՄՈՒ ՈՂԲԱՑԵԱՆ ԸՆԿԵՐՆԵՐ

ՀԱՅԿ ՕՉԱՆՆԵՍԵԱՆԻ

Ե Ի

ԱՍՍՏՈՐ ՕՉԱՆՆԵԱՆԻ

ՏԵԴԻԿ ՈՒՆԵՆԱՅ

Հիմնադրութի, 31 Հոկտ. 1974, Կ. Ե. ժամը 9.30ին

Ամէն ոք սիրով հրաւիրուած է սոյն յուշերեկոյին

ԿԻՐԱԿԻ, 10 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1974

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

«ՆԱՅԼ, ՀՈՒ» Թատերասրահին մէջ

ԿԸ ԲԵՍԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՐԵՆԻ ՍԵՐ ԹԱՏԵՐԱԿՈՐ

ԳՐԻԳՈՐ ՏԵՐ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆԻ ԳԼՈՒԽ ԳՈՐԾՈՑԸ

«ԺՈՐԺ ԻՄ ՍԻՐԵԼԻ»

ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ 3 ԱՐԱՐ

(Մանրամասնութիւնները յաջորդիւ)

اقرا جريدة

الناس السوفيتي

* ԿԸ ԲՈՎԱՆԴԱԿԷ ՍՈՎԵՏ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԵԱՆ ԿԵԱՆՔԷՆ ՍՄԵՆ ԻՆՁԻ ՄԱՍԻՆ:

* ՆԻԹԵՐԸ ԿԸ ՀԱՅԹԱՅՈՒԹԻՒՆ ՆՈՎՈՍԹԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՍԷ:

* ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ ՍՄԵՆ ԿԻՐԱԿԻ:

* ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԹԻ ՄԷԿ ԴԱՆԵԿԱՆԻ:

* ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ՝ 40 Ե. Դ

ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍՑԵՆ Է

Տա. Շարա Ալ - Մաաիա Էլ Սուխրի, Չամալէ, հեռախօսներ թիւ 810566 և 808929:

Ի Ն Զ Ը Ն Ե Լ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Թիւն ունեն շիջելու զոհերն են մասին թեղեկները:

Ո՞վ պիտի պաշտպանէր Հայը, եթէ ոչ արդարութիւնը, մարդկային խղճմտաւորը, անզօր պաշտպաններ ազգերու դատարանին մէջ:

Գանի մը ձեռնակ կ'ըստանաւ զոհերն ենք, պետութիւնները մրցումի ելան ողջագործելու համար Թուրքիին հետ: Մէկը կը յիշէր իր դարաւոր կապերը, միւսը վկայութեան կը կանչէր իր աւանդական բարեկամութիւնը: Այս պայմաններուն մէջ ինչո՞ւ Թուրքը կ'ամուլին պիտի հազնէր մեղապարտի քուրճը:

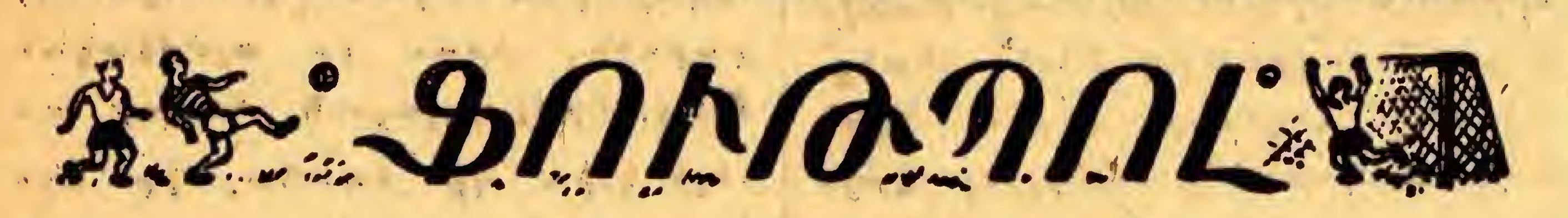
Ըսել կ'ուզենք որ եթէ այսօր Թուրքը կը յոխորտայ, կը զերպարտէ և կ'անարգէ իր զոհերը, առորդ զխաւոր պատճառը պէտք է փնտռել «Գաղափարներ» աշխարհին տուած քաղաքականութեան մէջ:

Դժուարութիւնները պէտք է բաժնել երեք մասերու և ջանալ առանձին լուծել ինչ որ լուծելի է: Մեր կայսրութեան մէջ, փոխանակ զիմեռու մեծ թուրքական և պոստականութեան, փոխանակ ապարիւնեռ ընտանեկան երազներուն, պէտք է չափել և կըլնենք մեր միջոցները, պէտք է

ճշգնեք մեզի մնացած կարելիութիւնները, գործի արդիւնաւոր ուղեգիծ մը ընտրելու համար:

Թուրքը չի վախար այսօր սփռուած հայութեան ամէն կարգի պահանջներէն, որոնք գիտէ, մեղմէ լաւ, թէ պետական խնդիր են, բայց կը զգայնաւոր մեր կատարած և կատարելիք փրօփակներն իրեն դէմ: Կ'ուզէ աշխարհին ներկայանալ իր յառաջագիտ ժողովուրդ, սրբութեամբ, մաքրութեամբ մեղքերէն: Տակաւին կայ նպատաւոր հող՝ այդ փրօփակներին համար: Տակաւին կը կարգաւոր միջազգային մամուլին մէջ ակնարկութիւններ, իբր ընդունուած իրողութիւն, հայոց ենթաբնական քաղաքականութեան մասին: Ինչ պիտի ըլլայ կայսրութիւնը 10-20 տարի ետք, երբ ամէն ինչ դասուի անցեալի վերաբերեալ դեպքերուն: Կարգին, եթէ չհակնդդարարուի:

Բայց փրօփակները օգին մէջ չըլլաւ: Կ'ըլլայ նպատակի մը համար, առաքելային մը վրայ, կազմակերպութեամբ և մեթոտով, հետեւողականութեամբ: Ստոր միջոցները ունինք: Ունինք նաև ընդունակութիւնը: Այդ ալ չմերժ խնդիր է: Ինչ որ ալ ըլլայ, փրօփակները միջոցներ և համարանք:

«ԱՐԱՐԱՏ» յաղթեց «Ջենիթ»-ին 4-0

Ն. Միութեան Ֆութպոլի Ա. խումբի միջև 24րդ օրուան հանգիստներու զօրով, Կիրակի, 6 Հոկտեմբեր 1974, Հրապարակ Մարզադաշտին վրայ Երեւանի Արարատը իր հերթական հանգիստը ունեցաւ Հենրիկ Կարապետի «Ջենիթ» խումբին դէմ:

Արարատը, քաղաքական իր վերջին յաջողական յաջողութիւններէն, դաշտ իջած էր անպայման յաղթելու նպատակով: Եւ իրապէս հայրենի ֆութպոլիստները գերազանցելով իրենց զիրենց, արգարացուցին բոլոր նախատեսութիւնները՝ 4-0 արդիւնքով փառաւոր յաղթանակ մը տանելով «Ջենիթ»-ի դիմաց:

18րդ վայրկեանին խմբապետ Ջանազանեան բացաւ հաշիւը, որով ետք իրաւաբարը ստացաւ փնէլիքի մը զբիւր «Արարատ»ը, երբ Մարգարով առանձին մնալով մրցակից բերդապահին հետ խոչ-

տանգուեցաւ «Ջենիթ»-ի պաշտպաններէն մէկուն կողմէ: 43րդ վայրկեանին դարձեալ Ջանազանեան կրկնապահեց հաշիւը, և 2-0 արդիւնքով հանդերձարան զբիւր «Ջենիթ»-ի մարզիկները:

Բ. Կիսախաղի 19րդ վայրկեանին Նիքոլայ Ղազարեան, իր 250րդ խաղը Արարատի կողմէն ներս պահեց գեղեցիկ կողով մը: Ապա, չբաւարարուելով այս մէկով ուղեց անիքը օգտագործելու համար: Կերպով և խաղի աւարտին 4 վայրկեան մնացած նշանակեց մրցումին 4րդ կողմ:

Այսպէսով, Արարատ տարաւ մեծ յաղթանակ մը:

Այժմ 23 հանգիստներէ ետք Արարատը ունի 25 միաւոր: Դատարարան աղիւսակին վրայ երեւանցիները երրորդ տեղին են կը մնան 2 միաւորով, բայց անկասկածաբար են մէկ խաղ պակաս:

«ԱՐԱՐԱՏ»Ի ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԶԻՋԱՊՈՏՈՑԸ

ՅԱՆԱԶԻԿԱՑ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻՆ ՅԵՏԱԶԳՈՒՄ

Երեւանի «Արարատ»-ը, որ անցեալ Օգոստոս 21ին կը սպասուէր որ Նիւ Եորք ժամանէ՝ ԱՄՆ-ի և Կանադայի մէջ բարեկամական հինգ մրցումներ խաղալու՝ միջազգային զօրաւոր խումբի մէջ, եւ որ թիւքի պատճառներով չէր կարողացած մեկնել, կը նախատեսուի որ յառաջիկայ 21 Նոյեմբերին ԱՄՆ ժամանէ, քս քերթի Նիւ Յորքի աշխարհակիցներէն Գր. Կարպիս Պոլոսեանի խմբագրութեան քս քս յայտարարութեան:

Արարատը մեր պատմական աշխարհակիցը, որ Հայաստանէն իր վերադարձի համբուն վրայ՝ ամեն-

րկիւսայ զբօսաշրջիկներու խումբի մը բնկերակցութեամբ Գանիթ Ժամանեց Զորեգաբի, 18 Սեպտեմբեր 1974, մեզի տուած կտրք մը տեղեկութեանց կարգի այս մասին եւս առաջադրուեցաւ եւ տուաւ այս ուրախալի լուրը:

Կը մարտնչէ որ այս քրականը ըլլայ անփոփոխ, եւ այլեւայլ պատճառներով «Արարատ»-ի ԱՄՆ օրջայայտութիւնը չլեւազդուի, ու Ամերիկայի եւ Կանադայի հաւանած համայնքներուն մէջ ուրախ, հալառ ու խանդավառ մրցումներ մը սեղանի:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱԶ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԵՄԲԼԵՄԵՆԵՐ

چاهاکیر
جريدة اسبوعية

ص. ب. ٢١١١ بالقاهرة - ٢٠٤٣ - ت ١٣٠١٥
صاحبة الامتياز: السيدة عالية سيريديان (بالان)

TCHAHAKIR

HEBDOMADAIRE ARMENIEN

B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) - Tél. 915013

Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Caire
Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Արտոնատեր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԱԲԵԱՆ

Մեկականատեր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ԳԱԼՍԵԱՆ

Հիմնադրված 1948ին

Տպագրանակ 3000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻԻ 548 — ՀԻՆԳԵԱԲԹԻ 31 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1974

ՀԱՏԸ 26ՈՒՔԷ 3 ԵՂ. ԴՆԿ. ԿԱՄ 25 ԼԻՐ. ԴՆԿ.

عدد رقم ٥٤٨ — الخميس ٣١ أكتوبر ١٩٧٤

ԱՆԲԱՃԱՆ ԷԻՆՔ, ԿԸ ՄՆԱՆՔ...

Վերջին մեկ-երկու ամիսները հոգեցույց, ծանր անակնկալներ վերապահած էին մեզի, որոնց առիթով կոչված էին տպագրությանը չենք ձեռնարկում: Ծանրագույնի մեջ գտնվող շատ անհոգեզու գտնուեցաւ մեր նկատմամբ: Անոր անպատշաճի ու յեղադարձ հարուածներուն տակ ինկան ատոր հասկեր՝ որոնք երաշխիք կը կազմէին, և յոյսերով ու խոստումներով ծանրաբեռն ուրիշներ որոնք գալիքը լաւատեսութեամբ դիմաւորէին: Իսկ այս օրը չենք չենք: Ու գրեթէ ակնթարթի մը մէջ, կորսնցուցինք հոյս մը՝ սիրելի ու թանկագին ընկերներու, որոնք յուշ են և որոնց հոգեկան ներկայութեան կ'ապրէր այս պահուս:

Վշտահար սրտով ու յուզումներով մատնեցող է, որ կ'արծանագրենք հոս, իրենց անունները — ԳՐԻԳՈՐ ՀԱՃՆԼԵԱՆ և ՍԱՐԳԻՍ ԽԱՅԵԱՆ (Լիբանան), ԱՆԹՈՆԻ ՔԵՐԵՎԿԵԼԵԱՆ, ՍԱՐԳԻՍ ԹԻՒՄԳԱՆԻԱՆ և ԳԱՐԻԲԵԼ ԳԱԼՍԵԱՆ (Սուրիա), ՀԱՅԿ ՕՋՆԵՆԵՍԵԱՆ (Գաբրիէլ), ԼԵՒՈՆ ՄԱՐԻՍԻՐՈՍԵԱՆ և ՅԱԿԷԼԵԱՆՆԵՍ ԳԱՆԻՐԵԱՆ (Միացեալ Նահանգներ):

Ահաւասիկ փաղաք մը զոհաբերող ու նուիրեալ ընկերներու, որոնք ապրեցան և գործեցին շնչաւիտ Դիօշի տակ ու տարբեր երկրամասերու մէջ: Միջոցը բաժնեց զիրենք, բայց շնչաւիտ գաղափարը ամպհովանի դարձաւ իրենց վրայ: Մնացին միակամ ու անբաժանելի իրենց սկզբունքներու նոյնութեամբ ու վեճ տեսչականներով: Նոյն ոգին, սէրն ու հաւատքը դարձնելի իրենց կամբերը, պահեցին զիրենք հետեւողական աշխատանքի ու պայքարի ուղին վրայ: Զգուշան մէկ, անփոխարինելի նպատակը — շնչաւիտան ազգային ու ընկերային տենչերու յաղթական պատկաւով:

Անոնք եղան Գաղափարի ուխտաւորներ, որոնց անունները կը մնան անընդելի մեր սփիւռքահայ դժուար կեանքի պատմութեան մէջ: Իւրաքանչիւրը նայած իր մասնագիտութեան ու ընդունակութիւններուն, համաձայն իր կարողութեան ու պայմաններուն, բայց ամէն պարագային հասարակաց հաւատքով և հաւատարմութեամբ ամբողջով իրենց ներդրեցան կեանքի յորձանուտին մէջ: Հաւատարմութիւն իրենց երգումին՝ նուիրուեցան Կուսակցութեան ազգային-հայրենասիրական ու ընկերային նպատակներու կենսագործումին: Յոգնեցան կամքով և ուստաւորի համակերպութեամբ հիւստիքեցան հեշտ ու շուայտ կեանքէ, անձնական փառքի ու բարեկեցութեան որոնումէ, համակերպութիւնն ու երթարկութեան ընթացքը սկզբունքը դաւանելու ստորաբարձրութենէ: Դժուար և տառապալի եղաւ իրենց կեանքը ուղին, որ յատուկ էր միայն հոգիի ու սրտի մեծութիւններուն:

Նուիրումը դարձաւ իրենց ամբողջ աշխատանքի ու ստեղծարար կեանքի ընկեր, պայքարը՝ գոյութեան նպատակ:

Զրկանքը, անտիրութիւնն ու ապերախութիւնը յաճախ կազմեցին իրենց միակ վարձատրութիւնը: Սակայն անկասկած ու անսակարկ կամքով հասարակութեան, հայրենիքին ու ժողովուրդին ծառայութեան կոչումներուն հոգիին միշտ օտար, անհաղորդ մնացողներն ու զուարթներն: Անոնք ունեցան գերազանց վայելքն ու բաւարարութիւնը, ամենաբոլոր բախտանք մը իրենց արնածոր վերքերուն համար — Ազգին, Հայրենիքի ու Մարդկութեան ծառայելը իրենց կոչումն էր, մարդուն կեանքն իմաստաւորող, հարստացող միակ ու անփոխարինելի վաւերական արժէքը:

Դեռ երէկ բաժնեւեցան մեզմէ, բայց այսօր կը զգանք, ամէն օր քիչ մը աւելի, իրենց մեկնումով թողուած բացը: Սիրելի ընկերներու կորուստի ցաւին կ'ընկերանայ, զայն կը ծանրացնէ, բացաւանքուն տեղ արժանաւոր յաջորդներ գտնելու դժուարութիւնը: Հինները կը մեկնին, իսկ նորեկ և ուխտեալ փոխարինողներու պատրաստութիւնը կը կաղայ, կը բաղխի լուրջ արգելքներու:

Որովհետեւ կը շարունակուի, և պէտք է որ չկասի՝ Գործը՝ որ հաւատարմութեամբ կը պատկանի եւ բացակայներուն, եւ մնացողներուն: Ասիկա հայապահպանումն է, Սփիւռքի նոր սերունդին իրենց հոգեմտաւոր ու ֆիզիքական առողջ դաստիարակութիւնը, հայութեան Հողային Դատի հետապնդումը, մեր ժողովուրդի վերամիաւորումը՝ իր պատմական տարածութիւնը վերագտած հայրենիքին մէջ, հոգեկան կապի սերտացումը և Հայաստանի հետ, որ հայութեան ազգային վերականգնած ու յաղթական Պետութիւնն է:

Գայմանները, թէպէտ երթալով կը դժուարանան: Անփոխարինելի կորուստներու գումարը կը բարձրանայ: Միշտ չէր զոհողութեան ու նուիրելիներու պահանջը հետզհետէ անխառն՝ ստիպողութիւն կը զգենու: Սակայն, ի հեճուս մ. խորքին, շնչաւիտան հայրենասիրական ու ազգասիրական պայքարը կը (Շարունակութիւն տես էջ 4)

ԱՐԱՐ ԴՐԴ ԳԱԳԱԹԻ ՎԵՃԱԺՈՂՈՎԸ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱԻ ՌԱՊԱԹԻ (ՄԱՐՈՒՔ) ՄԷՋ Եգիպտոսի Նախագահ Անուար էլ Սատաթ գլխավորեց Եգիպտական Պատուիրակութեանը

Արաբ Գերատնտեսական Ժողովը (Դրդ Գաղաթի Վեճաժողովը) իր նիստերը գումարեց Մարտի մայրաքաղաք Ռապաթի մէջ, որուն մասնակցեցան քսան արաբ պետութեանց վեհապետներ նախագահներ կամ անոնց ներկայացուցիչները, ինչպէս նաեւ ՊԱԿԻ (Գաղաթնական Ազատագր. կազմակերպութիւն) նախագահը:

Իրաքի և Լիպիյոյ նախագահները կը բացակայէին և սակայն այս գերատնտեսական ժողովին

ուղարկած էին իրենց ներկայացուցիչները: Վեճաժողովին բացումը կատարեց Մարտի Ռապաթը՝ Հասան Բ, անցեալ Շաբաթ, 26 Հոկտ. 1974:

Այս արաբ գերատնտեսական ժողովը, որուն նախագահութեամբ կան աշխատանքները նախապէս կատարած էին Արաբ Արաբիքի Դորժոց Նախարարները, տեւեց չորս օրեր, 26-29 Հոկտ. 1974, և իր օրակարգին վրայ զբաղեցաւ մասնաւորաբար.

1.- Արաբական հողամասեր

ուղարկած էին իրենց ներկայացուցիչները: Վեճաժողովին բացումը կատարեց Մարտի Ռապաթը՝ Հասան Բ, անցեալ Շաբաթ, 26 Հոկտ. 1974:

2.- Արաբ Երկրներու տեւեցութեան զարգացման հարցով:

3.- Արաբ - Եւրոպայի ու Արաբ - Աֆրիկէ խօսակցութեանց հարցով:

Օրակարգին ամենագումարին հարը: Թորոնտի և ՊԱԿԻ յարաբերութեանց եւ իրաւաստութեանց հարցն էր, որուն համար վերջին պահուն որոշ համաձայնութիւն մը գոյացած է:

ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԱՏԱԹ ՔՐԱՆՍԱ ՀՐԱԽԻՐՈՒՅՄԱԻ

Փարիզէն, Էլիզէի (Նախագահական Պալատ) պաշտօնական խօսակը՝ Գր. Գալիէ Գոյան հաստատեց այն զրոյցները՝ ըստ որոնց Ֆրանսայի Նախագահը՝ Գր. Վալերի Ժիսկար Ժիթթէն հրապարակեց Եգիպտոսի Նախագահ Անուար էլ Սատաթը, որ Ֆրանսայից է:

Այս այցելութեան թուականը թէեւ վերջնականապէս չէր որոշուած և սակայն հաւանական է որ ըստ 1975 տարուայ սկիզբներուն:

Եգիպտոսի Ժողովուրդի Գործադիր Կոմիտէի Կարգադրութիւնը

«ԱՐԱՐԱՏ» ՅԱԼԹԵՑ «ՔՈՐԲ ՍԵԼԹԻՔ»-ԻՆ 2-1

Զորքաւոր Քիշեր, 23 Հոկտ. 1974, մեծ հաճոյքով ունեցողները Լոնտոնի ձայնասփռուէն լուրը՝ «ԱՐԱՐԱՏ»-ի յաղթանակին, որ նոյն օրը երկու ժամ տարւած էր իր լանտային մէջ «ՔՈՐԲ ՍԵԼԹԻՔ» ախոյեանին դէմ, և այս, Եւրոպայի ախոյեան խումբերու բաժակի մրցաշարի գծով:

Արգարեւ Արաբատ ընդառնալով իր լանտային ախոյեաններուն, երթի մրցումը փոխանակեց Երեւանի իր լանտային մէջ խաղացին:

Արաբատի յաղթանակին 2 կողմը նշանակեցին՝ 8. Զանազաններ և Նիգ. Ղազարեանը:

Մինչեւ խաղին վերջին վայրկեանները «ՔՈՐԲ ՍԵԼԹԻՔ» կողմը նշանակած: Միայն վերջին վայրկեանին է որ Պալիթաժիլիկ իր խումբին միակ կէտը

(Շաբ. տես. էջ 4)

Ո՞Վ ԿԸ ԲԱՐՁՐԱՑՆԷ ՃՆՇՈՒՄԸ

ՎԼԱՏԻՍԼԱՒ ՏՐՈՊԵՈՎ

Վերջին օրերու քննադատական կիպոսի եւ իր արհեստագործութեան հետ զինեալ ուժերու շարունակական կիպոսացումը:

Այս բոլոր արդարացուցիչ անկողնիքն կը պատճառեն խաղաղասէր հասարակութեան, եւ անաշին հետքին՝ Միջերկրական ժողովուրդներուն, որոնք իրենց անձնական փորձառութեամբ գիտեն՝ թէ «ՆԱԹՕ»-ի զինուորական կառոյցը յաճախ գործածուած է բռնութեան եւ ճնշման բանեցման համար, Տուեալ պարագային, այնպէս կը ճշմարտի շատ մը զինուորականներ, այս բոլորը, կրեան ճկատիլ իր մէկ մասը՝ անվերջապալի այն փորձերուն, որոնք սեղի կ'ունենան վերջ մը դնելու համար ոչ-դիմաւորեալ փաղափակներուն հետեւող կիպոսի Հաւատարմութեան, իրեն անկախ եւ գերիշխան պետութիւն, անգամահարելով զայն եւ կողմին հողերը վերածելով «ՆԱԹՕ»-ի ուժերու խաբիսներէն մին: Այս սեռական արարները յաջապա կերպով կը հակասեն՝ Միացեալ Ազգերու Ապահովութեան Խորհուրդի 20 Յուլիի հանձնարարական որոշումներուն, որով կը նախատեսուի օտար զօրքերու հեռացումը, ինչպէս նաեւ զաղարկելու Հանրապետութեան գործերուն դուրսէն միջամտելու ըլլալու:

Միջերկրական ժողովուրդները իսկապէս հարկադիր կերպով ակնառեստ կ'ըլլան ՆԱԹՕ-ի մարդոց կողմէ այս օրերին մէջ զինուորական լարումները անկողնիքն փորձերուն, մէկ կողմէ ճնշման բանեցման կիպոսացման վրայ, միւս կողմէ յաղթալով զօրացնել ՆԱԹՕ-ի զինուորական ներկայութիւնը այնտեղ:

Կարգ մը երկրներուն մէջ մասնով կը ստորագծեն՝ թէ ՆԱԹՕ-ի պատերազմ ծրագրողները կը յուսան այս ձեւով պարագայութիւնը լեցնելու, այն պարագայութիւնը՝ որ սեղծուեցաւ, երբ Յունաստան փախեցաւ Պոլիսի զինուորական գործունեութենէն:

«ՆԱԹՕ»-ի «մաքի կարկենելու» փափաք իր միջերկրական եւ քիկունքին մէջ, լայն փառքական արեւի մը յեճած է:

Յունաստանի առած որոշման հետեւեցները դարձան իւր համար, «Ուստիկիք» Փոսթը զինուորացիք, թէ իսպաիլ ՆԱԹՕ-ի զինուորախաբիսները պիտի ընդլայնել, միեւնոյն ժամանակ հարց մը պիտի ծագէր Թուրքիոյ մէջ նոր խաբիսներ սեղծելու պատճառներէն մասին:

«Ռոյքեր» Պոլիսի մէջ սեղեկացեց, թէ ՆԱԹՕ-ի կեդրոնի յանդուգները կը յուսան, որ Հիւսիս-Աւստրալիական զաւակիցները պիտի զօրացնեն Պոլիսի այս օրերին պատճառներով:

Բաց զաղաքի մըն է՝ թէ «ՆԱԹՕ»-ն լրջօրէն ճկատիլ ունի կ'արարի հողերուն մէկ մասը իր զինուորական նպատակներուն գործածելու կարելիութիւնը:

«ՆԱԹՕ»-ի պետերէն ոմանք, որոնք յառաջացուցին կ'արարի ուղիքները, կը փորձեն զայն գործածել՝ Արեւելեան Միջերկրական մէջ զինուորական նոր լարումներին մը սեղծելու համար:

ՓՐԱԽԱՆ. Մ. Գ.

ՍԱՐԳԻՍ ԹԻԻՄՊԱԼԵԱՆԻ

ՄԱՀՈՒԱՆ ՍՈՒԹՈՎ

Անակնկալ օրէն և խոր վիշտով իմացանք տալ արախտ Սարգիսին յանկարծակի մահը, 10 Սեպտեմբեր 1974ին, Յաջորդ օրը, բոլոր սգակիրները, տխուր և ցաւալի իրականութեան առջև կը գտնուէին արդէն, Ներկայ ըլլալով թաղման արարողութեան Սրբաբոց Քառասնից Մանկանց Եկեղեցւոյ մէջ, յուարակաւորներու մեծ բազմութեամբ:

ՈՂՐ. ՍԱՐԳԻՍ ԹԻԻՄՊԱԼԵԱՆ

Այս տխուր առիթով, խոր սուգի մատնուած էին որդեկորոյս և ծերունագարի մէր և Տիգրան Սրբաբոց Քառասնիցան և զաւակներն իրենց միակ մանչ զաւակին մահը:

Հիմնովին ցնցուած և ամալացած էր ամուսնական սիրոյ բոլոր տարաբախտ Սարգիսին, իր ետին այրի և անպաշտպան անմըխիթար ձգելով կեանքի իր ընկերը՝ Սեդան, և չորս անչափաւոր աղիւծի որբերը:

Որոշուել վիշտի մատնուած էին Գիւրկեան կրթ. հաստատութիւնն ու անոր անձնակազմը ուսուցչական կազմը, ուր Սարգիս մանկութեան փոքր տարիքէն, մինչև չորսամեայ տարեկան տարին, կրթուած ուղտաւարակուած էր մարմնով, մտքով և հոգիով: Տիգրան, բարեկիրթ, աշխատասէր և մանաւանդ խիզախ ամուսնացող աշակերտը, քաղցր յիշատակներ ձգած էր ուսուցիչներուն յիշողութեան մէջ:

Սա տխուր պահուն որպէս նախկին ուսուցիչը, ինչի համար ծանր վիշտ ու պարտականութիւն է, տակաւին կեանքի գարունը հազիւ ապրող, և անժամանակ բաժնուող Սարգիս Թիմպալեանին եռանդուն և անշահախնդիր գործունէութիւնը վերջին անգամ ևս հաստատել ազգային, կրթական, մարզական և կուսակցական կեանքին ներս, որպէս հետեանք իր ստացած քննադատական և կրթական մասնաւոր դաստիարակութեան:

Անիկա եղաւ սկզբունքի տէր, և արթնաւոր ժառանգորդն ու հետեանքը հորեական ժառանգութեան, այսինքն՝ ազգային, մշակութային և կուսակցական կեանքի հոռւ գործունէութեան, ընթանալով իր պատուական հոր ուղիքէն, մուտք գործելով նաև Մայր Կուսակցութեան խանդավառ շարքերէն ներս, որպէս հաստատ. որ գաղափարի զինուոր:

Տարեքէն շատ աւելի լուրջ էր, և պատկառելի իր ճերմակ մազերով: Ժողովական և ընկերային կեանքին ներս, իր ներկայութիւնը բաղձալի և անհրաժեշտ էր, հոն արծարծելով միշտ նուազ ու գիտակցութիւն, անձնական կեանքը օրինակ տալով, և այդ պատճառով կը կոչուէր պատասխանատու պաշտօններու:

Երախտագիտական ջրմզգացումներով կը յարգէր ու հիացումով կ'արտայայտուէր իր ուսուցիչներուն մասին:

Առևտրական կեանքի մէջ, ան եղաւ աջ բազուկը՝ հօրը կողմէ հիմնուած և իրմով աւելի զարգացած բաժնակիցին վերաբերեալ ճարտարաբանական աշխատանքին մէջ, հոն տիրանալով արդիւնաւետ յաջողութեան:

Հազա՛ր ափսոս սակայն, այսչափ դժուար քաղցր զարգացումներու Սարգիսը, վերջին շրջաններուն, անակնկալօրէն և դժբախտաբար ունեցաւ խորհրդաւոր և անբացատրելի հոգեփոխութիւն մը, անհաստատի և հակասական իր նախկին իմաստաւոր կեանքին, տանջուելով և տանջելով:

Ոչ եւս և հուր տղան՝ Սարգիսը Մարտի մը կեանքին մէջ, ամենամեծ վիշտը մահն է, չտեսնելու բոլոր իրականութիւնն է: Կը մեռնի բարի պաւակը, ընտանիքի մը հոգեկատարը, որպէսզի աղի աղի արցունքներ թափեն մայր, հայր, եղբայրներ և քոյրեր: Կը մեռնի գործընկեր յայրը կամ մայրը, որպէսզի որբանան զաւակները, և ընտանեկան բերկրանքը սուգի փոխուի:

Սիրելի Սարգիս, մահուան դաժանատեսիլ ևս վարագործ բաժնեց քեզ ձեզմէ: Յետ այսու մեր միակ պարտականութիւնն է վերջին քեզ, և աղօթել հոգեւոր անմահութեան և վշտաբեկ հարազատներու միթաբարութեան համար: Բարի յիշատակը անթաւան մնայ, և հողը թիթի քայ վրայը:

Սգակիր Ուսուցիչ
ԶԱՐԳԱՐ ԱՒԱԳ ՔԶՆՅ.
Հալեալ ՀինՏՈՅԵԱՆ

«ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓՈՂՈՑԻ ՅՈՒՇԱՏԱԽՏԱԿԻ ԶԵՏԵՂՈՒՄԸ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱԻ ՄԵԾ ԾՈՒՔՈՎ

(Մասնաւոր թղթակցութիւն «Հասկայի»-ի)

21 Սեպտեմբեր 1974, Երաթ երեկոյ, Մոնթէն աէ Օքս պողոտան խաչածեղ նախկին Գալիֆորնիա փողոցը պաշտօնապէս Արմենիա ան. անակոչուեցաւ, մեծ շուքով տեղի ունեցած արարողութիւնէ մը յետոյ, որուն միջոցին զետեղուեցաւ նաև Հայք. Եկեղեցւոյ միջոցաւ Հայ համայնքին կողմէ՝ յուշատախտակ մը, որպէս երախտագիտական արտայայտութիւն Գոռնուս Այրելի քաղաքացիութեան:

Արարողութիւնը իր ներկայութեամբ պատուեց Գ. Այրելի քաղաքացիութեան Զօր Խոսէ Էմպրիոնի: Հովանաւորեց Հարաւ. Ամերիկայի Կաթ. Գառնիթի Գիւր. Բարբէն Արք. Ապատեան, ընկերակցութեամբ եղիպտական թեմէն Կիւր. Զաւեն Սրբաբոց Ձինջիւնեանի, հոգեւ. բաղան կողմէն մասնակից ունենալով Հայ Կաթողիկէ համայնքի Առաջնորդ Գիւրգ. Կղեմէս Վրդ. Մալեանը և Հայ Աւետարանական Եկեղեցիի վերապատուելին:

Ներկայութեան մէջ և կը դըւնէին քաղաքի Կեդրեակ Յրէսուլիի Գոռնիթալ Գր. Սալվատոր Թիմպալեան, Բաղաքացիական Խորհրդի անդամներ, Գր. Տիգրան Սիւրբէրեան, Հայոց Առաքելական Եկեղեցւոյ Վարչութիւնը, Կարպիս Մալխասեան, Հայի Էմբրիոն, Հ. Բ. Ը. Միւսթեան, Թիմպալեան և ուստիոս գորդուններու, Հայրենակցական Միութիւններու և զանազան կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներ, զանազան վարչարարներու աշակերտութիւն և հայ ու տեղացի բազմութիւն մը:

ՄԻՆՑ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ԶԱՐՈՒՀԻ ԳԱԼԷՄՔԵԱՐԵԱՆԻ

100-ԱՄԵԱԿԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒՄԸ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

(Մասնաւոր թղթակցութիւն «Հասկայի»-ի)

Երեք տարի առաջ վախճանեցաւ գրքերու հեղինակ և հասարակական գործիչ Սեփ. Կին Զարուհի Գալեմքեարեանը: Սակայն իր ծանօթներն ու բարեկամները չմոռցան Նիւ Դիւիքսի հարկարմանակը ժողովրդական հանդիսութեամբ մը, զոր նախաձեռնած էին Հայ Գրականութեան Բարեկամներու Միութիւնն ու Լոսանջանի Մանուշ Միութիւնը, Սեպտեմբեր 29ին, Կիւլիւկեան Մշակութային Կեդրոնի «Գալեմքեան» սրահին մէջ, Նիւ Եորք:

Բնմին վրայ էր յորհեարի մատաղ ու խորհրդաւոր նկարը՝ կարծիք վարդերով զարդարուած:

Օրուան անսկսած Գր. Վարդէս Գրիգորեան բարեկալըստեան հակիրճ խօսքերով ժողովը բացուած յայտարարելով թոյլ տուաւ, որ յորհեարն ինք խօսի ծայրերիցով, որուն բառերը, կարծես, անդրջրիմէն կ'աղաղակէին առիւծի մանչիւնին պէս և կ'ըզնէին հայ հասարակութեան, որ չմոռնայ մայրենի լեզուն, անվթար պահէ հայկական ժառանգութիւնը, մշակոյթն ու աւանդութիւնները և ամբօրէն շարկապուի Մայր Հայաստանի հետ... Զարուհի Գալեմքեարեանի ազնապալի ծայրն էր այդ:

Այս յուզիչ տպագրութեան տակ բեմ բարձրացաւ Գոռնիւն հրաւիրուած Գոռն. Թեոֆիլեան, ծանօթացնելու համար Գալեմքեարեանի գրականութիւնն ու

Պոստյ միջավայրը, ուր ծնած էր գրագիրուհին, ապրած ու ստեղծագործած՝ բանաստեղծներու պատկառելի յոյժ մը շրջապատին մէջ: Անկէ առաջ արդէն եկած էին Սրբուհի Տիւսարն ու Սիպիլը: Այս այն շրջանն էր բացատրեց բանախօսը, երբ մեծ վէճ մըն էր ծագած գրաբարէն անցնելու գէպի ժողովուրդը մղելու դէպի վերադարձում: Ան բաղդատական ըրաւ մեր աշխարհարար երկու լեզուներու միջև, որոնք իրենց բնոյթով տարբեր էին: Արեւելեան Հայաստանի լեզուն կապուած էր ժողովրդական բարձրուն և մայր հողին՝ չունէր չէր բուրբուր իսկ Արեւմտեան Հայաստանի լեզունը՝ զարգացում, որու գլխաւոր կեդրոնն էր Պոլիս, կ'ազդուէր Պրանսական գրականութիւնն և կ'ընթանար գեղագիտական ուղով:

Անդրադառնալով Զ. Գալեմքեարեանի գրականութեան, իրրե ժառանգ մնացած «Զարթօն» և երգեր էութիւնը, իմ թոռնիկս, Կեանքիս ճամբէն և «Օրեր ու դէմք»-ը գրքերը, յարգելի խօսողը բացալայտեց, որ յորհեարն իր բանաստեղծութիւններուն մէջ եղած է զուսպ՝ գուցէ վախճալով շրջապատի քննադատներէն, որոնք միջավայրի ազդեցութիւնէն տարուած, պիտի մեղադրէին կին գրողի մը համար՝ ձախճութիւնը: Իր արձակները նոյնպէս եղած են՝ երեւոյթներն ու պատմութիւնն արձանագրելով գրականաւ, առանց խորանալու անոնց էութեան, ժողովրդային մթնոլորտի ծաւալին ու պատճառաբանութեան մէջ: Այսուհանդերձ Զարուհի Գալեմքեարեան մեծ համբաւ ու հմայք չաւած էր ժամանակի տուեալ պայմաններուն մէջ իսկ:

Երկրորդ բանախօսն էր Սուրեն Մանուշեան, որ անդրադարձաւ Զ. Գալեմքեարեանի կեանքին և հասարակական գործունէութեան, ինչպէս որբերու, թոքախտաւորներու և զարդներու խնամակութեան մէջ կատարած իր նուիրական դերին: Անոր նկարագրի եղած է կենսուրախ, յուսադիր և հուշաբերած է անխառն սէր հանգէպ հայ ժողովուրդին և Մայր Հայրենիքին: Թարգանքի կարճ ուղեւորով հրապարակ եկաւ նաև Էսայեան Մանուշ Միութեան անսկսած Գր. Յովակիմեանը:

Գեղարուեստական բաժնին անցնելէ առաջ՝ Կոմիտաս երգչախումբի ղեկավար Տոքթ. Արթըր Միսեան, գրուատական պերթ խօսքերով պանծացուց հանգուցեալ Զ. Գալեմքեարեանի յիշատակը: Ապա եռանդուն արամադրութեամբ ստալնորդեց երկու երգչախումբը հնչեցնելով «Ով Մեծաքանչ» հայ լեզուի փառաբանական երգը, ժողովրդային գողտրիկ եղանակներ և վերջինը՝ սրահը թնդացնող «Երեւան-Երբուհին»:

Իրենց մասնակցութիւնը բերին նաև Օր. Նու Նեքե՛՛ գաւառիկի մեծապաշտ և ինքնավար Խորաբաշի՝ հեղինակի գործերէն արտասանութեամբ: Իսկ Վազգէն Յովաննէսեան ընտրած էր հայրենի բանաստեղծներուն Շիրազի մէկ ստեղծագործութիւնը, որ կը վերաբերի տարածուած կեանքի գործութեան՝ հայ կեանքին մէջ: Արտասանողը խորապէս զգացուց այն ողբերգութիւնը, թէ հայրենի շատեր դեռ իրենց վրայ կը կրեն

ԳԵՂԱՐՈՒԹԵԱՆ

Լ Ի Ի Ս Ի ԹԻԻԹԻԻՆՃԵԱՆ

ԿԸ ՑՈՒՑԱԴՐԵ
ԳԱՀԻՐԵԻ ՄԵՋ

Խմբագրութեան ուղղուած հրահրէ մը հանդիպ կը տեղեկանանք որ յառաջիկայ 8 Նոյեմբեր 1974, Ուրբաթ, Կ. Ե. Ժամը 7ին, Գահիրէի «Նալ» Հիթթըն պանդոկին (Արուսա) սրահին մէջ բացուող տեղի պիտի ունենայ՝ Լիբանանահայ նկարչուհի Տիգրան Լիւսի Թիթիւնեանի գործերու ցուցահանդէսին, նախաձեռնութեամբ Հայ Մշակոյթի Բարեկամներու Ընկերակցութեան և հովանաւորութեամբ Տիգրան Մ. Սալվատոր (Լիբանանի դեսպանին ազնուափայլ տիկինը):

Նախկին եղիպտական, Տիգրան Լիւսի Թիթիւնեան գոռնու է՝ համայնքի սիրուած և բարեկերպ ազգային Տիւր և Տիգրան Աւետիս Ն. Չաղքեանի:

Սրանց յաջողութիւն կը մաղթենք մեր արուեստագիտուհիին:

ԱՐՍԻՆԷ ԺԱՍՎՈՉԵԱՆԻ

ԳՈՐԾԵՐԵՆ
ԿԸ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԵՒՍ

Հաճոյքով տեղեկացանք նաև, որ ծանօթ նկարչուհի Տիգրան Արմեն Ժամկոչեանի գործերէն մի քանին ընտրուած են և արդէն իսկ մաս կը կազմեն 150 հեղիպտացի նկարիչներու գործերու ցուցահանդէսին՝ Նուիրուած Հովտեմբեան յաղթանակին, որ օրինաբար Միութեան Կեդրոնական խորհրդին սրահներէն միտն էլ և որ պիտի տեղ մէկ ամիս:

Շնորհաւորութիւններ մեր յարգելի արուեստագիտուհիին:

ԸՆԿԵՐ ԱՌԱՔԵԼ ՃԵՐՄԱԿԵԱՆԻ ՄԱՅԸ

Միացեալ Նահանգներու Թոյ (Ն. Ե.) քաղաքին մէջ վերջերս խոր ծերութեան մէջ մահացաւ՝ բնիկ Շապին Գարաի. արցի ընկեր Առաքէլ Ճերմակեանը:

Թաղման կարգը կատարեցաւ Թոյի հայ համայնքին Հովիւ Արմ. Տ. Կոստեանի կողմէ: Դամական կան խօսեցաւ Սփրինկֆիլդէն մեր հաւատաւոր և գործունեայ ընկեր՝ Կարապետ (Զարեգ) Տերտերեան:

Ողբացեալին զաւակներուն կողմէ արուեստը հոգեհա՛ւ՝ «Հոլիտէյ Ին»-ի մէջ:

Այս տխուր առիթ մը ցաւակցողներն կը յայտնենք ողբացեալին զաւակներուն ընկեր Արմեն Ճերմակեանին և Արմենուհի Վահրատեանին:

ՔԱՐԱՊԵՏ

Քրքական վարկաբեկիչ մականուններ, մամաւանդ, որ ներկայիս ալ կը ձգտին նոր սերունդն այլաներով տար անուններով կոչել: Շիրազի բանաստեղծութիւնը կը վերջանար այն եղբակցութեամբ, թէ՛ ով իր ազգի անուր կը քաղէ, նա քեզմէր է բոլոր ազգերէն:

Գրագիրուհի Զարուհի Գալեմքեարեանի գոռնու Տիգրան Գալեմքեարեանի շնորհակալական խօսքերով հանգուց կ'երջ գտաւ: ՈՍԿԱՆ ՑՈՒՂԱՆԵՆԵՍԻԱՆ
Նիւ Եորք, Ն. Ե.

ՄԵԾԱՆՈՒՆ ԳԻՏՆԱԿԱՆԸ ԵՒ ՎԱՍՏԱԿԱՇՈՒՄՈՒ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԸ (ԱՎԱՐԴԵՄԻԿԱՍ ԱՐԱՐԱՏ ՂԱՐԻՊԵԱՆԻ ԾՆԵԴԵԱՆ 75 ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ)

Հայկական Խ. Ս. Չ. Գիտությունների Ակադեմիայի ակադեմիկոս Արարատ Սահակի Ղարիպեանը ծնունդ է 1899 թվականին, Արարատի շրջանի Այգեղաբ գյուղում: Գիտական դպրոցը յետոյ խոստովանելից պատանին ուսումնասիրությունը շարունակում է Երևանի կիսնագիտական, որը է աւարտում է 1919 թվականին: Այնուհետև նա զբաղվում է ուսուցչությամբ: Սակայն ուսումը շարունակելու տենչը հանգիստ էր տալիս նրան: 1923 թվականին Ղարիպեանը ընդունվում է Երևանի Գեոգրաֆիկական Վարժարանը, որտեղ ունենալով է ժամանակի խոշորագույն հայագիտական, խորանույն լեզուաբանության մէջ, Համալսարանի աւարտելուց յետոյ նա սովորում է ասպիրանտուրայում, դեկավար ունենալով մեծագույն լեզուաբան Հրաչիայ Սեփուրյանին:

Յոթ աշխատանքի ու բանիմաց Ղարիպեանը, իր խանդավառ սերնդակիցների հետ միասին, հոգուամբողջ նուիրումով, սկսած 30 ական թուականներից ձեռնամուխ եղան նորաստեղծ Խորհրդային Հայաստանում կուլտուրական յեզափոխություն իրականացման գործին: անգրագիտության վերացում, դպրոցական ցանցի վերականգնում, մանկավարժական քաղաքների պատրաստում, դասագրքերի, ծրագրի ու ձեռնարկների ստեղծում, բնագաւառների որոնցում իր անսակցություններն է ցուցաբերել մեծանուն գիտնականը:

Մեծ է Ա. Ղարիպեանի վաստակը՝ մանկավարժական քաղաքների պատրաստելու գործում: Երկար տարիներ դասաւսուցական մանկավարժական աշխատանք կատարելով մեր հայրապետության, Ատրպէյճանի և Վրաստանի բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում, նա զգալիորէն նպաստել է հայոց լեզուի ուսուցիչների պատրաստման գործին:

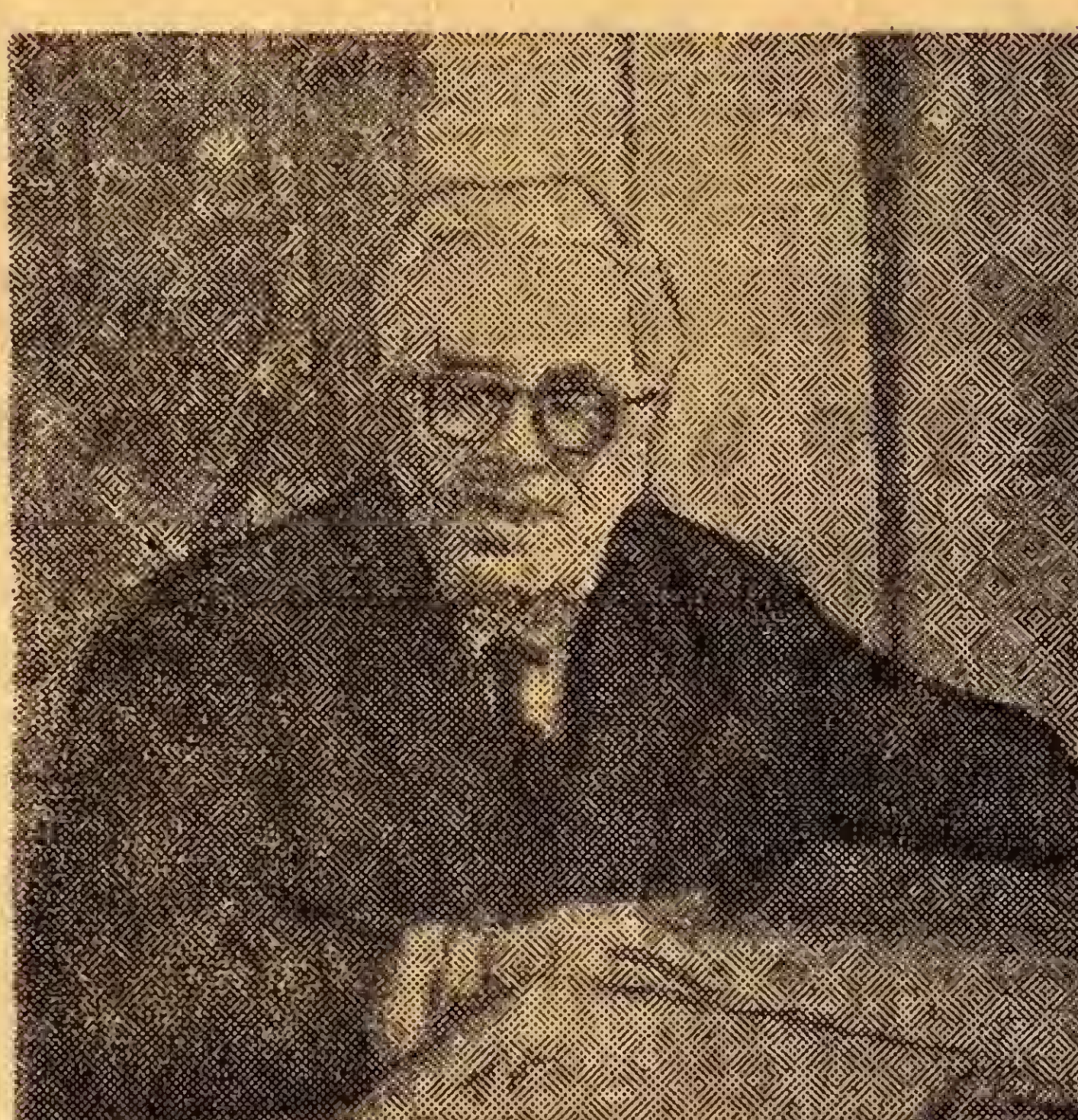
Ակադեմիկոս Ա. Ղարիպեանը ժողովրդական գիտնական է դարձել դպրոցին նուիրուելու, դասագրքեր ու մեթոտական ձեռնարկներ ստեղծելու շնորհիւ: Նրա գրքին են պատկանում մէկ տասնակի հասնող հայոց ու ռուսաց լեզուների դասագրքեր, որոնց մէջ առանձնակի յաջողութիւն ունեցաւ 5-6րդ դասարանների քերականութեան դասագիրքը: Նա ուսուցիչներին տուեց «Հայոց լեզուի Դասականագրան Մեթոտիկա», «Հայ Մանկավարժական լեզուաբանութեան հարցեր» և այլ մեթոտական ձեռնարկներ:

Խոշոր է գիտնական Ա. Ղարիպեանի ներդրումը հայագիտության մէջ: Հետաքրքիր է իշխատակել, որ Հայաստանում բանասիրութեան գծով առաջին թեկնածուական (1937) և տրքթորական (1940) գիտական աստիճաններ շնորհուել են Ա. Ղարիպեանին: Թեկնածուական գիտնագիտական նուիրուել էր «Հայերէնի Յոգնակի Մասնակները և Նրանց Լեզուաբանական Արժէքը», իսկ տրքթորականը՝ «Հայ Բարբառների Մի Նոր Ճիւղը Թեմաների լուսարանները: Նրա գիտական նախասիրութիւններից մէկը գրական աշխատանքն էր:

խորհրդարանի պատմութեան և հայոց լեզուի պատմական քերականութեան ուսումնասիրութիւնն էր: Այս բնագիտական զինակը նուիրել է բազմաթիւ աշխատութիւններ և յօդուածներ: «Հայերէնի Անուանական Նշանակներ» (1955), «Հայերէնի Յոգնակի Նշանակող Մասնակները Եւ Նրանց Լեզուաբանական Արժէքները» (1935), «Հայոց Լեզուի Պատմութեան Ուսումնասիրութեան Ներածութիւն» (1937) և այլն:

Ա. Ղարիպեանը մի առանձին սիրով ու եռանդով է նուիրուել հայ բարբառագիտութեան ուսումնասիրութեանը:

Հմտորէն առաջ տանելով

իր քննութիւնները, նա յայտնաբերել է բազմաթիւ բարբառներ ու մի շարք բարբառային ճիւղեր, վեր է հանել բարբառների կառուցուածքային իւրայատկութիւնները: Վերանայել ու կատարելութեան հասցրել նրանց դասակարգման սկզբունքը:

Հայ բարբառագիտութեան բնագաւառում Ա. Ղարիպեանը Հ. Անուանների յետոյ լուծելով շատ կարեւոր մի խնդիր: Նա բարբառային փաստերը ծառայեցրեց հայոց լեզուի պատմութեան խրթին հարցերի լուսաբանմանը:

Փաստական հարուստ նիւթի վրայ բարեխաղերով բարբառների բաղաձայնական համակարգը և քննելով երեւութի բազմաձեւութեան ու նրա առաջացման պատճառները, Ա. Ղարիպեանը յանգեց հայկ. գիտնականութիւնը նոր մեկնաբանութեան գաղափարին, որը, որպէս հնդեւրոպական լեզուների կարեւոր յատկանիշներից մէկը, տեւական քննութեան ենթարկեց միութեական հանդէսում (1959-61), բանալէճին մասնակից դարձնելով միջազգային համալսարանում ունեցող բազմաթիւ լեզուաբաններին: Հայագիտական հարցի քննարկումը միջազգային մասշտաբով կարեւոր երեւոյթ էր, հայագիտական մարի գարգացման լուսագոյն օրինակ:

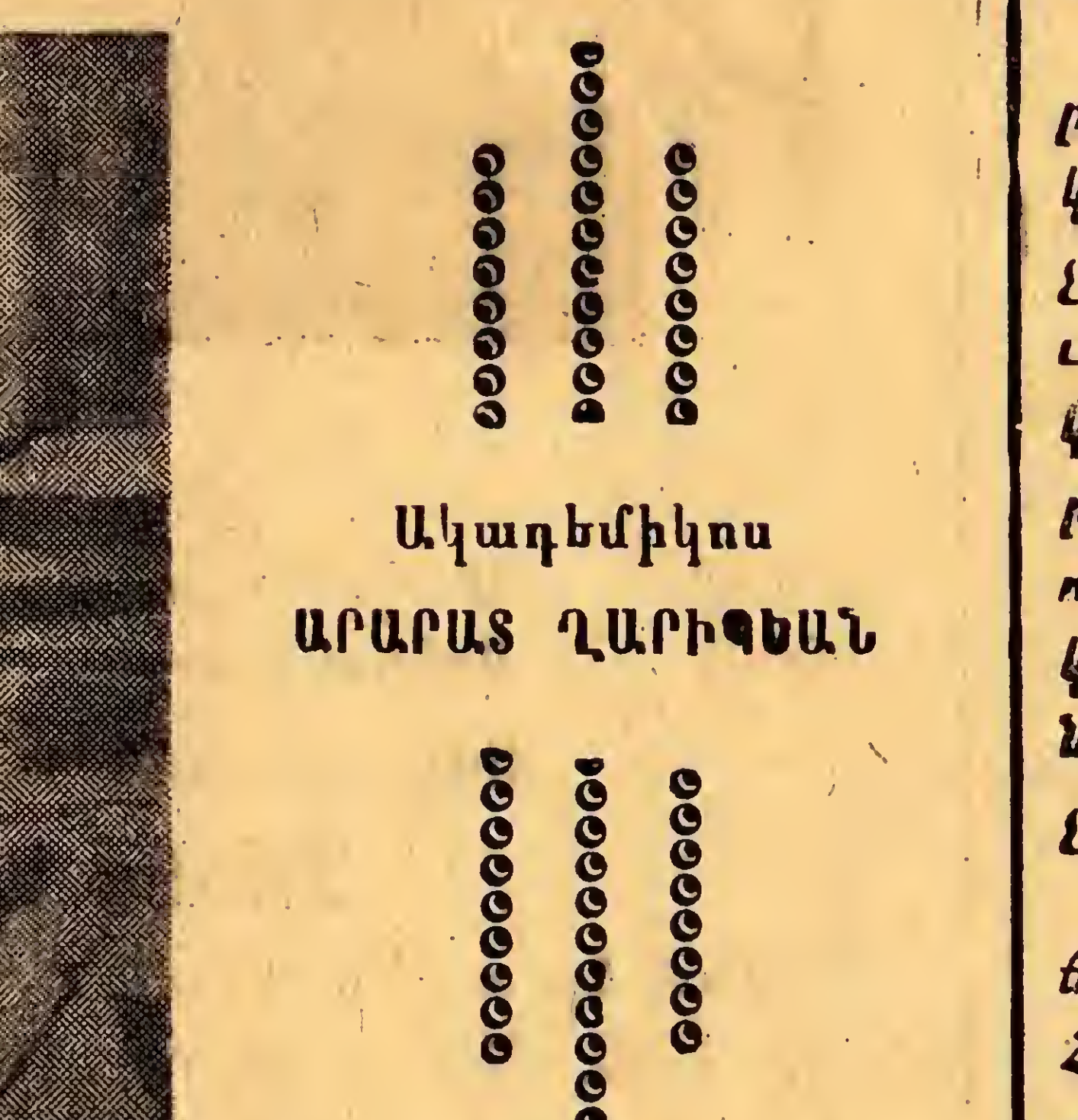
Ա. Ղարիպեանի հայ բարբառագիտութեանը նուիրած տասնեակ աշխատութիւնների զուլի գործոցը՝ «Հայ Բարբառագիտութիւն» (1953) մեծածաւալ աշխատութիւնն է, որը հարցերի ընդգրկմամբ մի իւր տիպի հնարագիտական է:

Ա. Ղարիպեանի գիտական սփռական աշխատանքն բնութայն է հայոց լեզուի պատմութեան, հայ բարբառագիտութեան, բարբառագիտութեան հարցերի լուսաբանման, ինչպէս

նաեւ դպրոցական ու բուհական դասագրքեր և հայոց լեզուի նոր միջոցակ ստեղծելու ուղղութիւններով:

Ա. Ղարիպեանը հայ բարբառագիտութեան բնագաւառում հանդէս եկաւ եւ որպէս կազմակերպիչ ու հեղինակ, եւ թէ հեղինակակից ու խմբագիր: Նրա ղեկավարութեամբ են կազմուել ռուս-հայերէն բարբառագիտութեան, հայ-ռուսերէն բազմական, ուղղագրական և այլ բարբառների Յատկապէս բարձրարժէք է նրա ստեղծարածաւալ ռուս-հայերէն բարբառները (1968), որն արժանացաւ հանրագիտութեան պետական մրցանակի:

Արգասաւոր է Ա. Ղարիպեանի գիտական կազմակերպական

աշխատանքը: ան երկար տարիներ ղեկավարել է Երևանի Գեոգրաֆիկական Համալսարանի, Խ. Աբովեանի անուան և հեռակայ մանկավարժական ինստիտուտների հայոց և ռուսաց լեզուների ամբիոնները, միաժամանակ հանդիսանալով դրանց մի մասի հիմնադիրը: Նա շուրջ 14 տարի ղեկավարել է Հ. Ս. Ս. Չ. գիտութիւնների՝ ակադեմիայի լեզուի ինստիտուտը: Այժմ Ա. Ղարիպեանը Գիտութիւնների Ակադեմիայի հիմնական գրադարանի տիրերթորն է:

Ա. Ղարիպեանը համաբարբառ քաղաքարանի հիմնադիրն ու գիտական ղեկավարն է: Այս քաղաքարանի շնորհիւ հրատարակական ընթացքի մէջ գտնուող ժամանակակից Հայոց Լեզուի Բացատրական Բառարանը՝ նախատեսուած չորս հատորից հասաւ հինգի, դարձաւ աւելի կատարել: Ա. Ղարիպեանի ղեկավարութեամբ մշակուեցին այդ բառարանի սկզբունքները և նրա գլխաւոր խմբագրութեամբ հրատարակուեց առաջին հատորը:

Այժմ գիտական օգտագործման մէջ են դրուած Խորենացու և միւս դասական հեղինակների համաբարբառները, որոնց հիման վրայ պիտի ստեղծուի գրաբարի լիակատար բացատրական բառարան: Սա մի ձեռնարկում է, որը նշանակալից աւանդ է հայագիտութեան մէջ և նպաստում է նրա յետագայ զարգացմանը:

Մեծ է փառաւոր ուղի է անցել մեծանուն գիտնականն ու հմուտ մանկավարժը, որն իր ամբողջ գիտակցական կեանքի նուիրեալներով է հայոց լեզուի ուսումնասիրմանը և խորհրդահայ լեզուաբանութեանը զարգացմանը: Ա. Ղարիպեանի բազմամեայ գիտական քեզմնաւոր աշխատանքը ըստ արժանւոյ (Շառ. սեւ կշ 4)

ԱՆԱՅԻՏԻ ՊԱՇՏԱՄՈՒՆՔԸ

Հեթանոսական հայերու ամենասիրելի չաստուածուհին եղաւ Անահիտ:

Բեղմնաւորման, սերնդագործութեան չաստուածուհին նկատուեցաւ ան և հայկական դիցաբանութեան մէջ գրաւեց ականաւոր տեղ մը:

Հեթանոսական խորհելուկերի մը համաձայն, Անահիտի ուժին շնորհիւ Հայոց աշխարհը ապահովեց իր գոյութիւնը և հայոց պետութեան փառքը եղաւ Անահիտ: Սակայն, Անահիտ եղաւ միաժամանակ պատերազմին ալ չաստուածուհին: Թագաւորներ անոր ուժը խնդրեցին, թշնամիներու դէմ մարտընելու և կամ երկրի վրայ իշխելու համար:

Շահեկան են Գրիգոր Տաթևացիի հետեւեալ տողերը՝

«Տղա» քանկարժէք նուիրեմք ընծայեց Անահիթին, որովհետեւ անոր ուժին զօրութիւ յաղթահարեց ան բեւաւրիկ եւ իշխեց երկրին վրայ:

Ինչպէս կարելի է բացատրել, թէ պատերազմական յատկութիւններ կը վերագրուէին չաստուածուհիներուն: Հինաւոր շրջաններու մէջ, ան կարեւորն դր մը խաղաց ընկերային և գործօն կեանքի առանցքը կազմելով: Հեթանոսական հայեր բազմաթիւ տաճարներ ձօնեցին իրենց սիրելի չաստուածուհիին:

Անահիտի գլխաւոր տաճարը հաստատուած էր Վերին Հայաստանի Եղեգնաց գաւառին մէջ, «Երիզան»:

Անահիտի պաշտամունքը այնքան տարածուեցաւ այս գաւառին մէջ, որ Անահիտական Դաւառն կոչուեցաւ ան:

Անահիտի ուրիշ տաճար մըն ալ գտնուեցաւ Տարսուսի Աշտիշատ քաղաքին մէջ: Անահիտի տաճարներ ձօնուեցան նաեւ Արմաւիրի, Արտաշատի, Անահտայի, Կոմանայի, Դաբընցի, Կարի, Բազարանի, Անահտատորի մէջ և այլուր:

Այս դիցունքին ձօնեալ մեծ թիւով տաճարներ ցոյց կու տան իր պատերազմական ուժին ժողովրդականութիւնը: Այդ տաճարներուն մէջ կը տւենէր Անահիտի ոսկիէ, արծաթէ պղինձ և մարմարիոնէ արձանները: Իր ոսկիէ արձաններէն մին կը գտնուէր Երիզայի տաճարին,

մէջ, որ գրաւուեցաւ Անտոնիոսի կողմէ և սակայն երեք հարիւր տարիներ ետք փճացուեցաւ Տրդատի և Գրիգոր Լուսաւորի կողմէ: Անահիտի ոսկիէ երկրորդ արձանը կը գտնուէր Աշտիշատի մէջ, որ Գրիգոր Լուսաւորի կողմէ քանդուած արձանն է:

Մովսէս Խորենացիի կողմէ կը վկայուի՝ թէ այս արձանը զետեղուած էր Արտաշատի տաճարին մէջ:

Դժբախտաբար այդ տաճարներէն ոչ մէկը մնացած է մեր թուականներուն: Ճանաչելներորդ դարու վերջաւորութեան, միայն Անահիտի վերագրուած պղնձեայ արձանի մը գլուխը գտնուեցաւ, Տրապիզոնի շարաւը՝ Սասանի մէջ: Գլխուն շուրջը ճեղք մը կուսեց կուտայ, թէ թագաւոր մըն էր:

Իր գանգուր մազերը դէպի ետ սանտրուած էին, խապոպ մը միայն կախուած էր ճակտին վրայ:

Աչքերուն խոռոչները պարապ էին, հաւանաբար նախապէս լեցուած էին ուրիշ նիւթով մը:

Անահիտի վերագրուած այդ գլուխը կը գտնուի Ներկայիս Լոնտոնի Գրիթթի Միւզեոմի մէջ:

Անահիտի տունախմբութիւնները մեծ շուքով կը կատարէին անցնալին, արքաներու և իշխաններու մասնակցութեամբ:

Ազաթանգեղոսի համաձայն, Անահիտին՝ Ոսկեմայր, Ոսկեծին և Ոսկեհատ տիտղոսներ ալ տըրուեցան:

ԱՆԱՅԻՏԻ ԱՋԻՅՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Հեթանոսական շրջանին հայ գրականութիւնն ալ կրեց Անահիտին ազդեցութիւնը:

Բազմաթիւ գործեր ձօնուեցան անոր, սակայն դժբախտաբար մեր ձեռքը չեն հասած:

Մեծ եղաւ իր ազդեցութիւնը ժէ-ժԲ. դարերու գրականութեան վրայ՝ Ներսէս Մոկացիի «Դարբնոցապետին Դաբը», Վահրամ Գահլաւի «Անահիտի Տաճարը», Մանուկ Աբեղեանի «Աստուածամայր Ոսկեմայրը», Դանիէլ Վարուժանի «Անահիտը եւ այլն»:

ՄԵԼԻՔ ՓԱՇԱՅԵԱՆ

Լեռնոցապահական

ՀԱՋԱՐԸ (ՄԱՐՈՒԼ)
ՎԻԹԱՄԻՆՆԵՐՈՒ ՇՏԵՄԱՐԱՆ Է

Գարեան եւ աման սկզբաւորութեանը մէջմէ Եսեքը կը յոգնէ, ընդհանուր բոլորիւն եւ զղագրիւ վիճակ մը կ'ունենան. ասոր պատճառը առաւելապէս վիթաւիճեցու պակասիւն կը վերագրուի:

Պէտք է փնտել որ ձմեռը մեր օրկանիւր վիթաւիճեցու չի բաւարարուիր, քանի որ հրապարակի վրայ վիթաւիճեցու աղբիւր եղող բազմաթիւ կենցիկ եւ պոռոցներ կը պակսեն: Անա առաջին հերթին օգնութեանը համար մեր բոլորին ծանօթ հազար, կ'ունենէ քամ եւ հում վիճակի մէջ:

Այն բոլոր կանաչեղեղներ եւ բազմաթիւ կենցիկ երբ հում եւ չփութում կ'ունենէ, կը պահեն իրենց սննդային յատկութիւնները: Հազար վիթաւիճեցու Եսեքը կը յոգնէ, քանի որ հրապարակի վրայ վիթաւիճեցու աղբիւր եղող բազմաթիւ կենցիկ եւ պոռոցներ կը պակսեն: Անա առաջին հերթին օգնութեանը համար մեր բոլորին ծանօթ հազար, կ'ունենէ քամ եւ հում վիճակի մէջ:

Այն բոլոր կանաչեղեղներ եւ բազմաթիւ կենցիկ երբ հում եւ չփութում կ'ունենէ, կը պահեն իրենց սննդային յատկութիւնները: Հազար վիթաւիճեցու Եսեքը կը յոգնէ, քանի որ հրապարակի վրայ վիթաւիճեցու աղբիւր եղող բազմաթիւ կենցիկ եւ պոռոցներ կը պակսեն: Անա առաջին հերթին օգնութեանը համար մեր բոլորին ծանօթ հազար, կ'ունենէ քամ եւ հում վիճակի մէջ:

Այն բոլոր կանաչեղեղներ եւ բազմաթիւ կենցիկ երբ հում եւ չփութում կ'ունենէ, կը պահեն իրենց սննդային յատկութիւնները: Հազար վիթաւիճեցու Եսեքը կը յոգնէ, քանի որ հրապարակի վրայ վիթաւիճեցու աղբիւր եղող բազմաթիւ կենցիկ եւ պոռոցներ կը պակսեն: Անա առաջին հերթին օգնութեանը համար մեր բոլորին ծանօթ հազար, կ'ունենէ քամ եւ հում վիճակի մէջ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԱՅԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՏՄԲԱԹԱԹԵՐԻՐ

چاهاکیر

جريدة أسبوعية

ص. ب. ٢١١١ بالقاهرة - ٢٤٦ - ت ٩١٥-١٣

صاحبة الانتياز: السيدة عالية سرديان (بالان)

TCHAHAKIR

HEBDOMADAIRE ARMENIEN

B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) - Tél. 915013

Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Caire

Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Հիմնադրված 1948թ.

Տպագրանակ 3000

Արտոնատեր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԱԲԵԱՆ

Ֆեֆականատեր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ԳԱԼՍԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻԻ 549—ՀԻՆԳԵՐԹԻ 7 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1974

ՀԱՏԸ ՁԵՆՈՒՄԷ 3 ԵՎ. ԴՆԿ. ԿԱՄ 25 ԼԻՐ. ԴՆԿ.

٥٤٩ رقم — الخميس ٧ نوفمبر ١٩٧٤

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Տ Ա Ր Ե Դ Ա Ր Ձ

Այսօր, հիշող 11րդ տարեդարձն է Հայաստանի վերահաստատման, այսինքն Նոր Շրջանի սկզբնաւորութեան, ու այդ թը-
ւականէն ի վեր թերթին կանոնաւոր լոյս ընծայման:

Տասնամեկ տարի անդադար է ամէն Հինգշաբթի հրատարակուող հայերէն լեզուով այս շաբաթաթերթը, և անոր էջերով համայն հայութեան տուիւնը ազգային և համայնքային լուրեր, մշակութա-
յին և գրական յօդուածներ:

Տասնամեկ տարի անսայթար, կանոնաւոր կերպով համայն աշ-
խարհի վրայ ցրուած մեր բազմատասնեակ հազար ընթերցողներուն հոգեկան համոյթ և գոհացում պարգեւեցինք, նոյնատեւ առիթը
ընծայելով անոնց հայերէն կարողալու, իրենց հայութիւնը պահ-
պանելու և իրենց հայութեամբը հպարտանալու:

Տասնամեկ տարի անդադար մեր ժամանակը, մեր հանգիստը,
մեր առողջութիւնը և նոյնիսկ մեր ունեցած չունեցածը զոհեցինք,
օգնելով որ չմարի կանխիկի մը բոցին վրա ծածկուած մեր ժողովուր-
դին հոգին ու ոգին, այդ կանխիկին մէջ մենք ալ իւրի կաթիլ իւր
աւելցուցինք, որպէսզի մեր յաջորդները չմոռնան Հայկի լեզուն,
Ս. Մեսրոպի արձուագները, որպէսզի գիտակցին ի՛նչ է այդ էն, ունին
հայրենիք և ժողովուրդը, եւեղեցին և ազգային պատմութիւնը, հը-
պարտ ըլլան իրենց ազգին անցեալին ու ներկայութեան և այս գի-
տակցութիւնը փոխանցեն իրենց յաջորդող սերունդներուն:

Այս է գերազանց հրամայականը մեր սգահաւան ման ի խնդիր
և այս հրամայականին մենք կատարեցինք իրենց հաւատարմութեամբ,
ամէն ինչ որ մեզի համար թանկագին էր, ամէն ինչ որ մեր կեան-
քը կրնար աւելի հեշտ, աւելի երկար ու աւելի զուարճալի դարձը-
նել: Բայց մենք գուարանալին զոհեցինք, մեր առողջութիւնն տուինք
և մեր նիւթական ալ սպառեցինք այդ վեհ նպատակին համար,
ու նախընտրեցինք ներքին գոհունակութիւնը և հոգեկան բաւա-
րարութիւնը՝ զուարճանքն ու դրամն:

Եւ սակայն ասացուածը կ'ըսէ՝ «Երևա՛ տալ միայն այն ինչ
որ կրնաս»: Սենք ալ, որքան ալ որ գործուող հաւատարմութեամբ
ընեա՛ծ ըլլանք, որքան ալ որ գաղափարի և իտեալի ծառայելու
երդում ըրած ըլլանք, որքան ալ լսանդամաւ և զոհաբերող ոգի
ունենանք, մեր կարելիութեանց սահմանները ունինք, և երբ այդ
կարելիութիւնները լայնցնելու ու զօրեղացնելու համար օժանդա-
կութիւն և աջակցութիւն չի հասնիր, վաղ թէ ուշ անկարելիու-
թեանց առջև կը գտնուինք՝ շարունակելու մեր լոյսն ու գործը,
ու հայ ժողովուրդի հոգեկան կանխիկին մէջ հոսեցնելու մեր ալ
իւրին կաթիլները:

Եզրապատահականութիւնը, որքան ալ որ անոր թիւը փոքրացած
ըլլայ, որքան ալ որ անոր մեծահաբուստներուն կամ ունեւոր
դատակարարին անդամները նուազած ըլլան, եթէ ԳԻՏԱԿՑԻ իր
(Շաբաթականութիւն տես էջ 4)

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

«ԱՐԱՐԱՏ» ՅԱՂԹԵՑ «ԲՈՐՔ ՍԵԼԹԻՔ» 5-0 ԱՐԴԻԻՆՔՈՎ

Երէկ երեկոյ, Երևանի «Հրազդան» մարզադաշտին վրայ,
ծովածաւալ բազմութեան մը ներկայութեան տեղի ունեցաւ
Ֆուտպոլի մեծ հանդիպումը՝ Եւրոպայի ախոյեան խումբերու բա-
ժակի գծով:

Երկրորդ անգամ ըլլալով իրարու հետ մրցեցան Ս. Միու-
թեան ախոյեան «ԱՐԱՐԱՏ»ը և Իրանաւորի ախոյեան «ԲՈՐՔ
ՍԵԼԹԻՔ»ը: Այս մրցումին յաղթական դուրս եկաւ «Արարատ»ը՝
5 - 0 արդիւնքով:

Նշենք, որ նոյն խումբերուն միջև Իրանաւորի մէջ տեղի ու-
նեցած առաջին մրցումին՝ հայկական խումբը յաղթական ելած
էր 2—1 արդիւնքով:

Այս յաղթանակով «Արարատ» իրաւունք կը ստանայ խա-
ղալու ախոյեանական մրցաշարքի մէկ շարքովի մրցումներուն:
«Արարատ»ի յաջորդ մրցակիցը պիտի ճշդուի վիճակաձգութեամբ
որ տեղի պիտի ունենայ օրերս ժընևի մէջ:

ԵՐԵՒԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ ԳՐԻԳՈՐ ՀԱՍՐԱԹԵԱՆ ԼԻԲԱՆԱՆ ՀՐԱԽԻՐՈՒԱԾ

Վերջերս Երևանէն վերա-
դարձաւ Լիբանանի Սին Էլ Ֆիլ
քաղաքի Քաղաքապետութեան
պատուիրակութիւնը, որ եօթը
օրուայ պաշտօնական այցով Հա-
յաստան կը գտնուէր, որպէս Ե-
րևանի Քաղաքապետի հիւրը:

ԳՐԻԳՈՐ ՀԱՍՐԱԹԵԱՆ

Օրին անդադարած էինք
սոյն այցելութեան մասին, և Ար-
մենիքեանի միջոցաւ արձագանգ
հանդիսացած պատուիրակութեան
անդամներուն վերապահուած ջիւր
ընդունելութեան:

Գատուիրակութիւնը, զոր կը
գլխաւորէր Սին Էլ Ֆիլի Քաղա-
քապետ Հապիպ Հաքիմ, (և որուն
մաս կը կազմէին յատկապէս
Տոթթ. Սէլիմ Հայէք և Քաղաքա-
պետութեան հայ անդամ Գր.
Վարդեմա Տէր Գալուստեան),
ընդունուեցաւ Երևանի Քաղաք-
պետի Գրիգորի Նախագահ Գրի-

գոր Հասրաթեանի և Քաղաքա-
պետութեան պատասխանատու
աշխատողներուն կողմէ:

Քաղաքապետի գլխաւոր ժո-
ղովարանին մէջ տնայնաճ ըն-
դունելութեան ընթացքին, բա-
րեկամական ջիւր գրացում-
ներով աւուցում ելոյթներ ետ,
Սին Էլ Ֆիլի Քաղաքապետ,
յարգում հայասէր՝ Պր. Հա-
պիպ Հաքիմ, կաղաց Քաղա-
քապետութեան կողմէ երեւանի
Քաղաքապետին եւ իր աջա-
կիցներուն ուղղուած՝ Լիբանան
այցելելու պատգովական հրա-
ւեր:

Երևանի անձնուէր ու սիր-
ւած Քաղաքապետը, իր պատաս-
խան ելոյթին մէջ յայտնեց, թէ
մեծապէս ուրախ է երկու բարե-
կամ ճակատագրակից ժողո-
վուրդներու միջև գոյութիւն ու-
նեցող բա եկամութեամբ առաւել
ևս ամրապնդող եղբայրական կա-
պերուն համարակալ յայտնեց թէ
իրեն և իր աշակերտներուն համար
մեծ հաճոյք է ամէն անգամ Երե-
ւանի մէջ ընդունել Սին Էլ Ֆիլի
Քաղաքապետութեան պատասխա-
նատուներուն նման ազնիւ, ու մեծ
բարեկամներ իր ելոյթի աւար-
տին Քաղաքապետ Հասրաթեան
յայտնեց, թէ զգացուած է այս հրա-
ւերին համար, և իր ու իր աջա-
կիցներուն անունով շնորհակալու-
թիւն յայտնեց եւ իր նշեց՝ թէ
մօտիկ ապագային կ'ընդառաջէ
սոյն եղբայրական հրաւերին և
պատուիրակութեամբ մը կ'այցելէ
սիրելի Լիբանան:

ՌՈՒՄԱՆԻՆ

ԳԵՐԺ. Տ. ՏԻՐԱՅՐ ԵՊՍ. ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԶԲԱՆԺԱՆՈՎ ՊԱՐԳԵԽԱՏՐՈՒԱԾ

Ռաբոտութեամբ կը տեղե-
կանանք, որ Գուրգարիոյ և Ռե-
մանիոյ Հայոց Առաջնորդ՝ Գերշ.
Տ. Տիրայր Ս. եպ. Մարտիկեան,
Փաշիստ սկան տիրապետութիւն
իւրմանիոյ ազատագրութեան
30րդ տարեդարձին առթիւ, Ռու-
մանիոյ Ժողովրդային Հանրապե-
տութեան Նախագահութեան կողմ-
է պարգեւատրուած է՝ «Հանրա-
պետութեան Աստղ» 3րդ կարգի
չքանչափով:

Այս բարեբաւարի առիթով
մեր և մեր ընթերցողներուն կող-
մէ կը շնորհաւարեց Տիրայր Սըր-
բազման և կը մագթենք սոսոյզ
ու երկար կեանք:

ՄԻՋՍՉԳԱՅԻՆ ՄԱՍՈՒՆ

ԿԻՊՐՈՍԻ ՀԱՐՑԸ

Արևելեան Միջերկրականի
մէջ ստեղծուած կացութիւնը
շօշափելով, Քրուստա շաբա-
թական իր տեսութեան մէջ կը
զեկուցադրէ՝ թէ Կիպրոսի և ա-
նոր շուրջ զարգացող կացու-
թիւնը կը պահանջէ, որ անմի-
ջական և ազդու միջոցներ ձեռ-
առնուին, նպատակ ունենալով
լուծարել ենթարկել ՆԱՏՕ-ի
կազմակերպած դաւադրութեան
հետեւեցնելը՝ ընդգծել խաղա-
ղասէր Կիպրոսի Գետութեան ա-
զատութեան և անկախութեան,
երկիր, որ ինքիւ աւելած է
Միացեալ Ազգերու կազմակեր-
պութեան մէջ:

Կիպրոսի Հարցը լուծելու
ծնւած, այնպէս ինչպէս ճանչ-
ցուած է ներկայիս բոլոր ուղ-
ղամիտ դիտողներուն կողմէ,
ցոյց տրուած է Սովետ առա-
ջակներուն մէջ, ուր անկեղծ
հոգածութիւն մը կը ցուցաբե-
րուի Կիպրոսի ժողովուրդին շա-
հերուն, ինչպէս նաև Սիւրբի-
րականեան և ամբողջ աշխար-
հի ժողովուրդներուն խաղաղու-
թեան շահերուն և ապահովու-
թեան համար:

Կիպրոսի Հարցին արդար
լուծումը, անտարակոյս, պի-
տի հանդարտեցնել մարտագրիտ
խանդը՝ Թէլ-Աւիւի (Բագձանե-
րուն, որոնք այս օրերս սկսած
են նոր, տնդոտ պատերազմա-
կան պատրաստութիւններ թը-
նամական յարմարութիւններ կազ-
մակերպելու իրենց ջրացի Երաբ
երկրներուն վրայ):

Իսրայէլի կողմէ, Լիբանան-
եան սահմաններուն վրայ բե-
մադրուած զբոսումներուն շար-
քը, ո՛չ մէկ կասկած կը թողու՝
որ Իսրայէլի կառավարիչները
կրկին կորսնցնելու վրայ են
ընդհանրապէս իրապաշտու-
թեան և ողջմտութեան զգա-
ցումը:

Արդարացնելով իր երկրի
քաղաքականութեան թշնամա-
կան հանգամանքը, Իսրայէլի
վարչապետ Ռաֆին անցեալները
յայտարարեց՝ թէ Իսրայէլ պի-
տի չի համաձայնի իր զօրերը
Արաբ երկրներէն հեռացնելու
որեւէ նոր առաջարկի:

Ուժի դիրքերէ ճակատու-
մը՝ որուն հետ որդները տա-
կաւին կառած կը մնան անան-
կացեալ պող պատերազմի շըր-
ջանի մեթոտներով, բոլոր ցա-
մաքա մասերու խաղաղասէր հա-
սարակութեան հասարակ խմբը-
ծանքին և մերժումին առաւելան
կը հանդիսանան:

Վերջիվերջ Քաղաքապե-
տութեան ծախող և սնչոյցը բը-
լայու հանգամանքը՝ ալ իս ներ-
կայիս ընդունուած է՝ նաև ող-
ջախոս քաղաքագետներու կողմէ,
որոնց շարքերը օրրատուէր էր
սերտանան: (Փ. ԱԻՏԱՆ-Մ. Գ.)

“ՍԵՒ ՈՒԼԻԿ” Ը

ԱՐՄԷՆ ՏԱՏՈՒՐ

Անհանկալ պահարան մը՝
լենինականէն, Մայիս Մէկի շը-
նարհաւորական քառթով եւ ծոցը
թերթի կտրօն մը «Յիշուած ու
յարգուած մարդը» խորագիրը
կրող, Յօդուածագիրը՝ Ռ. Մար-
տիրոսեան, «Կոշտոյեանց» թիւ
21 շէնքի բնակիչն է։ Ինծի զրկողը՝
Վահան Եղիայեան, որ բնակիչի
չորս նոր շէնքի տնային կոմի-
տէի նախագահն է։ Հազիւ երկու
տարի է բնակիչները կը ճանաչան
իրար եւ արդեն իրենց մէջ մէկը
կը յայտնէ բոլորին գոհունակու-
թիւնը։

«Վարպետի մասին գովա-
տով» են խօսում նաեւ Հանէս-
ղըլեանի անուան թիւ չորս
ապարանում, ուր զինկոյնս
է նոյն Վահանը։

Իր արխանարքան տուն վե-
րադարձին, անպայման կը շրջի
շէնքերուն եւ բակին մէջ, կը
հսկէ մաքրութեան, կը գեղեց-
կացնէ բակերը, լըսեք զեւէ-
կու տալիս։ Դիւրացնելու համար
բնակիչներուն գործը՝ կը յաղորդի
շէնքերուն մօտիկը հաստատել
տալ պարէնային խանութի
վարսալիւրանոց։

Հասարակութեան օգտին
մատուցած իր աշխատանքը կը
գնահատէ նաեւ Կառավարչու-
թիւնը, կը վկայէ նամակագիրը,
իւր եղբայրացու թիւն։

Վ. Կահան... Մտածումով կը
սլանամ դէպի ետ քառասուն
տարի, տղայութեանս շրջանը
եւ այն գիւղաքաղաքն ուր կ'ապ-
րէին փրկուած փղերները՝ հա-
յուսեան։ Շուրջ հարիւր հայ
ընտանիք՝ իր դպրոցով, եկեղե-
ցով եւ ակումբով։ Վահանը դա-
նակներն էր Օշական Ազգային
նախակրթարանը։ Ունէր երեք
եղբայր մը եւ քոյր մը։ Հայրը՝
Գր. Յարութիւն, բարձրադաս-
ակ փոքր ինկած խոշոր սե-
ւեթերով մարդ մը, համեմտ օ-
րավարձով աշխատաւոր էր
«Արմենակ Կամսարական» ծխա-
խոտի գործատուներ՝ ուր կ'աշ-
խատէին - քանի մը մեծահա-
րուստ հողատէրի բացառու-
թեամբ - քաղաքին բոլոր հայե-
րը։

Իրիկունը գործէն վերա-
դարձին, Գր. Յարութիւն կ'առ-
նէր իր մեծ ուղը գիրքի, «Էսայի-
քէն եւ արարեցին ժողովրդական
երգեր ու եղանակներ կը լուս-
գէր, մոռնալու համար էր հոգն
ու յոգնութիւնը։ Կ'ելզէր ալ
յաճախ իր քիչ մը խաղող բայց
գորաւոր ծայնակ։

Վահան թուի էր, գրեթէ
ամենէն թուիւր մեր դպրոցին։
«Սեւ Ուլիկ» կը կոչէինք զինք,
մանաւանդ իր ճարպիկ ու ա-
րագ շարժումներուն, ծառ մա-
գըլցելու եւ թուի ու խակ մանկա-
քաղելու մէջ ցոյց տուած հա-
մարձակութեանը համար։ Մեր
լուսագոյն արարագէտն էր, Երբ
խօսէր տեղացիներուն հետ, ա-
նոնք բնաւ չէին կրնար կասկա-
ծիլ թէ արար չէր ինք։ Գաղտ-
նի՞քը, տան մէջ արարեցին ալ
կը խօսէր, որովհետեւ մայրը
բնիկ սուրբիացի էր։ Իսկ ամառը
արձակուրդին, միասին խոու-
ցիկ կը շինէինք ու կը թոցնէինք՝
փայտաշէն հին կամրջակին վր-
այէն։

Օր մը Վահան յանկարծ
չրանցքին մէջ ինկաւ։ Մար-
տիրոսեան օգնութիւն փութացնե-
լու համար մեր տունին տակը
արմաւենիի ճիւղերն սակաւ շի-
նող Հիւսէյնը կանչեց։ Մայ-

րը հսկայ մը, անմիջապէս իր
վրայի հագուստը մէկ կողմ նե-
տեց եւ շալվար-վարտիքով ջուրը
նետուցաւ։ Ամառը՝ տիղմին
պատճառով, կոլոհատի գոյն
կ'առնէր գետակը՝ Նեղոսին յոր-
դումէն։ Բիշ անդին տեսայ Վա-
հանը որ թրջած փրսկիկ պէս
արդէն ցամաք էր ելեր, երբ
Հիւսէյնը տակաւին սուգուած
զինք կը փնտրէր...

Վահան բնագողով կարծէր՝
սորվեր էր ջուրին երեսը ելի-
ւը...

Երբ փակուեցաւ ծապրիքը,
Գր. Յարութիւն շատ շատերու
պէս ժողովեց ունեցած չունեցա-
ծը, մանաւանդ չունեցածն ու
հեռացաւ գիւղէն։ Բախտը զինք
ընտանիքով նետեց Աղբըստ-
դըրիս։

Տասը տարի առաջ լսեցի
թէ Վահան ամուսնացիր ու գա-
ւակներուն հետ վերջին կարա-
ւանով մեկնեց է Հայրենի, ծը-
նողը մնացեր՝ Եգիպտոս։

Երկու տարի առաջ՝ մէկը
հեռախօսէին.

— Ես Վահանն եմ...
— Ո՞ր մէկ Վահանը։
— Սեւ Ուլիկը։
— Սեւ... անհաւատալի՛ է,
Վահան Եղիայեանը։
— Նոյն ինքը (արարեցե-
նով)։

Իր անսայթաք լեզուն վա-
նեց ամէն կասկած։ Անմիջապէս
աչքիս առջեւ եկաւ կատուի պէս
թրջած տղան, լայն կարմիր գի-
ծերով փծաման վրան փակած
եւ ջուրէն հրաշքով փրկուած...
Հասայ մեր ժամագրավայ-
րը։ Այնտեղ կը սպասէր գործ,
զգեստ հագած, աղբերկ մազով,
միջահասակ, լայն ուսերով թիկ-
նեղ մարդ մը, ցոյցած ախոս-
կըրները կը շնչէին փոքր ին-
կած խոշոր սեւ սեւ աչքերը՝ ո-
րոնք առանց հակադրուելու ալ
իր թուի դէմքին՝ ուղադա-
նէին։

Խնամքով յարգալուծած պե-
տերը, բերին երկու ծայրէն
վար կը հոսէին։
— Եթէ ճամբան հնդի-
պէնք, անկարելի էր ճալ լսալ
բեզ, ըսի։
— Երեւոյնից միայն կը
փախնէին մենք կը մնանք նոյնը,
ճիշդ ինչպէս էինք մեր տղայու-
թեան։

Ողբաբով ու մարցումներ,
ժամանակը կամ չեղու ապար-
դիւն եւ յուզիլ փորձեր։

— Իսկ այս անակակալ այ-
ցնելութեանդ պատճառը...

— Եկեր եմ յատկապէս
հետո Հայաստան տանելու։ Մէկը
չունի այստեղ։

Գարգուցաւ որ Գր. Յա-
րութիւն պատասխարեալ մըն էր
Հելիոպոլիսի Ալեքսանդրի Հան-
գըստեան Տան մէջ։

Գացինք միասին տեսու-
թեան։ Մերացեր էր մարդը որ
սակայն յիշեց անուս, առանց
զիս ճանչնալու դէմքէս։ Զգեստի
պահարանին վրայ պառկած էր
իր կեանքի անբաժան ընկերը՝
ուր։ Զեռքն առաւ զայն ու
էնուագեմ, լսեցէք, պնդեց։ Հա-
զիւ կը ցանք իր Լեւոնակէն ետ
կեցեալ զինք ուրիշներու հան-
գըստը չխոսովելու համար գի-
շերուան այդ ժամին։

Ալեքսանդրի մէջ մինչեւ իր
տղուն գալը մարդը մոտեցր էր
աշխարհին ու կարծիք չէր թէ ալ
հարազատ մը չունէր։ Սէւե-
րը մեկնեց էին օտար երկիր-

ներ, մէկն ալ Հայաստան։ Բո-
լորը խոստացեր էին «Շուկեն ի-
րենց կունակը, տունն տեղ ունե-
նան ու օր մը զինք իրենց մօտը
տանին...»։

Հայրը այլեւս կը սպասէր
իր վերջինին։

— Գիտի աշխատիմ, քեզի
հետո Հայաստան տանիմ, հայր։

— Իրա՛ւ զաւակս, իրա՛ւ,
ըսաւ Գր. Յարութիւն հրեւան-
քով, հազիւ հաւատալով լսածին։

— Գատուոյ խօսք։ Այնտեղ
Մե՛ր տան մէջ պիտի ապրիս,
մեզի՛ հետ, պիտի ունենաս եր-
ջանիկ կեանք։ Թոռնիկներուդ եւ
անոնց զաւակներով շրջապատ-
ւած, մայր հողին վրայ։

— Ուրեմն երթանք, ի՞նչ
բանի կը սպասենք։

— Բիշ մը ես համբերենք,
ըսաւ Վահան։ Անցագիրդ ծեւ-
կերպեմ, պատրաստեմ հարկ ե-
ղածը՝ նախ։

— Ապրիս, տղաս, ապրի՛ս։
Ուս ալ կը տանինք միասին,
այնպէս չէ՞։

— Անպայման։

Ինքնավստահ՝ Վահան յոյս
եւ հաւատք ներշնչեց իր հօր։

Տեսարանը լեցուց սիրտս
ու աչքերս՝ ոչ միայն ուրախու-
թեամբ, այլ հպարտութեամբ
մանաւանդ։

Զեռք սեղմեցի ծերունիին
ու Վահանին հետ հեռացանք
«Ալեքսանդր» գարձալ տեսու-
թեան խոստումով։

Այդ օր՝ նո՛ր ճանչցայ Սեւ
Ուլիկը...

Հելիոպոլիս, Յունիս 1974

ԳԱՆԱՏԱ ՊԱՃՏՈՆԱԿԱՆԱՑՈՒՑ ԳԱՒՈՒՔԻ ԿՈՂՄԷ ԱՌՆՈՒԱԾ ԷԼԻԶԱՊԵԹ Բ. ԹԱԳՈՒՅԻՆ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԸ (Մասնաւոր թղթակցութիւն «Ջահակիր»-ի)

Անցեալ տարի երբ թերթիս
խմբագիրը Թորոնթօ կը գտ-
նուէր, բազմաթիւ մտերմիկ եւ
ջերմալիւր հանդիպումներ ունե-
ցաւ իր վաղեմի գաղտնիկներէ
մտերմ բարեկամին՝ աշխար-
հահուլակ լուսանկարիչ - ար-
եստագէտ Արթօ Գաւուքի եւ

Արթուր Գաւուքի լուսանկարիչ
ԱՐԹՕ ԳԱՒՈՒՔ

Գաւուքի ընտանիքի անդամնե-
րուն հետ, ու նոյն իսկ պատիւը
ունեցաւ ինք եւս լուսանկար-
ելու մեծ արուեստագէտին կող-
մէ, իւր յիշատակ անմոռաց բա-
րեկամութեան։

Նոյն օրերուն մանրամաս-
նօրէն տեղեկացած էինք ար-

եստագէտ Գաւուքիին, թէ ինչ
պայմաններու բերմամբ նախա-
պատուութիւնը իրեն տուած էին
լուսանկարելու էլիզապէթ Բ.
Թագուհին եւ իր ամուսինը՝ Ֆի-
լիպ Իշխանը, որոնք Օգոստոսի
(1973) սկիզբներուն Գանատա-
այցի եկած էին եւ ներկայ գտ-
նուած՝ Օթթաւայի մէջ տեղի
ունեցող Բրիտանական Հասա-
րակապետութեան համաժողո-
վին։ Այս մասին տեսնին երկար
թղթակցութիւն մը լոյս տեսաւ
«Ջահակիր»-ի մէջ։

Օրերս մեծ ուրախութեամբ
կարդացինք Գանատական կա-
ռավարութեան պաշտօնական
մէկ հաղորդագրութիւնը՝ ինչ կը
վերաբերի մեր սիրելի բարեկամ
Ա. Գաւուքի առած լուսանկա-
րին, որ պետութեան կողմէ՛ ըն-
դունուած է, որպէս էլիզապէթ
Բ. Թագուհին պաշտօնական
նկարը եւ որ յետոյ այսու պիտի
զարդարէ՛ պետական, հանրային
եւ անհատական բոլոր հաստա-
տութեանց եւ գրասենեակներուն
պատերը, եւ որուն ներքեւ յիշ-
ւած պիտի ըլլայ մեծ հայ ար-
եստագէտին անունը։

Այս պատուաբեր որոշումը
յայտարարուած է Գանատայի
Արտարին Գործոց Նախարար
Ն. Վ. Ժ. Զոլեթըրի կողմէ։

Հրատարակուած հաղոր-
դագրութեան մէջ անգամ մը եւս
կը յիշուի Արթօ Գաւուքի հայ-
կական ծագումը եւ կենսագրա-
կան հակիրճ տղերկան գրուած։

Գաւուքի նկարած է նաեւ զօ-
րավար Ժորժ Վանիկէն, Ֆիլիպ
Վանիկէն, Նախկին ընդհ. կառա-
վարի՛ն՝ Զօր. Ռուան Միլընըրը,
այն մեծ թիւով համաշխարհա-
յին անձնաւորութեանց եւ պե-
տական ղեկավարներու շարքին՝
որուն մաս կը կազմեն Անգլիոյ
Մայր Թագուհին, Տիկին Ինտի-
րա Կանտին, Տիկին Բրուտտն,
Լէոնիտ Գրեմսիւն, Ալ. Բոսի-
կէնը, Նիգ. Փոտկորնին, Արամ
Նաչաթեանը, Ան. Միկայիլեանը,
Մարաշախաթով. Ս. Բաղդասարե-
անը, Ս. Արեւաշիւր եւ բազմաթիւ
այլ մեծ անձնաւորութիւններ՝
գրառութեան, արուեստի եւ քա-
ղաքականութեան ծառայող։

Գաւուքի գործերէն շատեր
մաս կը կազմեն Անգլիոյ (Կե-
նտրալ) թանգարանին, Օնթարիոյ
Թագաւորական Թանգա-
րանին, Գանատայի հանրային
արխիւներու եւ աշխարհի շատ
մը այլ ցուցասրահներու։

Գաւուքի միջազգային համա-
բաւելի տիրացած է ի միջի այ-
լոց, իր գործածած վառ գոյնե-
րուն խմբով, որ մտերմիկ մըթ-
նոլորտ մը կը ստեղծէ։ Ան գիտէ
իր լուսանկարած անհատին
անձնաւորութիւնը ի յայտ բե-
րել։

Գաւուքի նկարած արքա-
յական նոր լուսանկարներուն
օրինակները՝ արդէն իսկ հրա-
պարակ ելած են, եւ կը վաճառ-
ւեն Գանատայի Լրատուու-
թեանց Նախարարութեան գրա-
խանութիւններուն մէջ։

Այն երկիրներու մէջ, ուր
մեծ սպառում կայ քոլեկթորով
պարունակող իւրերու, վերոյիշ-
եալ երկու հիւանդութիւնները
շատ տարածուած են։ Եթէ քո-
լեկթորով չմարսուած մասը
չպատճառէ երակներու խցում եւ
արեւան լիւրդացում, կ'անցնի
հաստ աղիքին մէջ ուր ծնունդ
կու տայ զանազան տեսակի մա-
րէններու, որոնք եւ տարալու-
ծեն իւրերոր մայրելու համար
անհրաժեշտ նկատուած մազծա-
յին ապերը։ Այդ մանրէնիւր
կ'արտադրեն ասիոյ մը, որ ըստ
մասնագէտներու՝ զօրաւոր իւր-
դածին մըն է։

«Ջահակիր»-ի Աղեհ-
սանդիոյ պատուակալ
Յեհիապոստիկոս ու թղթ-
թակիցն է՝
Պր ՄԻՆՆՍ ՊԱՆՏՈՅԵԱՆ
33, Սասն Զաղուկ պող.
Հեռ. թիւ 8 2199

ԳՆՀԻՐԷԻ ՄԷՋ

ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ
ՏԻԿԱՆՑ ԽՆԱՄԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿԸ

Նուպարեան Ազգ. Վարժարանի Տիկնանց Խնամակալությունը այս տարի որպես տարեկան ձեռնարկ՝ յօդուտ իր սաւերուն և վարժարանին, կազմակերպած էր Գարնարանական - Հնդկաներու թիւնը, որ տեղի ունեցաւ անցեալ Շաբաթ, 26 Հոկտ. 1974, Կ. Ե. ժամը 9ին, Վարժարանին «Պըլքաւանեան» Սրահին մէջ, հովանաւորութեամբ և ներկայութեամբ Թեմիս Առաջնորդական Տեղապահ Գերազ. Տ. Ներսէս Մ. Վրդ. Բապուշեանի և նախագահութեամբ Պատկ. Թեմական Ժողովի Առնեսայեան Տէր և Տիկին Արթ. Պըլքաւանեանի:

Կամքէ անկախ պատճառներով թէև չկարողացան ներկայ գտնուիլ սոյն ընդունելութեան, և սակայն ուրախ եղանք, տեղեկանալով որ հոծ թիւով աղջկաներ և տղաներ անհրաժեշտ էին իրենց եղած հրաւերին և ոչ միայն իրենց ներկայութեամբ պատուած են Տիկնանց Խնամակալութիւնը, այլ նաեւ առատաձեռն մասնակցած են տեղւոյն վրայ սկսուած յուրա-հաւաքին, որուն գումարը, նոյն

օրն իսկ քանի մը տասնեակ վարկեաններու ընթացքին հասած է շուրջ 1350 ոսի:

Ճաշկերպի ընթացքին գրեթէ զրոյացած յայտագիրը վարած է Պատկ. Թեմական Ժողովի անդամ Պր. Յակոբ Էքսէլեան: Յայտագիրին իրենց մասնակցութիւնը բերած են՝ նուազով, մաներգով, մենագարով կամ արտասանութեամբ, Արմէն Մազումեան, Աւետիս Մովսէսեան, Անիթա Արծրունի, Սր. Զապէլ Ստեփանեան, Լիւսի Աւետիսեան, Տիկին Շաքէ Յովակիմեան, Նիզոյա Սայի:

Այս առթիւ ելոյթ ունեցած են Պր. Արթ. Պըլքաւանեան, տնօրէն Պր. Արամ Մովսէսեան և հուսկ ուրեմն Առաջնորդական Տեղապահը:

Ներհաւորելի են Խնամակալութեան բոլոր անդամներէն՝ իրենց կատարած գործերը: Կան այս օգոստոս գործին համար Խորհրդին կը մաղթենք յաջողութիւն և ժաջան գործակցութիւն, իրենց առեւտրային Տիկին Աննա Օհանէսեանի շուրջ հաւաքուած: Ս.

ՄԻԱՑ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ՆԱԽԿԻՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ՆԻՔՍԵՆ ՀԱՅ ԲԺԺԿԻ
ՄԸ ԿԸ ԹԵԼԱԴԻԷ ՃԱԾԱՐԱՆԱՊԵՏ ԸԼԼԱԼ՝
ԵԹԷ Կ՝ՈՒՋԷ ՀԱՐՍՏԱՆԱԼ

ՀԵՐԸԼՏ ԲՐԻՊԻՆԻ Նոյեմբեր 12-18 թվականին կը տեղեկանանք, թէ՛ նախկին Նախագահ Թ. Նիքոսը վերջերս հիւանդանոց գտնուած միջոցին, ամբողջական բժշկական օգնութիւններ հետ ունեցած մէկ հաղորդումով յիշատակէր. եւս միտադրելով թելադրած է հաւատարմութիւնը իր բանով Գալիթիւնայի եւ Երեւանի կ'ուզէ հարստանալ:

Տոգթ. Թումանեան սոյն հիւանդանոցէն էլ կը պաշտօնավարէ երեք տարիներէ ի վեր և գրեթէ անխափան կը հետեցնուի, որ յարգելի բժիշկը քիչ մը վերաւորուած է, բնական է, ինչեւով տեղւոյն վրայ հաստատուած ուրիշ տարաբաժնի ճաշարանայեանին ներթափանցած անպատշաճ բնակատեղիք և անկողնի: Անք Սան Ֆրանսիսկոյի մէջ տեսնելու համար, որուն մէջ նշանաւորը Նիքոսին կը սպասարկէր չիլի քեպպա փիլա և ... աղանդներն:

Պր. Թումանեան իրեն եղած հարցումի մը «ապատասխանը տուած է. -

«Նախագահը երբ ինձ հարցուց, թէ կ'ուզե՞մ հարստանալ, չեմ կարծեր որ վերաւորից նպատակով ես: Նախագահին քիչ, թէ այո՛, լաւ բժիշկ մը ըլլալ կ'ուզեմ, միաժամանակ կ'ուզեմ հարստանալ: Նիքոսը պատասխանեց: Ո՛հ, եթէ հարստանալ կ'ուզես, Հայկական հաւատարմութիւնը մը բաց. »:

Երեսներու տարեկան բժշկը թիւ այս խօսքերէն քիչ մը զգացողեցաւ, բայց շատ քաղաքավար մնալ և մեղմ շեշտով Նախագահին պատասխանեց.

«Կարծեմ բժշկական նպատակով մէկ բաւականաչափ յառաջացած բարձրացած եմ եւ հաւատարմութիւնը պէտք չեմ զգար:»

Յետոյ հայ բժիշկը լրագրողին մտերմարար ըսած է, որ ինքը արդէն իսկ Նիքոսին համակիր մը չէր. երբեք անոր ի նպաստ չէ քաշարկած և ոչ ալ որեւէ ժամանակ պիտի քուէարկէր ընտրութեան մը օլը: Ան գիտ Վիքեման զրկեց ու կեանքէն օտար մը գողցաւ: ԲՈՂԱԿԻՑ

ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՅՈՒՇԵՐԵԿՈՅ

(Շարունակութիւն Բ. էջէն)

դժուարին կտոր մը վատ Նուա-գիւնը:

Իր խօսքերուն ընթացքին Մ. Յակոբեան պատմեց նաեւ որ-բացեալին բնական կիսաբնիկ կարգ մը զուարթ դրուագներ:

Երեկոյթը վերջ գ. ա Առաջնորդական Տեղապահ Հօր. Հովհաննիս:

Ներկայիցը ցաւակցութիւն:

Ներ յայտնելէ ետք ողորացեալ ընկերներուն հարազատներուն ընկ. Ի Արաքի Օհանեանին, Տ. Զ. Արթ. Օհանեանեանին և Տէր և Տիկին Վահանգի Զեյնեանին, մեկ շնորհ տրուելով, ողորացեալներուն յիշատակը յարգած ըլլալով իրենց ունեցած ներքին գոհունակութեամբ:

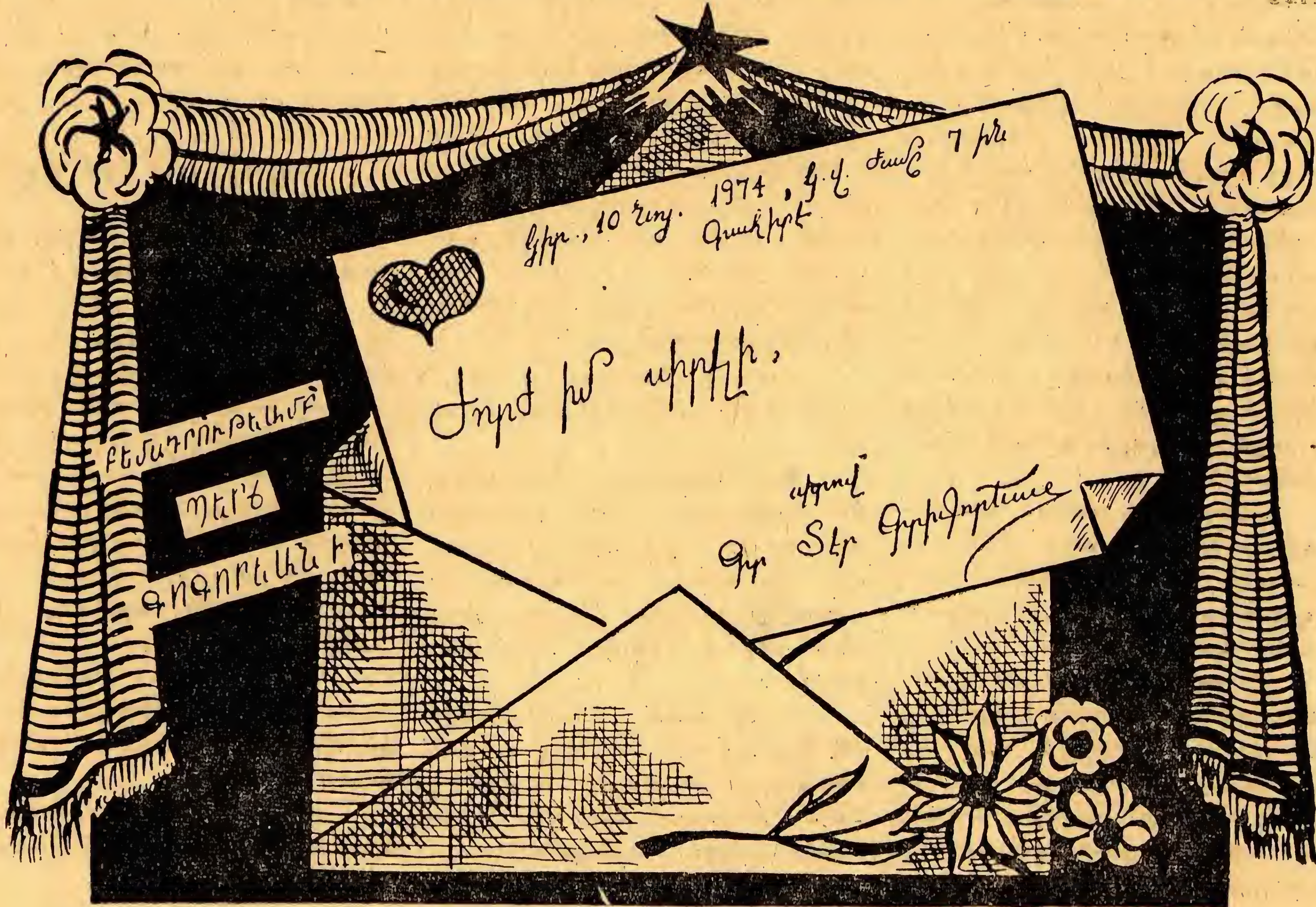
2. 9

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ
«ՆԱՅԼ ՀՈՒ» ԹԱՏԵՐԱՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ

ԵԴԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ ԵՌԱՋԻՆ ԱՆԳՆԾ ԸԼԼԱԼՈՎ

ՍԻՐԱՆ - Մարտ Գոգորեան
ԵՌԱՋ - Սոֆիա Սարգիս
ՍԻՐԱՆ - Պետր Գոգորեան
ՍՐԱՆՏԵՍ - Հայկ Նազաբեան
ԿԱՌԷՆ - Աւետիս Մովսէսեան
ԳՈՀԱՐԻՆԷ - Այսա Զօրայեան
ԳԵՌՈԳ - Կարո Նազիրկանեան
ԲԵԼԱՎԱՐ - Սահմ Զօրայեան

ՄՈՒՏԲ 100 ԵՒ 50 Ե. Դ. (ԹԱՂԱՊԵՏԱԿԱՆ ՏՈՒՐԲԷ ԶԵՐՏ)

Տոմսեր ապահովելու և թողարկելու համար գրման հայկական Ընթերցարանի ամեն երեկոյ ժամը 8-10 (հեռ. 534903), կամ օրուան ընթացքին հեռաձայնել թիւ 59706:

Ս Տ Ա Ց Ա Ն Ք

Երեւանէն, անուանի գրող ՍՏԱՑԱՆ ԿՈՒՐՏԻԿԱՆԸ շնորհակալութեամբ ստացած ենք իր հեղինակութիւնը:

ԼՈՒՍԱՇԽԱՐՀ ՀԱՆՈՒՄ
ԶԻՄ ԳՈՒԹԱՆ

պատմութիւններու, ակնարկներու, լեզուներու և զրոյցներու հատորը, հեղինակին կողմէ խմբագրութեան մակագրուած:

400 էջերէ բաղկացած այս արժեքաւոր հատորը, հրատարակուած է 1974ին, Հայաստանի հրատարակչութեան կողմէ (Երեւան), 10.000 տպագրանակով:

ԶՈՒՐԱԶԱԼԻՔՆԵՐ

Մայրը. - Աղջիկ, երբ հիւրերը երթան, ի՞նչ պէտք է ըսես: Աղջիկը. - Փառք Աստուծոյ, վերջապէս գացին:

Հայրը. - Մայրդ ո՞ր է, արդաւ:

— Երկու ժամ առաջ, հինգ վայրկեանի համար դրացիին այցելութեան գնաց:

— Աղջիկ, գնա մազմաճառին խանութը, և տես թէ կո՞վի ու՞ր ունի:

Աղջիկը գնաց և վերադարձաւ. - Մայրիկ, մազործը կօշիկ հագած էր չկրցայ տեսնել:

— Թամի, ի՞նչ կ'ըլլայ երկաթի կտորը եթէ դուրսը անձրեւին տակ մնայ:

— Կը ժանգոտի:
— Իսկ եթէ ոսկին մնայ:
— Կ'անհետանայ:

— Եւ շարունակ ուրիշներուն կիները խմեցի, բայց քայքայիցի իմ առողջութիւնս:

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ (Շաբ. Ա. էջէն)

մամուլին կենսական կարեւորութեան մասին ու անոր հրատարակման դժուարութեանց վրայ, պէտք չէ ժամանակ կորսնցնէ ու ըստ պատէ որ գրչուի՝ հայերէն կարգաւոր ու միայն հաճոյսն այս և պարտականութեանն, այլ անմիջականօրէն և դրականօրէն հետաքրքրուի. թէ հնչ զօրաւոր միջոցներով և կանոնաւորութեամբ կրնայ օժանդակութեան իր բաժինը բերել. գոնէ նիւթապէս, ազգապահպան՝ ան ներկայի ամենագործարար ազգակ Հայ Մամուլի հրատարակման գործին:

Այս կոչը չի վերաբերի միմիայն իր բերքին, այլ եզրապատհան մամուլին, որուն ամէն մէկ անգամը նոյն դժուարութեանց և նոյն սպառնալիքներուն տակ կը գտնուի:

Ժամանակն է որ եզրապատհանը սթափին և իմաստուն կայանքէն օրինակ առնեն: Վերջին զղջումը այս պարագային ոչ մէկ այդպիսի կրնայ լինել:

Առ այդ, «Հաճակիր» տասնամէկերորդ տարեգալթի այս առիթով կ'երգունը՝ որ նոյն պատրաստակամութեամբ, նոյն ոգիով և նոյն զոհողութիւններով պիտի շարունակեն, այլ նուիրական գործը՝ որուն լծուած ենք կամովին, ի սէր Ազգին և Հայրենիքին:

* ԿԸ ԲՈՎԱՆԴԱԿԷ ՍՈՎԷՏ ԵՐԻՏՐԱՍԱՐԴՈՒԹԵԱՆ
ԿԵԱՆՔԷՆ ՍՄԷՆ ԻՆՉԻ ՄԱՍԻՆ.
* ՆԻԹԵՐԸ ԿԸ ՀԱՅԹԱՅԹՈՒՆ «ՆՈՎՈՍՏԻ» ԼՈՒՐԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆԸ ԿՈՂՄԷ.
* ԼՈՑԱ ԿԸ ՏԵՍՆԷ ԱՄԷՆ ԿԻՐԱԿԻ.
* ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ՄԷԿ ԴԱՇԵԿԱՆԻ.
* ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ՝ 40 Ե. Դ.

ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍՑԷՆ Է
Ճա. Շաա Ալ - Մաահաս Էլ Սուխրի, Ձաալիք, հեռախօսներ թիւ 810766 և 808929:

ԿԸ ԲՈՎԱՆԴԱԿԷ ՍՈՎԷՏ ԵՐԻՏՐԱՍԱՐԴՈՒԹԵԱՆ ԿԵԱՆՔԷՆ ՍՄԷՆ ԻՆՉԻ ՄԱՍԻՆ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՏՄԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاکیر
جريدة اسبوعية

مرتب ۱۱۱۱ بالقاهرة ۲۴۳۰ - ت ۹۱۵۰۱۳
صاحبة الامتياز: السيدة عالية سرديان (بالاين)

TCHAHAKIR

HEBDOMADAIRE ARMENIEN

№ 2111 Le Caire (R.A.U.) - Tél. 915013

Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Հիմնադրված 1948ին

Տպագրանակ 8000

Արտատպեր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԱԲԵԱՆ

Սեփականատեր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ԳԱԼԱՅԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻԻ 550 — ՀԻՆԳԵԱԲԹԻ 14 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1974

ՀԱՏԸ 26ՈՒԲԷ 3 ԵՂ. ԴՏԿ. ԿՏԻ 25 ԼԻՐ. ԴՏԿ.

عدد رقم 550 — الخميس 14 نوفمبر 1974

« Ա Ր Ա Ր Ա Տ »

Մինչև հիմա երբ «ԱՐԱՐԱՏ» անունը կարգային էր կամ լսելիք, մեր մտքի պատկերներն զրոյ կը գծագրուէր՝ ոտքերը հազարամեակներու սրտին խառն, նայեալ ճապարակներու մը ուսերուն վրայ հիւրընկալած, դարերու խնդրը շրթունքներուն վրայ ձգեալ մայրի վերածած, անխախտ ու հպարտ լեզու մեր սրբազան:

«Արարատ» անունը ներկայիս մեր ժողովուրդը հպարտութեամբ կը զուգորդէ նաև միջազգային ճանաչուած արժանացած ոտնագնդակի խումբին հետ, որ 1973ին տիրացաւ Ս. Միութեան հ'ւ բաժակին, հ'ւ արտասանութեան:

«Արարատ» 1974-75 տարեշրջանին կը մասնակցի Եւրոպայի բաժակի առաջնութեան մրցումներուն: Այս գծով ան Նորվեկիոյ «Վիքին» խումբը երկու անգամ պարտութեան մատնելէ ետք՝ Հոկտ. 23ին 2-1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց նաև իրլանտական «Սիլթիկ» խումբը՝ Բորք քաղաքին մէջ:

«ԱՐԱՐԱՏ»-ԻՆ ԼՈՆՏՈՆ ԺԱՄԱՆՈՒՄԸ

«Արարատ» Լոնտոն ժամանեց 20 Հոկտ. 1974, և արժանացաւ խանդավառ ընդունելութեան, օգնականայան փութացած լոնտոնացիներու կողմէ: Խումբը Լոնտոն պիտի մնար միայն 7 ժամ: Վերջերս Լոնտոնի մէջ բնակութեան հաստատած պատանակաւ ազգային մը՝ Պր. Նուրհան Կուրտիկեան, արարատցիները՝ օգնականայան հաւաքուած լոնտոնացիներուն հետ հանդիմ, առ բաւ իր Ալեքս. Փարք Հոթել պանդոկը, որ ճաշկերպութիւն մը պատանեց հայրենիքի Ֆութպոլիստները:

Նոյն օր, երեկոյեան «Արարատ» մեկնեցաւ Քորք:

ԻՐԱՆՏԱՅԻ ՄԷՋ ՄՐՑՈՒՄԸ

ԱՐԱՐԱՏ-ՍԵԼԹԻԿ միջազգային խաղի տեղի ունեցաւ 23 Հոկտ. 1974, Քորք քաղաքի Վելաուր Լոնտոն մարզադաշտին վրայ: Մրցման ներկայ գտնուեցան շուրջ 8000 հանդիսատեսներ: Արարատը խախտուեցաւ համար Քորք եկած էին հայեր, մեծաւ մասամբ ուսանողներ՝ Լոնտոնէն, Մանչեսթըրէն, Ֆրանսայէն և Պրիւէն: Հայ ուսանողներն իրենց հետ բերած էին պատանակներ և հակական գրոշակ մը որ ամբողջ խաղին տեւողութեան մնաց ծփուն, անցնելով ձեռքէ ձեռք: Չափազանց յուզիչ էր հինգ Ֆրանսահայերու Քորք ժամանումը: Անոնք Փարիզ-Տապիլի գծով իրլանտահասած էին խալէն քանի մը ժամ առաջ միայն և հաշուի առնելով որ ինքնաշարժով ճամբորդելու պարագային մրցման պիտի չկրնանային հասնիլ՝ վարձած էին յատուկ օդանաւ մը...:

ԱՐԱՐԱՏ - ՍԵԼԹԻԿ մրցման ներկայ գտնուեցաւ՝ բացի իրլանտացի բարձրաստիճան անձնաւորութիւններէ նաև իրլանտայի սո-

վետական դեսպանը՝ Անաթոլի Բափլան:

Մրցման ներկայ գտնուեցան շուրջ 30 հայեր, որոնք կրցան «մրցիլ» 8000 իրլանտացի հանդիսատեսներուն հետ... Իրենց խրախուսական բացականչութիւններով: Իրլանտական «Սյրիշ Փրեւս» թերթը յաջորդ օր դիտել տուաւ, որ եթէ ամբողջ հայեր Քորքի մէջ կրցան բազմազարդ իրլանտացիներուն հետ մրցիլ և քաջութեամբ պոռնալիքներով խրախուսել «Արարատ»ը, ի՞նչ պիտի ըլլայ Սելթիկի վիճակը, երբ ան երկու յարաթ ետք, Նոյեմբերի 6ին, «Արարատ»-ի դէմ իւր լայն երեսնի մէջ:

Խաղին սկիզբէն մինչև վերջ տեսակ մը փոխադասութիւն տեղի ունեցաւ հայոց և իրլանտացիներուն միջև: Վերջիններս կը պոռնային Սելթիկի որուն ի պատասխան կը լսուէր ԱՐԱՐԱՏ բացականչութիւնը:

Արդար ըլլալու համար պէտք է նշենք, որ առաջին կիսախաղին արարատցիները չկրցան իրենց մէկակիւնած խաղարկութիւնը ցուցաբերել:

25րդ վայրկեանին խաղատվայրը յորդեցաւ ցնծութեամբ: Խմբագրեալ Ե. Չանազանեան, 35 միթր հեռաւորութենէ ուժգին հարուածեց գնդակը, որ փամբշտային սլացքով մը միթրէնեցաւ իր թիւրաշին մէջ: Բի դի ձախակողմեան բարձրագոյն անկիւնը:

Խաղին ընթացքին «Սելթիկ» կրցաւ ստեղծել կոյ նշանակելու քանի մը առթիւներ որոնք, շրջապատէր բերդապահ Ա. Արքահամեանի վարպետութեան չէզոք անցան:

Խաղին 65րդ վայրկեանին «Արարատ» նշանակելիք իր երկրորդ կողմը, որը արդիւնքն էր հաշարկըած ու հակադէմութիւն փոխանցումներու հոյակապ համարում: Թեան մը, որուն ճարտարապետը (Շար. տես էջ 2)

Հայաստանն Այս Օրերին

Հայկական հանրապետութիւնում ստեղծուած է էներգիկ ամուր բազա, որ հիմնուած է ջրային և ջերմաէլեկտրական հզոր կայանների վրայ: Այստեղ նաև լաւ զարգացած են մեծ քիմիայի և մետաղագործութեան, մեքենաշինութեան և գործիքաշինութեան, էլեկտրոնիկայի և ուստիստիկայի, թեթև և մեծ զինարարութեան բնագաւառները: Հայաստանն աւելի քան 150 անուն արտադրանք է արտահանում՝ դէպի աշխարհի 70 երկրներ:

Վերելք է ապրում գիւղատնտեսութիւնը, Հողակլիմայական պայմանների բազմազանութիւնը թույլ է տալիս զարգացնել նրա բազում բնագաւառները:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍԱՐՄԱՐԸ

Հայաստանի մարմարը գարուած է Մոսկուայի մերթնի կայարանները, Համագումարների պալատ՝ Սովետական Միութեան մայրաքաղաքում, Յուճայից համալիր՝ Ռուսաստանում (ՌՍՖՍՀ), Առեւտրի Տոճն ու Կուրի ավեր, Վրացական ՍՍՀ մայրաքաղաքում, Սովետական Միութեան բազմաթիւ քաղաքների բնակելի շէնքերէն աւելի է անկրկնելի գեղեցկութիւն և իւրայատկութիւն:

Այս սալերը մասնաւորապէս «Հայաստան» կոմբինատը յաջողութեամբ է կատարում ՍՍՀՄ շուրտը հնգամեակի պլանը:

ԳՈՐԳԵՐԸ ՀՈՍԵՐԱՅԻ ՎՐԱՅ

Իջեալների գորգերի կոմբինատի անձնակազմն ամէն օր 800 մեքենահիւս, գոյնգոյն ու նախաւոր գորգեր է արտադրում: Մինչեւ հիմա պատաստ արտադրանքի դուրսգումն ու սեղափոխումը կատարուած էին ձեռքով: Մոսկուայի գորգային միաւորման օրինակով, կոմբինատում մեքենայացուած հոսքը քաջային գիծ սեղադրուեց, Դրուագումից եւ մանրագին ստուգումից յետոյ արտադրանքը պահեստէն սեղափոխուեց: Հոսքը քաջային

գծի ներդրումը բոլր ճուշգ գաւարեմն ցնեցնել միջոցները:

ԿԱՆԱՋ «ՀՈՎԱՆՈՑ»

Հայաստանի մայրաքաղաք Երեւանում որոշուած է կանաչ սաւառները: Երեւանի մարտահրապարակի համալիր սեղծել: Երեւանի մարտահրապարակի համալիր սեղծել: Երեւանի մարտահրապարակի համալիր սեղծել: Երեւանի մարտահրապարակի համալիր սեղծել:

Երեւանի գիւղատնտեսութեան մարտահրապարակի համալիր սեղծել: Երեւանի գիւղատնտեսութեան մարտահրապարակի համալիր սեղծել: Երեւանի գիւղատնտեսութեան մարտահրապարակի համալիր սեղծել:

Երեւանի գիւղատնտեսութեան մարտահրապարակի համալիր սեղծել: Երեւանի գիւղատնտեսութեան մարտահրապարակի համալիր սեղծել: Երեւանի գիւղատնտեսութեան մարտահրապարակի համալիր սեղծել: Երեւանի գիւղատնտեսութեան մարտահրապարակի համալիր սեղծել:

ԼԻԻՍԻ ԹԻԻԹԻՆՔԵԱՆԻ ՑՈՒՑԱՅԱՆԴԵՍԻ ԲԱՑՈՒՄԻՆ

Թիւսակի Եկար մը: Ազեմ Ժախ՝ Ազեմափայլ Տիկիե Մ. Սապրա (Լիւսանի Դեպարտմենտի համալիրի Տիկիե Ա. Չաքրեանի (Եկարի) ին մայրը), արուեստագիտուհի՝ Տիկիե Լիւսի Թիւրքիւնեան և ծանօտ արտիստ արգային՝ Պր. Անեմա Ն. Չաքրեան (Լուսանկար՝ ԶԱՀԱԿԻՐԻ)

«ԱՃԵՑԷՔ ԵՒ ԲԱԶՄԱՑԷՔ»

Աւետարանին այս պատգամը մարդիկ սկսած են այսօր շարադար գործածել, կ'ըսուի: Ըստ յոռետեսներու, բազմաձևութիւնը սկսած է անաւոր վտանգ մը դառնալ մարդկութեան գլխուն: Լաւատեղեակ վիճակագրութիւններ կը հաստատեն, թէ մեր ապրած երկրամասին բնակչութիւնը առնուազն տարեկան երկու առ հարիւր տոկոսով կ'աւելնայ: Մեր թուականին սկիզբը, այսինքն մօտաւորապէս քսան դար առաջ, միայն 300 միլիոն մարդիկ կ'ապրէին: Դարուս ըսկիզբը այդ թիւը բարձրացած է մէկ միլիար 680 միլիոնի, իսկ այսօր յորս միլիարին, այնպէս որ 2000 թուականին մարդկութեան թիւը պիտի հասնի... վեց կամ եօթ միլիարի:

ՄԱԿԸ անհանազը հնչեցուց ու Պուրբէլի մէջ ժողովի հրաւիրեց մասնագէտներ, առաջին անգամ ըլլալով կառավարութիւններու ներկայացուցիչներ, հարցը լուրջ կերպով քննելու և միջազգային համաձայնութեամբ, ծնունդները նուազեցնելու համար ելք մը գտնելու ծրագրով: Կենտոն հարց մը: Տասնըհինգ օր տեւող համաժողովը՝ լուծումի մը յաջգրուի համար շատ մը դժուարութիւններու հանդիպեցաւ: Պատճառը, նախկարգ մը երկիրներու հողային տարածութեան համաձայն նըւազ բնակչութիւն ունենալն է, որով անոնք ծնունդներու նըւազումին նպաստաւոր եղողներուն դէմ կ'առաջդնեն, ըսելով թէ ընդհակառակը իրենց բնակչութիւնը պէտք է անհորպէս կ'աւելնայ, ու հետզհետէ լեցնէ իրենց բաժին ինկած հողամասը: Օրինակ՝ Յըրմանի մէկ բնակչութիւնը քիւրդ մեթրի վրայ ունի 92 բնակիչ, Հոլանտան 375, Գերմանիա 238, Անգլիա 227, Իտալիա 174 բնակիչ:

Ամբողջ աշխարհի վրայ յաւանուած քիւրդները միայն 28 հոգի միայն կը հաշուուի: Լատին Ամերիկան 15, Սփրիւէն 12, Արեւմտեան Եւրոպան 156, Երեւանի հարաւարեւելեան Ասիոյ մէջ որ բազմամասոյ կը համարուի՝ 63 հոգի միայն:

Ամենաշատ բնակչութիւն ունեցող երկիրներն են Չինաստան 800 միլիոն, Հնդկաստան 570, Խորհրդային Միութիւն 250, Միացեալ Նահանգները 210, Ճապոն 15, Եթովպիա 12, Գաղղիա 100, Արեւմտեան Գերմանիա 62, Պէնկալա 61, Նիկիե իա 58, և այլն:

(Շար. տես էջ 3)

Lb) Lb 60 (23 10 74)

ՎԱՐՊԵՏԻ ՀԱՐԻՐ ՏԱՐԻ ԱՊՐԵԼՈՒ

Պ Ա Տ Մ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ը

(ԱՒ. ԻՍԱՀԱԿԵԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 100-ԱՍԵԱԿԻ ԱՌԹՈՎ)

Վ. ՀԱՄԱԶՍՄԵԱՆ

1950 թվականի Սեպտեմբերի վերջերին, Պոլշիկի անուան դպրոցի շրջանակների մոտ հասարակել էին մեծ թիվով մտաւորականներ, գրողներ լուսաւորութեան բնագաւառի աշխատողներ, Պոլշիկի կիսանդրու հանդիսաւոր բացման արարողութեանը մասնակցելու համար: Փայտեայ փոքրիկ բնակարանի վրայ իր անբաժան ձեռնափայտին յենուած, կանգնած էր նաեւ Աւետիք Իսահակեանը: Եւ ինչպիսիք լուսաւորութեանը էր բանախօսներէն: Երբ պատահեց ինչպիսիք, գլխի շարժումով հաւանութեան նշան արեց եւ մի փոքր կակազելով ասաց:

— Բաւականին յաջող է, սակայն տեղը շատ նեղ: Պոլշիկի համար, փողոցից լաւ չի դիտուի, մանաւանդ, ցանկապատի ետեւից: Երբ արարողութեանը վերջացաւ եւ հաւաքուածները դեռ կարծիքներ էին փոխանակում կիսանդրու տեղի, պատուանդանի մասին, վարպետը ինձ առաջարկեց միասին դուրս գալ քաղաքից: Մեքենային դեռ չէինք մօ-

տեցել, երբ Սիրասը կարծելով թէ տուն ենք վերադառնում, հասաւ մեր ետեւից եւ խնդրեց, որ իրեն էլ վերցնենք: Մենք ասացինք, որ գնում ենք «Գէպի Բանագետ» գրատարի: Շատ ուրախացաւ եւ առաջ միջկարգեցինք, մեզանից շուտ տեղաւորուեց աստուի ետնամասում: Մենք Արովեան փողոցով ուղեւորուեցինք Քանաքեռի բարձունքներ: Արտակարգ գեղեցիկացել էր նոր քաղաքը: Կանաչապատ Արովեան փողոցը՝ իր ծառուղիներով, Պոլշիկի պուրակով:

— Ինչ լաւ է, որ այս պուրակում կանգնեցուած է Արովեանի արձանը, կարծես թէ ինչու է Քանաքեռից, — ասաց վարպետը: — Պոլշիկին եւ Արովեան: Մեկի անունով պուրակ՝ միւսի արձանը՝ նոյն պուրակում: Երկու ժողովուրդների մեծութիւնները միասին, միասնել խորհրդանշական է եւ իմաստաւորուած: Արովեանի արձանն էլ անցած տարի մենք բացեցինք: Ժիշտ է, Տէր Մարութեանին շատ աւելի յաջող

էր, սակայն փոքր էր եւ այս հրապարակի համար յարմար չէր լինի: Ստեփանեանը անդի համապատասխան գործ է արել: Արձանները քաղաքին գեղեցիկութիւն են բերում: Լաւ է, որ մեր Քաղաքովեանը քաղաքում է քանդակագործներին:

Այսպէս գրողներով բարձրանում էինք Թրիլիսի տանող խրճուղով: Վարպետի տրամադրութիւնը բարձր էր: Կատակներ էր անում, հարցնում նոր բարձրացող շէնքերի, կառուցումների, Արիւս միւրի գործարանի ծխի, շրջապատի բուսականութեան, դէպի Սեան գնացող ապագայ գնացքի մասին:

— Վարպետ, — ասացի, — հաւանաբար առաջիկայ տասնամեակում երկաթուղով Սեան գնանք:

Վարպետը դէմքով դարձաւ դէպի ինձ (նա մշտապէս նստում էր վարորդի կողքին) եւ տխուր թեմամբ ասաց, որ տարիներն արդէն շատ արագ են գլուցում եւ ինքը այդ լաւ ժամանակները հազիւ թէ կարողանայ տեսնել: Ես յուսադրելու համար ասացի:

— Ի՞նչ էք ասում, վարպետ: Դուք դեռ հարիւր տարի կ'ապրէք: Այս խօսքին վրայ Սիրասը միջամտեց, թէ՛

— Հարիւր տարի չէ, բայց վարպետը դեռ տասը տարի կ'ապրէ:

Վարպետը շփոթեց Սիրասի կողքը եւ կիսապատկ, կիսալուրջ ասաց:

— Սիրաս, ընդունուած խօսք է, մեծահասակներին սովորաբար ապրելու երկար տարիներ են խոստանում: Դուք խաղաղ եւ խաղաղաբար կ'ապրէք: Կարգէ՛ք ինչ էք անում, ես եւ այդքան չ'ապրեմ:

Սիրասը ծնաց անդրդուելի: — Վարպետ, ես ունեւորեմ եւ տասը տարին, որ ասում եմ, ունեւ:

— Բո՛ւ ունեւորեմ: Ինչ էք անում, — հեզեց վարպետն ու լռեց:

Ես որքան աշխատեցի վերջուկրակ ընդհատուած խօսակցութիւնը, ոչինչ չ'առաջացեց: Վարպետի տրամադրութիւնը վատացած էր, այդ զգաց նա Սիրասը, բայց արդէն ուշ էր:

Երբ վերադարձանք տուն, վարպետի բարի գիշերի մէջ տընթիւն կար:

Մի քանի օր յետոյ վարպետը եկաւ: Գրողներին Տեւեւ Երբ ներս մտաւ եւ հարցափորձ արեց նորութիւններից, ասացի, որ մեծ նորութիւնը այն է, որ Պեռնարու Շօն մահացել է:

— Այդ մասին արդէն ուստիս հաղորդեց:

— Տեսնում էք, վարպետ, Շօն ինչպիսիք տարի ապրել է, իսկ դուք կողկատեց էք եւ հարիւր տարին ի՞նչ է ձեզ համար:

— Ես ցանկանում եմ, բայց Սիրասի ունեւորումը թոյլ չի տալիս, — ժպտաց Վարպետը:

ՎԱՐՁԱԿԱՆ ԱՁԴ

Խմբագրութիւնն կը յիշեցնէր լուր անոնց՝ որոնք գրութիւններ կ'ուղարկէին, թէ հրատարակութեան ամէն իրաւունք իրեն վերապահուած է եւ թէ չհրատարակուած գրութիւնները ետ չեն վերադարձուի:

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐԱՐԵՐԵՆ ԳԻՐԲ՝ ՄԻԻԹԱՐ ԿԵՐԱՑԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վերջերս, Հայկաի մէջ արարելէն լեզուով լոյս տեսաւ Փրոֆ. Արծուն Գծոյեանի Միւթար Հերացիին նուիրուած աշխատասիրութիւնը:

Գիրքը արարելէն թարգմանած է ծանօթ մտաւորական եւ գրող Նիզար Սալիլի:

Գրքին առաջին էջերը յատկացուած են Հայկաի Բժշկական Համալսարանի դասախօսներէն:

Տորթ. Պալման Դրթայայի ողջոյնի խօսքին:

Գրքին յառաջաբանը, որ նուիրուած է հայ եւ արաբ բժշկական կապերու ուսումնասիրութեան, գրուած է հայկաի բժշկ եւ ծանօթ գրող Թորոս Թորանեանի կողմէ:

Շնորհաւորելի գործ մը կարելի է նկատել անկասկած սոյն հրատարակութիւնը:

ՍՏԵՓԱՆ ԿՈՒՐՏԻԿԵԱՆԻ ՆՈՐ ԳԻՐԲԸ

Գանի մը շաբաթներ առաջ «Հայաստան» հրատարակչութիւնը լոյս ընծայեց հայրենի տաղանդաւոր գրող Ստեփան Կուրտիկեանի մէկ երրորդը:

Գիրքը որ կը կոչուի «Լուսաշխարհ Հանրի Զիմ Գուրան», կը բաղկանայ երկու բաժիններէ: Ա. բաժինը կը բովանդակէ «Գատմուածքներ եւ Ակնարկներ», իսկ

Բ. բաժինը՝ «Լեզունքներ Զրոյցներ»: Երկու բաժիններուն մէջ ալ տեղ գրաւած գրութիւնները կը գովաբան մարդասիրական ազնիւ զգացումները, բունականութեամբ հայ ժողովուրդի պատմական գոյապայքարը, անոր ազատտենչեցումը, ինչպէս նաեւ աշխատանքի ազնուացնող դերը եւ սիրոյ ամենայնաթ ուժը:

Մ. ԻՇԽԱՆԻ ՔԱՌԱՄՆԱՄԵԱՅ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԵԱՆ ՅՈՒՆԵԱՆԸ

Կը տեղեկանանք, թէ «Համագային» Հայ Մշակութային եւ Կրթական Ընկերակցութիւնը, որոշած է տնտեսապարար ժամանակակից սփիւռչահայ գրականութեան (յատկապէս բանաստեղծութեան մարգէններ) արժանաւոր ներկայացուցիչներին, երկարամիակ կրթական վասակ ունեցող Մուշեղ Իշխանի չառասնամիայ գործունէութեան յօրինանքը:

Սոյն յօրինանքը համահայկական չափանիշով կատարելու

համար, հաղորդագրութեան մէջ կը նշուի՝ թէ «կազմուած է Պատուոյ Մարմին մը, բաղկացած անխտիր սփիւռչահայ բոլոր հոսանքները ներկայացնող գրագէտներէ, մտաւորականներէ եւ արուեստագէտներէ: Յորինանքն հանդիսութիւններ տեղի պիտի ունենան սփիւռքի բոլոր գաղութներուն մէջ»:

Գէորդ թի մէջ, Մ. Իշխանի Յորինանք պիտի նշուի յառաջիկայ Դեկտեմբերի ութին. «Լուսաշխարհ» սրահին մէջ:

«ԱՃԵՑԼ՝Ք ԵՒ ԲԱԶՄԱՅԼ՝Ք» (Շարունգաւորեմ Ա. Էջէն)

Մնունդներու սեռերը նրաւ գնեցելու, այսինքն 150 տարեկանը անգլիացի պատուելի Մալթիսթրապի վարդապետութեան դէմ ելան: Խորհրդային Միութիւնը եւ Սոցիալիստական երկիրները, լաւեցէք եւ բազմացէք՝ պատգամին պաշտպան վատիկանը եւ կարգ մը ճարտարարուեստական երկիրներ, որոնք կը մտահոգուին աշխատող ձեռքերու նուազումէն:

... Մնունդները հարիւրին երկու նուագեցնելու համար Միացեալ Նահանգներու առաջարկը բուռն ընդդիմութեան հանդիպելով մերժեցան, այն փաստացի առարկութեամբ թէ մնունդները պատճառ մը չեն աշխարհի բնակչութեան երկու երրորդին ապրուստին ցած մակարդակին: Այս տեղակէտին պաշտպան Խորհրդային Միութիւնը, սոցիալիստական, լատինոսամերիկեան եւ արիւրիկեան երկիրները թիւերով ցոյց տուին, թէ աղքատութիւնները մնունդներն աշխարհի հարստութիւններն են: Երկու կողմերու միջեւ լուրջ փոխադարձ արարկութեամբ թէ մնունդները պատճառ մը չեն աշխարհի բնակչութեան երկու երրորդին ապրուստին ցած մակարդակին: Այս տեղակէտին պաշտպան Խորհրդային Միութիւնը, սոցիալիստական, լատինոսամերիկեան եւ արիւրիկեան երկիրները թիւերով ցոյց տուին, թէ աղքատութիւնները մնունդներն աշխարհի հարստութիւններն են: Երկու կողմերու միջեւ լուրջ փոխադարձ արարկութեամբ թէ մնունդները պատճառ մը չեն աշխարհի բնակչութեան երկու երրորդին ապրուստին ցած մակարդակին: Այս տեղակէտին պաշտպան Խորհրդային Միութիւնը, սոցիալիստական, լատինոսամերիկեան եւ արիւրիկեան երկիրները թիւերով ցոյց տուին, թէ աղքատութիւնները մնունդներն աշխարհի հարստութիւններն են:

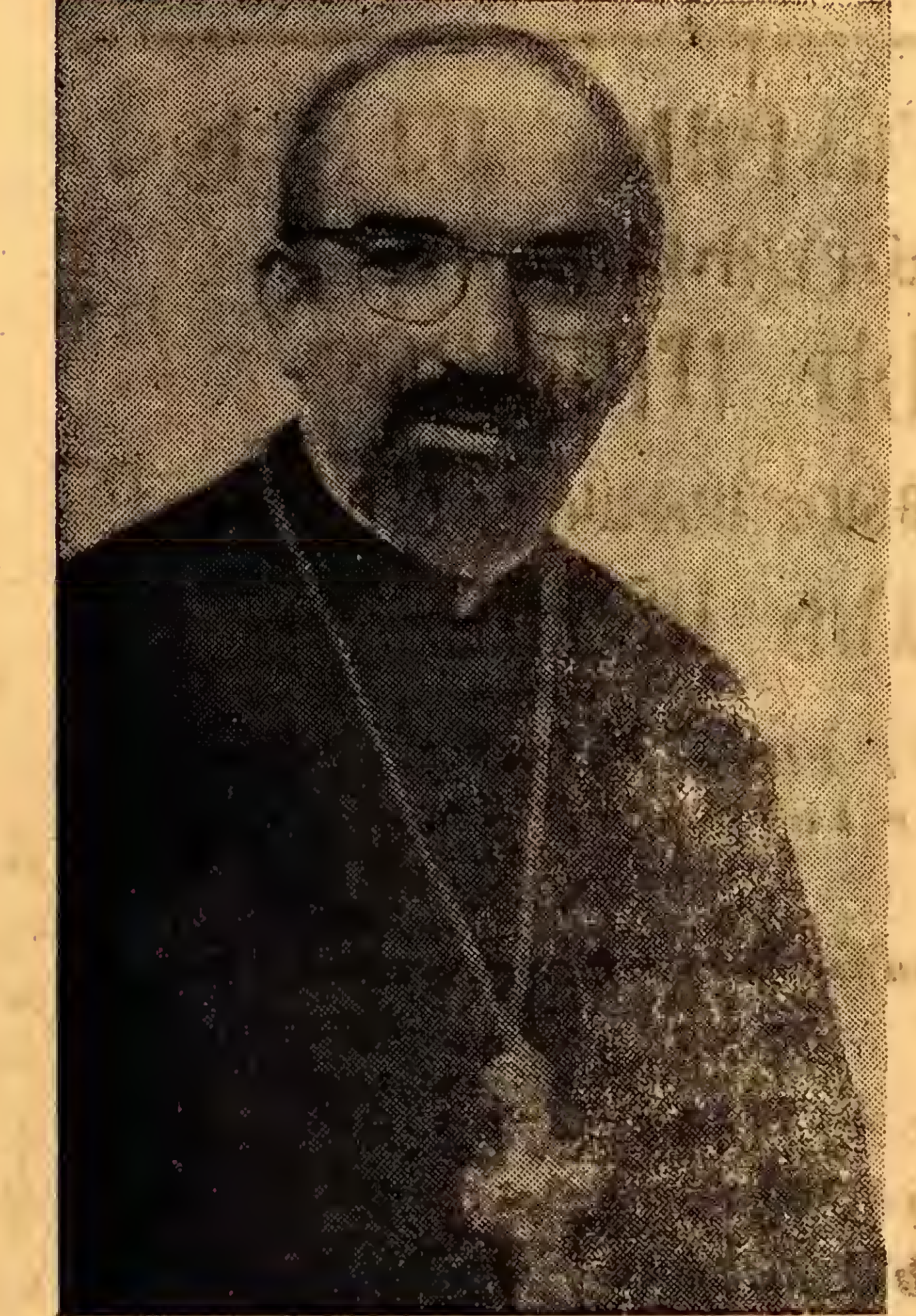
Ինչպէս ըսինք, բազմամարդ կարծուած հարաւ - արեւելեան Ասիան եւ Եւրոպայի երկու կէտն ալ պակաս բնակչութիւն ունին: Լատինական Ամերիկեան շատ աւելի ապակաս: Օրինակ՝ Արժանութիւն 18 անգամ: Այս երկիրները անպառ հարստութիւններ ունին, սակայն աղքատ են, որովհետեւ, բազմազգ, մասնաւորաբար Միացեալ Նահանգներու կողմէ կը շահագործուին: Անոնք իրենց արդիւնաբերութեան շահէն հազիւ հարիւրին քանակիւնը միայն կը ստանան:

Համագային արարկութեամբ նուիրուած հրատարակեց տրուած փաստերուն օրինականութիւնը, որոնց նախապատուութիւն տալ թերեւ երկիրներուն զարգացումին համար օգնութեան եւ աշխարհի հարստութեան արդար բաժանում կատարել: Անոնք պիտի ըլլան միակ լուծումը թշուառութիւններու վերացումին:

ՀՈՒՐ. ԱՆԴ

ՀՈԳՇ. Տ. ՇՆՈՐՀԻՔ ՎՐԴ. ԳԱՄՊԱՐԵԱՆ ՆՈՐԸՆՏԻՐ ԱՌԱՋ. ՓՈԽԱՆՈՐԴ ԳԱՆԱՏԱՅԻ

Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ Գեորգ. Տ. Թորգոմ Արք. Մանուկեանի, ինչպէս նաեւ Պատուարժան Թեմական Խորհուրդի բարեհաճ կարգադրութեամբ, Գանասայի Առաջ. Փոխանորդ եւ միանգամայն Մանրեալի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարի պատգոնական Հովիւ նշանակուած է՝ Հագեւորհ Տէր Շնորհիք Վրդ. Գաւապեան, որ իր անդամակի Ս. Պատարագ մատոյց նաշվեալի Կիրակիին, Սեպտեմբեր 15ին, եւ պատգոնական ստանձնեց իր պատասխանատու զոյգ պատգոններու, սոյն բուականէն սկսեալ:

ՇՆՈՐՀԻՔ ՎՐԴ. ԳԱՄՊԱՐԵԱՆ

Հագո. Հայր Սուրբ, որ վերջերս կը վարէր Ուստի Ս. Փրկիչ Հայոց Առաջ. Սկեղեցւոյ հովանական պատգոն, ունի հոգեւորական լայն ասպարեզ եւ օժտուած է մասնաւոր կարողութիւններով:

Ան ծնած է Սգիպոս, Մայիս 1929ին, միակ որդին Գրիգոր եւ Զարմինե Գաւապեաններու: Իր նախնական կրթութիւնը ստացած է Սեղւոյն Միսթրաեան վարժարանը՝ եւ ապա իր երկրորդական եւ զօրեական ուսումը՝ Անգլիական դպրոցներէ: Միաժամանակ զգալով իր մէջ կրօնականի կոչում: Սակայն ընտանիքին միակ գա-

ւակը ըլլալով, սկիզբէն չկրնար իրագործել իր այդ փափակը: Հագո. 29 տարեկանին կը հեռեկի կրօնական կրթութեան՝ Յուսուպեմի Ժառանգաւորաց Վարժարանին եւ Ընծայարանին մէջ: Կը ձեռնագրուի Սարկաւա՝ 1960ին, եւ օտար մը վերջ, 1961ին՝ կուսակցութեան անդամ: Սգիպոսի Առաջնորդ՝ Երզնկայի Եպիսկոպոս Մամբրեկ Արք. Սիրունեանի:

Երբեք հոգեւոր հովիւ պատգոնավորած է՝ Սգիպոսի, աւելի վերջ Հարաւային Ամերիկայի մէջ, որպէս Առաջ. Փոխանորդ: Վեց տարիներ ծառայելէ յետոյ, 1968ին, նշանակուած է հովիւ՝ Միացեալ Նահանգաց Միլիտիի քաղաքին մէջ, ուր մօտաւորապէս երկու տարի պատգոնավարելէ ետք, 1969 Սեպտ. Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի հրաւերով կը մեկնի Ս. Էմիլիանի օսանձներով՝ Հոգեւոր ձեռնադրման սեպուրակ պատգոնավորուած, որ կը վարէ 2 տարեկան անաւոր ձեռնադրութեամբ: Աւելի վերջ, կրկին Տ. Տ. Վագրէն Ա. կը կարգադրութեամբ, կը մեկնի Աթո-Ապապա, իրեն հոգեւոր հովիւ երկու փոյլի եւ Սուսանի քաղաքի հայոց: Յունիս 1972ին, Մագալ Դանաքներ իր այցիլուրակն ստիպելով, Թեմիս Առաջ. Գեորգ. Տ. Թորգոմ Արք. Մանուկեանի որ եղած էր իր Տեսուչը Յուսուպեմի Ժառանգաւորաց Վարժարանին մէջ - կարգադրութեամբ կը նշանակուի հովիւ Ուստի Ս. Փրկիչ Սկեղեցւոյ:

Արդ, Գանասայի Առաջ. Փոխ. Հագո. Տ. Զուլեմ Ս. Վրդ. Արզումանեանին՝ Ֆիլադելֆիոյ մէջ՝ Ընդ պատգոնի կոչուելով յարափառ մրցանակ՝ սոյն պատգոնի կը կոչուի Հագո. Տ. Շնորհիք Վարդապետ, որ ձեռնադրուած է իր Ընդ պատգոնին, Սեպտ. 15ին սկսեալ:

Մեկն այս առիւ բարի գալուստ կը մարտնչէր Եւրոպայի Հայր Սուրբին, մնալով իրեն արեւելաւոր թեմը եւ յաջողութիւններով լեցուն Ընդ քաղաք մը՝ Եւրոպայի եւ հայաստան այս գաղութին մէջ:

Քաղաքացի ԲՈՒՐԱՍԱՆԻՆ

169

Հ.Բ.Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ 61ՐԴ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎՐԴ

1973ԻՆ ՄԻՈՒԹԻՆԸ ԱԶԳԱՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՅԱՅՏԱԿԱՑՈՒՑԱԾ Է 2.312.156 ՏՈՒՐ

Հ. Բ. Ը. Միութեան 61րդ ընդհանուր ժողովը տեղի ունեցավ Շաբաթ, 19 Հոկտեմբեր 1974ին, Ամերիկայի Հայոց Առաջնորդարանի «Գաղութնեան» հանգիստարանին մէջ, Նիւ Եորք, ատենապետութեամբ Միութեան ցկեանս նախագահ Ա. Մանուկեանին:

Ժողովին կը մասնակցէին 113 իրաւասու անդամներ, որոնք կը ներկայացնէին 1059 իրաւասու ձայներ:

Առաջին նիստը սկսաւ առաւօտեան ժամը 10.30ին, Ս. Վարդան Մայր Տաճարի Լուսաւորարպետ Տ. Մամբրէ Գնչի-Գուգուեանի աղօթքով, որ թեմական առաքելութեամբ Մայր Աթոռ զոհնուող Առաջնորդ Սրբազան Հայրը կը ներկայացնէ: Նախագահ Ա. Մանուկեան ատենական գործողութիւնը ծնունդովէ առաջ կարգացանուցանելը 1974ի ընթացքին մեզմէ անդարձ բաժնուած անդամներուն, անոնց կեանքին ու գործին մասին հակիրճ անդրադարձումներով: Ժողովականները յոտնկայս լուծութեամբ յարգեցին Միութեան ճիշտագիտներուն, վաստակաւորներուն և նորոգ հանգուցեալ անդամներուն յիշատակը:

ԱՏԵՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Նախագահը 61րդ ընդհ. ժողովի ատենադպիր անուանեց Տորթ. Գրիգոր Մագսուտեանը, ինչպէս նաև նշանակեց յանձնախումբերը:

ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ԲԱՑՄԱՆ ԶԱՌԸ
Նախագահ Գր. Ա. Մանուկեան արտասանեց բովանդակալից ճառ մը: Հրապարակային հաշուետւոյի և ինքնաքննութեան օր մը նկատելով 61րդ ընդհ. ժողովը, որուն ընթացքին Միութեան 1973 տարեշրջանի նիւթաբարոյական գործունէութեան համապարփակ ճամբարանումը:

րոտեանց մատենեցին մեծահռչակ բարեսիրական և կրթական-մշակութային ճիւղաբնութիւններ, նախագահը գոհունակութեամբ յայտնեց, թէ Միութեան տնտեսական պատկերը փայլուն էր, շնորհիւ 1972ին կիրարկուած արժեթուղիներու շահարկման եղանակին, որով ոչ միայն կարելի եղաւ հիմնադրամները գերծպանել տագնապին կորուստարար հետեանքներէն, այլ նոյնիսկ անցնել զանոնք: Սյուպէս:

Պատգամաւորական ընդհ. ժողովի նախագահական սեղանին՝ նստած ձախմ աջ՝ Պ. Յովհ. Քեհեայեան, Գ. Պաթի, Տոթ. Վ. Մագսուտեան, Արմ. Տ. Մամբրէ Գնչի, Գուգուեան, Նախագահ Ալիք Մանուկեան (տօժի, իր էլոյթի ընթացքին), Գր. Միսակ Հայկեց, Տոթ. Գ. Մագսուտեան, Պ. Ռիչարդ Կրեյքի, Արթիւր Աւանեսեան եւ Նորմադ Մարտիկեան:

1973ին, բացի շինարարական ծեռնարկներէ, Միութեան յաւակցումներուն ընդհանուր գումարը 2 845-928 տոլար էր, այսինքն՝ մօտ 600-000 տոլար աւելի քան նախորդ տարին, բայց 62-379 տոլար պակաս քան 1973ի ընդհանուր մուտքը, որ 2-783 544 տոլար էր: Զուտ ազգապահպանման նպատակներու - կրթական, մշակութային, խնամատարական և կտակային կամ պայմանաւոր յատկացումներու - բաժինը եղաւ 2-312-156 տոլար, որ 1972ի բաղադատմամբ 493-926 տոլար աւելի էր:

սփիւռքահայ 19 թերթերու և պարբերաթերթերու մէջ, Մայիսի Սեպտեմբեր ամիսներու ընթացքին, ներկայացուց Միութեան 1973 տարեշրջանի գործունէութիւնը ընդգրկող համապարփակ 43 էջոց հայերէն տեղեկագիրը և անոր անգլերէն թարգմանութիւնը, որոնց օրինակները ժողովականները ի ձեռին ունէին:

Միայն կրթական նպատակներու համար, ներառեալ համալսարանական կրթաթոշակները, Միութիւնը ծախսած է 1-754-290,85 տոլար, մօտ 300.000 տոլար աւելի քան 1972ին: Միութեան սփիւռքական վարժարաններուն մէջ 1973ին ուսած են 5-436 հայ տղաք և աղջիկներ, պաշտօնավարած են 381 ուսուցիչներ և ուսուցչուհիներ:

Ընդհ. Տնօրէնը գործունակութեամբ նշեց, որ Հիւսիսային Ամերիկայի մէջ կազմուած են 4 նոր մասնաճիւղեր և անդամներուն թիւը կրած է 767 հոգիի յաւելում մը, մինչ Հարաւային Ամերիկայի Շքեղանկին անդամակցութիւնը աւելցած է 290 անդամներով: 1973ին Միութիւնը ունեցած է 164 մասնաճիւղ՝ 17-739 անդամներով:

ՆԻԹԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐԱՏՈՒԹԻՒՆ
Կեդր. վարչ. ժողովի գանձապահ Գր. Արթին Ասլանեան զեկոյց Միութեան ճիւղաբնութիւններուն և եւկամական վիճակին մասին: Միութեան ընդհանուր գոյքը, որ 1972ին 23-484-230 տոլար էր, 1973ին բարձրացած է 26-478-662 տոլարի: Մօտ երեք միլիոն տոլարի այս յաւելումին հրկու երրորդը եղած է եկամբաւոր տեսակի ստացուածք, որ կը ներկայացնէ 8.8 առ հարիւր աճ մը: Մինչ տոկոսներն ու շահաբաժնիները 954-569 տոլարին բարձրացած են 1-281-906 տոլարի, արձանագրելով 23.8 առ հարիւր աճ մը: Ասլանեան այս իրողութիւնը վերագրեց Միութեան արժեթուղիներու շահարկման:

(Շաբ. տեղ. էջ 3)

Շ Ն Ո Ր Հ Ա Կ Ա Լ Ա Կ Ա Ն

Թանու՛ն Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Տ. Տ. Վաղգէն Ա. Հայրապետի, Մայր Աթոռիս Դիւանը խորազգաց շնորհակալութիւն է յայտնում Մայր Հայրենիքի պետական բարձր իշխանութիւններին, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ, Ս. Երուսաղէմի և Կոստանդնուպոլսի Հայոց Աթոռներին Գահակալներին, Ռուսաց և Վրաց եկեղեցիներին Սրբազան Պատրիարքներին և բարձրաստիճան հոգեւորականներին, թեմական առաջնորդներին, թեմական և եկեղեցական վարչութեանց, ազգային-հասարակական կազմակերպութեանց, հայ մամուլին և բազմաճառիւր վշտակից անձանց՝ Հայաստանից և Սփիւռքից, որոնք հեռագրով, նամակներով կամ անձամբ իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին և աղօթեցին ի Տէր հանգուցեալ Վեհաօր՝ Սիրանուշ Պալճեանի հոգու խաղաղութեան համար:

Վեհափառ Հայրապետը միութեամբ սրտով բոլորին յղում է իր ամենաբարի մաղթանքներն ու օրհնութիւնը:

ԴԻԻԱՆ ՄԱՅՐ ԱԹՐՈՒԻ

ԱՆՔԼԻԱ

(Մասնաւոր քրթակցութիւն «Ջահակիր») **ԶՕՐԱՎԱՐ ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ ՈՐԵԿՈՉՈՒՄԸ՝ ԱՍԵՆԱՅՆ ՍՐԲՈՑ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ՄԷՁ**

Երկրորդ տարին բլաւով, Գերշ. Տ. Պապ Արք. Թումայեան և Լոնտոնի Ամենայն Սրբոց Համայնքային Եկեղեցւոյ նորակազմ Հոգաբարձութիւնը, գովելի նախաձեռնողութեամբ մը Կիրակի, 3 Նոյեմբեր 1974, արաւմաւայել կերպով ոգեկոչեցին իշխանալը Հայ Ժողովուրդի մեծ զաւակ, անկեղծ և մաքուր հայրենասէր, անպարտելի մարտիկ և ազատութեան անվեհեր ախոյեան՝ Զօրավար Անդրանիկի, անոր մահուան 47րդ տարելիցին առթիւ:

Գերշ. Տ. Պապ Արք. Թումայեան Հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատոյց և հոգեւունջ քարոզ մը խօսեցաւ, վեր հանելով մեծ հերոսին նկարագրին ցայտուն դիմերը - ազգասիրութիւնը և նուիրումի ոգին, խոր հաւատքը, անկեղծութիւնը և պարկեշտութիւնը. և յորդորեց Անդրանիկի դիւցազնական մեծագործութեամբ խանդավառ հայորդիներուն՝ գործնական պայքար յարգել անոր հայրենասիրութեան և ազգասիրութեան պատգամը:

Ապա Պապ Արք. Թումայեան անդամացաւ մեր ժողովուրդին անհերքելի մեղքերէն մին է մոռնալ իր մեծ արժեքներն ու զաւակները: Անդրանիկը յիշելու մեր ազգային պարտականութիւնը մեզի յիշեցուցին Համայնքի ազնիւ և ազգասէր անդամներէն՝ Հրէ և Տիգրէ Գր. Ալթունեան, որոնք անցեալ տարի նախաձեռնողներ էին ոգեկոչումի այս գաղափարին: Իսկ ամենէն աւելի ուրախալին այն է, որ Հայաստանի մէջ հետզհետէ տրամադրութիւն կը ստեղծուի Հայ Ժողովուրդի անզուգական հերոս Զօր. Անդրանիկի տարազին անհիշները փոխադրելու հարկին հղին վրայ՝ Հայ պանթէոնին մէջ:

Շնորհակալութիւն կը յայտնեմ Գերշ. Տ. Պապ Արք. Թումայեանի և Եկեղեցւոյ Հոգաբարձութեան, որ մեզի յիշեցուցին մեր այս նշանաբան պարտականութիւնը: Շնորհակալութիւն նաև Եկեղեցւոյ Երգչախումբին, Դպրատան Գր. Ս. Յովհաննէսօփին և սարկաւազներուն:

ՏԻԿՆԱՆՑ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԸ

Ուրախութեամբ կը տեղեկանանք, որ Ամենայն Սրբոց Տեղ. Թանձնախումբը վերսկսած է Լոնտոնահայ տիկիներու չրջանակին մէջ իր գործունէութեանց: Անոր նպատակն է ոչ միայն նիւթապէս և բարոյապէս զօրավիգ հանդիսանալ Ամենայն Սրբոց Համայնքային Եկեղեցւոյն և աշխարհի անոր պայծառութեան, այլևս սիրալիր յարաբերութեան առիթներ ստեղծել ազգակիցներու միջև և զանոնք խանդավառել հայ մշակոյթով:

Հինգշաբթին, Հայ Տան մէջ, 7 Նոյեմբերէն սկսեալ:

Ի սրտէս յաղաղութիւն կը մաղթենք Թանձնախումբի անձնաւոր և Ժողովի Տիկիներուն՝ Տիգրէ Ս. Արթանի (Ատենապետուհի), Ա. Կորկուտեանի (Ատենապետուհի), Վ. Կիւլվանէսեանի (Գանձապետուհի), Ե. Ղազարեանի, Ա. Ալթունեանի, Ռ. Կրեյքի, Ժ. Այտընեանի, Մ. Շիշմանեանի, Ա. Թումանեանի, Ա. Նիկողոսեանի, Տ. Հիւրի, Օ. Գոյալմանեանի և Օ. Պաղիլի, որոնք գործնական ազգասիրութեան զեղեցիկ օրինակ հանգիստացան:

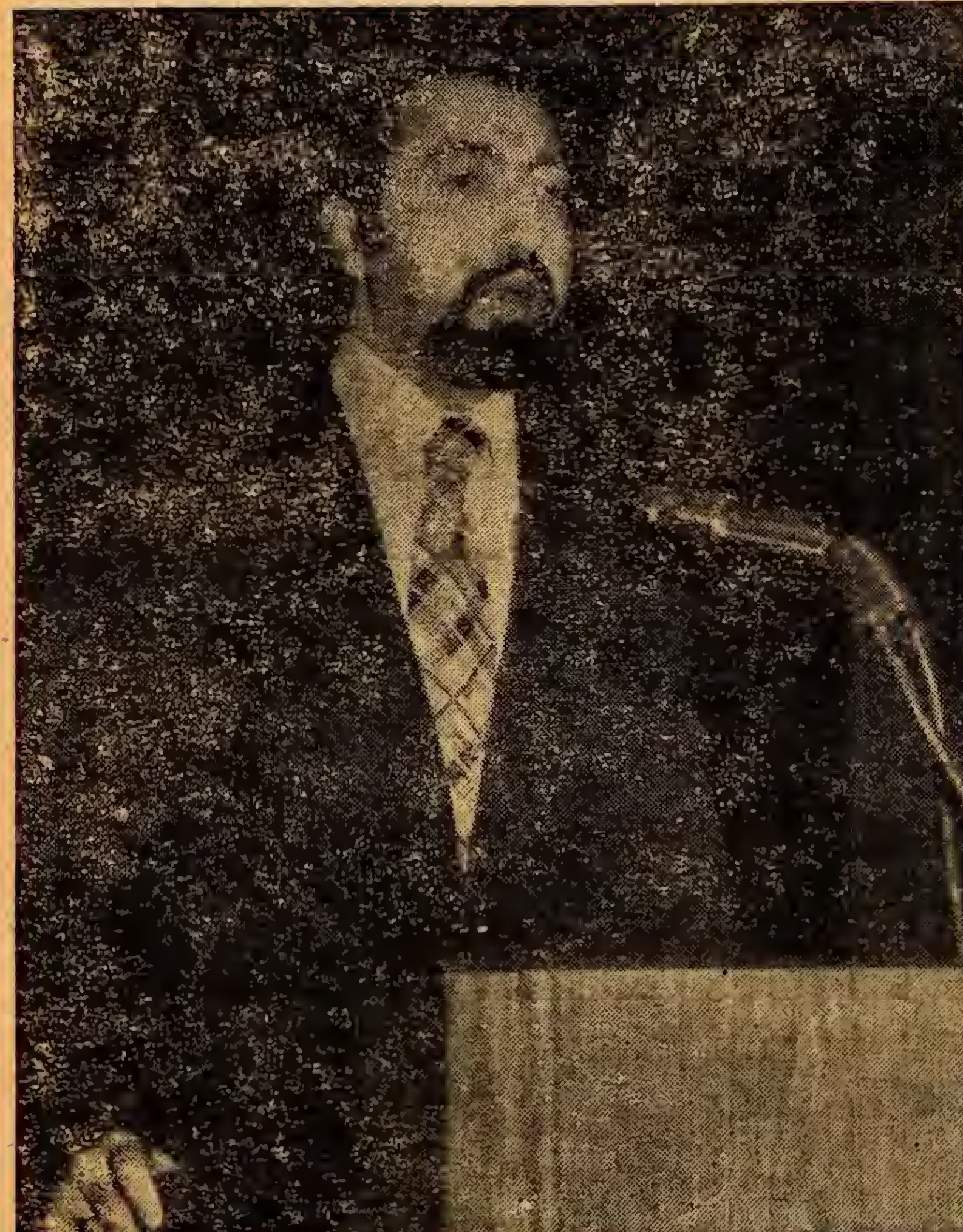
Լոնտոն, 4 Նոյ. 1974.

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒՄՆ ԼԱԻՍԳՈՅՆ ՆՈՒԷՐԸ

ԶԵՐ ՍԻՐԵԼԻՆԵՐՈՒՆ

Այն ազգայինները, որոնք կը փափաքին Նոր Տարուան առթիւ «Ջահակիր» նուիրելի Հայաստանի կամ արտասահմանի իրենց ազգականներուն և բարեկամներուն, կրնան հեռաձայնել Թերթիս վարչութեան (հեռ. 915013) ամէն երեկոյ ժամ 5էն 7 (ի բաց առեալ Կիրակի օրերէն), իսկ Աղբր-սանդրիոյ մէջ, Գր. Միսակ Պանտոյեանի (հեռ. 802199), Տարեկան բաժնորդագրութեան սակն է 400 և դ. (պարզ փոստով) և 800 և դ. (օգային փոստով):

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ «ՋԱԿԱԿԻՐ»

Հ. Բ. Ը. Մ. ի Ընդհ. Տնօրէն՝ Գր. Միսակ Հայկեց (Լուսանկարներ՝ ԿՐԳԻՒ ՊՈՂՈՍԵԱՆԻ)

թեան համապարփակ ճամբարանումը իր արտապահով և արտապահով, ան ողորդեց ներկայ ժողովականները իրեն իր վաղմիք բարեկամներն ու գործակիցները. և գոհունակութեան, շնորհակալութեան և զանախանքի չբմխօսքեր ուղղեց Միութեան բարեբարներուն, նուիրատուներուն, մարմիններուն և ամբողջ անդամակցութեան, որոնց ընծայաբարներուն, նուիրութիւն և գործակցութեան շնորհիւ փառքի պատկ մը ևս աւելցաւ:

Հ. Բ. Ը. Միութեան երկար ստորիններու կեանքին վրայ:

Անդրադառնալով կեանքի աղութեան և փրկեան ակառն տագնապին, որոնք ահաւոր դժուարեցնում են:

Նախագահը շեշտեց ուշադրաւ իրողութիւն մը, որ կը վերաբերի վերջին տարիներուն մասնաւոր թափ ստացած կործանական կեդրոններու կառուցման. «Կրնայինք մեծագումար յատկացումներ ընել և ըրիչք վաղը դարձնել պիտի տանք թէ կարենանք», ըսաւ ան, սակայն մտահոգիլ հարցը անոնց մատակարարութեան ծախքն է. որ յաճախ հանրութեան ուղարկութեան կը վերադառնա:

Իր ճառը եզրակացնելով՝ Հ. Բ. Ը. Միութեան նախագահը արտաքին բազմանր յայտնեց որ նախաձեռնող, յառաջիկայ տարի, Մեծ Եղեռնի 60 ամեակին առաջ:

171

ՀԱՅԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՏՄԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاکیر

جريدة اسبوعية

ص. ب. ٢١١١ بالقاهرة - ٢٤٤٠ - ت. ٩١٥٠١٣

صاحبة الامتياز: السيدة عالية سرديان (بالان)

TCHAHAKIR

HEBDOMADAIRE ARMENIEN

6.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) - Tél. 915013

Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Caire
Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Արտոնատեր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԱԲԵԱՆ

Սեփականատեր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱՆՈՍԵԱՆ

Հիմնադրված 1948ին

Տպագրանակ 3000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻԻ 552—ՀԻՆԴՇԱՐԹԻ 28 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1974

ՀԱՏԸ 26-րդ 3 եջ. ԴՏԿ. կամ 35 Լիբ. ԴՏԿ.

عدد رقم 552 - الخميس 28 نوفمبر 1974

ՈՂՋՈՅՆ ՄՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

ՊԱՅԾԱՌ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԵՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԵՐՁԱՆԿՈՒԹԻՒՆՆ Է

Հայ ժողովուրդը ուրախ է ու հպարտ լի Մայր Հայրենիքի պայծառ իրականություններով:

Հայկական թագավորություններում և իշխանապետություններում անկումով, ամբողջ վեց հարիւր տարի օտար բռնատիրություններում դաժան լուծվել են բոլոր տնայտնային, բովանդակալի հայությունները, այսօր, իր թանկագին Մայր Հայրենիքի կենսունակ գոյությունը և յարանուն վերելքին մէջ կը տեսնենք փառապանծ յաղթանակը՝ ապրիլու, տոկալու և մանաւանդ՝ ստեղծագործելու իր վահագնաշունչ ոգիով:

Այս մը հող ունինք, այսօր, մեր սրբաշունչ խանձարներին՝ Արարատեան դաշտավայրին մէջ. Այս մը հող հայկական է, որ թէև ժամանակաւորապէս կը հանդիսանայ մէկ վեցհարիւր տարի մեր հայտնական Հայաստանին, և սակայն Սէյ ՀՆԹԻՆԻՔ ՈՒ ՄԷԿԺՈՂՈՒՐԴ գաղափարին հաւատարիմ մեր ժողովուրդին համար, ան է ու կը մնայ հիմնական խարխուղ՝ հայապահպանման մեր նուիրական պայքարին, և լուսաւոր օրերուն մեր ազգային երազներուն և յոյսերուն ամբողջական իրականացման:

Մենք, Հայ Սփիւռքի տարածքին վրայ կենտրոն կոչուած նոր սերնդականներս, սիրած ենք ու կը սիրենք մեր այդ ափ մը հողը հայկական, մեր այդ Մայր Հայրենիքը, որովհետեւ՝ Պատմականութեան ունենալու ձգտումը մշտապէս մնացած է մեր սրտերուն մէջ, քաջ գիտնալով, թէ ժողովուրդ մը ունի կամ կանոնադատապարտուած է կորստեան, առանց զինք կենսաւերջող, առանց զինք լիցքաւորող Մայր Հողի շունչին ու հոնչին:

Մեր քաղաքակրթ ժողովուրդը, մասնաւորապէս՝ անոր անդհարեւնիքեան հատուածը, իր մեծագոյն երջանկութիւնը ներառած է իր Մայր Հողին ամբողջականութեամբ. փաստօրէն և իրաւացիօրէն, Սփիւռքահայութիւնը, այսօր, իր ամենօրեայ գոյապայքարին գլխաւոր կողմէն ուրախ է ունի իր Հայկական Հանրապետութիւնը, որ իրեն կը ջամբէ լոյս և յոյս, կը պարգեւէ հաւատք և գործութիւն:

Պատմութեան ընթացքին մեր ամենէն ուժեղ զինքը եղած է մեր մշակոյթը:

Այսօրուան մեր Հայաստանը ու միայն թանկայան է մեր սրանչելի մշակոյթին, այլ և՛ հնադարեան մեր մշակոյթն ու քաղաքակրթութիւնը կը վերածնունդ կը տեսնենք մեր այսօրուան Հայաստանին մէջ:

(Երաւունակութիւն տես էջ 2)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՔ ԳԱՏԻՐԷ

ՀԱՆԴԻՍԱԻՈՐ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

54-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ

կազմակերպութեամբ

ՀԱՅ ԳԵՂԱՐՈՒԹԵԱՍՍԻՐԱՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ, Հ.Ա.Հ. ԿՈՎԱՆԵԱՆ ՍՐԱՇԻ

ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՇԻ

եղի կ'ունենայ

Ուրբաթ, 29 Նոյեմբեր 1974, կ.ե. ժամը 9.30ից

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՇԻՆ ՄԵՋ

ՈՒՂԵՐՁ - ԲԱԺԱԿԱՅԱՌ

Հրաւիրատու ստանալու համար դիմել՝ Հայկական Ընթերցարան ամէն երկուշաբթի 8-10 (հեռ. 934908), կամ օրուան ընթացքին հեռաձայնել թիւ 59706:

ԵՐԵՒԱՆ ԱՅՍՕՐ

ԵՐԵՒԱՆԻ ՉԱՅՆԸ

Դու հիւսուում ես նոյն օրուայ ձայներին, որ գոյներին, Աղմուկներին, ցերեկի, կրակներին իրիկուան. Երբ մարում է, ասադի պէս, երեւնաւ օրը շինջ, Դու՝ զեռ ապրող աստղալոյս՝ Հարունակում ես ճամբան:

Դու լոկ ձայն չես, դու շունչ ես, զանգես մի նոր տանքի, Մեր լեռներին՝ զմէթից ղողանջում ես՝ լսող խորտ. Դու՝ փռուի՛ր աշխարհում՝ Հաղմուկի մէջ եթերի Ամէն՝ կարօտ հայ հոգի՝ ընդունի՛ր է ալիքիդ...

Դու... դարձել ես գործից այնտեղ հայրեր հիմա, Ու թէև շատ են յոգնած հոգիք կենաց ու հացի, Բայց հաւաքուած տուն-տնի՝ երեխաներ, աս ու մամ, Շունչը պահած մեռած են՝ զիջելային քո այրին:

Լցուի՛ր նրանց յարկի տակ քո երգերով մտերիմ, Նրանց թափուր ունկերին Հայաստանից լսող խորտ. Դու՝ անապատ-աշխարհում հայի պապակ շուրթերին Երեւանի գուլ՝ լուր ու պաղ-պաղ ձիւն Մասիսի:

Ու թող ձերուկը ջամբած՝ քո երգերի մէջ տեսնի Կորած գեղական իր հեռու, տեսնի օրերն իր ջանքի. Սիրան սիրուն սարերից՝ լեռնալիճ հօտը իջնէ, Եւ աղջիկները թաքուն հովուի ճամբքը պահեն...

Ու թէ քնած են արդէն մանուկները օրոքցում, Փռուի՛ր, փռուի՛ր նրանց՝ շուրջ, դարձի երկինք երազի. Թող նեղուի ափերին, օրը ասի մի Զանգուեմ, Արմաւենու ստուգում հայր լսող թող նազի...

Տես, թռչնում է մեր լեզուն շուրթերին այն պատանի, Զաւակներդ կորչում են ասֆալթներին այն օտար. Ու՛ր տուր խամրող մեր բառին, դարձի աւել ու նկատար, Նրանց երեւ ոտքի տակ՝ դարձի դու հող հայրենի...

Տար, այնտեղ՝ լսար մեր ագու՝ նորոգում ու՛ր անձի, Տար մեր շնչող քարերի յամառութիւնը կենաց. Վերածնունդ մեր հողի կենդանութեամբ նորոգի՛ր Օտարութեան մոլորի տակ խամրող հաւատը նրանց:

Արի՛ւն մղի՛ր, դարձի՛ր սիրտ՝ հայի ցամքող երակին, Եւ կրից երկինք ձողից ծով կապի՛ր կամար ու կամուրջ. Ժողովուրդիս ցանուցիւր առ թեւի տակ՝ ալիքիդ, Երեւանի հօտ՝ ձայն, Երեւանի անմահ շունչ...

ՍԻՆՎԱ ԿԱՊՈՒՏԻԿԱՆ

ՄԵԴՍԻԿՈՑԻ ՄԷՋ

ԱՆՈՒԱՆԻ ՆԿԱՐԻՉ

ԳՐԻԳՈՐ ԽԱՆՁԵԱՆԻ

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԻՆ

ՄԵԾ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ)...

ԽՈՂՈՐ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՈՒՄ ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԻ ԻՍԿԱԿԱՆ ԱՆԴԱՄ ԳՐԻԳՈՐ ԽԱՆՁԵԱՆԻ Եւ լենինկրատցի հանգուցեալ նկարիչ Գրիգոր Վերէյսկու կրաֆիկական ստեղծագործութիւնները լայնօրէն ցուցադրուցին Մեքսիկոյում, նախաւոր նկարիչ Օրոսկոյի անաւան պատկերասրահում. ցուցահանդէսը նուիրուած էր խորհրդային Միութեան և Մեքսիկոյի միջև դիւանդոտական յարաբերութիւնների հաստատման 50 ամեակին:

Ցուցահանդէսի բացման հանդիսաւոր արարողութեանը, որին մասնակցեց Գրիգոր Խանդեանը, ներկայ էին անուանի արուեստագէտներ, դիւանդոտական ներկայացուցիչներ: Մեքսիկոյում կազմակերպուած ցուցահանդէսում ներկայացուած էին Խանդեանի 60 և Վերէյսկու 30 աշխատանքները. որոնք արժանացել են լայն հասարակութեան ու մամուլի ամենաբարձր գնահատականին:

Դիւանդոտութեան թերթը ծաւալուն յօդուածում մասնաւորապէս նշել է, որ այս ցուցահանդէսը ուղղուած է երկու երկրների կապերի մեծեցմանը: Իսկ պատկերասրահի դիւրեկտոր Գուրգ Զիմերոն գրել է. Հարպետ Խանդեանի ցուցահանդէսից ստացած մեր զգացումները շատ մեծ են: Ձեր հիշանկի մոգական ուժը ահնարալ է ձեր վարպետութեան ընտրուած թեմաների մէջ:

Անդրադառնալով Գ Խանդեանի և այս ամէնը մեր օրերում շարքին, ճանաչուած ներկարիչ Արիս Մորուսթեան գրել է. Երանցում տեսայ ժամանակակից մարդու ներկայութիւնը իր ամբողջ ներաշխարհով, և իմ զգացական աշխարհում այդ շարքը խորը հետք թողցուց:

Հայկական Հանրապետութեան և խորհրդային Միութեան մէջ ծանօթ անուն է տաղանդաւոր նկարիչ, Հայաստանի ժողովրդային Արուեստագէտ Եւ ԽՍՀՄ-ի Պատական Մրցանակի Դափնեկիր՝ Գրիգոր Խանդեանը: Բազմաթիւ մրցանակներու արժանացած են թէ իր իւզանդկարները և թէ՛ ժամանակակից և դասական հեղինակներու գիրքերու գեղարուեստական ձեւաւորումներն ու նկարազարդումները: Ան անդամ է խորհրդային Միութեան Գեղարուեստական Ակադեմիայի:

ՊԵՏՐՈՒՐ

ՍԱՀԱԿԵԱՆ - ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻԶԵԱՆ
ԳՈԼԷՃԻՆ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԲՍՑՈՒՄԸ

«Արարատ» օրաթերթին ու ընթերցողներին համար՝ ինչպես որ արարատյան գետը, որ յառաջիկայ կիրակի, 17-ին, 1974, Պետրոսի մէջ տեղի պիտի ունենայ՝ պաշտօնական և հանգիստ բացումը՝ Սահակեան-Լեւոն Մկրտչեանի Գոլէճի նորակերտ շէնքին, ներկայութեամբ Լիբանանի պետական բարձրաստիճան անձնակազմի անդամներու և Լիբանանահայ համայնքի կրօնական և աշխարհական ներկայացուցիչներու:

Հայկական Կրթական Բարե-

փութեան Միութեան այս գեղեցիկ նախաձեռնութեան առթիւ, ջերմագինս կը շնորհակտորենք անոր նուիրարհորդ անդամները և յաջողութիւն կը մաղթենք բոլորին:

Այս բարեբաւարիկ առթիւ կը կարգէ և առողջ կեանք կը մաղթենք մանաւանդ ազգային բարձր ամերկական ընկեր Լեւոն Մկրտչեանին:

Գոլէճի բացման նախօրեակին, Շաբաթ, 30 Նոյեմբեր 1974, տեղի կ'ունենայ մեծ ճաշկերոյթ՝ Գարահանդէս մը:

«ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀՍՅԱՍՏԱՆ»

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԸ ՍԵՆԵԿԱՆԻ ՄԷՋ

Երեւան, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ) - Սենեկայի մայրաքաղաքին մէջ մեծ յաջողութիւն կը վայելէ «Խորհրդային Հայաստան» Լուսանկարչական Ցուցահանդէսը, որը Տարբեր Խորհրդային Մշակութային Կեդրոնը կազմակերպած է՝ Հոկտեմբերեան Սոցիալիստական Մեծ Յանդակութեան 57րդ տարեգարծին առթիւ:

Բազմաթիւ լուսանկարներ կը

պատմեն կեանքի բոլոր բնագաւառներուն մէջ՝ Խորհրդային Հայաստանի ձեռք բերած յաջողութիւնները և Հայ ժողովուրդի բաւարար աշխատանքի մասին:

«Խորհրդային Հայաստան» Ցուցահանդէսային կազմակերպչական կոմիտէի նախարար Այլոն Սենը և Սենեկայի Հանրապետութեան մօտ Խ. Միութեան Դեսպան Գեորգի Տէր Ղազարեանը:

★ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ★

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԵՐԵՒԱՆԻ ՆՈՐ ՏԵՍԱՐԱՆԱՅԻՆ ԿԱՄԱԼԻՐ

Տարեց-տարի գեղեցկանում է Սովետական Հայաստանի մայրաքաղաքը՝ Երեւանը, ուր աւելի ու աւելի են ի յայտ գալիս նոր, ժամանակակից ու գողտրիկ շէնքերը:

Նորերս Հայկական ՍՍՀ Մինիստրների սովետը (Ռոսիա) կոչեց Երեւանում կերտուող նոր տեսարանային համալիրը, որ մէծ իր նարտարապետութեամբ իրենատիպ մի կառոյց է: Այստեղ կան երկու լայնալայի, 2750 տեղանի կինոդահլիճներ, կինոթրոնիկայի սրահ և մանկա-

կան սենեակ... «Սովետների Երկրը» հարուստ էքսպոզիցիան կը տեղադրուի յատուկ պատրաստուած ցուցահանդէսային դահլիճում: Բեմահարթակով ընդարձակ ճեմասրահները, պարտէզները, սրահային ու բոլորէյրանները, Վերաժշտական շատրուաններով՝ զբօսապոյտա-կը, օթոմոպիլների լայնարձակ կայանն առաւելագոյն յարմարութիւններ են ստեղծում այցելուների համար:

(ԻԶՎԵՍՏԻԱ)-Ն.Մ.Գ.)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՅԾԱՌ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

(Շարունակւիւրիւմ Ա. էջիւմ)

Տարբեր կերպ չէր կրնար ըլլալ հայութեան նման ժողովուրդի մը համար, որ- ինչպէս մտերմօրէն կը պատմէր մեզի, 1956 թուին, Սուրիան և Լիբանան պաշտօնական հանգամանքով այցելեալ արաբներն հայ նախարարը, Հայաստանի երրեմի Մշակոյթի նախարարը՝ լուսահոգի Անդրանիկ Շահինեան-ը, Երկրորդ Աշխարհամարտի ռաբստիկի օրերուն, երբ համայն մարդկութիւնը կ'ապրէր պատերազմի թոճն ու ընդ, մեր քաղաքի ժողովուրդը, ռազմի բոլոր ճակատներուն վրայ, հաւասարապէս, ազգի, հայրենիքի ու մարդկութեան պաշտպանութեան համար դիւցազնաբար մարտերով հանդերձ, յաւերժ դալար քաղաքային Երեւանի սրբ-տին մէջ հիմը կը դնէր, ու բար առ բար կը բարձրացնէր՝ Ալ. Սպենդիարեանի անուան թատրոնի և օֆերայի հոյակերտ շէնքը՝ Զուարթնոցի նմանողութեամբ:

Սարգարապատի համազգային ճակատամարտին պատմական արժէքն ու անկորնչելի տարողութիւնը գնահատող ու պահպանող այս լուսատու հանգրուան Նոյեմբերի 29 տարեդարձի սեմին, մեր, սփռնաբաժնի սերնդականներու սքտագին ցանկութիւնն այն է, որ Խորհրդային Հանրապետութիւններու Միութեան բազմազգ և բազմալեզու ընտանիքին մէջ, առաւել ևս ներքնապէս թէ արտաքինապէս զօրանայ, բարգաւաճի և զարգանայ մեր Հայկական Հանրապետութիւնը, որպէսզի, իր կենարար աւերով պահէ ու անվթար պահպանէ ազգային տարագր, ազգային կենցաղը մեր Հայ Միութեան, մինչև՝ մարդկութեան համար, քաղաքակրթութեան համար մարտիրոսանալ գիտցած հերոս հայութեան վերա-միաւորումը՝ ազատագրուած և վերամիաւորուած Հայկական Հո-դերուն վրայ:

ԳԵՈՐԳ ՏԱՐՈՆԻ

Պէյրուք, Նոյեմբեր 1974

ԳԵՂԵՐԵՒ ՄԷՋ

ՄԱՀ ՆԿԱՐԻՉ
ՕՆՆԻԿ ԱԻԵՏԻՍԵԱՆԻ

Խոր ցաւով տեղեկացանք, որ անցեալ Շաբաթ, 23 Նոյեմբեր 1974, առաւօտեան, Հելիոպոլսոյ իր բնակարանին մէջ յետ երկարատե հիւանդութեան, իր մահականացուն կնքած է՝ եգիպտահայ ծանօթ նկարիչ ՕՆՆԻԿ ԱԻԵՏԻՍԵԱՆ:

Ողբացեալին թաղման կարգը և յաղարկաւորութիւնը կատարուած են Կիրակի, 24 Նոյեմբեր 1974, Կ. Ե. ժամը 4ին, Հելիոպոլսոյ Ամենայն Սրբոց Գերեզմանատան մատուռին մէջ, համաձայն հանգուցեալին փա-վաքին:

Այս կեկծալի առթիւ խմբագրութիւնս իր զգածուած ցաւակցութիւններ կը յայտնէ ողբացեալին զաւակին, ինչպէս նաեւ բոլոր Տէր եւ Տիկին Ալ. Սարուխանին:

ԳՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ

ՄԱՀ՝ ԸՆԿԵՐՈՒՇԻ
ՄԱՐԳԱՐԻՏ ԶՄԱՌՆԵԱՆԻ

Օգոստոս ամսուայ ընթացքին, Իսի-Լէ-Մուլինոյի հայ գաղութը կորսնցուց ազնիւ և ազգասէր հայ մայր մը՝ ընկ. հի Մարգարիտ Զմաւոնեան:

Բազման արարողութիւնը կատարեց Գեր. Տ. Գիւտ Եպս. Նազաշեան, որ խօսեցաւ նաեւ դամբանական քարոզ մը, վերահանելով ողբացեալին մարդասիրական առաքինութիւնները, Դամբանականներ խօսեցան նաեւ Ա. Պէրպէրեան և Ն. Պշտիկեան:

Մարգարիտի մահով իր քննանկան պարագաներ կը կորսնցնեն իրենց սրբիկ հարազատը, հայ գաղութը՝ սիրում ու համակցելի անդամը, իսկ Փարիզի Եղանի Իսի-Լէ-Մուլինոյի Ս. Գ. Հնչակեան կուսակցութեան մասնաճիւղը՝ հաւատաւոր, եռանդուն, ազնիւ ընկերուհի մը, ըսաւ Ն. Պշտիկեան:

Յի. Մշակ. Միութեան անունով խօսելով, Արտաւազդ Պէրպէրեան ըսաւ, ի մէջ այլոց, «Մարգարիտ Զմաւոնեանի առաքինի եւ օրհայր կեանքը կրնայ օրհնակ մը ըլլալ բոլոր անոնց, որոնք կը գերադասեն միայն անձնակամը՝ Մարգարիտ կեանքի նպատակն ալ ի՞նչ արդեօք ձգտիլ դէպի բարիք եւ զարգացիլ իր աշխարհային կեանքը բարի գործերով, Ռեւան ճիւղ են մեծ բանաստեղծ Ռուսակեանի խօսքերը՝ «մահը մեղք է, մեղք մահինը, մարդու գործն է միտք անմահ»: Տիկին Մարգարիտ Եսայիան իսկ հասկցած էր այս խօսքերուն ոգին եւ իմաստը, իր կեանքին ամբողջ օրհուրքեան ընթացքին ան առաջնորդութեամբ միմիայն օգտակար ըլլալու իր նմաններուն, սիրեց ու պաշտպանեց իր հեռաւոր հայրենիքը, որուն կարօտովն ալ փակեց իր աչիքը»:

ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՇԻՆ

Ողբ. Սաթենիկ Տէր Ղազարեանի (Աղեք.) մահուան կսկածալի առթիւ՝ իրենց զգածուած ցաւակցութիւնները կը յայտնեն ողբացեալին սգակար յարապատերու և առ այդ կը նուիրեն:

Տէր և Տիկ. Սարգիս Գալեան 200
Ձաւէն Գալեան 100

«ԵՐԱՋ»Ի ՄԷՋ՝ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՍՏԻՆԷ ՏԱՏԻԵԱՆ

«Երազ» ցուցանիշով ինչնա-չարմէն է, որ երազի պէս մերկաթը-ոհ է խուսրճաւ, մեզ կը տանի Գառնի:

Ու ճամբաներ ոլոր մոլոր, մերթ փոշտ ամպածրար մշուշ գիտնէն: Մերթ հովերէն եկած մաքրամաքուր օդ կազդուրէ, ջինջ դաշտի տարածութիւններ, ծառախոր պուրակներ: Բազմութիւն և հեռուն ու մօտը կի-ւարտ չենքեր:

Արամայիս Սարգսեան, Շի-նարարութեան Թէքնիքումի վարորդը: Անոյշ տղայ մը սեւ սեւ աչքերով: Նշարարութեան Թեք-նիքումի դիրեկտոր Տիրան Քէ-չիշեանի, որ մեր Նուարդին դի-րեկտորն է ինչպէս ինք կ'սէ, մասնաւոր արտօնութեամբ մեզ

բովանդակ կեանքին մէջ չեմ հա-ւատացած «բախտ» կամ «ճակա-տագիր» ուսմիկին և շատ անգամ ալ դիտակից մարդոց կողմէ դոր-ծածուած այս բառերու տկար ի-մաստին: Բնական է թէ կեանքի ընթացքին, կան լաւ կամ զէշ պատահարներ, հանդիպումներ, ո-րոնք տեսակ տեսակ զարմանալի հիւստեաններ ունին: Սակայն, ըստ իս, իմ համոզումներուս եւ փորձառութեանս, ատենք շատ անգամ առաջ կու գան մարդու մը, ազգի մը, կազմակերպութեան մը կամաւոր կամ ակամայ գործած սխալներէն, տկար համոզումնե-րէն, վատ տրամադրութիւններէն, համեմատական խոտոր գործելա-կերպէն, որոնք կը լին սեն մեկուն կամ միւրին յաջողութիւններուն:

Երեւանի «Երազ» ինքնաշարժի գործարանը

պառլամէնտի կը տանի դէպի Գառնի և յետոյ Գեղարդ:

Ոչինչ կայ անսովոր, Տեղա-ցիներ յաճախ կ'իրթան ուտելիքի պայտաւանդով բեռնաւոր վայել-լիւռ Հայաստանի չքնաղ վայրե-րը: Անսովորը ինձի համար է:

Չեմ կրնար չըսել, որ իսկա-կան հրճուանք է և գերիմաստ այս ճամբորդութիւնը, բայց զգա-ցումներս կ'ողբմ զսպի, չըլլալու համար եթէ ոչ հասարակ գոնէ լրջախոս, մտածող աւելի: Ոչ ոքին համար ալ չս գաղտնիք կամ ան-ծանօթ կուռք է Գառնին կամ Գե-ղարդը, քանի թուրիստական կա-րուաններ Սփիւքի ամէն կողմէ կը փութան դէպի հրաշքի Երկիրը՝ Սովետական Հայաստան: Ինչ որ

կամ՝ հակառակը:

Բայց մենք շարունակենք մեր ճամբան «Երազ»ի կակուղ օթոցներուն նստած և հաճելի տե-սարաններով ոգեւորում: Ինք-նաշարժին մէջ են նաեւ Թեքնի-քումի տնօրէնը եւ աղջիկը՝ Գայ-եանէն, որ լրջաղլմ, բայց զուարթ կը ձայնակցի սա պահուն իմ հա-րազատներուն զաւակներուն եր-գին: Երեւանի անոնք կ'ըլլան շա-տախօս ճպտուներ, երբեմն բոռ-րաներ, որ կը տղան և երգչա-խումբի երգիչներ գեղաձայն:

— Հօրաքոյր Ատրինէ ջան, նախաւորում էք մի ել գ որ ձեզ դէւր գայ:

— Հա. սիրում եմ «Ծփում է Սեւանը» երգը:

— Էլի, երգէք տղերք:

Ու երգը կը բարձրանայ ման-կական կամ պատանեկան քնքուշ բերաններէ, ու հոգիին մէջ կը թափի հազար հազար հնչականութիւններով գեղամայ ջուրի մը հոսանքին պէս գեղատեսիլ ու զուարթ քրքիշներով ընդմիջուած: Կը վայելեմ, կ'ըմբռնեմ անոր բաւերուն իւրաքանչիւր իմաստի ուժգնութիւնն ու հմայքը:

Գիւղակ մըն է սա: Գիւղա-ցիներ շարուեր են կանգառի դէմ ու կը ծախեն իրենց արտերու կամ պարտէզներու փոքր նմոյշներ:

— Կարմորակ լաւ խնձոր է սա:

Ողբան մեծկակ ձերուկներ: — Դոք մեր լեզուով էք խօսում. արտապահանք: զայիս են հայեր, որ նրանք լեզուն չենք հասկանում մենք, կ'ըսէ Գայեանէ, դիրեկտոր Քէչիշեանի սղջիւնէ:

— Ես ջանք չեմ խնայում խօսելու համար արեւելահայերէնը:

(Շար. տես էջ 3)

ՈՒՐԱՆ ԵՆՐ

ԱՐՄԵՆ ՏԱՏՈՒՐ

Ամենայն հայոց մայր Հայ բնիկին՝ Սովետական Հայաստանին ծնունդի Տօնն է այսօր:

Ուրախ ենք Գիտենք ինչպես ծնաւ ու ինչպէր բերաւ Նոյնմբեր 29ը՝ յիսուսեղծութիւն տարի առաջ:

Փրկուեցաւ հայ ժողովուրդը ֆրիդլանդի քաղաքէն իւլի 1940-ի օրէն կը զօրանայ մեր Հայրենիքը, կ'աճի հայրենաբնակ ժողովուրդը, կը շինուի երկիրը շինարար աշխատանքով, կը բարձրանան նոր նոր բնակարաններ, ֆապրիկներ, ուսումնարաններ, հիւանդանոցներ ու հայկապ կոթողներ՝ հիւսկու համար փառքը հայուն, կը ողողուի Հայրենիքը գիտութեան լոյսով՝ որուն շողերը կը հասնին մինչեւ աշխարհներ հեռուներ, մինչեւ աստղերն Անհունին:

Հայաստանի իրականութիւնը միայն կու տայ իմաստ մեր գոյութեան և իբր հայ ապրելու և տեսնելու պայքարին, յայտնի և հաստատու կը լինի մեր հողին՝ որպէսզի պահենք վառ՝ Երազը մեր: Առանց ներկայիս իրականութեան, Երազը ցնորք է լուի, հայրենասիրութիւնը՝ խաբկանք ու կեղծ, անգամ «հոգեւոր» կապը Հայրենիքի հետ իբր չէլմիածնաւորութիւնը - սուտ ու պատիւ:

Մայր Հայրենիքը հող է և ջուր՝ սուրբ ու նուիրական. ժողովուրդ է՝ պայքարող և հերոսապետականութիւն է՝ օրէնք և կարգապահութիւն, քաղաքացիի պարտականութիւններով և իրաւունքներով. ապահովութիւն է՝ կրօնքի, ինչքի ու աշխատանքի: Հայաստանը աշխարհակերի և յաւերժական իմաստի և համայն գրաւականը ծնունդ ապագայի գոյութեան: Այնտեղ՝ մայր հողին վրայ միայն հայ Հեղուհ պիտի ապրի ու աճի, ծաղկի ու փայլի, հարստանայ իր հարազատ ժողովուրդին կենցաքին հետ, ունենայ նոր՝ Ոսկեդար: Այնտեղ՝ մայր Հայրենիքի մէջ միայն պիտի մեկտեղուին վտարանդի փոքրերը հայ ժողովուրդի և հայրենասիրական ու գաղանձ ժայռ անսասան:

Ահաւասիկ՝ ապրելու և տեսնելու քաղմանալու և ստեղծագործելու ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝ որոնք չունեցաւ հայը դարեր շարունակ իր տառապալիք, արեւնոտ պատմութեան սեւ օրերուն: Սովին, աղքատութիւնէն, հարստաւորութիւնէն, կեղծքունէն, գերութիւնէն, կողպուտէն ու ջարդէն և արդարական հաշուեյարապէր ինքնակուելի վերջնական պայքարին մէջ և հայ ժողովուրդը: Կ'ապրի՝ Հայաստանն՝ մայր՝ Սովետական Միութեան եղբայրական ազգային ընտանիքին իբրեւ անդամը:

Անգամ աշաղուրկը կը տեսնէ այսօրեան պարզ և յստակ ճշմարտութիւնը մը, բացի թերեւ անոնցմէ՝ որ աշք ունին, կը տեսնեն՝ վճիռ ու պայծառ իրականութիւնը. կը ճանչնան մեր հին և նոր Պատմութիւնը, յաւատեղիակ են Հայաստանի նոր կենցաքին, կը յամառին սակայն մնալ կամաւոր կոյրեր այս լոյս աշխարհին մէջ:

Չկան աւելի ցաւալի ու խեղճ արարածներ, քան անոնք՝ որ կը սիրեն ըլլալ թշուառ ու անտէր, անհայրենիք ու հայրենութեան մանկակները միջազգային կայսերապաշտներուն՝ որոնց քաղաքականութիւնը հայ ժողովուրդը կ'ունի ու պակաս գտաւ: Այդ կ'որդի մարդիկ պիտի ուզէին թերեւ որ բնակիչ ըլլային հայութեան վերապրող խնակները, աւերակ-

ներու փոշիէն բուռ մը կոշտէր հայաստան, հող չէ եթէ ան դառնար գերեզմանը մեր ժողովուրդին, անոր յոյսերուն և հանձարին. ա՛յո, միայն թէ չլրմաքարը կրէր Աստ հանգչի՛ր բառերուն տառով ու ոգիով սա՛տապանագիրը: «Միացեալ, Ազատ և Անկախ»...:

Նոյնմբեր 29ին աշխարհ եկող նոր Հայաստանն է հայուն հարազատ Հայրենիքը: Ան է միակը որ ունի քաղաքական ղեկավարող պատմութիւն և հայ ժողովուրդի պայքարներուն շնորհիւ: Ան է բուռ մը հողը որ սրբացրել է մեր հին ու նոր հերոսներուն աճիւններով, արիւնով ու քրտինքով մաքրուելով քարէն, տառապանքէն, աղէն, օճէն ու կարիճէն և դարձեր արգասանդ պարտէզ ու այգի կանաչ, ցորենի դաշտ ոսկի: Ան է միակ վայրն ուր հային կերտածը ոչ ոք կը համարձակի քանդել և ուր հայ մարդը կը շինէ քաղիք սերունդներուն համար: Այնտեղ է որ ծեր Մասիսները կարօտով և մեծագոյն յոյսով կը դիտեն իրենց գաւաակները՝ որոնք ունին լեռնա՛ր տեղաշարժելու, լեռնազանգուածները ձեղքելու և ժողովուրդին ջուր և լոյս հասցընելու ձեռքը՝ հրաշագործ:

Հպարտ ենք աշխարհի առջեւ. հպարտ՝ մեր խիզճին առջեւ իբր հայ և հաւատարմի որդիները քաղաքացիները արարական ազնիւ Ազգին՝ ազատ ենք սիրելու նաև մայր Հայրենիքը և հրճուելու անոր Տարեդարովը:

(Շար. սես կց 4)

ՆՈՐԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

«ԵՐԱԶ»Ի ՄԵՋ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(Շարունակութիւն Բ. էջէն)

Բայց արեւմտա՛յանքեն էլ շատ շնորհալի է:

— Ասում են որ էդպիսին է, բայց էլի, մենք չենք վարժուել. կը պատասխանէ հարկ 13 տարեկան Գայեանէն:

— Ես մի քիչ հասկանում եմ, կ'ըսէ անդին մեր Նուարդին փոքրիկ գերաստութեան թիկնա՜ծու Սուզաննա:

Անհիշում ու Ալիսան կանգնած են թիկնա՛ծու: Անոնց աղուոր աչքերը կը խօսին ժպիտով ու երկով և չեն ուզեր խառնուիլ մեր այս խօսակցութեան: Աւելի հասուն գաղափարներով օժտուած են:

Խնձոր, տանձ և ձմերուկ գնելով կը տեղաւորուին կրկին մեր Սեւադին մէջ, որուն վարորդը, այնքան երիտասարդ, տակաւին մեզ կը հասա՛ք հովիւի մը բժախընդութեամբ և գուրգուրանքով: Անոր աչքերուն մէջ կը շողան իր երկրին, մի երկրին, բնութեան վայրագ, բայց խորիտ ինքնավստահութիւնը և նոյն այդ բնութեան շնորհներով գեղեցիկ լուսարոյր քաղցրութիւնը:

— Այ, ի՛նչ է սա, ընկեր վարդան, կ'ըսեմ շնամբելով ձամբու աշին, երկաթ ձողի մը վրայ կանգնեցուած վազրի մը արձանը:

— Նրա մասին շատ բան չգիտեմ, ափսոս: Բայց հինէն մնում է ու մնում:

Երկար խորհեցայ այդ մասին: Վազրը որ բզբոտող և գիշատիչ գազան մըն է, ի՞նչ գործ ունի հայոց պատմութեան մէջ: Եթէ առիւծ ըլլար կամ արծիւ, ինչպէս կայ, կամ ձի կամ...: Գիտեմ չալայն, թէ մնացած է հաւանաբար հեթանոսական շրջաններէ:

Ահա արդէն հասած ենք Գառ-

ՀԱՅ ԵՒ ԵՌԻԿՈՍԱԿ ԲԱՐԵԿԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ՑՈՅՑ ՄԸ

ՀԱՆԴԻՍԱԿՈՐ ԲԱՑՈՒՄ՝ ՀԱՅ ՓԱՐԹԻԶԱՆՈՒՀԻ ՍԻՐՎԱՐԴ՝ ՎԱՐԴԱՊԵՏԵԱՆԻ ՅՈՒՇԱՐԶԱՆԻՆ ԳԵՈՐԳ ՏԱՐՈՆԻ

Աշխարհի մէջ, երկու պետութիւններ Նոյնմբերի 29ին կը յիշատակեն՝ իրենց Ազգային Տօնը. առաջինը՝ Խորհրդային Հայաստանն է, 1920 թուականէն սկսեալ, երկրորդը՝ Եւրոպայի Միութեան Հանրապետութիւնը՝ 1945 թուականէն սկսեալ:

Արդարեւ 1940 ական թուականներուն, Եւրոպայի միութեան տարածքին վրայ, Եւրոպայի ժողովուրդներուն ազգային հերոս՝ Մարշալ Ռիթմի հրամանատարութեամբ չլքուած Ազգային Ազատագրական Շարժումն ու հակաֆաշիստ պայքարը, 1945 թու Նոյնմբերի 29ին պատկուեցան համաժողովրդական փառաւոր յաղթանակով, և յանգեցան Եւրոպայի եօթնամեակի Պաշտպան Միութեան, ընկերակցական հանրապետութեան հիմունքներու վրայ խառնա՛ծ:

Հայութիւնը, որ Եւրոպայի ժողովուրդներուն նման ամբողջ մեծ հարիւր տարի ճակատից օսմանն անարդ ընդամենութեան դառնութիւնները, Եւրոպայի Ազգային Տօնին (29 Նոյնմբեր) մէջ կը գտնէ իր ազգային հպարտութիւնը ամբողջապէս պատմական երկու իրադարձութիւններ:

Առաջինը՝ այն, որ պատմական գործը պայմաններու քեղծմով՝ իր պայքարական հողերէն անիրաւաբար քշուած և Սերպիոյ մէջ ապահով ապաստան գտած

բուռ մը հայութիւնը, 1940էն 1945 երկարող հեղափոխական, իր դրական մասնակցութիւնը բերաւ Եւրոպայի ժողովուրդներուն Ազատագրական Շարժումին, Եւրոպայի ժողովուրդներին իր համահաւասար իրաւունքով: Եւրոպայի հողին վրայ, բազմաթիւ քաղաքի՝ հայորդիներ զոհարեցին իրենց կեանքը, վասն՝ Ազատ Եւրոպայի կերտումին, և նոյն առաջին շարքին, ինչպէս անցեալին, նոյնպէս այսօր, կը սիրեն յիշատակել անմոռաց անունը անկուէն փարթիզանուհի՝ ՍԻՐՎԱՐԴ՝ ՎԱՐԴԱՊԵՏԵԱՆԻ: Բնիկ Քեմալիի ծնողքէ սերած քանա՛մեայ այս ազատասէն՝ հայրենի, յաջորդական չորս առիթներով, ձեռնառուներ նետելէ ետք գերման գրաւման կայաններու վրայ, իր հինգերորդ զինուորական գոլծոնութեան ընթացքին կը ձերբակալուի, և ֆաշիստ գերմաններու գազանային ոճիւրով կը կացինահարուի, Գեղարուստի վաթսուց քիւնով թիւ հաւաքութեան վրայ գտնուող՝ Մլաւոյնովաց քաղաքի հրապարակին մօտ, պատերազմական գերիներու ներկայութեան:

1967 թու աշնան, երբ պատմական հրաւերով կ'այցելէ Եւրոպայի, անխառն բերկրանքով իմացայ, թէ Եւրոպայի պատմական իշխանութիւնները, առ ի յարգան հայ փարթիզանուհիին յիշատակին, յուշարձան մը պատրաստած են Մլաւոյնովաց քաղաքում:

Քին մէջ, ճիշդ իր հերոսական նահատակման հրապարակին վերայ:

Այս լուրը ինչ հաղորդեց հերոսներին կրտսեր եղբայրը, Եւրոպայի ժողովուրդներին միակ հայ գեղանկարիչը՝ Միտրակ Վարդապետեանը:

Եւրոպայի հանդիսաւոր բացումը պիտի կատարուէր Հոկտեմբերի 22ին, Գեղարուստ քաղաքի Ազատագրութեան Տօնին վաղորդային:

Գեղարուստի զինուորական կառավարիչ՝ Զօր. Վլադիսլաւ Ռատովիչի հրաւերով, Հոկտեմբերի 20-ի գիշերը, Եւրոպայի մայրաքաղաքի Քաղաքային Խորհուրդի շէնքին պերճ դահլիճին մէջ սարքուած փայլուն ընդունելութեան ներկայ գտնուելէ ետք, Հոկտեմբերի 22-ի առաւօտեան, Եւրոպայի քաղաքային և զինուորական շքախումբով ուղեւորուեցանք դէպի Մլաւոյնովաց քաղաքը:

Զօրավար Վլադիսլաւ Ռատովիչ, հոմ քաղաքեան մը ներկայութեան, արժանի յարգանքի այս հանդիսութիւնը բացումը յայտարարելէ ետք, հրաւիրեց զիս խօսք առնելու՝ «որպէս հայրենակից՝ հեռոս փարթիզանուհի Սիրվարդ Վարդապետեանի, զուակները՝ հայ ժողովուրդին»:

Սիրվարդ Վարդապետեանի տակաւին սպիտակ սաւանով ծածկուած յուշարձանին առջեւ խօսք առնելէ առաջ, ֆրանսերէն լեզուով յայտարարեց՝

— «Որպէսզի, Եւրոպայի ժողովուրդներու ազգային հերոսներու կարգին դասուած Սիրվարդ Վարդապետեանի կացեալներու մարմինը յոգեւորապէս անհետացնէ իսկապէս խաղաղ հանգչի՝ այս յուշարձանին ներքեւ, թոյլ տուէ՛ր, որ նախապէս արօշայտուի հերոսացած այս աղջկան մայրենի լեզուով՝ հայերէնով, ու՛ ապա, խօսով Ֆրանսերէն լեզուով»:

Եւ հայերէն խօսքը հայերէնով, հրապարակաւ բացարկեց հայուն պաշտամունքը՝ հանդէպ Ազատութեան, հայուն երախտագիտութիւնը՝ հանդէպ զինք՝ քրկարաց ընդունողին:

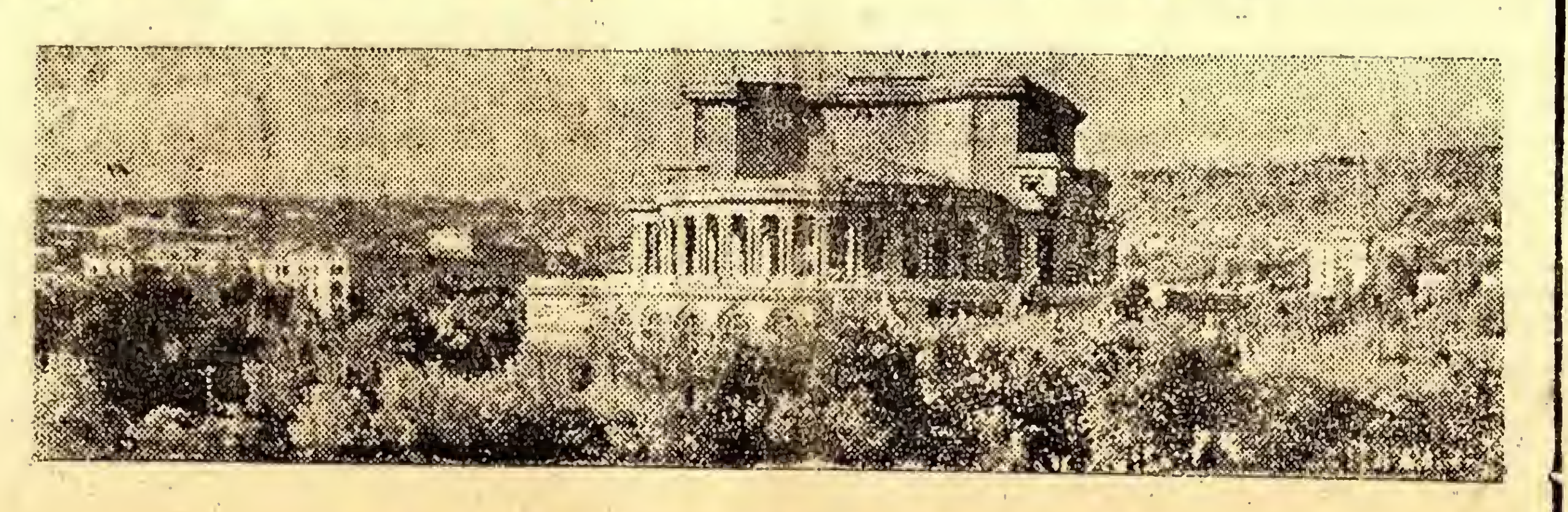
Եւրոպայի արեւի գեղին - կարմիր շողերուն ներքեւ կը փայլէր արձանացած դէմքը՝ հերոսուհի Սիրվարդին:

Մեր ազգային հպարտութիւնը զօրացնող պատմական երկրորդ իրադարձութիւնը այն է, որ 1972 թուականէն սկսեալ ՔՈՅՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐԻ հոշակուած են՝ յաւերժ դալար մեր քաղաքային Երեւանն ու Դաշնակցային Ընկերակցական Եւրոպայի Միութեան նախագի մայրաքաղաք՝ Թիթոգրաւը:

Այդ օրէն սօղին, ամէն տարի պետական պատմութեան թանգարաններու փոխ-պետութիւններ տեղի կ'ունենան երկու շքոյր քաղաքներու միջեւ, երկու բարեկամ ժողովուրդներու գործակցութեան ուղիով:

Զերմօրէն կ'ողջունենք Հայ և Եւրոպայի ժողովուրդներուն Ազգային Տօնը՝ Նոյնմբերի 29ը, այն խորին համոզումով, որ երկու բարեկամ ժողովուրդներու սերտ գործակցութիւնը՝ առաւել ևս կ'ամրապնդէ հասարակայն երկու կողմէն կապոյտ ճանապարհը:

Պիլուր, Նոյնմբեր 1974

Երեւանի Օփեմայի և Պալէի բաղնիք

ՖՈՒԹԲՈՒԼ

«ԱՐԱՐԱՏ» յաղթեց «ՆԻՍՏՐՈՒ»-ի 2ով 1

Երեւանի «Հրապարակ» Մարզադաշտին վրայ, 10. Միոսթեան ֆուտբոլի Ախոյեանութեան նախափուլի շարքում մրցումներու զօնով, Կիրակի, 17 Նոյեմբեր 1974, տեղի ունեցաւ «Արարատ» - «Նիստրո» (Քիշինկ) հանդիպումը:

Երեւանի «Արարատ»ը պարտութեան մատնեց Նիստրոն 2-1 արդիւնքով: Երեւանցիներու առաջին կորը նշանակեց Յ. Զանգաւանի խաղը: Ա. Կիսակապի 10րդ վայրէջքով:

Կեանին, իսկ երկրորդ կորը հարձակոյթ Ն. Ղազարեանը: Բ. Կիսակապի (53րդ վայրէջքով):

Այս մրցումէն ետք «Արարատ» ընդհ. աղիւսակին վրայ կը զբաւէ 6րդ տեղը, 29 մրցումներէ ետք տիրացած ըլլալով 30 կէտի:

Հայրենի խումբը իր վերջին մրցումը պիտի ունենար, Զորքաշարի, 20 Նոյեմբերին, «Մարտի» դէմ, Երեւանի «Հրապարակ» Մարզադաշտին վրայ:

«ԵՐԱՋ»-Ի ՄԵՋ՝ ԻՐԱՎԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(Շարունակութիւն Գ. Էջէն)

հիւսուին կամ կանգնեցուն մի միայն պարզ մարմարակիրու: Իսկապէս կարելի չէ: Այդ քարէ հսկայ սիւները տարածուած իրենց երկայնքին կը քննարկէ զանազան փաստեր: մեր հին հին քաղաքակրթութեան, ճարտարարուեստի հրաշակերտ մեծութեան, գեղեցկութեան, ուսման որ մինչև մեր դարերը գոյատևած և նուաճած են շատ մը դժուարութիւններ ու հալածանք:

Թուական մը միայն կրցի նօթագրել: 1658: Այս թուականին թուրքերը վերջնականապէս կը քանդեն պալատը: Անոնցմէ առաջ, արաբները և պարսիկները:

Ի՞նչ փոյթ պատմութիւնը բոլորը գիտեն Հայաստանի մէջ: Ինչ որ զիս կը հմայէ սա պահուն, Տրդատ Թագաւորն է և անոր պալատի մնացորդացին վրայ աշխատող սա բանուորները: Արդի փլած սեցած ծխնելոյզի նմանը բան մը, որ մաս կը կազմէ պալատին: Ընդարձակ է տարածութիւնը և կրնամ երևակայել, թէ ի՞նչ հրաշք պիտի ըլլայ երբ աւարտին ան: Քարին և երկաթին համադրութիւնը և մուգ չոր համադրութիւնը: Կարեն մտորումներու մը շէն, հասնելու համար մեծ ճշմարտութեան և աշխատանքի ու խաղաղութեան իրադրութիւններուն որ է նաև ազգասիրութիւնը:

«Երաճ» ինքնաշարժը ճամբայ կ'ընէ՝ երթալու համար Գեղարդ կէտեր շնորհով:

Քարե ու արեւ Հայաստանին ու մեր հերոս ժողովուրդին:

ԱՐՄԷՆ ՏԱՏՈՒՐ

20-11-1974
Հելիոպոլիս, Եգիպտոս

ՖՈՒԹԲՈՒԼԻ ՄԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ ՄԻՋԵԻ 1000 ԵԳ. ՈՍԿԻՒ ԱՐԺՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ՊԱՐԳԵԻԱԿՈՐ ՄԵԾ ՄՐՑՈՅԹ «ԻԵՏՆԱ» ՄԵԼԱՆԻ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ՍԵՓԱԿԱՆՍԵՐ ՏԻԳՐԱՆ ՊՈՂՈՍԵԱՆԻ ԿՈՂՄԵ

Գուշակեցէ՛ք թէ որ խումբը պիտի ըլլայ՝ Եգիպտոսի ֆուտբոլի մեծ մրցաշարին (տաուրի) ախոյեանը և որ խումբը՝ երկրորդը:

Տրամադրուած է 1000 Ե. Ո. մրցանակներ: Զիշդ պատասխանողներէն վիճակաւ:

Առաջինը պիտի ստանայ 300 Եգ. Ոսկի
Երկրորդը պիտի ստանայ 100 Եգ. Ոսկի
Երրորդը և չորրորդը՝ 50-ական Եգ. Ոսկի
Շահող խումբը պիտի ստանայ 200 Եգ. Ոսկի առաւել 300 Ե. Ո. ի համարժէք ՌԷՅՆՁ հաստատութեան արտադրութիւններ:

Գայմաններ. - Ալ-Ահրամ՝ օրաթերթի ծանուցումներու բաժինին (աշխատողներ) ուղարկել գոց պահարաններու մէջ անունները այն խումբերուն, որոնք ըստ ձեզի առաջին և երկրորդ պիտի հանդիսանան: Զմուռնք գրելու ձեռք անունն ու հասցէն:

Գահարաններուն վրայ նշանակել:

ՄՐՑՈՅԹ. ՌԷՅՆՁ. ՄԵԼԱՆԻ - ՏԻԳՐԱՆ ՊՈՂՈՍԵԱՆ

Մրցաշարին խաղերը կը հաղորդուին հեռուստացոյցէն և րադիոյ Բափթըն Մոհամէտ Լաթիֆ:

Գատասիանները տաւալու վերջին պայմանագրով է Կիրակի, 15 Դեկտեմբեր, 1974:

ԾԱՆՈԹ. - Սոյն մրցումից կրճաւ մասնակցիլ «Զահն»-ի բոլոր ընթերցողները, ունենալ Եգիպտոսէ Լամ ալլուր հասցանքով: Արաբ երկիրներէ քակող հայեր, բոլոր հեռախոսներէ 6666 քիթքիթու միջոցաւ հեռուելու այս մրցաշարին անդիմելու, կրճաւ մասնակցիլ եւ ծանելու յոյսեր ունենալ:

«ԶԱՀԱԿԻՐ»-ԻՆ
Իր սիրեցեալ ամուսնուն, որպէսզի Հայկ Փաշաշահեանի մահուն 8րդ տարեիցին և անոր քաղցր յիշատակին, Տիկին Կարինէ Փաշաշահեան կը նուիրէ 200 Ե. Գ.:

Տէր և Տիկին Սեդրա և Մարօ Ռուշտի (Թորոնթօ) առջինեկ աղջիկը կաւակով մը բազմաւորուելու և բարեբաւտիկ առիթով, ընկեր վրէժ Սէֆէրեան և ընտանիք (Աղջեք) ջերմօրէն կը շնորհաւորեն նորածինն ու բազմաւոր ծնողքը և փոխան ծաղկեկոյզի կը նշուին 200 Ե. Գ.:

Իրենց սիրելի բարեկամին՝ որպէսզի Տոքթ. Արտաշէս Գաւառեանի մահուն (Աղջեք) կսկիւրի առթիւ, Տէր և Տիկին Տոքթ. Սահակ Կապարեան (Մոնթրէալ) կը ցաւակցին և առ այդ կը նուիրեն 200 Ե. Գ.:

ՄԱՐԱՏՈՒԹԻՒՆ
(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)
«ԶԱՀԱԿԻՐ» ԿԸ ՆՈՒՐԵՆ
Ընկեր վրէժ Սէֆէրեան (Աղջեք) մէկ տարուան «Զահակի» կը նուիրէ իր երէց բարեկամին՝ Տոքթ. Սահակ Կապարեանին (Մոնթրէալ):

ՈՒՐԱՆՈՒՆՔ
(Շաբ. Գ. Էջէն)
Հպարտ ենք ունենալ Ներկայ Հայաստանը՝ որ իբր Սովետական Միութեան անդամ՝ կը վայելէ բարեկամութիւնը բոլոր ազատաստեղծ ժողովուրդներուն և մասնակցել է այն իմաստուն քաղաքականութեան որ կը պաշտպանէ աշխարհի խաղաղութիւնն ու իրաւադուրի ազգերը:

Թող բացուին աչքերն անլոյս, տեսնեն հրաշքը Հայաստանին՝ կարօտի ու հրճուանքի արցունքով, թող լեցուին հայրենիքի հուր սիրով՝ սիրտերը սառած ու կեանքը առնեն, թող լսեն ականջները խուլ՝ քաղցրաւոր երգը՝ յաւիտեանական Հայաստանի, հազար հազար մանուկներու ջերմ-նոր նոր ու շէն կեանքով:

Բարե ու արեւ Հայաստանին ու մեր հերոս ժողովուրդին:

ԱՐՄԷՆ ՏԱՏՈՒՐ

20-11-1974
Հելիոպոլիս, Եգիպտոս

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՄՐԱՅ-ԳԱՅՈՒԵ.
Հինգշաբթի, 28 Նոյեմբեր 1974, Կ. Ե. ժամը 9ին
ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԵՐԵՎՈՅ
Խոսք կ'առնէ
ՊՐ. ՍԱՐԳԻՍ ԶԱՄԲԵՐԵՆԵԱՆ
ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ
(Ճամբորդական օպատուր թիւ 6617)
Հայ երիտասարդութիւնը սիրով հրաւիրուած է

ԹԵՅԱՍԵՂԱՆ - ՏՕՆԱԽՄԲՈՒԹԻՒՆ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ
ՄՐԱՀԻՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՅ ՅԱՆՁՆԱԿՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԵ
Հինգշաբթի, 5 Դեկտեմբեր 1974, Կ. Ե. ժամը 8.30ին
ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՆ
ա - Բացման խօսք, խմբիչ, կատակախառն սէք, ընկերային հետաքրքրական և ինքնատիպ խաղեր և այլ ելոյթներ:
ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ՄՈՄԱՎԱՌ ԿԱՐԿԱՆԴԱԿ
Հոկտեմբեր, Նոյեմբեր և Դեկտեմբեր ամիսներու ընթացքին ծնած անդամ-անդամուհիներուն ի պատիւ:
Հայ երկսեռ երիտասարդութիւնը հրաւիրուած է անխտիր:
ԾԱՆՈԹ. - Ամէն հայ երիտասարդ կամ երիտասարդուհի, որուն ծննդւան տարեդարձը կը զուգարկի այս ամիսներուն, կրնայ իր անունը և արձանագրել տալ տարեդարձնեւ անուանացանկին վրայ, որպէսզի այսպիսով իր տարեդարձն ևս տօնակատարուի:
ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ. 8 ՄԱՐՄԻՆ

Հինգշաբթի, 12 Դեկտեմբեր 1974 Կ. Ե. ժամը 8.30ին
ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՅԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԵՆ
ՖՐԵՏԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
ՁԵՁԻ ՊԻՏԻ ԲԱՑԱՏՐԷ ԹԷ՝
«Ինչո՞ւ Կօշիկները կը սղեն...»
Եւ թէ ինչպէս կապել է լաւագոյն ուսկի կօշիկ մը ընտել
ցուցադրութիւն վերջի նորոյթ կօշիկներու
ՀԱՒԱՔՈՅԹԻ ԸՆԹԱՑՔԻՆ ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ ՆԱԵԻ
ՀԱՃԵԼԻ ԱՆԱԿԱԿԱՆ ՄԸ
Կիրակի, 15 Դեկտեմբեր 1974, Կ. Ե. ժամը 9ին
ԶԲՕՍԱՊՏՈՅՏ ԴԷՊՈ ԶԵԼՈՒԱՆ
Մանրամասնութիւնները յաջորդով

Հ.Մ.Ը.Մ.-ՆՈՒՊԱՐ, ՀԵԼԻՈՊՈԼԻՍ
ԳՐԱԽՈՒԱԾ ԹՈՒԱԿԱՆ
Շաբաթ 14 Դեկտեմբեր 1974
Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՏՕՆԱԽՄԲՈՒԹԻՒՆ
Մանրամասնութիւնները յաջորդով

Brussels has certain advantages when it comes to signing a business deal.

Since Brussels became capital of the Common Market, more and more foreign companies have been making their headquarters in Belgium.

Manufacturers, international banks, food companies, property developers... they're all coming Why?

First, because Brussels is increasingly the central point of contact and the information bank for the new Europe. If you need facts or you need to meet key people, the place to find them is Belgium.

This means that if you're planning a business trip to Europe, the logical point of entry is Brussels. And the logical way of getting there is, naturally, the airline that knows Brussels best. Sabena.

Apart from the traditional Belgium hospitality which you will enjoy aboard our new wide-bodied Boeing 707's, 737's, 747's and Mc Donnell Douglas DC-10's, Sabena can offer you a unique commercial intelligence service - not just for Belgium but for most countries where you're likely to do business.

This covers not only business facts and information but also live introductions to key people in local business communities. Sabena Business Liaison Offices are already in operation in 15 cities. In Bombay, Bangkok, Singapore, Tokyo, Hong-Kong, Vienna, Stockholm, Oslo, Copenhagen, Casablanca, Abidjan, Nairobi, Kinshasa, Guatemala City, Buenos Aires and, soon, in Brussels itself.

In addition we have a team of business counsellors in New York. For the details ask at any Sabena office.

It's all part of our drive to prove that Sabena is a better way to fly.

GO BELGIAN GO SABENA

SABENA

CAIRO : SHARIA MARIETTE PACHA - TEL. 57294-43525
ALEX : 6, TALAAT HARB - TEL. 34564

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՄՐԱՅ-ԳԱՅՈՒԵ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԴԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԵՄԲԼԵՄԹԵՐԹ

Արտատպեր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԱԲԱՆ

Սեփականատեր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ԳՅՆԱՆՆԱՆ

چاهاکیر

جريدة أسبوعية

ص. ب. ٢١١١ بالقاهرة ج. ع. ١٣٠٠ - ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز: السيدة عايدة سمير بيات (بالايدان)

TCHAHAKIR

HEBDOMADAIRE ARMENIEN

8.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) - Tél. 915013

Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Հիմնադրված 1948ին

Տպագրանակ 8000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻԻ 553 — ՀԻՆԴՇԱՐԹԻ 5 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1974

ՀԱՏԸ 26 ՈՒՐԷ 3 ԵՂ. ԴՆԿ. ԿԱՄ 35 ԼԻՐ. ԴՆԿ.

١٩٧٤ — الخميس ٥ ديسمبر ١٩٧٤

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ 54րդ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԷՁ

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՆՈՒՄԱՐԶ

Ափրիկեի Պատրիարքը Հայաստանի մեջ

ԵՐԵՎԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓԲԵՍ) — Հայաստան ժամանած է Արքեպիսկոպոս Վազգեն Առաջինը քննարկելու Պատրիարք Նիկոլայի հետ և անոր ուղեկցող անձերը: Վեհափառը արագին ողջունեց Հայոց Ափրիկեի Պատրիարքին, Հայաստանի հիմնադրող հոգի ժամանելու առթիւ:

Հիւրերը ծանոթացան Մայր Տաճարին, հին վեհաճարանին, եղան Հայ Սկեղեցիի Պատմության Քանգարանին մեջ, այցելեցին Հոփսիմե, Գայեանե Սկեղեցիները, եղան Զուարթնոցի մեջ:

Պատրիարք Նիկոլայի Հայաստանի մեջ կր հիւրընկալուի վեց օր: Ելքից առաջ Վեհաճարանի մեջ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգեն Առաջինը քննարկեց Պատրիարք Նիկոլայի հետ և անոր ուղեկցող անձերը: Վեհափառը արագին ողջունեց Հայոց Ափրիկեի Պատրիարքին, Հայաստանի հիմնադրող հոգի ժամանելու առթիւ:

Հիւրերը ծանոթացան Մայր Տաճարին, հին վեհաճարանին, եղան Հայ Սկեղեցիի Պատմության Քանգարանին մեջ, այցելեցին Հոփսիմե, Գայեանե Սկեղեցիները, եղան Զուարթնոցի մեջ:

Պատրիարք Նիկոլայի Հայաստանի մեջ կր հիւրընկալուի վեց օր:

Նոյեմբերի վերջին շաբաթ-
անը ընթացքին Գահիրեի հայրե-
նասեր հայութիւնը ապրեցաւ եր-
ջանիկ օրեր:

Արդարեւ, Մայր Հայրենիքի՝
Սովետական Հայաստանի 54րդ
տարեգարծին նշումը՝ հանդիսու-

թիւններով և գոհարանական
Մարթանքով, մեծապէս հրճե-
ցուցին հայութեան սրտերը և ա-
ռաւել զօրացուցին սէրը՝ հանդէպ
հայրենիքին և հայրենաբնակ հե-
րոս ժողովուրդին:

Եզրապահայոց Առաջնորդական
Տեղապահ Գերբ. Տ. Ներսէս Մ.
Վրդ. Բապունեանը, իրենց կող-
քին ունենալով ԳԳ. Ռազմիկ Օ-
հանջանեանը (Սով. Դեսպանատան
գլխ. խորհրդակց.), Ալպերթ Գաս-
պարեանը (գեղարվեստական ա. քա-
ղաքային), Փրոֆ. Սարգիս Սարգիս-
եանը (ակադեմիկոս-գիտնական),
Լեւոն Գեորգովը (գեղարվեստա-
նական պատմաբան և արտադրող),
Վլադիմիր Յակոբեանը (Գահիրեի
մէջ ՄԱԿԻ պատմախառնակները),
Մարգ. Մանգականեանը (Գահիրեի
Պալատի թատրոնի գլխ. բեմադրիչ-
Պալատային), Տեղ. Մարգ. Մարգ.
Մամէտովը (Սով. Մշակ. կեդրոնի
տնօրէն), Գահիրեի Գառ. Թե-
մական ժողովի ատենապետ Գր.
Արթ. Գրեքսեանեանը և Արեւի
ու. Ջահանգիրի խմբագիրները՝
ԳԳ. Աւետիս Նախուհեան և Սար-
գիս Գալանեան:

ԳՈՒՄԱՆԱԿԱՆ ՄԱՂԹԱՆՔ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՄԷՁ

Անցեալ հիւրերի, 1 Դեկտեմ-
բեր 1974, Գահիրեի Ս. Գրիգոր
Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ, Ս.
Հայաստանի 54րդ տարեգարծին
առիթով՝ հանդիսաւոր պատարագ
մատուցեց Եզրապահայոց Առաջնոր-
դական Տեղապահ Գերբ. Տ. Ներ-
սէս Մ. Վրդ. Բապունեանը: Ընդ-
հալիւ երգչախումբը, ղեկավա-
րու թեմա Մ. Եղ. Յակոբեանի
և երգչհանդուրժեմ Տիկին
Ս. Դ. Սարգսեանի, Եկեղեցական քա-
ռանայն պատարագի երգեցողու-
թիւնները կատարեց, մեծակա-
տարութեամբ Տիկիններ Ջալել
Ռշտուհիի և Մարգարիտ Յակոբ-
եանի:

«Հայր Մեր» էն առաջ պա-
տարագիչ Հայր Սուրբը խօսեցաւ
տպաւորիչ քարոզ մը՝ հայրենա-
շունջ, բացատրելով թէ ինչ կը
նշանակէր Հայաստանի պետակա-
նութեան ստեղծումը՝ հայութեան
համար, աւելի յան վեց դարերու
ստրկական լուծէ ետք:

Քարոզի աւարտին կատար-
ւեցաւ «Գոհարանական Մաղ-
թանք», որուն վերջաւորութեան
երգչախումբը կատարեց «Տէր
կեցի Զատի»:

Եկեղեցին լի էր բազմաթիւ
հաւատացեալներով, որոնց կար-
գին ազգային երեսփոխաններ,
մատուցողականներ, մշակութային
միութեանց վարչականներ, ինչ-
պէս նաեւ Ազգային զոյգ վարժա-
րաններուն աշակերտութիւնը և
ուսուցչական կազմի անդամներ,
իրենց տնօրէններուն ընկերակցու-
թեամբ:

Պատարագի աւարտին տեղի
ունեցաւ Հոգեհանգստեան Պաշ-
տօն, վասն հոգեղոցն յորիւ հան-
գուցեալ ազգ. երեսփոխան ողբ.
Ռուբէն Գազազեանի (քառասուն-
քի առիթով) և ողբացեալը վահէ
Գոյանեանի, Կոստան Ալիքսան-
եանի, Պատուական Զոյաքեանի
և Օհանէս Համբարձումեանի
(տարեկից չ'ըլլա առիթով):

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՄԵԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԿԵԴՐՈՆԻՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆԸ

Անցեալ, 27 Նոյեմբեր 1974,
Զորքարթի, Կ. Ե. Ժամը 8ին, Ս.
Միութեան Գահիրեի Մշակու-
թային կեդրոնին նախաձեռնու-
թեամբ, Ս. Հայաստանի 54րդ տա-
րեգարծին առթիւ կազմակեր-

պւած էր շքեղ հանդիսութիւն
մը:

Նախագահութեան սեղանին
կեդրոնը տեղ գրաւած էին Ս.
Միութեան Գահիրեի գեղարվես-
տեղակալ Գր. Գոզոս Ակարովը և

ՀՆՁԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՅՅԸ ՎԱՐՁԱՊԵՏ ՍՈՂԶԻՆ

Ս. Դ. Հնչ. Կուսակցութեան յատուկ պատուիրակու-
թիւնը Ուրբաթ, 15 Նոյեմբեր 1974, կէսօրէ ետք ժամը
4ին, պաշտօնական այցելութիւն տուաւ Ն. Վ. Վարչապետ
Ռաշիտ Սոլէյն: Վարչապետը պատուիրակութիւնը ընդունեց
իր բնակարանին մէջ:

Պատուիրակութիւնը Հնչակեան Կուսակցութեան անու-
նով ջերմօրէն շնորհանորդեց Պր. Ռաշիտ Սոլէյն, իր վարչա-
պետական պաշտօնին կոչման առիթով:

Այցի ընթացքին, Վարչապետին և պատուիրակութեան
միջև տեղի ունեցաւ նաեւ սրտաբաց զրոյց, իրենանք հե-
տաքրքրող կարգ մը հարցերու շուրջ:

Հայրենիքի Տօնը ողջունելէ
և ներկայ հայրենակիցներուն իր
լաւագոյն մաղթանքները կատա-
րելէ ետք, նախագահ Գր. Գոզոս
Ակարով խօսեցաւ հանդիսութեան
նպատակին շուրջ և ապա հրաւի-
րեց Գր. Ռազմիկ Օհանջանեանը,
որ իր ելույթը ունենայ այս առ-
նակին առթիւ:

Յարգելի բանախօսը շատ
խնամալի իր ելույթին մէջ ան-
դրադարձաւ հայ ժողովուրդի ա-
զատագրութեան և վերածնունդի
այս մեծ տօնին մասին, շնչտեղով
անոր կարեւորութիւնը հայ ժող-
ովուրդի ճակատագրին համար:
Յարգելի բանախօսը ինչքան
այս մեծ նպատակը զօր տուաւ Ս.
Միութեան մեր ժողովուրդի յա-
ռաջդիմութեան ի նպաստ և կա-
րեւոր օժանդակութիւնը՝ զոր
ուսուցչական ժողովուրդը բերաւ
իր հայ եղբայրներուն: Այս առ-
թիւ, Գր. Օհանջանեան իր երախ-
տագրութեանը յայտնեց եզրա-
պատի և անոր կրօնով նախագահ
Անուար էլ Սատաթին, որ հայու-
թեան հանդէպ ցուցաբերեցին և
կը շարունակեն ցուցաբերել սիրոյ
և բարեկամութեան անկեղծ դա-
րձումը:

Գր. Գոզոս Ակարով կրկին
անգամ շնորհանորդեց ետք ներ-
կաները, յայտագիրին պաշտօնա-
կան բաժնի լրացած յայտարա-
րեց:

Տաս վարկեանի դադարէ մը
ետք գործագրուեցաւ զեղարվես-
տական յայտագիր մը, որուն ըն-
թացքին գեղեցիկ ելույթներ ունե-
ցան՝ Օր. Կաստան Տէօփէթեան
(պաշտօնային), Օր. Ջապէլ Ստե-
փանեան (արտասանութիւն), Օր.
Նորա Էքսերեան և Գր. Ժիրայր
(Շար. տես կը 4)

★ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ★ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԱՅԴ ԶԱՐՄԱՆԱԼԻ «ՓԵՐԼԻԹ»Ը

«Շինանիք» Երեւանի գոր-
ծարանը ձեռնամուխ եղաւ՝ փե-
լիք հրաբխային զարմանալի յա-
կութիւններ ունեցող քարէն
բաւական արագորակներ պա-
րաստելու: Փերլիթը քստ Յելսիու-
սի, հազար ասօնան ջերմութեան

ժառանգում է մի քանի անգամ:
Հետաքրքիր է նաեւ, կոկիւս,
կարմրագոյն է, արտադրութեան
է փայլի և օդակուցութեամբ չի զի-
ջում նրան: Այս քարից Հայաս-
տանում միլիոնաւոր բնակներ
կան:

ԳՈՐԳԻ ՎՐԱՅ ԴՐՈՇՄՈՒԱԾ ԴԻՄԱՆԿԱՐ

Համաշխարհային մշակութի
ու գիտութեան նշանաւոր գոր-
ծիչների և գեղարուեստական
գործակալութեան հերոսների գոր-
գային գիմնակարները, որոնք
«Հայգորգ» հանրապետական
ֆիլմային հայ վարպետներն են
գլուխ բերել, մեծ յաջողութիւն
է վայելում ոչ միայն սովետա-

կան յանախորդների մօտ, այլև
գրանք հանդիսով են գնում
Անգլիայում, Իտալիայում, Ֆը-
րանսիայում, ԳՅՁ, Հոլանդիա-
յում և Եվրոպայում: Գորգային
գիմնակար դրոշմելը նոր ժանր
է հայ գորգագործ ջուլհակների
ստեղծագործութեան մէջ:

ԿԱՍՈՒՐՋՆԵՐ՝ ԶՈՐԻ ՎՐԱՅՈՎ

ԱՄՆԻ (Սեւանի մօտ) ձորի
վայրով նետուած միակտուր, ին-
քաւոր կառուցուած ունեցող եր-
կու կամուրջներով անցան առաջին
օրումայիլները:

Սոսորից, զուգահեռ կա-
մուրջները միացրին Սեւանի առ-
դիւնաբերական Զէյթուն օջաղը:

զիւ վերջերս ի յայտ եկած Նորի
բնակելի զանգուածի հետ, Նոր
կամուրջների թակով անցնում է
հինգ խնուղային ոլորներ և ու-
ղեկի ունեցող երեսկային հան-
գոյցը, որ Սեւանը կապում է Սե-
ւանայ լճի հետ:

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԶՈՒՐՆ ԱՏԱՄ Է ԲՈՒԺՈՒՍ

Դիւնականները հայկական
«Ջերմուկ» առողջարանի բուժի-
չների մի յաջողութիւնը էս գտն-
նաւոր օգնում են առանձին բու-
ժիչներ: Այժմ նախաձեռնութեամբ
էս մեջ յաջողութեամբ են ապա-
հիւնում սրտաբույիկ հիւանդ-
ները:

Ջերմուկը Սովետական Միու-
թեան անհնաժողովրդական առող-

ջարաններից մէկն է: Նա բա-
նաւորութեան բուժավայրերում և
հանգստեան տեղում ամէն օր
բուժում ու հանգստանում է ա-
ւելի քան օտար հազար մարդ:
Ջերմուկի հանգստեան ապրիլներ
կանխում են արտաքին խան-
գարութեան ու բուժում որովայնի
և լեւորի հիւանդութիւնները:
(ԳՐՈՒՏԱՆՍՈՒՄ. Մ. Գ.)

179

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՏԵԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاکیر

جريدة أسبوعية

ص. ب. ٢١١١ بالقاهرة ٢٤ ج. ٢٠٤٠ ت ١٣٠٩١٥

صاحبة الامتياز: السيدة عايدة سير بيان (بالانجليزية)

TCHAHAKIR

HEBDOMADAIRE ARMENIEN

B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) - Tél. 915013

Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Caire
Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Հիմնադրված 1948ին

Տպագրանակ 3000

Արտոնատեր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԱԲԵԱՆ

Սեփականատեր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱՆՈՍԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻԻ 554 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 12 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1974

ՀԱՏԸ 26-ԻՆ 3 ԵՎ. ԴՏԿ. ԿԱՄ 35 ԼԻՐ. ԴՏԿ.

عدد رقم 554 — الخميس ١٢ ديسمبر ١٩٧٤

ԿԱՐԷՆ ԴԵՄԻՐՃԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄԿՈՒՄԻ Ա. ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ

ՄՈՍԿՈՒԱ, — Ս. Հայաստանի կոմկուսի անդամները քարտուղար Անտոն Քոչինյանին, իր պահանջները վրայ գերծ կացուցեցան իր պաշտոններին, և ընդունեցան հանգստեան կոչուելու իր իրաւունքները արժեքներուն, հաղորդեց Մոսկուայի ռատիոկայանը:

Սովետական ռատիոկայանը նշեց՝ թէ Կեդրոնական կոմիտէին լիազուրկեց անոր թարգմանչարի պաշտոնին նշանակեց Կարէն Դեմիրճեանը, որ Կեդրոնական կոմիտէի քարտուղար էր և անդամ՝ քաղաքական բիւրոյի:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄԿՈՒՄԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ՊԼԵՆՈՒՄԸ

ԵՐԵՎԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓԻԷՍ). — Նոյեմբերի 27ին տեղի ունեցաւ Հայաստանի կոմկուսի կենտրոնական կոմիտէի պլենում, որտեղ քննարկուեց կազմակերպական հարցը:

Պլենումը Անտոն Քոչինյանին ազատեց Հայաստանի կոմկուսի կենտրոնական կոմիտէի քարտուղարի ու բիւրոյի անդամի պարտականութիւններէ և բաւարարեց նրա խնդրանքը կենսաթոշակի անցնելու մասին:

Հայաստանի կոմկուսի կենտրոնական կոմիտէի քարտուղար ընտրուեց Կարէն Դեմիրճեանը, որն աշխատում էր որպէս Հայաստանի կոմկուսի կենտրոնական կոմիտէի քարտուղար:

ԵՐԵՎԱՆԻ «ԱՐԱՐԱՏ»Ը ՆԻԻ ԵՈՐՔ ԺԱՄԱՆԵՑ

(Մասնաւոր թղթակցութիւն «Ջանապետ»-ի)

Երեւանի, 25 Նոյեմբեր 1974, Երեւանի, Մոսկուայի ՆԻԻ ԵՈՐՔ ԺԱՄԱՆԵՑ «ԱՐԱՐԱՏ»-ի կողմէ և գիտատեղեկացու տեղեւորն հայկական ներկայացուցիչներուն կողմէ:

Երեւանի «Արարատ» թղթակցութիւն խումբը ՆԻԻ ԵՈՐՔ ԺԱՄԱՆԵՑ «ԱՐԱՐԱՏ»-ի կողմէ (Լուսանկարը՝ ԿԱՐՊԻՍ ՊՈՂՈՍԵԱՆԻ)

Հայրենի ֆուտպոլի ախոյեան խումբը հանդեսուեալ է եւ, մեկնեցաւ Ֆրեզնո (Գալիֆորնիա), ուր 20րեքշաբթի, 27 Նոյեմբերին իր առաջին մրցումը ունեցաւ մեքսիկական «Լա Սոլիդ Մոնտ» խումբին դէմ:

Հոծ բազմութիւն մը, մեծաժանոթեամբ հայեր, ներկայ գտնուեցան այս մրցումին, որմէ

Երեւանի Արարատը տարաւ իր բ. յաղթանակը, ընդդէմ Մեքսիկո Սիթիի «Լա Սոլիդ Մոնտ»-ին 2-1 արդիւնքով:

Հայրենի ֆուտպոլի խումբին յաջորդ երկու մրցումները տեղի պիտի ունենան Մեքսիկական Թոլուկայի Կոլոնիայի դէմ, մինչեւ Եւրոպայի 7 Դեկտեմբերին, Օքլենդի (Նաւ. Եւր. Կղ. 4)

Ս. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ ՄԷՁ

Ուրբաթ, 29 Նոյեմբեր 1974, Կ. Ե. Ժամը 10ին սկսաւ Նորախանք - Ճաշկերոյթը՝ Գահիրէի Հայկական Ընթերցասրահին մէջ, Ս. Հայաստանի 54 տարեգարծին առթիւ, նախածնունդով՝ Հայ Դեղ. Միութեան, Կոկանեան Սրահի և Հայկական Ընթերցասրահի վարչութեան կողմէ:

Այս տօնական առթիւ սըրահը զարդարուած էր Եգիպտոսի և Ս. Հայաստանի մեծա-

ծաւալ դրօշակներով, իսկ պատերուն վրայ գետնորում էին մայր հայրենիքի նուաճումները պատմող մեծադիր լուսանկարներ:

Գատուոյ սեղանին վրայ տեղ գրաւած էին պաշտօնական հիւրերը: Հայրենի դիւանագէտներու և մասնագէտներու ըստ-լարաթիւ պատուիրակութիւն մը մեծ ցնծութեամբ մասնակցեցաւ Եգիպտոսի հայերու կողմէ կատար-

ւած երախտագիտական և հայրենասիրական զգացումներ արտայայտող այս խնցրոյթին:

Գատուոյ հիւրերուն մաս կը կազմէին Տէր և Տիկին Գոդոս Ակոբով (Գահիրէի Սովետ Դեսպանի տեղակալ), Տէր և Տիկին Ռազմիկ Օհանջանեան (Սովետ Դեսպանատան առաջին խորհրդական), Պր. Ալպերթ Գասպարեան (Սովետ Դեսպանատան ա. քարտուղար), Տէր և Տիկին Գրիգոր Գոդոսեան (Եգիպտոսի մէջ սովետ ինկտրա-

ՀՈԿՏ. ԳԻ ՅԱՂԹԱՆԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ

Հոկտեմբերեան յաղթանակին Ա. Եգիպտոսի առթիւ, Հայկական Ընթերցասրահին մէջ կազմակերպուած՝ 10 Հոկտ. 1974ին Նորախանքին ընթացիկ, շնորհաւորական հեռագիր մը ուղարկուած էր Եգիպտոսի Նախագահ Մոհամմէ Անուար Կլ Սաաթի:

Ստորեւ կը հրատարակենք Եգիպտոսի Նախագահին ուղարկած պատասխան - հեռագիրին բարգմանութիւնը:

Պր. Արամ՝ Մովսէսեան

Ատենապետ Հայկական Ընթերցասրահի

6, Յուլիս 26 Պողոտայ, Գահիրէ

Գնահատանքով ստացայ ձեր գեղեցիկ շնորհակտականը, զոր ուղարկեցիք 6 Հոկտեմբերի անմահ օրուն առթիւ:

Ձեզի և բոլորին կը յայտնեմ յաջողութեան և բարութեան լաւագոյն մաղթանքներս:

ՄՈՂԱՄԷՏ ԱՆՈՒՐ ԷՒ ՍՏԱՍԹ

Հոկտեմբերեան յաղթանակին Ա. Եգիպտոսի առթիւ, «Ջանապետ»-ի բացառիկ թիւին մէջ, առաջինը լեզուով հրատարակած էր բարգմանութիւնը այն ուղեգրին՝ զոր Հայկական Ընթերցասրահին մէջ 10 Հոկտ. ին կազմակերպուած Նորախանքին ընթացիկ կատարած էր Գահիրէի Պատկ. Թեմական Ժողովի անդամ Պր. Արթուր Պրիլապեանը:

«Ջանապետ»-ի այդ թիւին օրինակ մը պատճառով ցամաքով ուղարկուած էր Սիւրբոսի Ազգ. Ուղղութեան Նախարար Տոք. Անմէ Գամալ Ապու Էլ Մակի, որ ի պատասխան, 20 Նոյեմբեր 1974 թուակիւ Եւ իր ստորագրութիւնը կրող հեռագիր, «Ջանապետ» կան ցամաքով ուղարկած է Հայկական Ընթերցասրահին աւելաւել. օրին, զոր բարգմանաբար կը հրատարակենք ստորեւ:

Պր. Արամ Պ. Մովսէսեան

Ատենապետ Հայկական Ընթերցասրահի

Յարգելի Գարուն,

Մեծագոյն հրճուանքով և գոհունակութեամբ ստացայ «Ջանապետ» թիւը՝ զոր զրկեցիք մեզի. և որուն մէջ կար Հայկական Թեմական Ժողովի Պր. Ատենապետի խօսքը՝ Հոկտեմբեր 6ին փառաւոր տօնին առթիւ:

Այս առթիւ, մինչ շնորհակտութիւններ կը յայտնեմ այս իսկական հայրենասիրական դրօշին համար, պայտակաւ նուիրել կը նկատեմ զստանկէցէլ ձեզ և իայ համայնքը՝ որ Եգիպտոս միջապիտի միայ հոգածու իր զաւակներուն, ամէն առթիւ: Հայրենիքը բոլորին է, և հաւատքը բարձրեւել Աստուծոյ:

Կը խնդրեմ որ իայ համայնքին հաղորդէ յարգանքներ և լաւագոյն մաղթանքներս:

Հաճեցէք, յարգելի Գարուն, լնդունել մեզ ի որին զնահատանքն ու յարգանքը:

ՏՈՒՐ. ԱՄՄԷՏ ԳԱՍԱԼ ԱՊՈԻ ԷՒ-ՄԱԿՏ

Ազգային Ուղղութեան Նախարար

Գահիրէ, 20-11-1974

ւած երախտագիտական և հայրենասիրական զգացումներ արտայայտող այս խնցրոյթին:

Գատուոյ հիւրերուն մաս կը կազմէին Տէր և Տիկին Գոդոս Ակոբով (Գահիրէի Սովետ Դեսպանի տեղակալ), Տէր և Տիկին Ռազմիկ Օհանջանեան (Սովետ Դեսպանատան առաջին խորհրդական), Պր. Ալպերթ Գասպարեան (Սովետ Դեսպանատան ա. քարտուղար), Տէր և Տիկին Գրիգոր Գոդոսեան (Եգիպտոսի մէջ սովետ ինկտրա-

ւած երախտագիտական և հայրենասիրական զգացումներ արտայայտող այս խնցրոյթին:

Գատուոյ հիւրերուն մաս կը կազմէին Տէր և Տիկին Գոդոս Ակոբով (Գահիրէի Սովետ Դեսպանի տեղակալ), Տէր և Տիկին Ռազմիկ Օհանջանեան (Սովետ Դեսպանատան առաջին խորհրդական), Պր. Ալպերթ Գասպարեան (Սովետ Դեսպանատան ա. քարտուղար), Տէր և Տիկին Գրիգոր Գոդոսեան (Եգիպտոսի մէջ սովետ ինկտրա-

Ապա տեղի ունեցաւ ճաշի և ըմպելիներու սպասարկութիւնը՝ սրահին Հ.Մ.Մ.ի երիտասարդաց երկսեռ կազմին կողմէ: Այս առթիւ շնորհակտութիւն կը յայտնենք Հայկական Ընթերցասրահի տիկիններուն, որոնք համեղ ճաշեր պատրաստած էին:

Ճաշի սպասարկութիւնը երբ աւարտեցաւ, Սրահի վարչութեան ատենապետը՝ ընկեր Արամ Մովսէսեան, տօնական այս առթիւ կատարած հակիրճ ելոյթէն ետք, ստանձնեց յայտագրին գործադրութիւնը, ու առաջին հերթին հրաւիրեց Գատկ. Թեմական Ժողովի ատենապետ Պր. Արթուր Պրիլապեանին, որ իր խօսքը ընէ: Պր. Պրիլապեանեան հայրենի տօնին առթիւ իր պատրաստած բանաստեղծաշունչ

(Շար. Եւր. Կղ. 2)

Ս. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ 54 ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՅԻՆ ՄԷՋ

(Շարունակություն է հանդիսանում)

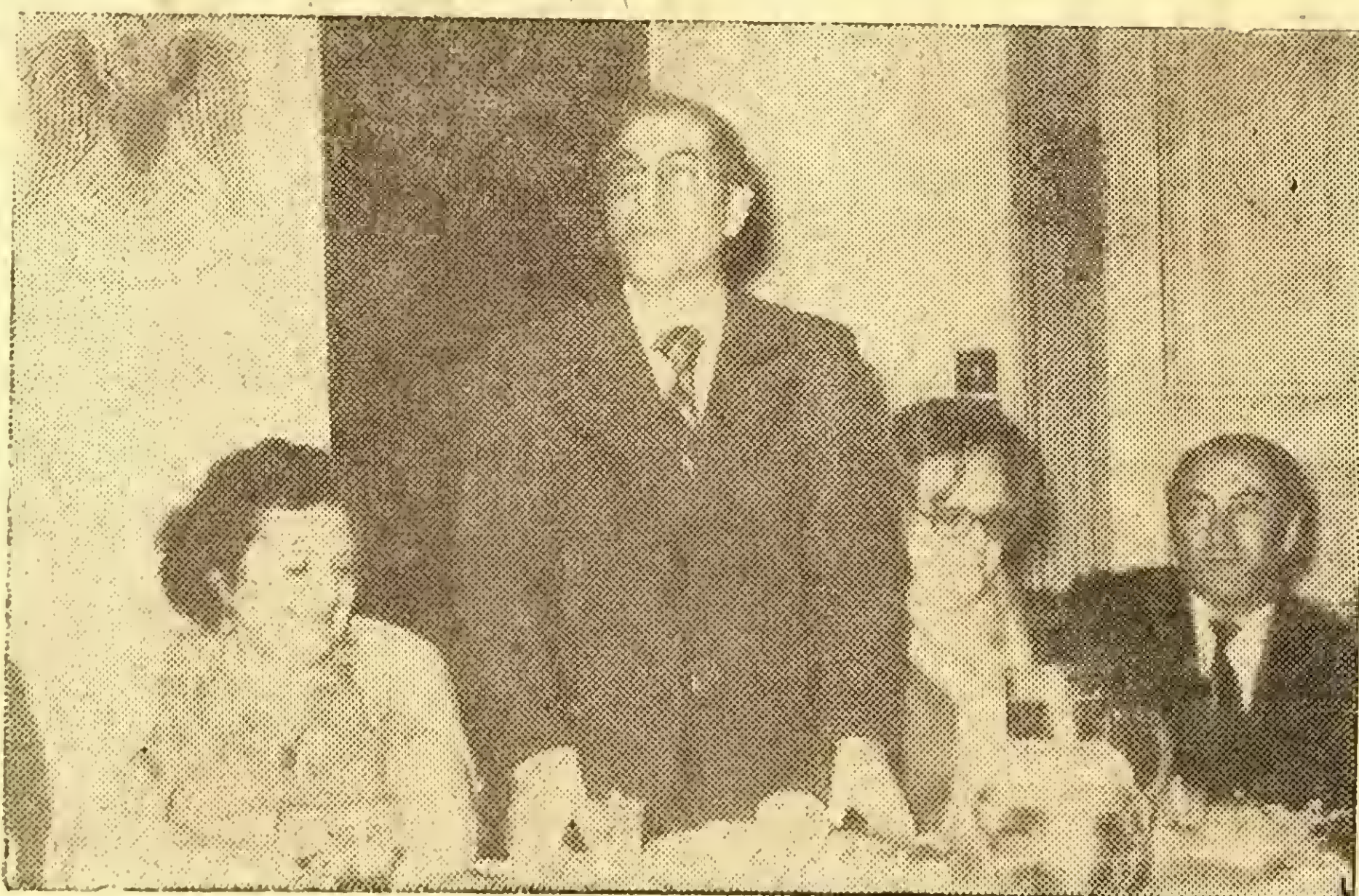
գրությունը կարգաց, որ ներկա-
ներուն կողմէ ծախսարկուցա-
տան մեծ հարստացում - ե-
լակտրագետ Պր. Գրիգոր Պողոս-
եան (երեւանէն), չորս տարիներէ
ի վեր ամէն տարի 29 Նոյեմբե-
րին, իր համագործակցող Տիկնոջ
հետ ներկայ գտնուած է՝ Հայկ-
Ընթերցասրահի մէջ կազմակեր-
պուած խրախմտներուն և ա-
մէն անգամուն ալ իր բովան-
դակալից նախընտրած մեծապէս
գնահատուած Այս անգամ էս
ան հայրենաշունչ իր ելու-
թանքով խանդավառեց բոլոր ներկանե-
րը:

մաւորելու համար Ս. Հայաս-
տանի 55 ամեակը:

Ս. Դեպքանտան ա. խոր-
հորդական Պր. Ռազմիկ Օհան-
ջանեան, համաժողով 07-ին
նշանակեց 1920 Նոյեմբեր 29-ին ի
վերջ Մայր Հայրենիքի Նուաճում-
ներուն վրայ, որոնք իրականա-
ցան, շնորհիւ նոր կարգերու
հաստատումին: Ս. Միութեան
եղբայր ժողովուրդներու համա-
գործակցութեան և ուստի մեծ
ժողովուրդի օժանդակութեան:

Ընկերութեան Մարկիթ Թա-
կոբեան իր մեղեդիական քննուշ
ծայնով երգեց՝ Կարօ Զարթու-
նալ:

Գանիբէի Ս. Միութե-
անի գեղարարի հե-
ղակցի Պր. Պողոս
Ակոբով, մայրենի լե-
զուով իր կատարած
գեղեցիկ ե. խառ-
նակից ելու-
թանքով:

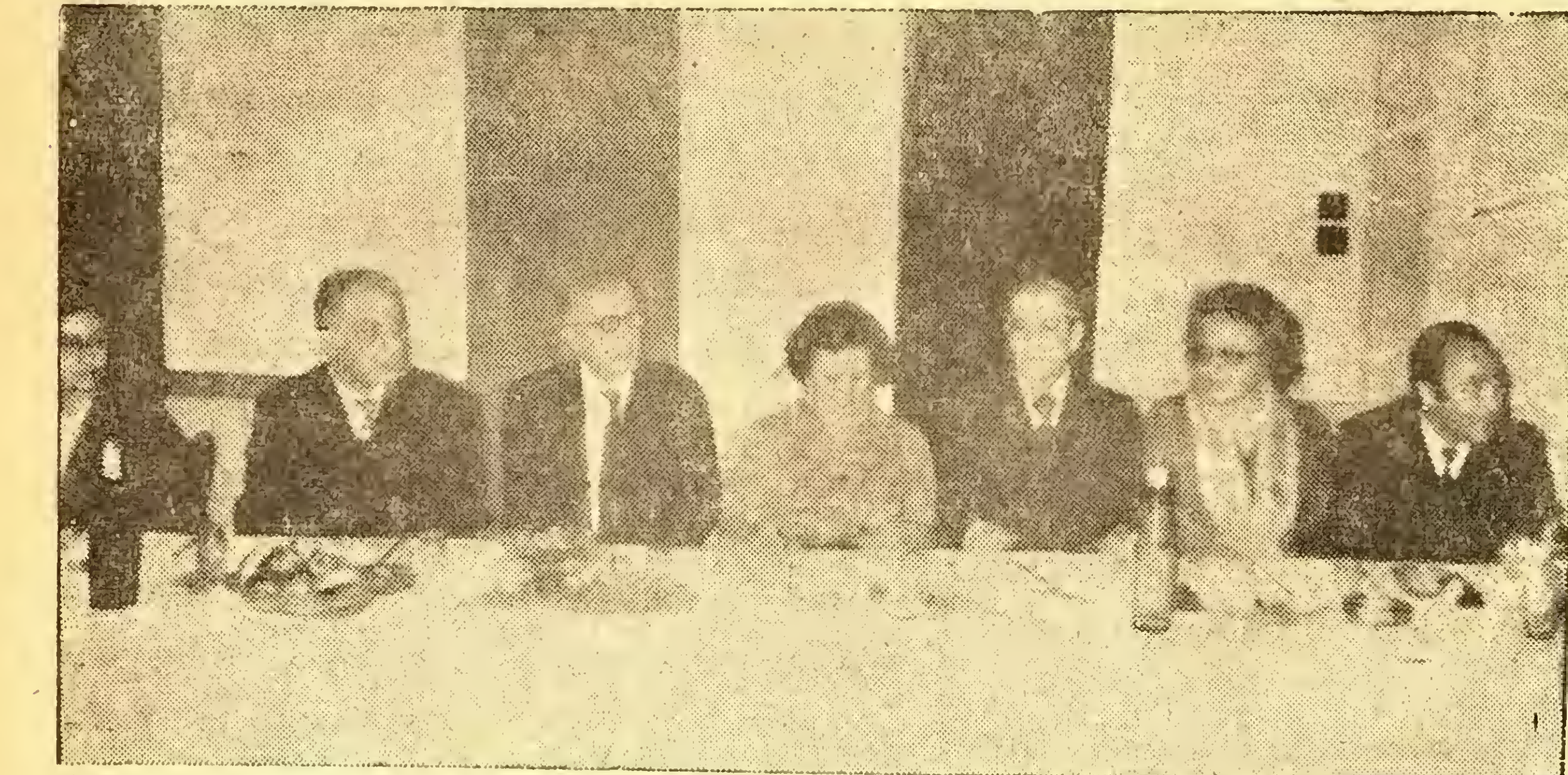
Հայկական Ընթերցասրահի
«Նոր Սերունդ» երիտ. մայրիկ
կողմէ, հակին լայն բովանդա-
կալից ուղեւոր մը կարգաց ընկ. հի
Ստան Զորայեան:

Յանուն Հայ Գեղ. Միութե-
անի և Կոկանեան Սրահի, խօսք
առաւ անգ. երեսփոխան Պր.
Կարապետ Տէմբրեան, ու իր
անհուն երջանկով լի յայտա-
նեց ի տես հայրենի ստուարա-
թիւ և բարձրաստիճան հիւրե-
րուն, որոնք մասնակից կ'ըլլա-
յին այս տօնակատարութեան ու
վեր առաւ 29 Նոյեմբերի նշա-
նակութիւնը, որ հայրենի ճը-
պարտանալի յառաջդիմութեան և
յաջողութեան շարքին հայ
կարող դիւանալ տներ և ու-
նինք միջազգային շրջանակներու

նի «Նոր երեւանը, ոգևորելով
չեք միջնորդողը:

Հայկ Ընթերցասրահի նա-
խագահ և թերթի խմբագիրը՝
ընկեր Սարգիս Պալանեան իւրա-
յատուկ խանդավառ և իմաստա-
լից ելու-
թանքով որ Նոյեմբեր 29ը հայ
ժողովուրդի փրկութեան թելա-
կանն է հայ հայրենիքի սահ-
մաններուն անդունդարելու-
թեան խորհրդանշան է և թէ այդ
թուականն ի վեր Արայս գե-
տին ջուրերուն չեն խառնուիր
այլևս հայու արիւնն ու ար-
ցունքը:

«54 տարի առաջ մեր տունե-
րուն, մեր ակումբներուն պատերն
կախուած կը գտնուէր մայր հայ-
րենիք խորհրդանշող նկար մը,

Պատուոյ սեղանին կեդրոնական մասը, Զախէն աջ՝ Տէր Եւ
Տիկնիկ Լեւոն Գեորգով, Տէր Եւ Տիկնիկ Գրիգոր Պողոսեան,
Տէր Եւ Տիկնիկ Պողոս Ակոբով և Պր. Ռազմիկ Օհանջանեան
(Լուսանկարներ՝ ՀՐԱՆԻԻ)

մէջ, ինչ որ պարծանք կ'առթէ
բոլոր հայերուն:

Սրահի գործունեակներէն
և վարչական ընկեր Պր. Գր-
գորեան հայրենաշունչ ոգևորու-
թեամբ արտասանեց՝ ժառ. Թա-
կոբեանի «Յաջողութեան» խմբագ-
րական և արժանապատուութիւնը և
այդ իւրաքանչիւր հայու իսկա-
կան ծննդեան թուականը և պար-
է նկատել: Այս կոչ ըրաւ որ
մեր ակումբներէն, մեր վա. ժա-
րաններէն և մեր մամուլի էջերէն
ներս աշխարհի բազմապատկու-
նիքը, աշխարհաբար և դի-

ուր հայ մայրը սգաւոր, արտա-
ւալից նստած անեակներու վրայ
կու լաւ հայուն դժբախտութիւնը:
Այսօր մեր պատերէն հպարտութեամբ
կը տեսնենք կախուած մեր հայրե-
նիքի փառապանք դրօշը, - ըսաւ
ընկերը, ցոյց տալով հայկական
մեծադիր դրօշը՝ զոր մեզի բե-
րաւ Նոյեմբերի 29ը՝ Ապա ան
չեղտեց, որ «Երեսփոխան» այս
օրնական առիթով երեսփոխա-
կան երեք գլխաւոր արտայայտու-
թիւններ պարտի ունենալ, առա-
ջինը՝ այն առաջնական երկրին եւ
ժողովուրդին՝ երկրորդը՝ եւ արդ-
ժողովուրդին, որ լայն բացաւ իր
դուռը՝ Նոյեմբերի 29ը միջազգային
ժողովուրդի մեկ եւ բոլորն մեա-
ցողացին առջեւ, տուաւ ամեն
հնարաւորութիւն աշխատելու, ապ-
րելու և իր հայ գոյատեւելու:
(Շար. տես էջ 3)

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՎԱՐՁԱՊԵՏ՝ ՆՈՐԻՆ ՎՍԵՄՈՒԹԻՒՆ Ռաբիտ Պէյ Սուլիի հովանաւորութեամբ ՍԱՀԱԿԵԱՆ - ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ ԳՈՂԷՃԻ ՆՈՐԱԿԱՌՈՅՑ ՇԷՆՔԻՆ ՄԵԾԱՇՈՒՔ ԲԱՑՈՒՄԸ

Կիրակի, 1 Դեկտեմբեր 1974,
կ. ա. ժամը 11ին, ժողովրդային
ընդհանուր խանդավառութեան
մէջ տեղի ունեցաւ՝ Նորակերտ
ՍԱՀԱԿԵԱՆ-ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ
ԳՈՂԷՃԻ արդիական շէնքին պա-
տենական բացումը, հովանաւորու-
թեամբ և ներկայութեամբ Լիբա-
նանի վարչապետ Ն. Վ. Ռաբիտ
Սուլիի, որ ժողովուրդով ընդուն-
ւեցաւ ժամանման պահուն:

Պատուոյ հիւրերու շարքին,
վարչապետին կողքին տեղ գրա-
ւած էին աջէն՝ Հայկ. Կրթական
Բարեսիրական Միութեան տես-
նապետ ընկեր Յարութիւն Կու-
ժուրի, Պետական Երեսփոխան և
Գողէճի Նիւնութեան և Հանգա-
նակութեան յանձնախումբի ղեկա-
նապետ Պր. Արա Երեսնեան,
Սին էլ Ֆիլի քաղաքապետութեան
նախագահ Պր. Հապիպ Հաքիմ,
Իսկ վարչապետի ձախին՝ Լիբա-
նանայ Առաջնորդ Գերշ. Տ.
Տահաւ Ս. Արք. Ուրֆախան,
Գերշ. Տ. Գնէլ Եպ. Ճերէճեան,
Հոգ. Գեորգ Մ. Վրդ. Կարպիս-
եան և այլ հրաւիրեալներ:

Ազգային բարերար և Գողէճի
չինութեան գլխաւոր ներդրատու
ընկեր Լեւոն Մկրտիչեան, սրտի
տաղանթի մը հետեւեցով հի-
ւանդանոց փոխադրուած ըլլալուն,
հակառակ իր կամքին չէր կրցած
Տիբրոյթէն (ԱՄՆ) ժամանել Պլյ-
բոսթ, անձամբ ներկայ գտնուե-
լու այս շքեղ հանդիսութեան:

Լիբանանեան քայլերդի յո-
ւանդայն ունկնդրութեան եւ ք.
բացման խօսքը կատարեցին ըն-
կերներ Մամօ Սարգիսեան (հայե-
րէն) և Գարբիէլ Մուրյան (արա-
բերէն):

Այս հանդիսութեան առթիւ
յաջորդաբար խօսք առին՝ ընկեր
Յ. Կուժուրի, Մէթր Նուպար
Թուրքարկիսեան, Սին էլ Ֆիլի
քաղաքապետութեան նախագահը՝
Պր. Հապիպ Հաքիմ, Գերշ. Տ.
Գնէլ Եպիսկոպոս Ապա Հոգ. Մ.
Վրդ. Կարպիսեան ըն-
թերցեց Ն. Ս. Ս. Վազգէն Ա.
Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին
սրբապատ և օրհնարեւ կոնգակր:
«Գալիանէ», երգչախումբ:

ԼԻԲԱՆԱՆ

ՄԵՆՏՈՒՅԻ ԶՈՒԼԵՍԵԱՆԻ ՆՈՐ ՅԱԶՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Երգչուհի Մէնտուհի Զու-
լեմեան, որ ծանօթ է ցարդ հը-
րապարակած երկու ծայնապը-
նակներով և յատկապէս մշակու-
թային ծեռնակներու իր բե-
րած մասնակցութեամբ, վեր-
ջերս այցելեց Սուրիոյ հայաշատ
շրջանները:

Երգչուհին հրաւիրուած էր
կարգ մը ծեռնակներու գեղար-
ւեստական բաժինը ճոխացնելու
և յատկապէս իւրաքանչիւր շրջ-
անի երգչուհեւ մէջ Ս. Պատա-
րագի երգչուհիութեան մեծակա-
տարի բաժինը երգելու:

Ուրախութեամբ կ'իմա-
նանք, որ Ս. Զուլեմեան ամե-
նուրեք լաւ ընդունելութիւն գը-
տած է և լաւ ապաւորութիւն
թողած:

Երգչուհին այցելած է Դա-
նասիկ, Հալէպ և Քեսապ:
Նորանոր յաջողութիւններ
լը մաղթենք իրեն:

զեկավարութեամբ զարկ տա-
նակ ինչպէս որ Լիբանանի
իւրաքանչիւր երգչուհի ընթեր-
ցուածն առաջ և յետոյ:

Այս բարերարտիկ առիթով

Պէյ Սուլի, որ խանդավառութեամբ
ու անկեղծութեամբ յատկանշուող
ելու-
թանք մը ունեցաւ:

Ապա, վարչապետը կարեց
Դարբի Նոր շէնքին պաշտօնական
դրան ժապաւէնը, և պատասխա-

Սահակեան-Լեւոն Մկրտիչեան Գողէճի նորակառուց շէնքին պաշ-
տօնական բացման հանդիսութեան պատուով հիւրերէն մ. ա. մը:
Կեդրոնը՝ Լիբանանի վարչապետ Ն. Վ. Ռաբիտ Պէյ Սուլի

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը նը-
ւեր ուղարկած էր յատուկ խաչ-
քար մը, որ հանդիսաւոր կերպով
պիտի զետեղուի Նորակառուց այս
շէնքին մուտքին:

Վերջին խօսք առնողը եղաւ
Լիբանանի վարչապետ Ռաբիտ

նախապատուած՝ այ-
ցելեց Նորակերտ Գողէճի գեղա-
յան բաժան. ունեցելը: Անկէ ետք
ան առաջնորդութեամբ ընդունելու-
թեան սրահը, և ար. տ. դի. ունեցաւ
քաղաքի - ընդունելութիւն:

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱԿԱՆԳՆԵՐ

ԳԵՐՇ. Տ. ԶԱԽԵՆ Ս. ԵՊՍ. ՎԻՆՉԻՆԵԱՆ ԿՐԿԻՆ ԱՆԳԱՍ ՊԱՏԱՐԱԳԵՑ ՆԻԻ ԵՈՐՔԻ ՄԷՋ (Մասնաւոր քրդակցութիւն «Զանգակի»)

Անցեալ Նոյեմբերի 24ին, Կիրակի օր, Նիւ Եորքի Ս. Վարդան
Մայր Տաճարին մէջ տեղի ունեցաւ Հոգեհաճութեան մասնաւոր պատգոհ,
վերջերս վախճանած Վեհաճօր՝ Սիրանոյ Պալանեանի հոգւոյն ի հաճ-
գիտ:

Գերշ. Տ. Զախէն
եւ Ս. Վինչինեան,
Նիւ Եորքի մէջ պա-
տարագած պահուն:
(Լուսանկարը՝
ԿՐԳՍ)

Այս առիթի եղանակապատեհաւ հանգիստաւոր պատարագ մատոյց եւ
բարոցեց Գերշ. Տ. Զախէն Ս. Եպ. Վինչինեան:
Պր. Գրիգոր Փիսեմեանի ղեկավարութեամբ, Մայր Տաճարին երգ-
չախումբը կատարեց բազմամայն երգչուհիութիւններ: Այս առիթի երգ-
չախումբին մաս կազմեցին նաեւ Ռուսական պետական օփերային հայ
անուանի երգչուհիներ:

ՆԱԽԱԳԱՀ ՆԻՔՍՈՒՆԻ ՀԱՅ ՕԳՆԱԿԱՆՆԵՐԸ

«Արմինեան Ռիփորթը» կը գրէ - Բենէթ Խաչիկեան, որ ԱՄՆի
նախկին նախագահ Ռիչըրտ Նիքսոնի գլխաւոր խորհրդականներէն և
անոր ճառերը պատրաստողներէն մին էր, ապա արձակուած է Պր.
Նիքսոնի օգնականի իր ծառայութիւններէն:

Գլուխ միւս ամերիկահայ Պր. Արամ Պալանեանի (Կրասնի),
որ նախկին նախագահ Նիքսոնի մասնաւոր խորհրդականներէն մին
էր, ան պիտի շարունակէ իր ծառայութիւնները որպէս ճառ գրող մը
նախագահ Ֆորտի:

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կր խնդրենք արտասանման մեր այն բաժանողներէն, ո-
րոնք ցաւ չեն դրկած իրենց բաժնեկիւնը, բարի ըլլան մեզի
փութացնելու զայն, ղիւրացնելու համար մեր գործը: Զէ կամ
մանա-փոս գրել «Sarkis Balayan» անունին՝ եւ ուղարկել
փոստակ թիւ 2111, Գանիք, Եգիպտոս:

ՏԱՆԱԿԻՐ

ԱՉԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՏԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاکیر
جريدة اسبوعية

ص. ب. ٢١١١ بالقاهرة - ٢٤ ج. ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز: السيدة عايدة سيرديان (بالايد)

TCHAHAKIR

HEBDOMADAIRE ARMENIEN

B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) - Tél. 915013

Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Caire
Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Արտոնատեր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԱԲԱՆ

Մեխանիկանատեր խմբագիր — ՍԱՐԿԻՍ ԳԱԼԱԲԱՆ:

Հիմնադրված 1948ին

Տպագրանակ 80000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻԻ 555 — ՀԻՆԳՇԱՐԹԻ 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1974

ՀԱՏԸ 26-րդ 3 ԵԳ. ԴԵԿ. ԿԱՄ 25 ԼԻՐ. ԴԵԿ.

١٩٧٤ — الخيس ١٩ ديسمبر ٥٥٥

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՆ ՅԱՌԱՋԱՑՆՈՂ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴՀ. ՆԱԽԱԳԱՀ՝ ԿԱՐՏԻՆԱԼ ՃԱՆ ՈՒԽԼԻՊՐԱՆՏՍ ԱՅՅԵԼԵՑ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԸ

Միջ-եկեղեցական հարցերու առնչութեամբ՝ Վատիկանի Բ. ժողովի «հրամանագրին» յայտարարման» տասներորդ տարեդարձին առթիւ, ինչպէս նաեւ Ամերիկայի կաթոլիկ եպիսկոպոսներու տասներկան համագումարին նախօրեակին, Ուաշինգթոնի Ս. Մատթէոս Մայր Տաճարին մէջ, Նոյեմբեր 17ին, տեղի ունեցաւ էկրանային կան արարողութիւն եւ մեծ ընդունելութիւն մը: Կրօնական արարողութեան հիւր քարոզիչն էր Վատիկանի Քրիստոնէական Միութիւն Յաւաքացնող Քարտուղարութեան Ընդհ. նախագահ Կարտինալ Ճան Ուիլիսլայան:

Կաթոլիկ եպիսկոպոսներու համաժողովի միջ-եկեղեցական գործերով զբաղող յանձնախումբը, մասնաւոր հրաւերը դրկած էր Ամերիկայի Հայոց Առաջնորդ Գերշ. Տ. Թորգոմ Արք. Մանուկեանի եւ Առաջնորդարանի միջ-եկեղեցական յարաբերութեան ցարժիչ Տ. Մամբրէ Գինյ. Գուգուեանի ներկայ ըլլալու եւ մասնակցելու այս արարողութեան եւ ընդունելութեան: Սակայն նախապէս կարգադրուած զբաղումներու պատճառաւ, Առաջնորդ Սրբազան Հօր հրահանգով, Ուաշինգթոնի Առաջնորդի Նուիրակ Տ. Բարգէն Եպս. պարտականութիւն տ ունեցաւ՝ ի դիմաց Հայ եկեղեցւոյ եւ Առաջնորդ Սրբազան Հօր ներկայ գտնուելու այս կարեւոր հաւաքոյթին եւ Նոյեմբեր 18ին կայանալիք ժողովին:

Այս ժողովին ներք. Կարտինալ Ուիլիսլայան այցելեց Նիւ Եորք: Այս այցելութեան ընթացքին, Հինգրսբիի Նոյեմբեր 21ին, Կարտինալը ճաշկերոյթով մը պատուուեցաւ Նիւ Եորքի Յոյն Ուղղափառ Եկեղեցւոյ Առաջնորդարանին կողմէ: Ծաղկոյթովին հրաւիրուած եւ ներկայ էր Ամերիկայի Հայոց Առաջնորդ Գերշ. Տ. Թորգոմ Արք. Մանուկեան:

Նիւ Եորք ժամանելէ առաջ, Կարտինալ Ուիլիսլայան թեմիս Առաջնորդ Սրբազան Հօր ուղղած նամակով մը, փափաք յայտնած էր հանդիպելու նաեւ անոր եւ վերանորոգելու այն բարեկամութիւնը՝ որ սկսած էր 1969 Հոկտեմբերին, երբ Նորին Սրբազանութիւնը, Գալիֆօռնիոյ Առաջնորդ Տ. Վալէ Եպս. Յով. Լիւիսի եւ Առաջնորդարանի միջ-եկեղեցական յարաբերութիւններու վաւերիչ Տ. Մամբրէ Գինյ. Գուգուեանի հետ մեկնած էր Հոսթ, Սպրինգֆիլդ Սրբազանաթոյն Հայրապետին՝ Հոռմի Սրբ. Քահանայապետին տալիք պատմական այցելութեան վերաբերմամբ կարգադրութիւններ ընելու համար:

ԿԱՐՏԻՆԱԼ ՃԱՆ ՈՒԽԼԻՊՐԱՆՏՍ Կ'ԱՅՅԵԼԵ ՆԻԻ ԵՈՐՔԻ Ս. ՎԱՐԴԱՆ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԸ

Չախէն աջ՝
Կրք. Տ. Զաւէն
Եպս. Չրնչին-
եան, Գերշ. Տ.
Բարգէն Եպս.
Վարժապետեան,
Կարժիմալ Ճան
Ուիլիսլայան եւ
Կրք. Տ. Թոր-
գոմ Արք. Մա-
նուկեան:
(Լուսանկարը՝
ԿԱՐՏԻՍ
ՊՈԼՈՍԵԱՆԻ)

Ուրբաթ, Նոյեմբեր 22ին, ի պատիւ Կարտինալ Ուիլիսլայանի, Ամերիկայի Հայոց Առաջնորդարանին մէջ տեղի ունեցաւ ճաշկերոյթ-ընդունելութիւն մը: Կարտինալը, Նիւ Եորք զբոսնելու ջրջանին, պաշտօնական այցելութիւն տուաւ քիչ թուով եկեղեցիներու եւ բարձրատիճան եկեղեցականներու: Երէջ կարգին նաեւ Ամերիկայի Հայոց Առաջնորդարանին եւ Առաջնորդ Գերշ. Տ. Թորգոմ Արք. Մանուկեանին:

Այս ճաշկերոյթին հրաւիրուած էին միջ-եկեղեցական յարաբերութեանց ղեկավարներ եւ այլ բարձրաստիճան եկեղեցականներ, որոնք տեղ գրաւած էին Ազգ. Առաջնորդարանի շքեղ դահլիճին մէջ:

Առաջնորդարանի մուտքին Կարտինալ Ուիլիսլայանը դիմաւորեցին՝ Բարգէն Եպս. Վարժապետեան եւ այլ հայ հոգեւորականներ, որոնք պաշտօնական հիւրը առաջնորդեցին Սոսնոյ Սրբազան Հօր գրասենեակը, ուր Առաջնորդ Սրբազանը, Տ. Տիրան (Շարունակութիւնը տես էջ 2)

ԱՂԵՔԱՆԴՐԻԱՅԻ ԵՒ ՀԱՄԱՅՆ ԱՓՐԻԿԵԻ ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՊ ԵՒ ՊԱՏՐԻԱՐԲ Ն. Ա. ՆԻԳՈԼԱՌՍ Զ. ԷԶՄԻԱԾԻՆԻ ՄԷՉ

Ս. Էջմիածինէն խմբագրութեան ուղարկուած է հաղորդագրութիւն մը՝ ինչ կը վերաբերի Ն. Ա. Նիգոլաոս Զ. Յունաց Գառիարի Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին 19-26 Նոյեմբերի օգերուն կատարած այցելութեան մանրամասնութեանց:

Ստորեւ կը հրատարակենք լուսանկար մը՝ Յունաց Գառիարիին եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին ողջագուման ժամանակ առնուած, եւ որ մեզի ուղարկուած է Ս. Էջմիածինէն:

ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ ԴՊՐՈՑԻ 150 ՏԱՐԻՆ

ԴՊՐՈՑ ԱԶՆԻԻ ՈՒ ԲԱՐԻ ԱՆՈՒՆՈՎ

ԱԿԵՏԻԲ ԶԱՆԶՈՒՂԱՋԵԱՆ

Այս տարի լրանում է Թիֆլիսի Ներսիսեան դպրոցի 150-ամեակը: Հայրենասէր Կաթողիկոս Ներսէս Աշտարակեցու բազմաթիւ գործերի մէջ Նշանաւոր է այս դպրոցը:

Այն ժամանակաշրջանում, երբ սկզբնաւորում էր Ներսիսեան դպրոցը, Հազարոս Աղայանի բնորոշումով «լուսաւոր մարդուն պէտք էր լսալորով փնտրել»:

Լէոյի վկայութեամբ Աշտարակեցու տնէջանքն էր Թիֆլիսում բացել մեծ ու բարեկարգ դպրոց՝ հայ երեխաների համար: Այդ դպրոցի հետ նա կապում էր գեղեցիկ ծաղրեր, ուղում էր դպրոցի շուրջը կենտրոնացնել գրական գործունէութիւն, ուղում էր ազգը լուսաւորել գրքեր կրտսարակելով... Ներսէսը կարօտ էր Նիւթական միջոցներ, իսկ Թիֆլիսի հայերը սկզբում վերաբերում էին սառն անտարբերութեամբ, Նոյնիսկ թշնամութեամբ:

Ներսէս Աշտարակեցին յաւատարմութիւն չգիտէր եւ, ի վերջոյ, 1824 թուականին հասաւ իր ծրարքի իրականացմանը՝ դպրոցը բացուեց:

Հիմնադրման սկզբի վեց տա-

րիներին (1824-1830) դպրոցի դռները բաց էին բոլոր ազգերի համար, այնտեղ սովորում էին ոչ միայն հայ, այլեւ վրացի, թուրք, յոյն, հրեայ երեխաներ: Այդ շրջանում դպրոցի տեսուչն էր Յունութիւն Ալամադարեան:

Արժանի գնահատական տալով հայկական ուսումնական հաստատութիւններին, պէտք է ասել, որ ոչ Սոսկուայի Հաղարեան, ոչ էլ միւսերի Գեորգեան ճեմարանները եւ ոչ էլ Երեւանի, Շուշու, Նոր Նախիջևանի եւ այլ հայկական դպրոցներ այնքան շատ ու Նշանաւոր մասաւորականներ, հասարակական գործիչներ չեն տուել, որքան Ներսիսեան դպրոցը: 1826 թուականի Դեկտեմբեր ամսին դպրոցը տուեց իր առաջին շրջանաւարտները՝ 18 հոգի, որոնց թւում: Սաչատուր Արովեան, ըստ փառանքի Նազարեան, հայ թատրոնի առաջին կազմակերպիչ Գալուստ Շերմազանեան, Թիֆլիսի օրիորդաց Հովնանեան դպրոցի հիմնադիր Յովնանէս Յովնանեան, գրականագէտ Պարոն Մատթեան եւ ուրիշներ:

Իր հարիւրամայ գոյութեան ընթացքում Ներսիսեան դպրոցն (Յար. տես. էջ 3)

ԱԿՆԵՐԿ

ՀՐԱԻՐԵԱԼ... ԸՆԴՈՒՆԵԼ ԳԻՏՆԱԼ

Անցեալ 10 Դեկտ. 1974, «Արեւ» օրաթերթի մէջ «Առանց Հրաւիրատուի» թղթակցները վերադարձեցին տեղին եւ պատշաճ անդրադարձ մը ունեցած էր վաղեմի բարեկամայն յոյժ Մոնթեալ հաստատուած Գրիգոր Գըլընեան, որ պարբերաբար հետաքրքիր թղթակցութիւններ կ'ուղարկէ, մասնաւորաբար Գնաւատայ կեանքէ, մեր պաշտօնակից «Արեւ» օրաթերթին:

Գր. Գըլընեան, որ Գահիրէի Գերպէրեան վարժարանի փայլուն շրջանաւարտներէն մին է, իր այդ շահեկան գրութեան մէջ մասին մէջ կը մատնանշէ այն մեծ թերութիւնը որ յաճախ կ'արժարժուի հայ մամուլի լեզուն եւ որ ցաւալօրէն նկատի չառնուիր հայկական զանազան կազմակերպութիւններու պատասխանատուներուն կողմէ, ինչ կը վերաբերի՝ իրենց կազմակերպած ծնունդներուն չմոռնալ պաշտօնական հրաւերներ ուղարկելու հայ մամուլի թղթակցներուն, եւ այս, ի շահ հրաւիրող կազմակերպութեան, որուն ծնունդներին մասին մամուլի մէջ եղած թղթակցութիւնը՝ ուղղակիօրէն կը ծառայէ այդ կազմակերպութեան փրփականտային, իրողութիւն մը՝ որ օտար ազգերու կազմակերպութիւններ մեծապէս կը գնահատեն եւ նոյնիսկ շատ սուղ կը վճարեն, եւ յաճախ թղթակցներուն ալ մասնաւոր պատիւներ կ'ընծայեն:

Այսքանը հասկնալի է: Եւ սակայն կայ աւելի ծիծաղելին եւ այսպէս ինչ: Կը պատահի, որ կարգ մը կազմակերպութիւններ, անդրադառնալով որ հայ մամուլ կայ, հրաւիրատու կ'ուղարկեն եւ սակայն երբ թղթակցը կը ներկայանայ հանդիսավայր, դժբաղդաբար ոչ իսկ նկատի կ'առնուի անոր ներկայութիւնը եւ ամենազոյզն յարգանքի իսկ չարժանանար:

Արդ, ինչ տրամադրութիւնով թերթի մը թղթակցը կըրնայ այսպիսի պարագայի մը գրելը ծեղք առնել, երբ իրեն հաւնէ պէտք յարգանքի պակասէ ոչ թէ իր անձնական արժանապատուութիւնն է որ վիրաւորուած կ'ըլլայ, այլ արժանապատուութիւնը այն հայ թերթին՝ որուն անունով է որ ինք ներկայացած է:

ԶՐԱԻՐ ՄԱՐԻ ՀՐԱԻՐԵԱԼ...
պէտք է ՀՐԱԻՐԵԱԼԸ ԸՆԴՈՒՆԵԼ ԳԻՏՆԱԼ: (Յար. տես. էջ 3)

ԳՐԻԳՈՐ ԿԻՐԱՎՈՍԵԱՆ ՈՉ ԵՒՍ Է

Որոշում կայացրել էր Գրիգոր Կիրավոսեանը, որ 1974 թ. հունիսի 2-ին, ինքնաշարժի ընդհարումի մը հետևանքով, վնասվածքներ կրթական մշակ և ծանօթ մտաւորական:

ԳՐԻԳՈՐ ԿԻՐԱՎՈՍԵԱՆԻ

Գրիգոր Կիրավոսեանը, որ տեղի ունեցաւ Երկուշաբթի, 2 Դեկտեմբեր 1974, Կ. Ե. Ժամը 6ին, ինքնաշարժի ընդհարումի մը հետևանքով, վնասվածքներ կրթական մշակ և ծանօթ մտաւորական:

Յուզարկաւորութեան արժանաւայել արարողութիւն կատարեցաւ Եւրոպայի, 7 Դեկտեմբեր կէսօրին Ս. Վարդան Մայր Տաճարին մէջ, և մարմինը ամփոփուեցաւ Ֆրանսիոյ գերեզմանատունը, Հրապարակ, Նիւ Եորք:

Հ.Բ.Ը. Միութիւնը, իր բոլոր ջրջանակներով և համայն անդամակցութեամբ, խոր յարգանքով կը խոնարհի յիշատակին առջև իր բազմաթիւ գործիչին, որ մեզմէ աւել քան 40 տարեկան հասակին, ամբողջ կեանքը նուիրել էր Հայ Դպրոցին և Միութեան:

Գրիգոր Կիրակոսեանի անունը ու գործը երախտագիտութեամբ պիտի յիշուին մեր տարեգրութեան մէջ:

Հ.Բ.Ը. Միութեան

Նիւ Եորք

ԿԵՐԻՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՁ. ԺԱՂՈՎ

ԿԱՐՏԻՆԱԼ ՃԱՆՈՒԹՅԱՆ ՈՒՆԴԱՐԱՐԱՆՍՈՒ

ԱՅՏԵԼԵՑ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԱՌԱՋ ՈՐԴԱՐԱՆԸ

(Եւրոպայի Միութեան Ա. Էջէն)

Արքեպիսկոպոսը, Տ. Բարսեղ և Տ. Զաւէն Եպիսկոպոսները՝ Կարտինալին հետ ունեցան առանձին տեսակցութիւն մը:

Այս պատմական ընդունելութեան և ճակատագրի շնորհիւ ինչպէս ինչպէս անձնաւորութիւնները:

— ՏՈՒՐ. ՌԱԳԼՐ ՄԱՐԵԼԸ, Նախագահը՝ Ամերիկայի Լուսնական Եկեղեցւոյ:

— ԳԵՐԸ. ՃԱՆՆԵՐԸ ԵՐԵՐԸ, Լոնկ Մայլընտի Եպիսկոպոսական Եկեղեցւոյ Առաջնորդը:

— ԳԵՐԸ. ՅԻՆՈՒՅԻՍ ԵՊՍ. Եւրոպայի Եկեղեցիներ:

— ԳԵՐԸ. Տ. ՏԻՐԱՆ ՍՐԲ. ՆԵՐՍԻՍԻԱՆ, Տ. ԲԱՐՏԵՆ ԵՊՍ. ՎԱՐՏԱՅԵՍԻԱՆ և Տ. ԶԱՎԵՆ ԵՊՍ. ԶԻՆՉԻՆԻԱՆ, Հայ. Եկեղեցիներ:

— ԳԵՐԸ. ՃԻՆՈՒՅԻՍ ԲԵԼԼԻ, Վատիկանի միայնակ ներկայացուցիչը՝ Միաց. Ազգ. Կաթոլիկութեան մօտ:

— ՀԱՅՐ ՃԱՆ ԼՈՆԿ, Վատիկանի Գրաստանի Կարտինալ Սիմոն Եպիսկոպոսի գրաստանի քարտուղարութեան:

— ՏՈՒՐ. ՏԱՆ Մ. Փ. ԹԵՐԸ, Նիւ Եորքի Եկեղեցիներու Միութեան Վարիչ-Քարտուղարը:

— ՏՈՒՐ. ՆԻՆՈՒՅԻՍ ՄԱՐԵԼԸ, Ամերիկայի Եկեղեցւոյ Ազգ. Կարտինալի Եւրոպայի և Միջին Արեւելքի Առաքելութեան Բաժնի Ընդ. Տնօրէն:

— ՊԱՏՈՒՅԻՍ Ս. ՍԻՆՈՒՅԻՍ, Հայ Բողոքական համայնքին:

— ՀԱՅՐ ԳՐԻԳՈՐ ՎՐԻ. ԿԵՐԵԼԵՆԻԱՆ, Հայ Կաթոլիկ համայնքին:

— ՀԱՅՐ ՍԵՐԱՖԻՍ ՎՐԻ. Լուսնական Եկեղեցիներ:

— ՀԱՅՐ ՍԻՄՈՆ, Հնդկաստանի Մալապար Եկեղեցիներ:

— ՀԱՅՐ ԿԱՐՏԻՆԱԼ, Եպիսկոպոսական Ղաթի Եկեղեցիներ:

— ՀԱՅՐ ՃԱՆ ՄԵԼՈՒ, Ամերիկայի Եկեղեցիներ:

— ՀԱՅՐ ԼԱՅՈՒՍ ՄԱՐԵԼԸ, Եպիսկոպոսի Ուղղափառ Եկեղեցիներ:

— ՕՐ. ՓԱՄԵԼԱ ԱՅԼԸ, Եպիսկոպոսի Սի. Պր. Եւ Կայանէն Կրօնական Բաժնի Վարիչը:

— Պր. ԵԼԻՆՈՒՅԻՍ ՌԱՅԸ, Կրօնական Լուսնական Եկեղեցիներ:

— Տ. ԱՐՏԵՆ Ա. ԲԱՐՏԵՆ, Տ. ԳԱՆՆԻՍ ԲԱՐՏԵՆ, ՀԱՅՐ ԼԱՅՈՒՍ և Տ. ՄԱՐԵԼԸ ԲԱՐՏԵՆ. ԳՐԻԳՈՐԻԱՆ, Հայ. Եկեղեցիներ, իրենց կրօնականներով:

— ՏԻՆԻՍ ՆԻՐԸ ՕՐԱՆԻԱՆ, Եպիսկոպոսի Սի. Պր. Եւ Կայանէն Կրօնական Բաժնի Վարիչը:

— Տ. ԱՐՏԵՆ Ա. ԲԱՐՏԵՆ, Տ. ԳԱՆՆԻՍ ԲԱՐՏԵՆ, ՀԱՅՐ ԼԱՅՈՒՍ և Տ. ՄԱՐԵԼԸ ԲԱՐՏԵՆ. ԳՐԻԳՈՐԻԱՆ, Հայ. Եկեղեցիներ, իրենց կրօնականներով:

— ՏԻՆԻՍ ՆԻՐԸ ՕՐԱՆԻԱՆ, Եպիսկոպոսի Սի. Պր. Եւ Կայանէն Կրօնական Բաժնի Վարիչը:

— Տ. ԱՐՏԵՆ Ա. ԲԱՐՏԵՆ, Տ. ԳԱՆՆԻՍ ԲԱՐՏԵՆ, ՀԱՅՐ ԼԱՅՈՒՍ և Տ. ՄԱՐԵԼԸ ԲԱՐՏԵՆ. ԳՐԻԳՈՐԻԱՆ, Հայ. Եկեղեցիներ, իրենց կրօնականներով:

— ՏԻՆԻՍ ՆԻՐԸ ՕՐԱՆԻԱՆ, Եպիսկոպոսի Սի. Պր. Եւ Կայանէն Կրօնական Բաժնի Վարիչը:

— Տ. ԱՐՏԵՆ Ա. ԲԱՐՏԵՆ, Տ. ԳԱՆՆԻՍ ԲԱՐՏԵՆ, ՀԱՅՐ ԼԱՅՈՒՍ և Տ. ՄԱՐԵԼԸ ԲԱՐՏԵՆ. ԳՐԻԳՈՐԻԱՆ, Հայ. Եկեղեցիներ, իրենց կրօնականներով:

— ՏԻՆԻՍ ՆԻՐԸ ՕՐԱՆԻԱՆ, Եպիսկոպոսի Սի. Պր. Եւ Կայանէն Կրօնական Բաժնի Վարիչը:

— Տ. ԱՐՏԵՆ Ա. ԲԱՐՏԵՆ, Տ. ԳԱՆՆԻՍ ԲԱՐՏԵՆ, ՀԱՅՐ ԼԱՅՈՒՍ և Տ. ՄԱՐԵԼԸ ԲԱՐՏԵՆ. ԳՐԻԳՈՐԻԱՆ, Հայ. Եկեղեցիներ, իրենց կրօնականներով:

— ՏԻՆԻՍ ՆԻՐԸ ՕՐԱՆԻԱՆ, Եպիսկոպոսի Սի. Պր. Եւ Կայանէն Կրօնական Բաժնի Վարիչը:

— Տ. ԱՐՏԵՆ Ա. ԲԱՐՏԵՆ, Տ. ԳԱՆՆԻՍ ԲԱՐՏԵՆ, ՀԱՅՐ ԼԱՅՈՒՍ և Տ. ՄԱՐԵԼԸ ԲԱՐՏԵՆ. ԳՐԻԳՈՐԻԱՆ, Հայ. Եկեղեցիներ, իրենց կրօնականներով:

— ՏԻՆԻՍ ՆԻՐԸ ՕՐԱՆԻԱՆ, Եպիսկոպոսի Սի. Պր. Եւ Կայանէն Կրօնական Բաժնի Վարիչը:

— Տ. ԱՐՏԵՆ Ա. ԲԱՐՏԵՆ, Տ. ԳԱՆՆԻՍ ԲԱՐՏԵՆ, ՀԱՅՐ ԼԱՅՈՒՍ և Տ. ՄԱՐԵԼԸ ԲԱՐՏԵՆ. ԳՐԻԳՈՐԻԱՆ, Հայ. Եկեղեցիներ, իրենց կրօնականներով:

— ՏԻՆԻՍ ՆԻՐԸ ՕՐԱՆԻԱՆ, Եպիսկոպոսի Սի. Պր. Եւ Կայանէն Կրօնական Բաժնի Վարիչը:

— Տ. ԱՐՏԵՆ Ա. ԲԱՐՏԵՆ, Տ. ԳԱՆՆԻՍ ԲԱՐՏԵՆ, ՀԱՅՐ ԼԱՅՈՒՍ և Տ. ՄԱՐԵԼԸ ԲԱՐՏԵՆ. ԳՐԻԳՈՐԻԱՆ, Հայ. Եկեղեցիներ, իրենց կրօնականներով:

— ՏԻՆԻՍ ՆԻՐԸ ՕՐԱՆԻԱՆ, Եպիսկոպոսի Սի. Պր. Եւ Կայանէն Կրօնական Բաժնի Վարիչը:

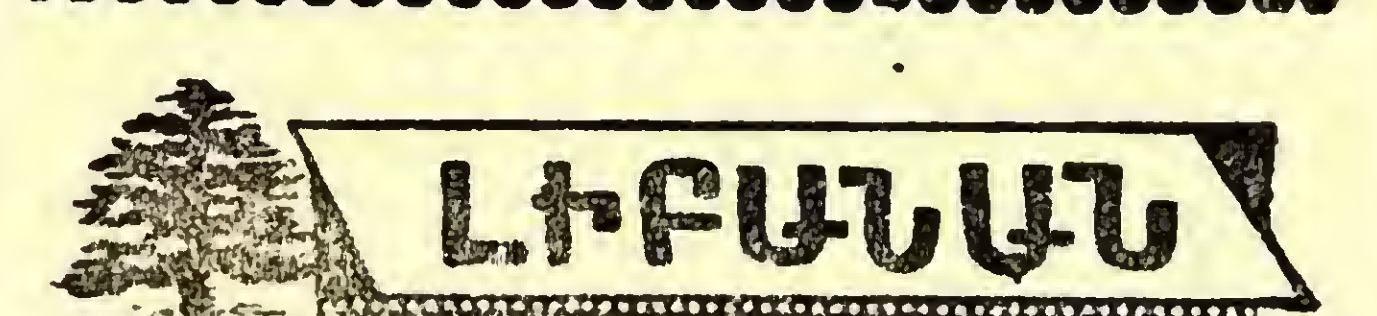
— Տ. ԱՐՏԵՆ Ա. ԲԱՐՏԵՆ, Տ. ԳԱՆՆԻՍ ԲԱՐՏԵՆ, ՀԱՅՐ ԼԱՅՈՒՍ և Տ. ՄԱՐԵԼԸ ԲԱՐՏԵՆ. ԳՐԻԳՈՐԻԱՆ, Հայ. Եկեղեցիներ, իրենց կրօնականներով:

ԱՊԱՔԻՆՈՒՄԻ ՄԱՂԱՔ

Յաւով կը տեղեկանանք, որ ազգ. երեսփոխան և մեր բարեկամ Պր. Յակոբ Երսէրեան, օրերս անկողնոյ կը ծառայէ և լուրջ դարմանումի և խնամքի առարկայ է:

Կատարեալ և արագ ապաքինում կը մաղթենք մեր սիրելի բարեկամին:

.....

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԵԾ ԵՐԳՁՈՒՅԻ

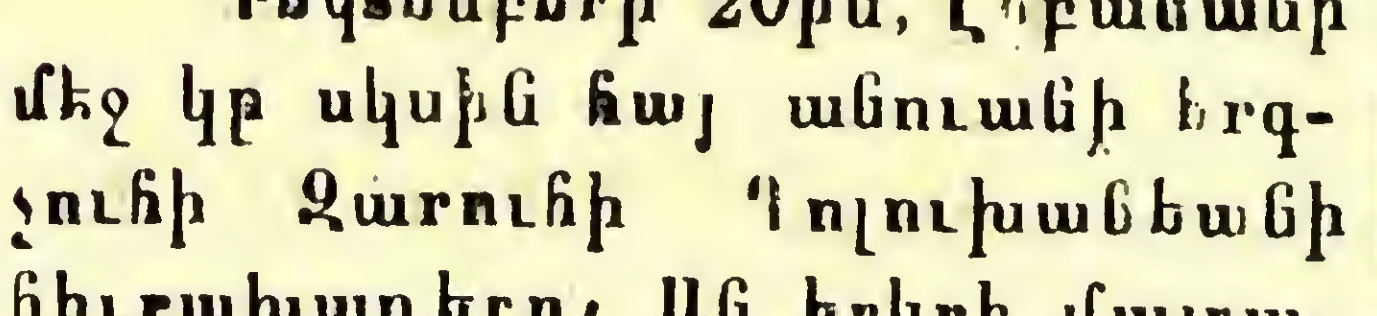
ՀԱՐՈՒՅԻ

ԴՈՒՆԻՍԵԱՆ

ԿԵՐԵԼԵՆԻԱՆ ՄԵՋ

Դեկտեմբերի 20ին, Լիւթանի մէջ կը սկսին հայ անուանի երգչուհի Զարուհի Դոնիսեանի հիւրախաղերը: Ան երգի մայրաքաղաքի մէջ հանդես կու գայ չորս համերգով:

.....

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԵԾ ԵՐԳՁՈՒՅԻ

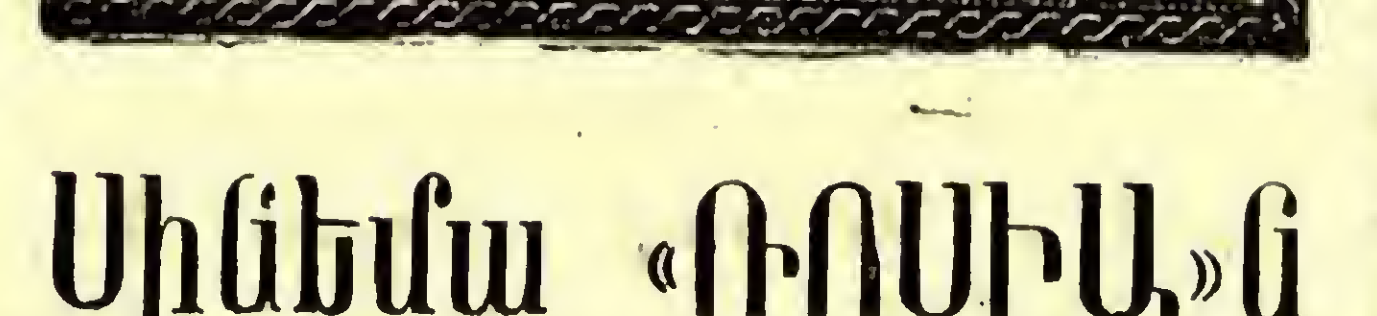
ՀԱՐՈՒՅԻ

ԴՈՒՆԻՍԵԱՆ

ԿԵՐԵԼԵՆԻԱՆ ՄԵՋ

Դեկտեմբերի 20ին, Լիւթանի մէջ կը սկսին հայ անուանի երգչուհի Զարուհի Դոնիսեանի հիւրախաղերը: Ան երգի մայրաքաղաքի մէջ հանդես կու գայ չորս համերգով:

.....

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԵԾ ԵՐԳՁՈՒՅԻ

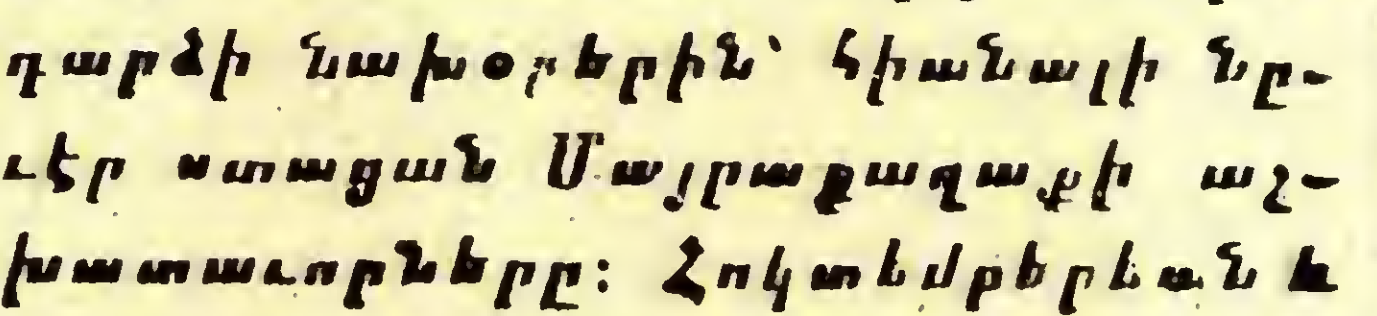
ՀԱՐՈՒՅԻ

ԴՈՒՆԻՍԵԱՆ

ԿԵՐԵԼԵՆԻԱՆ ՄԵՋ

Դեկտեմբերի 20ին, Լիւթանի մէջ կը սկսին հայ անուանի երգչուհի Զարուհի Դոնիսեանի հիւրախաղերը: Ան երգի մայրաքաղաքի մէջ հանդես կու գայ չորս համերգով:

.....

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԵԾ ԵՐԳՁՈՒՅԻ

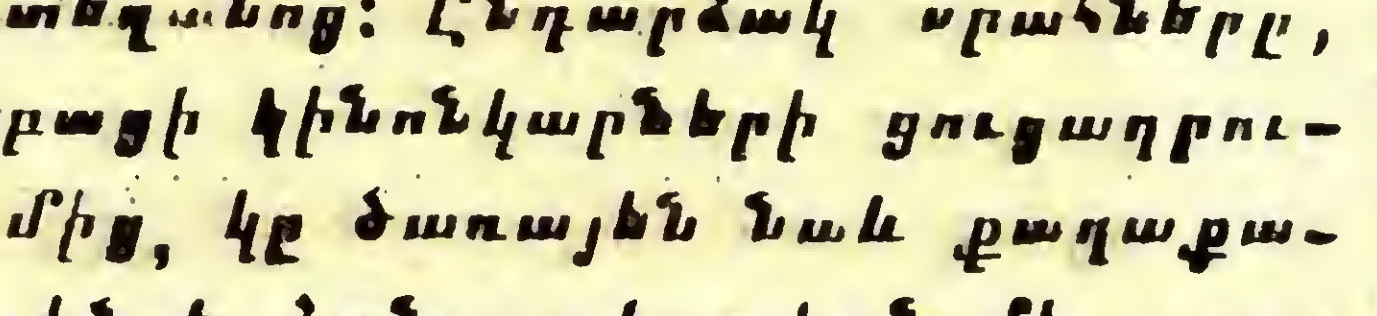
ՀԱՐՈՒՅԻ

ԴՈՒՆԻՍԵԱՆ

ԿԵՐԵԼԵՆԻԱՆ ՄԵՋ

Դեկտեմբերի 20ին, Լիւթանի մէջ կը սկսին հայ անուանի երգչուհի Զարուհի Դոնիսեանի հիւրախաղերը: Ան երգի մայրաքաղաքի մէջ հանդես կու գայ չորս համերգով:

.....

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԵԾ ԵՐԳՁՈՒՅԻ

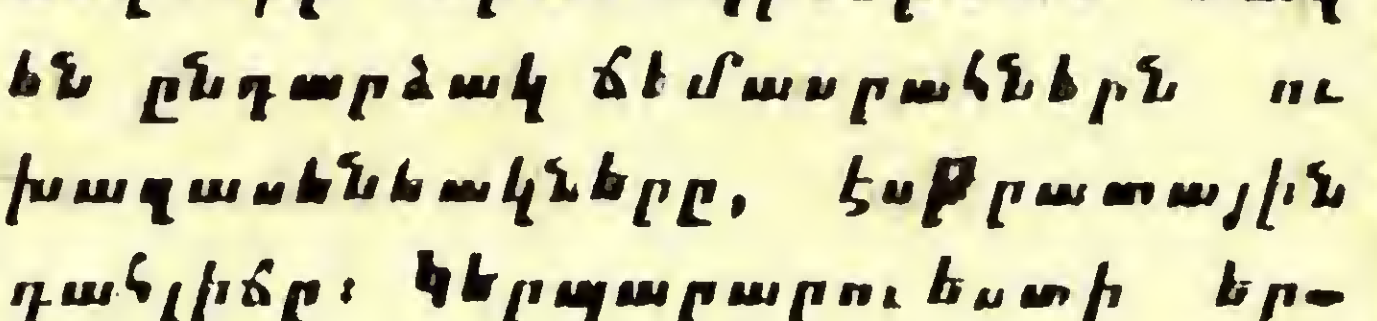
ՀԱՐՈՒՅԻ

ԴՈՒՆԻՍԵԱՆ

ԿԵՐԵԼԵՆԻԱՆ ՄԵՋ

Դեկտեմբերի 20ին, Լիւթանի մէջ կը սկսին հայ անուանի երգչուհի Զարուհի Դոնիսեանի հիւրախաղերը: Ան երգի մայրաքաղաքի մէջ հանդես կու գայ չորս համերգով:

.....

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԵԾ ԵՐԳՁՈՒՅԻ

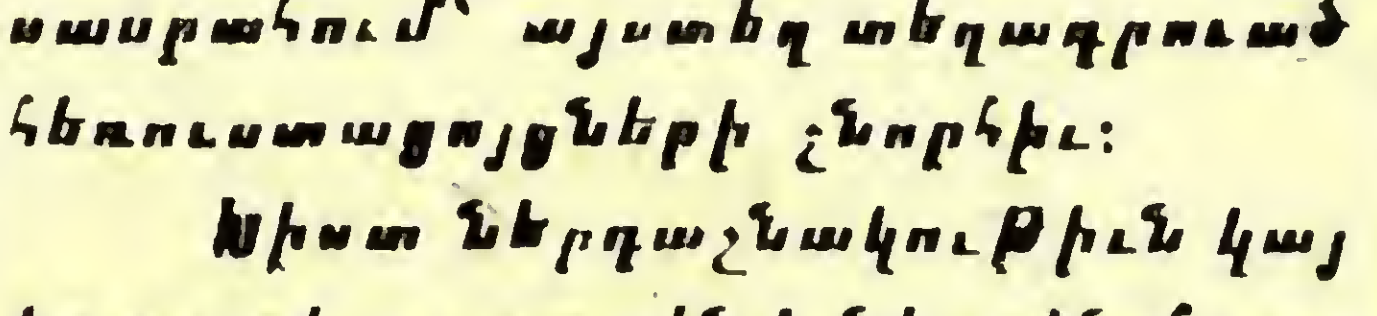
ՀԱՐՈՒՅԻ

ԴՈՒՆԻՍԵԱՆ

ԿԵՐԵԼԵՆԻԱՆ ՄԵՋ

Դեկտեմբերի 20ին, Լիւթանի մէջ կը սկսին հայ անուանի երգչուհի Զարուհի Դոնիսեանի հիւրախաղերը: Ան երգի մայրաքաղաքի մէջ հանդես կու գայ չորս համերգով:

.....

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԵԾ ԵՐԳՁՈՒՅԻ

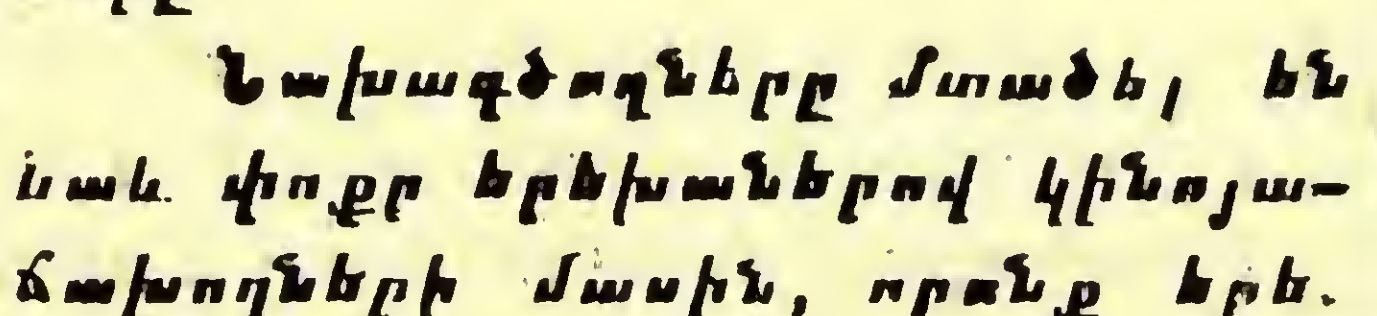
ՀԱՐՈՒՅԻ

ԴՈՒՆԻՍԵԱՆ

ԿԵՐԵԼԵՆԻԱՆ ՄԵՋ

Դեկտեմբերի 20ին, Լիւթանի մէջ կը սկսին հայ անուանի երգչուհի Զարուհի Դոնիսեանի հիւրախաղերը: Ան երգի մայրաքաղաքի մէջ հանդես կու գայ չորս համերգով:

.....

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԵԾ ԵՐԳՁՈՒՅԻ

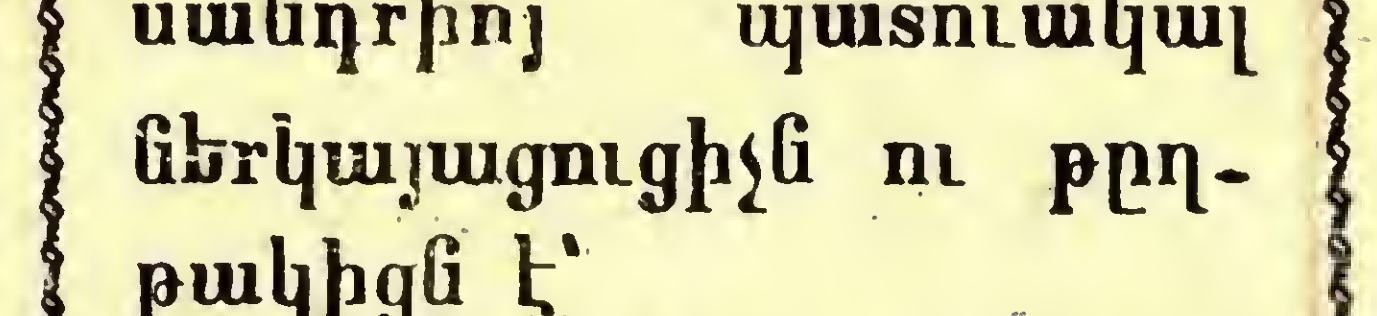
ՀԱՐՈՒՅԻ

ԴՈՒՆԻՍԵԱՆ

ԿԵՐԵԼԵՆԻԱՆ ՄԵՋ

Դեկտեմբերի 20ին, Լիւթանի մէջ կը սկսին հայ անուանի երգչուհի Զարուհի Դոնիսեանի հիւրախաղերը: Ան երգի մայրաքաղաքի մէջ հանդես կու գայ չորս համերգով:

.....

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԵԾ ԵՐԳՁՈՒՅԻ

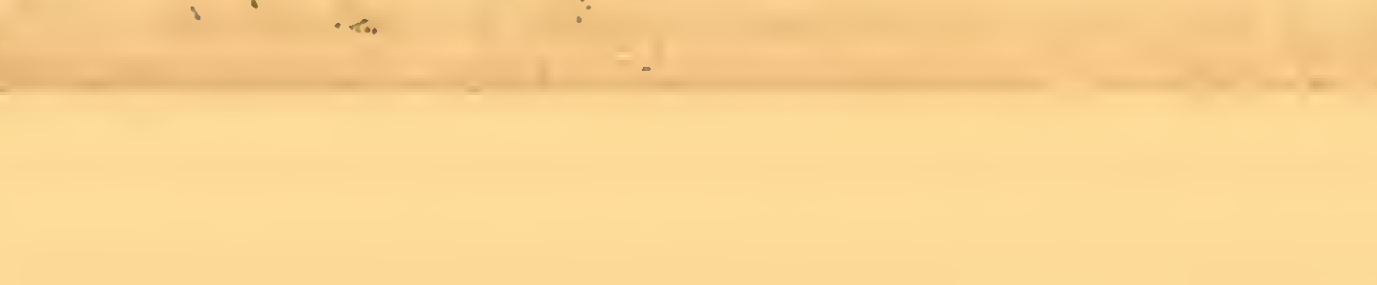
ՀԱՐՈՒՅԻ

ԴՈՒՆԻՍԵԱՆ

ԿԵՐԵԼԵՆԻԱՆ ՄԵՋ

Դեկտեմբերի 20ին, Լիւթանի մէջ կը սկսին հայ անուանի երգչուհի Զարուհի Դոնիսեանի հիւրախաղերը: Ան երգի մայրաքաղաքի մէջ հանդես կու գայ չորս համերգով:

.....

ԳԱՅԻՐԵԻ ՄԷՋ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ի դիտութիւն մեր բարեպաշտ ժողովրդեան կը ծանուցանենք թէ Գաւիթի Ազգային Իշխանութեան տնօրէնմամբ, յաւանդեալ Կիրակի, 22 Դեկտեմբեր 1974, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ, յաւարտ Ս. Պատարագի պիտի կատարուի հոգեհանգստեան պաշտօն՝ ազգային բարերար Պր. Հրանդ Նապեանի ծնողաց, ինչպէս նաև Նապեան, Ֆերմանեան և Տրապառ գերդաստաններու նշանակեալ հոգեհանգստեան համար:

Ե.Գ.Մ. ՀՈՒՐԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՏԻՐԱՄԱՅՐ ԱՆՆԱ ՈՒՐԳԱԼԵԱՆԻ ՄԱՂԸ

Խոր ցաւով կ'իմանանք մահը՝ Լիւթանի մահացող Գեո. Տանաս Արեւիկայի մահը: Սեպտեմբեր 26, Սեպտեմբեր 1974, Արեւիկայի ծնունդի տարեդարձի մէջ, Հայաստան:

Այս ժողովուրդով, մեր ցաւակցութիւններ Սրբազան Հօր և բնակեցեալ պարագայներուն:

ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՒՐԱՐԱՐՈՒՄ. ՊՐ. ԱԼԵԿ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ

ԵՒ Հ.Բ.Ը.Մ. ՎԵՐԵՐԱՆՆԵՐՈՒ

Կիրակի, 8 Դեկտ. 1974, Կ. Ե. Ժամը 7.30ին, Հելիոպոլսոյ Նուպարեան Ազգ. Վարժարանի Վարժարանին (Գաւիթի) մէջ տեղի ունեցաւ Յոգեհանգստեան Զանգեհուրի մը, Ներսիսեան Հ.Բ.Ը.Մ.ի ցեղանի Նախագահ Պր. Ալեք. Մանուկեանի, իր նախագահութեան քսանամակին նուիրուած, նաև, ի պատիւ Հ.Բ.Ը.Մ.ի Գաւիթի նոր վեթեւան անդամներուն, թուով 12 հոգի:

Հանգէսը հովանաւորեցին և անձամբ ներկայ գտնուեցան՝ Եպիսկոպոս Առաքելոսական Տեղապահ՝ Գեորգ. Տ. Ներսիսեան, Վրդ. Բապտիստեան և Հայ Աւետարանական համայնքի նախատարանական համայնքի նախագահը՝ Պր. Ալեք. Մ. Չալճեան և իր համեստափայլ տիկինը:

Նախագահէր Պր. Յով աննէս Բեհեմեան, որ իր ազնուափայլ Տիկնոջ հետ տեղ գրաւած էին առաջին շարքին, իրենց կողքին ունենալով Գաւիթի Պատկ. Թեմական ժողովի ատենապետը՝ Պր. Արթուր Չալճեան և իր համեստափայլ Տիկինը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՐԻՏԻՄԱԲԵՐԱԿԱՆ
ՆՈՐ ՀԱՄԱԼԻՐ Է ԾՆԻՈՒՄ

Չարենցաւանը Հայաստանի արդիւնաբերական ներքին կենտրոնն է: Նրա շրջակայքում մի մեծ կառույց էլ է ծաւալուել՝ դարձնելով խոշորագույն համալիրը: Արդէն հիմա իսկ Հայկական ՍՍՀ գլխաւոր դարձնողն են կոչուած այն:

Համալիրն աւտոպահեստամասերի արտադրութեան համար դրոշմահատոցած պատրաստութեան է թողարկելու: Նրա ծրագրային հոգորութիւնը տարեկան 30 հազար թոննա դրոշմահատոցած պատրաստութեան է հազար թոննա կոածոյ է: Նա կիսաֆաբրիկատներ կը մատակարարի ոչ միայն Թրեանի աւտոպահեստամասերի գործարանին, այլ և երկրի աւտոմոպիլայինական այլ ձեռնարկութիւններին:

Արտադրութիւնը տեղաւորուելու է 20 հազար քառակուսի մետր հրապարակով արտադրամասերի պլոքում, ուր եղանակ սարք է դրուելու՝ դրոշմահատոցած մեխանիկական մամլիչներ և հորիզոնական կոնուս մեքենաներ: Պատրաստութեան տարացումը կատարուելու է բարձր յանձնարարական հոսանքներով: Զեռուցիչներ, դրոշմահատոցած և եզրահատ սարքեր, ջերմամշակման վառարանները,

տեղաւորուելու են յաջորդաբար՝ գործողութիւնից գործողութիւն պատրաստութեան փոխանցման մեքենայացումի հետ տեխնոլոգիական շղթայ կազմակերպելով:

Նախատեսուած է ձառնողը հեռացնել թերթաւոր փոխադրիչներով, որոնք կը դրուեն ստոր երկրեայ միջանցիկ խրամատում: Կոման ազատ մուրհակի մօտ գետնաշերտէն են դարձնողային մանիքիւնարները՝ մեքենական դարձիչներ: Զեռուցիչ վառարանները բեռնումը նախատեսուած է կատարել շարժիչ-մեքենայով: Այնպէս որ բոլոր աշխատատար հոլովայիններն ամբողջութեամբ մեքենայացուելու են: Ապագայ ձեռնարկութիւնում նախատեսուած են նաև բոլոր պայմաններն՝ արդիւնավէտ աշխատանքի համար: Արտադրամասերում առատ լոյս և մաքուր օդ կը լինի: Ընդարձակ հաշարան է կառուցուել, Լինելու է ժողովարան: Գործարանային վարչութեան շէնքից զգալի արտադրամասերը նախատեսուած է կառուցել փակ ըստորանքը:

Դարձնողային համալիրը շահագործման կը յանձնուի 1975 թուականին:

Կոմունիստ, 1-11-74թ.
Ն Մ Գ.

ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ ԴՊՐՈՑԻ 150 ՏԱՐԻՆ
ԴՊՐՈՑ ԱԶՆԻՒ ՈՒ ԲԱՐԻ ԱՆՈՒՆՈՎ

(Շար. Ա. Էջէն)

աւարտել է մօտ 2000 շրջանաւարտ՝ մանկավարժներ, գիտնականներ, գրականութեան և գիտութեան, ինչպէս նաև հասարակական կեանքի այլևայլ բնագավառների գործիչներ:

Եւ Նոյնպէս բախտ եւ ունեցել սովորելու ուսումնական այդ նշանաւոր հաստատութիւնում: Դպրոցն աւարտել է 1914 թվականին, 20 տարեկան հասակում: Իմ աշխատանքային 45 տարիներից 30ը, հաւատարիմ մնալով Ներսէս Աշտարակեցու պատգամներին, նուիրել եմ տարրական, միջնակարգ և բարձրագույն դպրոցներում մանուկների և երիտասարդների կրթութեանն ու դաստիարակմանը:

Աշտարակեցու հիմնադրած Ներսիսեան դպրոցին իրօք շատ եմ պարտական, որովհետեւ նա ինձ ոչ միայն կրթութիւն և դաստիարակութիւն է տուել, այլև Ներսիսեան հնարաւորութիւն իմ ամբողջ ուսման ընթացքում, 8 տարի՝ 1906ից մինչև 1914 թուականը: Սկզբնական տարիներին ես առանձին էի հազուադէպ, Կօշիկ, գրքեր և ճաշ, իսկ վերջին տարիներին նաև ապրում էի դպրոցի հանրակացարան-պանսիոնում՝ օտարալուծ բացի յիշանդներէն: Նաև բնակարան, Պանսիոնում կային շատ քիչ աշակերտներ, ամբողջ

դպրոցից մօտ 20 հոգի, որոնց թոււմ երեքը՝ Լուսին:

Իմ սովորելու տարիներին Ներսիսեան դպրոցի վերափոխումը Յովսէփ Ստեփանյան էր: Նա հարուստ էր և կամովին հրաժարուեց աշխատավարձից, դպրոցին ներկրեց Ղարաբաղում գտնուող իր սեփական անտառը և կալուածքները: Չափազանց խիստ էր ու շիտակ, նրա ինք պատկանում և վախճանում էին ոչ միայն աշակերտները, այլև ուսուցիչները:

Վերջին երեք տարին բախտ ունեցայ սովորելու Ներսիսեան դպրոցի նոր շէնքում: Այս եռաշարի, գեղեցիկ շէնքում պահպանում էր բացառիկ կարգ ու կանոն մասըութիւն: Գլխաւոր մուտքի մօտ, ստորին յարկում հանդերձարան էր, որտեղ պարտադր կարգով պետք է փոխէինք կօշիկները, հագնէինք մեզ յատկացրած համարակալած փափուկ բրդեայ սուրբ: յատկապէս մաքուր պահելու համար, ինչպէս ընդունւած է նշանաւոր թանգարաններում:

Ներսիսեան դպրոցն աւարտած ամէն ոք պարտք էր համարում առաջին 5-10 տարին, եթէ ոչ աւելի, լինել ուսուցիչ, որից յետոյ միայն ամէն մէկը ընտրուած էր իր ցանկացած մասնագիտութիւնը:

Գետք է ասել, որ մի ժամանակ Ներսիսեան դպրոցի դասատուները շատ ժաւատ էին գնահատուած աշակերտները պատասխանները՝ գովելի (լաւ) և, մանաւանդ, յոյժ գովելի (գերազանց) գնահատականներ նշանակելու: Ուսուցիչները ուսման պատճառաւ նաև և հիմնաւորում էին, թէ 5ը՝ իրենց է պատկանում, իսկ Պատգամը՝ 4ը, 3ը և 2ը՝ աշակերտներին: Սակայն վերջին տարիներին, հաշուի առնելով բարձրագույն ուսումնական հաստատութիւնները ընդունուելու խնդիրը, մանկավարժական ժողովում որոշուեց լինել որոշ չափով զերիշույ, այսինքն՝ աշակերտները պատասխանները գնահատականները նշանակել ըստ արժանույնի:

Դասերին դուգընթաց աշակերտները պետք է կարգային պարտադր ձեռով սահմանուած գրքեր: Գրքերի ընթերցումը կատարում էր գրադարանավար Սիմակ Սահակեանը, որը ճանաչուած էր բոլոր աշակերտներին:

Ինչպէս արդէն ասուեց, իր հարկերամեայ գոյութեան ընթացքում Ներսիսեան դպրոցը տուել է գիտութեան ու գրականութեան նշանաւոր գործիչներ, որոնք մեր հոգեւոր կեանքի դարկերակն են կոչւել, Յովհաննէս Թումանեան, Գեորգ Պոպեան, Ղազարոս Աղան, Նրուսեան Լալայան, Դերենիկ Դեմիրճեան:

20րդ դարի առաջին տասնամակներում Ներսիսեան դպրոցն են աւարտել աշանաւոր գործիչներ Աշոտ Ստեփանյանը, Սերգեյ Ստեփանյանը, Լեւոն Ստեփանյանը, Կարապետ Ստեփանյանը, Կարապետ Ստեփանյանը, Կարապետ Ստեփանյանը, Կարապետ Ստեփանյանը, Կարապետ Ստեփանյանը, Կարապետ Ստեփանյանը, Կարապետ Ստեփանյանը:

Չեմ կարող չվկայելու իսկ մի յատկանշական փաստ, - առում է Միկոյեանը, - պահպանուել է Մոսկուայում, Բրեմսլիք քաղաքում, Կարապետ Ստեփանյանի լուսանկարը: Այնտեղ պատկերուած են մի խումբ ընկերներ, որոնցից վեցը՝ Ալիսիանեանը՝ (Ալիսիանով) Լեւոնկարապետ, Յովհաննէս՝ Մոսկուայից, Ամիրխանեանը՝ Հայաստանից, Արտեմիանը (Արտեմիանով)՝ Արդիսիանից, Պալեանը՝ Տօնի օկրուգից, ինչպէս նաև ես կուսակցութեան 15րդ համագումարի պատգամաւորներ էինք: Այսպիսով, հայկական Ներսիսեան դպրոցի մի դասարանից կոմկուսի համաժողովներին համագումարի վեց պատգամաւոր վճռական ձայնով (Ա. Միկոյեան, Պալեան, Պալեան, Պալեան, Պալեան):

1924 թուականին Ներսիսեան դպրոցի 100 ամեայ յոբելեանին մասնակցել է նաև ՌՍՖՍՀ լուստոգովու Ա. Վ. Լուստոյարկին: Նա նշել է. «Ներսիսեան դպրոցը կուստորայի մեծ օջախ է եղել»:

(Շար. սես կը 4)

ՍԵՒԵՐԵԿԻ ԱՆՑԵԱԼԵՆ

ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՅՈՒՇԵՐ
ԾՆՆԴԱՎԱՅՐԷՍ
ՀԱՅԿ ՏԵՕԲՄԷՃԵԱՆ

Ստորեւ կը հրատարակեմ Աղեփաճորդայ մեր երեց քննիչներէն Հայկ Տեօփմէճեանի պատանեկան յուշերէն դուռաք մը, ինչ կը վերաբերի իր ծննդավայր Սեւեդէկի՝ 1908-1915ի ժամանակաշրջանին տեղի ունեցած անցեւոր մէկուն, եւ այս, որպէս ակամաստի վկայութիւն մը՝ Սեւեդէկ քաղաքի մասին հեռախօսող ճերմակայի եւ սպազայի պատմութեան համար:

1909 թուականին էր որ տեղի կ'ունենար Կիլիկիոյ Հայոց ջարդը՝ իր թիւհատի հրամանով:

Ջարդին լուրը հաղիւ ծննդավայրս՝ Սեւեդէկ քաղաքը հասած, ժողովուրդը սարսափեցուցած և իրար էր անցուցած:

Այս լուրէն երկու օր յետոյ, երբ, աշակերտներն, դպրոցը մեր դասերով էինք զբաղած, Կեօրուայ մօտերը յանկարծ տեսանք մարդկային ալիք մը, որ եկելից առաջ բազմ խուժեց և անկէ գեպի եկելից: Կու լային և կը պոռային թէ՛ «մեզի պիտի ջարդեն», մեզի պիտի ջարդեն:

Այս խուժերը լսելով վախեցանք և դառ ու դատարան ձգեցինք, ու տանիքներէն փախելով ամէն մէկս իր տունը ապաստանիլ ջանաց:

Երբ մեր տունը մօտայ տեսայ որ հորեղբորս կիներ, մայրս, հարսերով ու աղջիկներով ի մի եկած ու ծնկալուք կ'աղօթէին: Հօրեղբորս կիներ՝ Ստանա բարձրաձայն կ'աղօթէին՝ խնդրելով Աստուծոյ օգնութիւն, ըսելով՝ «Աստուած իմ, դու պաշտպանէ հայ ժողովուրդը ու խնայէ այս փոքրիկներուն»: Այդ ըրալին Նոյնպէս մեզ մօտ եկան դրացի կիներ ու աղջիկներ ըսելով՝ «Եթէ մեռնինք գոնէ միտանք մեռնինք»: Թանկարծ մեծ եղբորս՝ Գեորգը, գեպի գեղին եղած ու չնչապառ տուն հասաւ և պատուիրեց, որ դուռները լաւ մը գոցելով սպասեն լուսնի:

Իր և ձեռքէն բռնելով «հետա եկու» ըսաւ, ու տանիքներէն անցնելով իմանք եկելից առաջ:

Հոն էին նաև դպրոցին բոլոր աշակերտները, իրենց հայրերուն հետ՝ լուռ ու տխուր:

Ըսեմ, թէ այս բոլոր իրաւանցումին պատճառը մուստիկի մը կողմէն էր՝ ուղղուած քաղաքի տանիքներուն:

Երբ 1896ին թուրքերը որոշած էին ջարդ կատարել, այդ նոյն մուստիկը, չըջնելով շուկան և թրքական թաղերը, այսպէս էր գոչած. - «Լսեցէ՛ք, ո՛վ քաղաքացիներ, երբ անտառ մտնէք, ծառերու ճիւղերը կտրեցէ՛ք, արմատները ձգեցէ՛ք»: Ասոր նշանակութիւնն էր հետեւալը. - Երբ տառապանքը ջարդեցէ՛ք ձեր երբ ձգեցէ՛ք: Բայց այն ժամանակ հայերը չի հասկանալով ըսածին նշանակութիւնը, չէին զգուշացած, ինչ որ երկու ժամ ետք, երբ ջարդը սկսած էր ամանկալի բերելով, պատճառ դարձած էր մեծ թիւով զոհերու:

Բայց երբ այդ օրը Նոյն մուստիկը, Ռամոն կոչեցաւ, Նոյն կը շրջէր միենոյն յանկարգով, հայերը ըմբռնել էին նշանակութիւնը և խանութները փակելով, ապաստանել էին իրենց տունները կամ ալ՝ եկելից:

Ժողովուրդին ղեկի եկելիցի ապաստանած ժամանակ 50ի շուրջ կտրիւ երիտասարդներ, ատրճ. - նակներով զինուած, կու գային

դիրք բռնել դռան առջև, ղեկավարութեամբ քաղաքին քահանայ հայրերէն: յայտնի էնչալիսէն հետոս Տէր ՄԱՐԿՆՐՈՍ ՔԷՆՆՐԱՍԵԱՆԻ:

Քահանան դռնալով երիտասարդներուն կ'ըսէ՝ «Տղա՛ք, քաջ եղէ՛ք ու սիրտերնիդ ամուր բռնեցէ՛ք, զարկէ՛ք ու կուռեցէ՛ք անվարձէն, երբ ձեզ մեղացելու գտնէ: Այդ ժամանակ լուր եկաւ, թէ թուրք կիները, Օրդուի թաղի հայոց տունները մտնելով կողոպտելու եկած են:

Մեր քաղաքի Տէր Մարտիրոս քահանան, տասը երիտասարդ հետը առնելով, ղեպի կողոպտելուն վայրը կը դիմէ: Թուրք կիները զայն տեսնելուն պէս կը ձգեն ու կը փախն, նամականեակի՝ որ այդ ժամանակները թուրքերը հայ եկեղեցականներէն կ'ակնածէին և մի քիչ յարգանք ունէին:

Տէր Հօր մեկնելէն կէս ժամ ետք, յանկարծ եկելից առաջ հանդիպակաց փողոցէն, Տիգրանեան կերպի ոստիկան Գրիգոր Էֆենտի յայտնուեցաւ, իր հետ ունենալով մի քանի ժանտարմաներ, ու մօտենալով եկելից առաջ, կ'առաւ եւ խօսքը ուղղելով եկելիցի հաւաքուածներուն, պոռաւով ըսաւ. - «Ինչու էք այստեղ հաւաքուած, ինչ կայ, ինչ տեղիք, որ այսպէս իրար էք ունեցեր, այստեղի թուրքերն ու հայերը իրարու եղբայրներ են, կասկածելիք ինչ կայ: Բաւական մը ճառախօսելէ ետք, խօսքը հայերէնի փոխելով ըսաւ. - «Տեղերնէ՛ք մի՛ շարժիք, այլ վրանայ յարգակցեցէ՛ք: Այդ խօսքին վրայ քանի մը տղաք զոհու գալով, ամբողջութեամբ վար զաղեցին թուրքերէն հայայնելով և ժանտարմաններուն վրայ կեղծ յարձակում գործեցին:

Ոստիկան Գրիգոր և իր ընկերակիցները այս տեսնելուն ձգեցին ու արագօրէն հեռացան: Երթալով կառավարչատուն կ'ըսեն թէ՛ «Հայերը զինուած են ու վրանայ յարձակեցան ու եթէ չի փախչելիք մեզ պիտի սպաննէին»: Այդ լուրին վրայ քաղաքին

երեւելի թուրքերը, նախազանգութեամբ քայմաքանի ժողով կը գումարեն:

Մեծամասնութիւնը ջարդին ի նպաստ կ'արտայայտուի, որուն վրայ Մահմադ Եֆենտի ոտքի կ'գլչէ և խօսքը առնելով կ'ըսէ. «Գէն՝ Էֆենտիներ, կը յիշեց թէ 1896ի ջարդին հայալուս մեծամասնութիւնը կրցաւ ազատիլ, ապաստան գտնելով իրենց ծանօթ թուրքերուն տունները: Սիւյն իմ տանս մէջ 50 ընտանեք եղան: Ինչ նման դուք ալ ապաստան տուիք հայերուն: Բայց այս անգամ անոնք մեր գոռները չի զարկին, այլ լաւապէս զրոյսած իրենց տուններուն պատուհանին առջև նստած, զենքը բռնած, առջիկէն իջնողին դրակ անսպասելի վրայ պրտի գոռն, դուռնէն մըտնելով ուղղելով ալ չեցին վրայ: Ես տես շատ, քիչէն քիչ, Էֆենտիներ ես համարաւ չ'մ ձեզիլ շատ, նաև չեմ փափաքել որ թուրք ընտանիքները առկա մատուցէ: Այս է իմ վերջին խօսքը:»

Երբ մեք եկելիցին դրան առջև կ'ապաստենք, մեր հերոս քահանայ Տէր Մարտիրոսը տասը տղաներով ներս մտաւ: Երբ Հայոց ուղղադէպ Առաջնորդարան եկաւ, որը հաւաքուած էին հայ երեւելիները՝ կարապետ Տեօփմէճեան, Միսաք Էֆենտի Տէր Սարգիսեան, Թուրքման Էֆենտի Թուրքմանեան, Միկոյեան Էֆ. Թովմաս Էֆ. Ծանոյեան: Դրիւթ է 12 հոգիի չափ կանոն, որոնք, ժողովին նստելով կ'որոշեն խուժով երթալ քայմաքանի և խնդրել որ այս ջարդին առաջըդ աւելուի:

(Մնացեալը յաջորդով)

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐՈՒ ԻՍԱՍՏՈՒԹԻՒՆԸ

Ջորին գիրքներու համար, ծին սովամահ ընելը՝ անխելութիւն է:

— Երջանկութեան երեք գաղտնիքներ են՝ չարիքը չտեսնել, չսուսն ու չգործել:

— Աւելի դիւրին է բան մը ընելը գիտել, քան թէ գիտցածը ընել:

— Եթէ բոլորի վրայ չլինես, երբեք չես գիտնար թէ դաշտը

ինչ բանի կը նմանի:

— Ամէն չուան երկու ծայր ունի:

— Կնոջ սուրը լեզուն է, ժանգ չի բռնիր:

— Տապալած ծառը՝ ալ ջուր չի տար:

— Ոսկին կը փորձուի կրակով, մարդիկ՝ ոսկիով:

— Ծառը որքան ալ բարձր ըլլայ, ամենակայն կային ալ կրնայ հասնիլ անոր բունին:

ՍՈՒՐԲ ՅԱԿՈԲԻ ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻՒ
ԽՐԱԽՈՒՆՔ-ՊԱՐԱԶԱՆԴԻՍ
ԳԱՅՐԵԻ Հ. Մ. Ը. Մ. ՆՈՒՊԱՐԻ ՍՐԱՅԻՆ ՄԷՋ

Ընտանեկան ուրախ ի շնորհիվ միջոցառումները մեզ տոնակեցան Սուրբ Յակոբը, անցեալ Շաբաթ, 14 Դեկտ. 1974, Հ.Մ.Ը.Մ. Նուպարի Հեղինակոյ Սկումբի արահին մէջ:

Խրախոսների ամբողջ տեղում յաջողութեամբ և խաղաղապարհային համայնքի զանազան ծրագրերով, այս տոնակատարութեան շնորհիվ միջոցառումը ստեղծեց եւ ներկայանքը միաժամանակ ճաշակեցին Ֆիկանց Յանձնախումբին պատրաստած համեղ և այլազան ճաշերը, ու խմորները, պարիսպները, զուարճացան միջին և առաջնական ժամը 2-ի:

Կենացներ պարտուեցան Յակոբներուն համար, որոնցով հարուստ է Հ.Մ.Ը.Մ.ի ընտանիքը:

Վարչականները իրենց տիրույթներով հսկեցին անթերի ըստ պատրաստութեան և հիւրասիրե-

ցին բոլոր ներկայանքը: Ժրգրական վարչականներէն՝ Գր. Յակոբ ժամկոչեանի տարեդարձին առթիւ նուիրուած հսկայ կարկանդակէն բաժին ինկաւ ներկայ աւելի քան 150 մասնակիցներուն:

Ճոխ եւ արժեքաւոր պարգևներով օժտուած վիճակահանութիւնը՝ բաղադրաւորաբար ունեցաւ, որոնցմէ առաջինը՝ Գահրէ-Քուէյթ երթուղարձի օդանւակի տոմարը շահեցան՝ Տէր եւ Տիկին Վարդան Առաքելեանները:

Մէկ խօսքով խիստ յաջող եւ հաճելի հայկական երեկոյթ մը եղաւ այս տոնակատարութիւնը, որ կ'արժէ յետ այսու իբր աւանդութիւն որդեգրել եւ կատարել ամէն տարի:

Մենք սրտանց կը շնորհաւորենք մեր բարեկամ Յակոբները եւ բոլորին առողջութիւն ու երջանկութիւն կը մաղթենք:

Ս. Գ.

«ԱՐԱՐԱՏ»ի մրցումները Ա.Մ.Ն.ի մէջ

Սան Քրաքսիակոյի մէջ «ԱՐԱՐԱՏ» փառաւոր յաղթանակ մը տարաւ Մեքսիկական առաջնակարգ «ՔՈՒՆԻՔՍ» խումբին դէմ, 6—2 արդիւնքով:

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ)։ Շարունակելով իր ելույթները Մ. Նահանգներու մէջ, Երեւանի ԱՐԱՐԱՏ Ֆուտբոլի խումբը Սան Քրաքսիակոյի մէջ հանդիպում ունեցաւ Մեքսիկայի Ազգային Առաջնական առաջնորդ ՔՈՒՆԻՔՍ խումբին հետ, Շաբաթ, 7 Դեկտեմբեր 1974, Սրբորդային Ֆուտբոլիստները յաղթեցին 6-2 խոշոր հաշուով:

Հաշիւը 25րդ վայրկեանին բացաւ Մարգարուրդ Այնուհետեւ ԱՐԱՐԱՏի դարպասէն ոչ-հետու կը նշանակուի տուգանքային հարւած և այդ հնարաւորութիւնը հնարեցին կ'օգտագործէ Մեքսիկացի Էրնանտեսը: Առաջին խաղակէսի աւարտէն վեց վայրկեան առաջ, Անդրեասեանը նորէն առաջ կը մղէ հայրենի խումբին (2-1):

60րդ վայրկեանին, ՔՈՒՆԻՔՍի ՔԱԻ յարձակող Էտիբը կ'իւրացնէ 11 մեթրանոց հարուածը: Դարձեալ ոչ-ոքի՝ 2-2: Հինգ վայրկեան ետք Դաւաբեանը երրորդ կողմ կը խփէ Մեքսիկացիներու դարպասը և առկէ յետոյ ԱՐԱՐԱՏի առաւել-

ութիւնը անվիճելի կը դառնայ: 72րդ վայրկեանին Իշտոյեանը և 75րդ վայրկեանին Մարգարուրդ կ'արձակուի դէմ մեր խումբին առաւելութիւնը, իսկ երկրորդ կէսի սկիզբէն չորս վայրկեան առաջ, Զաւադանեանը 11 մեթրանոց տուգանքայինէն կը խփէ վեցերորդ կողմ:

ԼՈՍ ԱՆՃԵԼԵՍԻ ՄԷՋ
«ԱՐԱՐԱՏ» - «ԽԱԼԻՍԿՈ»
ՀԱՒԱՍԱՐ ՄԵՆՏԻՆ (1-1)

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ)։ ԱՐԱՐԱՏի Ֆուտբոլիստները Լոս Անճելըս քաղաքին մէջ կիրակի, 8 Դեկտ. 1974, կ'սկսէին իրենց խաղը հանդիպում մը ևս ունեցան մեքսիկական ԽԱԼԻՍԿՈ խումբին հետ: Հանդիպումն աւարտեցաւ ոչ-ոքի՝ 1-1 (0-0): Հաշիւը բացին Մեքսիկացիները խաղի 48րդ վայրկեանին: Սակայն հանդիպման աւարտէն հինգ վայրկեան առաջ, Անդրեասեանը խփեց պատասխան կողմ:

ՋԱՆԱԿԻՐԻՆ

Տիկին Լիւսի Աշեան (Փարիզ) 590 Ե. Դ., կը նուիրէ, առ ի գնահատութիւն և ի քաջաբերութիւն թերթին ազգայնական հայրենասէր աշխատակիցներուն:

ՆՈՒՐԱՏՈՒՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՅԵԿԱՆՈՎ)

Ողբ. Զարուհի Եփրեմեանի մահուան ախուր առթիւ փոխան ծաղկեպսակի, Մ. և Տիկին Եղարթ Յակոբեան կը նուիրեն:
«Այծեմիկ»-ին 100
Հայկական Ընթերցասրահին 100
(Ստանալ Ջահակիրէն)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՅԻՆ

Ս. Հայաստանի 54րդ տարեդարձի փառայեղ տօնակատարութեան առթիւ, ընթերցալուծութեամբ ստացած ենք հետեւեալ նուիրատուութիւնները:

Տեղեկեան ընտանիք 450
Տէր և Տիկ. Հայկ Իրատեան 300
Տէր և Տիկ. Գեորգ Գալայեան 300
Տէր և Տիկ. Վահէ Ռշտունի 300
Տէր և Տիկին Մարտիրոս Սուլթանեան 300
Տէր և Տիկին Կարապետ Տէմիրճեան 300
Տէր և Տիկ. Նորայր Տէօփէթեան 300
Տէր և Տիկ. Նուսէմ Եղաճեան 300
Տէր և Տիկ. Նուպար Կերկեան 300
Տէր և Տիկ. Միքայէլ Թորիկեան 200
Տէր և Տիկ. Եղիշեան 200
Մ. Եղուարդ Յակոբեան 200
Տիկին Շաքէ Իփէջեան 150
Գր. Ժիրարթ Թովմասեան 150
Տիկին Իսկուհի Ալեքսանեան 100
Գր. Սարգիս Չամչերթեան 100

Ողբ. Նիկոլ Սարգիսեանի (Գեղեթա) մահուան կսկծալի առթիւ փոխան ցաւակցական հեռագիր կը նուիրեն:
Տէր և Տիկ. Նուպար Կերկեան 100
Օր. Լիւսի Կերկեան 100

ՍՏԱՑՈՒԱԾ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ընկեր ՍՈՒՇԵՆ ՏԵՐՏԵՐԵԱՆ (Փրովինտնա-Ռոտ Այլընտ) կը նուիրէ իր բաժանորդագրութիւնը, նուիրելով 25 Տալար:

Ընկեր ՄԱՐԳԱՐ ՀԱՂԱՉԵԱՆԸ (Ճամայթա-Մասս.) շնորհակալութեամբ ստացած ենք իր բաժանորդագրութիւնը՝ 15 Տալար:

ՍՏԱՑՈՒԱԾ

ԴՊՐՈՑ ԱՋՆԻՒ
ՈՒ ԲԱՐԻ ԱՆՈՒՆՈՎ
(Շար. Գ. Էջէն)

Հայ ժողովրդի համար և իր առաջաւոր տեղն ունի հոգեւոր մշակոյթի պատմութեան մէջ:

Այս բոլորի հետ պէտք է նշել, որ ներսիսեան դպրոցում դասաւանդում էին շատ նշանաւոր գիտնական-մանկավարժ դասախօսներ: Իմ աշակերտութեան տարիներին, ներսիսեան դպրոցում դասախօսում էին Մանուկ Աբեղեանը, Ստեփան Մալխասեանը, Ստեփան Լիւիսեանը, ըստեփան Բափանակեանը, Նիկոլ Աղբալեանը, Մամբրէ Մատենեանը, Գոգոս Հովիւեանը, Միսաք Ասիկեանը, Գեորգ Տիգրանեանը, Իսահակ Յարութեանը, Գրիգոր Միւսիւն, Սպիրիդոն Մելիքեանը, Յարութեան Շամշինեանը և ուրիշներ:

Ներսիսեան դպրոցը մեր ժողովրդի մշակոյթի պատմութեան մէջ ունի իր արժանի տեղը և ես իբրեւ նրա սաներից մէկը, այսօր նրա հիմնադրումից 150 տարւանց, իմ երախտագրութեան տուրքն եմ մատուցում նրա անւանը ու հայրենաշէն գործին:

ԱՒԵՏԻՔ ԶԱՆՋՈՒՂԱՋԵԱՆ

ՆՈՒՐԱՏՈՒՆԵՐ

Հայ Մշակոյթի Բարեկամներու Ընկերակցութիւնը, «Հիլթըն» պանդոկի սրահներուն մէջ, 8 Նոյեմբեր 1974ին կայացած Տիկին Լիւսի Թիւթունեանի նկարչական ցուցահանդէսին հասոյթը, ազնիւ արուեստագիտուհիին իսկ փափաքով, կը յատկացնէ հետեւեալ կազմակերպութիւններուն:

	ԵԳ. Ոսկի
«Լոյս» և Յոյս» ընկերակցութեան	500
«Կարմիր խաչ» ընկերակցութեան	200
«Այծեմիկ»-ի Հանգստեան Տան	200
Հայ Ազգատանամ Ընկ. (Գահրէ)	200
Հայ Աւետարանական Ժող. Եկեղեցւոյ	150
Հայ Կաթողիկէ Աղքատախնամ Ընկ.	150
«Յուսարեմ» Մշակութային Ընկ.	100
Հայ Ազգային Հիմնադրամին	100
Գալուստեանի Տիկնայի Խնամակալութեան	60
Նուպարեանի Տիկնայի Խնամակալութեան	60
«Յուսարեմ» Օրաթերթին	50
«Արեւ» Օրաթերթին	50
«Ջահակիր» Շաբաթաթերթին	50

(Ստանալ Աւետիս Ն. Զաքարեան հաստատութենէն, փոխան տալագիրի՝ Հայ Մշակոյթի Բարեկամներու անունը)

Տ Խ Ր Ո Ւ Ն Ի

Ծաւով կը տեղեկանանք, որ անցեալ Ուրբաթ, 13 Դեկտեմբեր 1974, Գերմանիոյ մէջ յանկարծամահ եղած է Հայկ. Ընթերցասրահի Տիկնայի Յանձնախումբի անդամուհիներէն՝ Տիկին Մարի Արզարեանի եղբայրը:

ՈՂԲ. ԽԱՉԻԿ ԵՈԳՍՈՒԼԵԱՆ

Խոր սուգի մատնելով իր հարազատները:

Այս ժխուր առթիւ, Հայկական Ընթերցասրահի վարչութիւնը եւ քերթիս խմբագրութիւնը իրենց խորագրած ցաւակցութիւնները կը յայտնեն ողբացեալին այրիին եւ զաւակներուն, քոյրերուն Տիկին Մարի Արզարեանի եւ Օր. Պերեուհի Սոցուլեանի, ինչպէս նաեւ սգակիր բոլոր պարագաներուն:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՅ-ԳԱՏԻՐԷ

Հիմեաբքի, 19 Դեկտեմբեր 1974, կ. Ե. ժամը 8.30ին

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՅԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԸ

ՓՐԵՏԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Ձեռի ՊԵՏԻ ԲԱՅԱՏԻՔԷ ԹԷ՝

«Ինչո՞ւ կօշիկները կը սղեն...

Եւ թէ ինչպէս կաւելի է լաւագոյն ուակի կօշիկ մը ընտել»

ցուցադրութիւն վերջի նորոյթ կօշիկներու

ՀԱՒԱՔՈՅԹ ԸՆԹԱՑԻՆ ՏԵՂԻ ՊԵՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ ՆԱԵԻ

ՀԱՃԵԼԻ ԱՆԱԿՆԿԱԼ ՄԸ

—*—

Հիմեաբքի, 26 Դեկտեմբեր 1974

Գ Ա Ն Ջ Ա Ր Շ Ա Ի

ՄԱՆԱՄՍՆՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Շաբաթ, 4 Յունուար 1975

ՍՐԱՅԻՍ ԱՒԱՆԴԱԿԱՆ ԿԱՂԱՆԴԻ ԵՒ Ս. ՇՆՆԴԵԱՆ

ՀԱՆԴԵՍ - ՊԱՐԱԶԱՆԴԻՍ

Կը խնդրուի նկատի ունենալ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՅԻ

1975 ՏԱՐՈՒՈՑ ՊԱՏԻ ՕՐԱՑՈՅՐԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՏԵՍԱՐԱՆԵՐՈՎ ՆԿԱՐԱԶԱՐԴՈՒԱԾ

Ունենալու համար դիմել Սրահ՝ ամեն երեկոյ կամ հեռ. 934908
Աղեխաղերի մէջ դիմել Պր. Մրմա Պանոյեանի, հեռ. 802199:

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ԼԱԽԱԳՈՅՆ ՆՈՒԷՐԸ

ՁԵՐ ՍԻՐԵԼԻՆԵՐՈՒՆ

«Այն ազգայինները, որոնք կը փափաքին Նոր Տարուան առթիւ «Ջահակիր» նուիրել Հայաստանի կամ արտասահմանի իրենց ազգականներուն և բարեկամներուն, կրնան հեռուստայնէլ թերթին վարչութեան (հեռ. 915013) ամէն երեկոյ ժամ 5էն 7 (ի բաց առեալ կիրակի օրերէն), իսկ Աղեքսանդրիոյ մէջ, Գր. Միլաս Պանոյեանի (հեռ. 802199), Տարեկան բաժանորդագրութեան սակն է 400 Ե. Դ. (պարզ փոստով) և 800 Ե. Դ. (օդային փոստով):

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ «ՋԱՆԱԿԻՐ»

Հ.Մ.Ը.Մ. ՆՈՒՊԱՐ - ԱՂԵՔԱՆԴՐԻՍ

Երեքաբքի, 24 Դեկտեմբեր 1974, կ. Ե. ժամը 9:16 սկսեալ

Խ Ր Ա Ի Ճ Ա Ն Ք

ԱՋԱՏ ՊԻՒՓԷ, ՍԹԵՐԷՕ ՆՈՒԱԳ, ԶԱՆԱԶԱՆ
ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ

ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԻ ՆԱԽԱՊԵՍ ԱՐՋԱՆԱԳՐՈՒԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆՍ ՏԻԿՆԱՆՑ ՅԱՆՋՆԱԽՈՒՄԲԻՆ ԱՆԴԱՄՈՒՀԻՆԵՐՈՒՆ ՄՕՏ:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԱՋԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՏՄԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاکیر

جريدة أسبوعية

ص. ب. ٢١١١ بالقاهرة - ط. ٢٤٤ - ت. ٩١٥٠١٣

صاحبة الامتياز: السيدة عالية سريديان (باللغة)

TCHAHAKIR

HEBDOMADAIRE ARMENIEN

6.P.2111 Le Cairo (R.A.U.) - Tél. 915013

Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo

Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Հիմնադրված 1948ին

Տպագրանակ 8000

Արտոնատեր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԱԲԵԱՆ

Սեփականատեր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ԳԱԼԱԲԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻԻ 556 — ՀԻՆԴՇԱԲԹԻ 26 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1974

ՀԱՏԸ 26-ՐԷ 3 ԵՎ. ԴՏԿ. ԿՄԸ 35 ԼԻՐ. ԴՏԿ.

١٩٧٤ — الخميس ٢٦ ديسمبر ١٩٧٤

ԵՐԿՐՈՐԴ ՀԱՄԱԶԻՄԱՐՅԱՅԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ԻՆՉՊԷՍ ՅԱՐԳՈՒԵՑԻՆ ՀԱԱԳԻ ԵՒ ԺԸՆԵԻԻ ՀԱՄԱԶԱՅՆԱԳՐԵՐԸ

1899 և 1907թթ. Հաագի միջազգային համաժամայնագրերի պատե-
րազմ վարելու, չեղարկման և միջազգային վեճերի խաղաղ միջոց-
ներով լուծելու օրենքների վերաբերյալ, ի մասնավոր, նախատեսում
էին կոուտի կոդեքսի մարդասիրական վեճերի մեջ փոխարինել խա-
ղաղ բնակչության և բեռնաժողովրդական կառույցի հանդեպ:

1864, 1906 և 1929թթ. Ժնևի համաժամայնագրերի մարդասիրա-
կան վերաբերմունքի և նախատեսում մարդկային զորավորների
հետևանքով զենքի քննության հիման վրա փոխարինել զենքի քննության
հանդեպ և հոգանի ու պատերազմի կանգնել էին քննարկում՝ բեռնակա-
նազմաւորումներին (բեռնափոխ, հիւանդանոց, սանիտարական օգնություն),
որոնք զենքակոծումների ու ռմբակոծումների ենթակա լինել չէին կա-
րող:

«Ով որ խաղաղ բնակչու-
թեան թուղթ» փորձի թողնել
քաղաքի ու անցնել մեր գլխե-
րից, պէտք է գնդակոծուի ու ետ
մղուի... Մոսկովայի և այլ բա-
ղարների համար պէտք է գործի
այն օրենքը, ըստ որի, նախան-
գաւթումը, հարկաւոր է հրետա-
նային գնդակոծումով և օդային
թռնակումով կործանել նրանք,
իսկ բնակչութեան մէջ խուճապ
յարուցել... Բոլորովին անպա-
տասխանատու արարք կը լինէր
ռուսական քաղաքները հրդեհից
փրկելու համար՝ գերմանացի
զինուորական կեանքը վառելու
կամ Գերմանիայի հաշտւին նը-
րանց բնակչութեանը կերակրե-
լը»:

Մոսկովայի զաւթման և նրա
բնակչութեան հետ վարուելու
եղանակի մասին՝ Հիթլերեան
Վերմախտի ցամաքային ուժերի
գերագոյն հրամանատարութեան
1941թ. Հոկտեմբերի 12ի հրա-
մանագրից առնուած այս բաղաժ-
քը բերել է՝ ՍՍՀՄ Զինուած Ու-
ժերի յայտնի զօրաւոր, Սովե-
տական Միութեան մարշալ Իվան
Բաղրամյանը՝ Սովետական Գրա-
նի Գրեթի ամսագրի թղթակցի
հետ ունեցած իր զրոյցում:

Սովետական քաղաքների
զաւթման ծրագիրը մշակելու
ժամանակ, ֆաշիստները պաշ-
տոնապէս նախաձեռնելով Հաագի և
Ժնևի համաժամայնագրերը, բա-
ցարձակապէս չարգելին նրանց
պահանջները: Հիթլերը ելոյթ
ուներ լոնդոնի թանկանոցի իմրի
«Կենտրոն» շտապի խորհրդակ-
ցութիւնում, յայտարարեց, թէ
Մոսկովան պէտք է այնպէս շր-
ջապատուի, որ ոչ մի ռուս զին-
ւոր, ոչ մի բնակիչ չլինի տղա-
մարդ, կին թէ երեխայ, չկարո-
ղանայ դուրս գալ: Նա յայտնեց,
թէ անհրաժեշտ բոլոր նսխա-
պատրաստութիւններն արուած
են, որպէսզի սովետական մայ-
րաքաղաքն ու նրա արուարձան-
ները չըրով ողողուեն, Այնտեղ,
ուր հիմա Մոսկովան է, ասաց

ՄԱՐՇԱԼ
ԻՎԱՆ (ԻՎԱՆ) ԲԱՂՐԱՄԵԱՆ

Մոսկովային վերաբերող ի-
րենց հրէջային ծրագիրը հիթլե-
րականները չկարողացան իրա-
գործել: Սովետական մայրաքա-
ղաքի պատերի տակ մղուած
պատմական նակատամարտում,
Վերմախտը ռազմավարական
չափանիշով առաջին պարտու-
թիւնը կրեց: Այստեղ յօդու ցըն-
դեց նրա անյաղթելիութեան ա-
ռասպելը: Ինչ վերաբերում է մի
քանի խոշոր այլ քաղաքների,
ֆաշիստների մարդատեսական
մտայնացումները որոշ չափով
իրականացան: Պեղումային
մայրաքաղաք Մինսկում, նրանք
կործանեցին բնակչի տները 80
(Շար. Եսս. էջ 2)

«Բոլորս ալ համահաւասար քաղաքացիներ ու եղբայրներ ենք», ըսաւ Լիբանանի Վարչապետը՝ Ն. Վ. ՌԱՇԻՏ ՊԷՅ ՍՈԼՀ ԻՐ ԽՕՍԲԵՐԸ ՈՒՂԵԼՈՎ՝ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՍԱՀԱԿԵԱՆ - ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ ԳՈԼԷՃԻ ՆՈՐԱԿԱՌՈՅՑ ՇԵՆՔԻՆ ԲԱՑՄԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐԿԱՅ ԳՏՆՈՒԱԾ ՀԱՅ ՀԱՍՈՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

Լիբանանի Վարչապետ Ռաշիտ
Պէյ Սոլիքը, խանդավառութեամբ
ու անկեղծութեամբ յաջանցուող
իր ելոյթին մէջ ըսաւ.

«Մենք ուրախութիւն է ինծի
համար, այս օրհնելի օրը՝ հա-
ղիպում ունենալ ուրախութիւն
հանդիսութեան մը ընթացքին,
Լիբանանի հաւատարմութիւնը
էրեւելու զաւակներու մէջ հոյն
հետ: Ուրախ ենք, որ մշակոյթի
և գիտութեան ծառայելու գծով
պատուաբեր գործի մը բացումը
կը նշենք: Ուրախութիւնը աւելի
մեծ է, որ այս գործը կատարող-
ները մեր սիրելի հայ եղբայր-
ներն են: Արդարեւ, Հայ համայն-
քը առանձնացած գաղութ մը չէ.
ինչպէս կրնայ սիւլ կերպով
ըսուիլ երբեմն, այլ անոր զա-
ւակները Լիբանանի զաւակնե-
րն են: Անոնք համահաւասար իրա-
ւունքներ ունին: Անոնք յայն-
կարի զաւակներն են և կը
վայելն այն իրաւունքները՝ որ
մենք ունինք, և ունին մեր ու-
նեցած պարտաւորութիւնները:
Անդադառնալէ ետք Հայու-
թեան յաջանցութեան մասին,
...

Վարչապետը հետոյ սոյն նորակերտ
Գոլէճի կարեւորութիւնը, Աճ յայ-
նեց.

«Մենք ուղղորդութեամբ լսե-
ցի արտասանուած խօսքերը.
յատկապէս նկատի կ'առնեմ
դպրոցի կարիքներուն մասին
ըսուածը: Վատն է եղէք, որ իմ
կարելիս պիտի ընեմ, որպէսզի
արդիական այս փառաւոր դըպ-
րոցը իր առաքելութիւնը լուա-
պէս կատարելու բոլոր հնարա-
ւորութիւնները ունենայ: Յատ-
կապէս ջանք պիտի չինայեմ,
որպէսզի շատ մօտիկ ապագային
կարգի մտնէ ամէն ինչ՝ մասնա-
ւորապէս երկաթ կամուրջէն դէ-
պի այս սրանչիլի շէնքը առաջ-
նորդող ճամբան:

Իւրաքանչիւ անկեղծութեամբ,
ան անգամի մը համար եւս չե-
սեց իր վճռակամութիւնը՝ լաւա-
գոյն ծառայելու այս երկրին, նը-
սելով, թէ «Նախագահ Ֆրանչիէն
և Կառավարութիւնը իրենց կա-
րելին կ'ընեն, գործնապէս սա-
տարելու գիտութիւնը տարածե-
լու և ընկերային արդարութիւ-
նը իրագործելու գծով»:

«Մենք բոլորս եղբայրներ
ենք, դիմելու Վարչապետը եւ
տարուհիներ: Բոլորս ալ համա-
հաւասար քաղաքացիներ ու եղ-
բայրներ ենք: Մեզմէ մէկը ա-
ռանձնաշնորհալ կ'ըլլայ միւսին
նկատմամբ միայն այն առեւն-
երը իր գործով աւելի կը սա-
տարէ Լիբանանին: Մասնաւոր-
թեան մէջ է մեծութիւնը:

«Արդ, սրտանց կը շնորհա-
ւորեմ այս սրանչիլի գործը գը-
լուի հանող պատասխանատու-
ները, և մասնաւորապէս Բարե-
րար Լեւոն Մկրտիչեանը: Կը շը-
նորհաւորեմ նաեւ Սիւն Էլ Ֆիլի
Գաղաքապետութիւնը, այս գըպ-
րոցի նկատմամբ ցուցաբերած և
ցուցաբերելիք ուղղորդութեան և
հոգածութեան համար:

«Կրկին անգամ շնորհաւո-
րութիւններս բոլորիդ, և յաջո-
ղութիւն՝ ձեր նուիրական առա-
քելութեան մէջ»:

«ԱՐԱՐԱՏ» ՅԱՂԹԵՑ ՓՐՈՎԻՏԵՆՍԻ «ՈՎԿԻԱՆՈՍ» ԻՆ 10-9

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ) —
Փրովիտենսում մինի-Փու-
պուլի մրցամարտում, «ՈՎԿիա-
նոս» թիմի նկատմամբ տարած
յաղթանակով (10-9) Ներսիսի
«ԱՐԱՐԱՏ»-ի մարզիկները աւար-
տեցին շրջաֆայնալիսը ԱՄՆում:
Այնքանից լիկայի ֆուլպուլի և
մինի-Փուլպուլի ֆուլպուլիներ
հետ նրանց հանդիպումը տեղի ու-
նեցաւ: Հոգեյի ծածկուած մարզա-
դաշտում: Հիւրերից հինգ գնդակ
խփեց Մարզաբլուրը:

«Արարատ»-ի սոյն մրցումը
դիտելու համար, մեծ թիւով հայեր
ժամանած էին: Պոսթիւնէն, Նիւ
Եորքէն և այլ քաղաքներէ:

Փրովիտենսի հայ համայնքը
«Արարատ»-ի կազմին և զինավա-
րութեան ի պատիւ ընդունելու-
թիւն մը կազմակերպեց Ներքա-
թի, 10 Դեկտ. 1974, և վերջին
պահուած մարզիկ փոփոխութեամբ,
խումբը Նիւ Եորք մեկնեցաւ, այն-
տեղ անցկացնելու համար մէկ օր,
ուրիշ Հինգշաբթի, 12 Դեկտեմ-
բեր 1974, Մոնթրէալի գծով թռչե-
տին դէպի Մոսկովա և ապա Ե-
րևան:

ԱՄՆում ունեցած հինգ հա-
ղիպութիւնից «ԱՐԱՐԱՏ»-ի ֆուլ-
պուլիսները շահեցին չորս, իսկ
մէկն աւարտեցին ոչ ոքի:

ՄՈՒՇԵՎ ԻՇԽԱՆԻ ԲԱՌԱՍՆԱՄԵԱՅ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԵԱՆ ՅՈՐԵԼԵԱՆԸ

Կիրակի, 8 Դեկտեմբեր 1974,
Կ. ա. ժամը 10.30ին, Երևան-
քի Երևանի մէջ (Գէրգոր) տեղի
ունեցաւ՝ սփիւռքահայ գրականու-
թեան քաջածառի գեղար-
քանաստեղծ արձակագիր և դաս-
տիարակ՝ Մ. Իշխանի քառասնամ-
եայ գործունէութեան յորհրդէն:
Սոյն հանդիսութեան ընթաց-
քին յորհրդէն արժանացաւ զոյգ
շքանշաններու: Լիբանանեան պե-
տութեան «Արժանեաց Կարգի»
շքանշանը ստացաւ իր կատա-
րեց և յորհրդէն շնորհաւորեց
Կրթական Նախարար Մաժէտ Հա-
մատէ: Կիլիկիան «Մեծ Խաչի»
Իշխանի կարգի շքանշանը յանձ-
նեց և գնահատանքի խօսք ար-
տասանեց՝ Խորէն Ա. Կաթողիկոս:
Թոբիլիսական այս տպաւորիչ
հանդիսութեան ընթացքին գործա-
դրուեցաւ հետեւեալ յայտագիրը.
Բացման խօսքը կատարեց
Տոբիլիսի Գործնական: Թո-
բիլիսիսի սերնդակից բանաս-
տեղներու կողմէ ելոյթ ունեցաւ
բանաստեղծ Վահէ-Վահան: Մու-
շեղ Իշխանի «Դո՛ւք, Մամիկոն»
«Մեղագրեմ» բանաստեղծութիւնը
արտասանեց Խաչիկ Արարատեան:
«Մարդը գործին Մէջ» Նիւթին

չուրջ խօսեցաւ գրական քննա-
դատ՝ Գրիգոր Շահինեան: Մ. Իշ-
խանի բանաստեղծութեան ընդ-
հանուր յատկանշիկներուն մասին
արտայայտուեցաւ Կարօ Փոլատե-
ան: Դարձեալ Ս. Արարատեան
արտասանեց բանաստեղծին գոր-
ծերէն: Թոբիլիսի խօսք տրուելէ
առաջ, «Մեր Կեանքը և Մ. Իշ-
խան» Նիւթին մասին խօսեցաւ
Տոբ. Բ. Փափագեան: Ապա, իրեն
յատուկ համատեղութեամբ և պար-
զութեամբ, խօսք տուաւ յորհրդէն
բանաստեղծ Մ. Իշխան, և ջերմ
խօսքերով իր զգացումները ար-
տայայտեց. շնորհակալ մշակոյթի
կարեւորութիւնը մեր ժողովուրդին
համար:

Այս առիթով, կ'արժէ ան-
գամի մը համար ևս շնորհաւորել
Մ. Իշխանը, անոր մարտնչական
ուղեւորութիւնը և օտեղծագործա-
կան բեղմնաւոր շրջանը:

Համազգայինը այս առիթով
լոյս ընծայեց Մ. Իշխանէն երկու
հատորներ: Առաջինը՝ «Հաջի Եւ-
Լոյսի Համաձայն վերահը-
րաւորակութիւնն է, իսկ երկրոր-
դը կը կոչուի՝ «Մնաս Բարով Ման-
կութիւն»:

Բ. ՀԱՄԱԺԱՐԱՅԱՅԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ԻՆՉՊԵՍ ՅԱՐԳՈՒԵՑԱՆ ՀԱՄԱԳԻ ԵՒ ԺԸՆԵՒԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐԵՐԸ (Շարունակությունը Ա. Էջեմ)

տոկոսը, համարեայ բոլոր ֆապ-
րիքները, գործարանները, ե-
լեկտրակայանները, ուսումնա-
կան հաստատություններն ու
թատրոնները: Սպանիացիներ
հազարավոր բնակիչներ, հի-
շմելի քանակությամբ շատ մեծ վիսա
տուրիստներ: խոզի ոտը 200
հազար բնակիչ, քարոքանդ ե-
ղաւ աւելի քան 800 ձեռնար-
կութիւն, ոչնչացուեց բնակիչի
մասի 40 տոկոսը:

Հսկայական աղէտ բաժին
ընկաւ Սթալինի կրտսերին: Միայն
մէկ օրում՝ 1942թ. Օգոստոսի
23-24ին, ֆաշիստական օդանա-
ւատորմը մօտ երկու հազար
թռչիչ կատարեց քաղաքի վրայ:
խորտակուեցին արդիւնաբերա-
կան ձեռնարկութիւններ, կոմու-
նալ հաստատութիւններ, գետա-
յին նաւահանգիստը, նաֆթա-
պահեստը, բնակիչի թաղեր, հի-
ւանդանոցներ, մասկապարսկը-
ններ, դպրոցներ: Շարքից դուրս
եկան ջրմուղը, ելեկտրակայան-
ները, քաղաքային թրանսպորտը:
Գիշերը, ուժեղ քամուկից յետոյ,
Սթալինի կրտսեր մի վիթխարի
խարոյժ էր: Մէկ օրում տասնե-
ակ հազարաւոր ընտանիքներ
զրկուեցին տուն ու տեղից:
Մաղկող հսկայ քաղաքը, որ
պատերազմից առաջ 600 հազար
բնակիչ ունէր, դարձաւ փրատակ:
Ֆաշիստները Վոլյայի վրայով
մանուկներ հեռացնող նաւեր
խորտակեցին:

Բոլորովին տարբեր ձեւով
վարուեցին սովետական զորքե-
րը՝ հիթլերականներից ազատ-
ւող երկրներում: Այս մասին
խօսելով, մարշալ Բաղրամբեանը
հարկաւոր երկրների սի քանի
շրջանների ազատագրման օր-
նակներ բերեց: Այսպէս, Չեխոս-
լովակիայում, Մոնթենեգրոյում - Օս-
տրիական գործողութիւնն ծը-
րարման ժամանակ, սովետա-
կան հրամանատարութիւնն ա-
մէն ինչ արեց՝ տեղական բնակ-
չութիւնից զոհ չլինելու համար:
Իտալական տեսակէտից աւելի
ձեռնադու էր Մոնթենեգրո-Օստրա-
ւա քաղաքն առնել ճակատային
յարձակումով: Բայց յարձակումն
ու օդանաւատորմով նրա ռազ-
մական ապահովումն այնպէս
հաշտուեց, որ փաստորէն վիսա
լիկեցին ոչ արդիւնաբերական
համալիրը, ոչ էլ քաղաքի հա-
զարաւոր բնակիչները:

Նոյնը կարելի է ասել նաեւ
Վերին Սիլեզիայում Վիսլո-Օ-
տերեան գործողութիւնների
մասին: Այստեղ մարտերը մղու-
եցին խիտ բնակեցուած տա-
րածքի վրայ, որ հիթլերական-
ները կտրել էին Լեհաստանից:
Առաջին Ուլերիանական ճակա-
տի զորքերի հրամանատար Սե-
վեռական Միտլերան մարշալ
ի վան Գոնիլը Գերադոյն Գլխա-
ւոր Հրամանատար Իոզիֆ Սթա-
լինից ճշգրիտ է կոնկրետ հյա-
նադրեր ստացաւ Սիլեզիայի
քաղաքային բնակչութիւնն ու
արդիւնաբերական ձեռնարկու-
թիւնները խնայելու կապակ-
ցութեամբ միջոցներ ձեռք առ-
նելու մասին: Այս հրահանգները
ճշգրտութեամբ կատարուեցին:

Սովետական հրամանատա-
րութիւնը երբեք գերմանական
քաղաքներ, գերմանացի ժողո-
վորդներ ոչնչացնելու ծրագրի չի
ունեցել: Սովետական զորքի
Պեռլին հասած առաջին իսկ
օրից, Առաջին Պեռլինական
ճակատի հրամանատարութիւնը

սկսեց բնակչութիւնը պարենա-
ւորել: 1945թ. Մայիսի 9ին, յա-
տուկ պարենաւորման հարցով,
Գերմանիայի մայրաքաղաքը ե-
կան՝ ժողովրդական կոմիսար-
ների սովետի նախագահի տե-
ղակալ Անասթաս Միկոյեանն ու
կարմիր Բանակի թիկունքի պետ՝
բանակի գեներալ Անտոյէ Նրու-
լեւը: Բնակիչներին սահման-
ւեցին սննդի մօտաւորապէս նոյն
նորմաները, ինչ որ սովետա-
կան զորքերին: Չորս միլիոն
պեռլինցիներ անընդմէջ անհրա-
ժեշտ պարենով ապահովուեցին:

ԱՆԱՍՏԱՍ ՄԻԿՈՅԵԱՆ

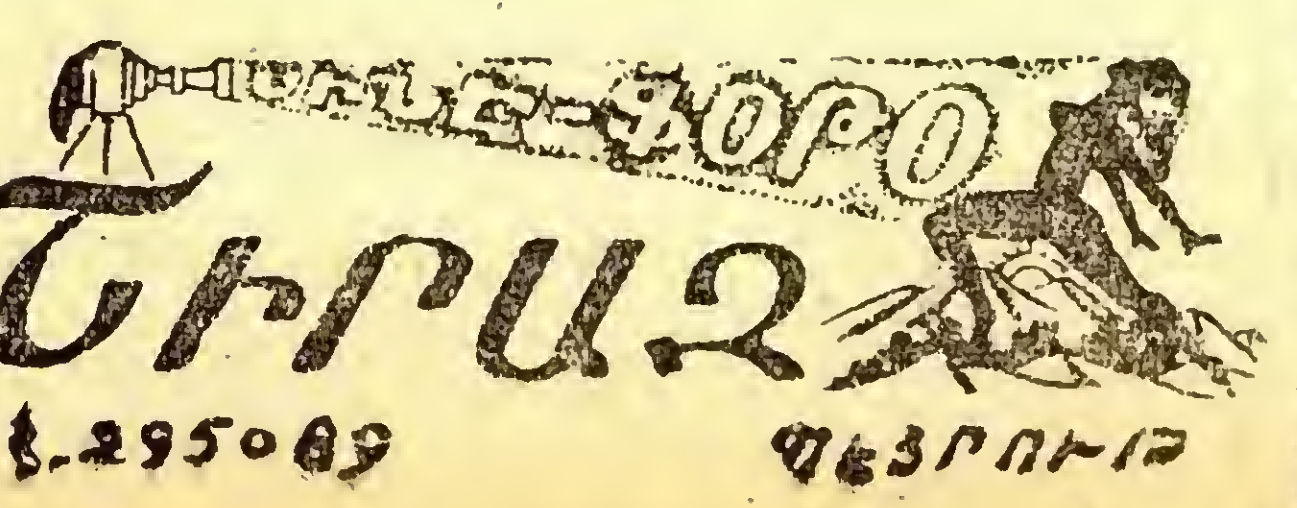
Իրազմագրիչների հանդէպ
սովետական մարդկանց վերա-
բերմունքի մասին՝ թղթակցի
տուած հարցին պատասխանե-
լով, մարշալ Բաղրամբեանը ԸՍ-
Թալինի կրտսերին գերութիւնն
անցկացրած գերմանական 295րդ
հետախուզային տիվիզիայի նախ-
կին հրամանատար՝ գեներալ -
մայր Օթթօ Գորֆէտի յուշերը
մէջբերեց: Ժամանակին նա գրել
էր, թէ ռազմագրիչները Սթա-
լինի կրտսերի մերձակայից ճամ-
բար եկան հիւանդ, ուժասպառ
ու սովա: Տասնհինգ հազարա-
ւորներ հիւանդ էին թանգով և
բժաւոր տիֆով: Շատերը մա-
հացան, չնայած սովետական
բժշկական անձնակազմի ճիգե-
րին: Մեռան նաեւ երկու սովե-
տական բժիշկ և 14 բուժքույրեր:

Իր խօսքերը հաստատելու
համար, նախկին հիթլերական
գեներալն, աստուածաբանու-
թեան պոնտիֆ Փրեֆեռնօ՝ Սո-
վետական Միութեան բնաւ չը-
համակրող Հելմուտ Հոլվիթցերի
վկայութիւնն է բերում: Բողո-
քական քահանան հազարդում
էր, թէ ինքը գրողն էր և հարիւ-
րաւոր գերմանացի ռազմագե-
րիների հետ, և նրանք հաստա-
տել են, որ ռուսական անձնա-
կան պահակախումբն ու բժշկա-
կան անձնակազմը, վերին ամէն
գրուատանքից, Այն անձնագո-
հութիւնը, որով ռուս բժիշկներն
ու բուժքույրերը տալիս էին ի-
րենց վերջին ուժերը, կարելի չա-
փով աւելի գերմանացի փրկե-
լու համար, պատճառ էր դառ-
նում, որ սովետական բուժան-
նակազմից շատերն էին զոհ գե-
նում բժաւոր տիֆին:

Հենց մարդասիրութեան
այս անակնկալ դրսևորումն էր
պատճառը, եզրակացնում էր քա-
հանան, որ գերմանացի բազում
ռազմագրիչներ սկսեցին բոլո-
րովին տարբեր աչքով նայել
Սովետական Ռուսաստանին:

Ն. Մ. Գ.

(ԱՊՆ)

ՍԱՀԱԿԵԱՆ-ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ ԳՈԼԵՃԻ ՆՈՐ ՇԵՆՔԻ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԲԱՑՄԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԿՈՒՅՈՒՆԻԻ ԵԼՈՅԹԸ

Ասորի կու՝ ամբ հասնումներ՝ ընկեր Յարութիւն Կուժունիի
խօսքերէն, արժանանում Պէյրութի Սահակեան - Լեւոն Մկր-
տիչեան Գոլէճի նորակառոյց շէնքին բացման հանդիսութեան
ընթացքին:

«Տարի մը առաջ, դարձաւ,
հոս հաւաքուած էինք, քսու
Հայկական Կրօնական Բարեսիրա-
կանի Առեւտրային, հիմնըրը դնելու՝
կրթութեան և հայրենասիրու-
թեան վառ օճախը ըլլալու Լո-
ւած արդիական այս Գոլէճին: Հաստատութիւն մը, որ կու գայ
շարունակելու շատ դժուարին
և նեղ օրերու մէջ կուծը ցցած
և սերունդներ հասցըլու՝ յի-
նամայ Սահակեանի պատա-
բեր գործը»:

Անդրադառնալիս եւս քէ այս
գործին մէջ բախճաւորութեան ունե-
ցաւ Ամերիկայի կրթական եւ
հասարակ հայրենասէր Բաւրաթ
Լեւոն Մկրտիչեանը, Ընկեր Յարութիւն
Կուժունիի ճեպը -

«Միութիւնը և ի մասնա-
ւորի Բարերար Լեւոն Մկրտիչեան
ինչպիսի յոյսեր կապած են նո-
րակառոյց այս Գոլէճին: Հոս
կ'արժէ յիշատակել, Հիւանդա-
նոցի անկողինէն գրուած Բարե-
րարին նամակին այն տողերը,
ուր յատկապէս կ'ըսէ - «Եւան-
գիս ամենաբարեկամ առիթը կը
կորսնցնեմ, չկարեմալ ներկայ ըլ-
լալու համար Սահակեան-Լեւոն
Մկրտիչեան Գոլէճի բացման հա-
ղիսութեան: Եւ Բարերարը ան-
խառն ուրախութեամբ և ան-
սասան հաւատով կը շնորհ-
«Վստահ եմ, որ յետ այսու ալ
այիսի բարեկամութի՝ Սահակեանի
կոչումն ու առաքելութիւնը հա-
ղիսացած նոյն աւանդութիւնը, նո-
րակառոյց այս Վարժարանէն
ցերս: Արդարեւ, ինչպէս մեր
մեծ Բարերարը կ'ըսէ, էականը
առողջ դաստիարակութեամբ
հայրենասէր սերունդներ պատ-
րաստելուն մէջ կը կայանայ: Սե-
րունդ մը, որ անշահախորհրդէն
ծառայէ Հայրենիքին, Լիբանա-
նէն, Հայութեան և Մարդկու-
թեան»:

Շարունակելով իր խօսքը,
Միութեան Ասեմապետ յայտնեց,
քէ յաջակեցական երեսոյք է՝ ինչ-
պէս Միութեան, նոյնպէս Բարե-
րարին հետ:

Բար Լեւոն Մկրտիչեանի համար,
որ այս նորակառոյց կառոյցը յաւ-
աքու ոչ քէ մէկ մարդու նըր-
բասութեամբ, այլ մեր կրթական
ու հայրենասէր ժողովուրդի ինք-
նաբերական մասնակցութեամբ: Նը-
սելի եւս, քէ ժողովուրդին հոգա-
ծութիւնը Սահակեան-Լեւոն Մկր-
տիչեան Գոլէճի նկատմամբ մեծա-
կան պիտի լլլայ, բանասիրտ ժե-
նեց - «Ժողովուրդը որ չ'ինեց
այս դպրոցը, վստահ եմ որ
պիտի պահէ զայն»:

Անդրադառնալով հայրենասէր
սերունդներ դաստիարակելու գոր-
ծի կարեւորութեան, Ընկեր Կու-
ժունի յայտնաւոր ճեպը -

«Յատկանշական երեսոյք
է, որ արդիական այս Գոլէճի
հիմը՝ Հայաստանի բերուած
տուժի բար մըն է: Այս խորհրդ-
դանշական արարը իր մէջ կը
բերեցանք Սահակեան - Լեւոն
Մկրտիչեան Գոլէճի կամը՝ ըն-
թանալու հայրենասիրական նոյն
(Շար. - Կէ 4)

★ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ★

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

«ՍԵՒԱՆ» ԵԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ԺԱՄԱՑՈՅՆԵՐ

Երևանի ժամացոյցի գոր-
ծարար սկսաւ «Սեւան» ելեկ-
տրոնային ժամացոյցի ար-
տադրելու, Կարելի է տարին բո-
լոր չ'լարել դրանք: Ժամացոյց-

ները «սնուցանում է» մի ման-
րիկ ելեկտրական մարտկոց:
Ձեռնարկութեան արտադրանքը
ժողովրդականութիւնն է վայե-
լում գնորդների մօտ:

ԱՋԴԱՆՅՈՒՄ ԵՄ... ԵՐԿՐԱԶԱՐԺ Է

Հայկական ՍՍՀ Գիտու-
թիւնների Ակադեմիայի լիա-
կան անդամ Ա. Նազարյան
պատուերով, երկրաչափի ի
մէթոտ է մշակել:

Երևանի մանրատիպարը, յետոյ
նուազեցրած երկրաչափէ առաջ
բերում: Նրա ուժը հասնում է
մինչև 10 պալի:

Այսպէս կարելի է փորձա-
րէր կառոյցների շարժականու-
նութիւնը:

Ն. Մ. Գ.

Brussels has certain advantages when it comes to signing a business deal.

Since Brussels became capital of the Common Market, more and more foreign companies have been making their headquarters in Belgium.

Manufacturers, international banks, food companies, property developers... they're all coming Why?

First, because Brussels is increasingly the central point of contact and the information bank for the new Europe. If you need facts or you need to meet key people, the place to find them is Belgium.

This means that if you're planning a business trip to Europe, the logical point of entry is Brussels. And the logical way of getting there is, naturally, the airline that knows Brussels best. Sabena.

Apart from the traditional Belgium hospitality which you will enjoy aboard our new wide-bodied Boeing 707's, 737's, 747's and Mc Donnell Douglas DC-10's, Sabena can offer you a unique commercial intelligence service - not just for Belgium but for most countries where you're likely to do business.

This covers not only business facts and information but also live introductions to key people in local business communities. Sabena Business Liaison Offices are already in operation in 15 cities. In Bombay, Bangkok, Singapore, Tokyo, Hong-Kong, Vienna, Stockholm, Oslo, Copenhagen, Casablanca, Abidjan, Nairobi, Kinshasa, Guatemala City, Buenos Aires and, soon, in Brussels itself.

In addition we have a team of business counsellors in New York. For the details ask at any Sabena office.

It's all part of our drive to prove that Sabena is a better way to fly.

GO BELGIAN GO SABENA

CAIRO : SHARIA MARIETTE PACHA - TEL. 57294-43525
ALEX : 6, TALAAT HARB - TEL. 34564

